Beletristică

PUTEREA IUBIRII

TIM LAHAYE

GREGORY S. DINALLO

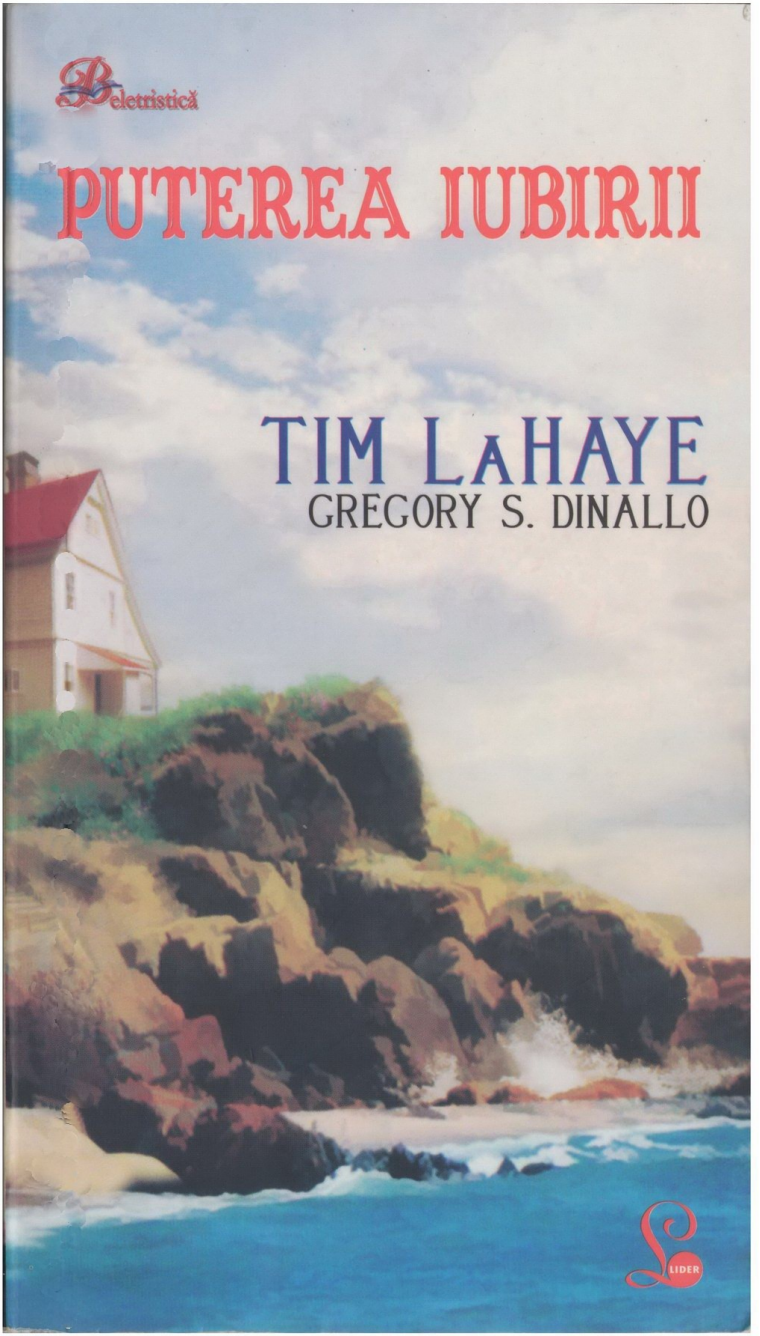

LIDER

Acţiunea romanului de faţă se desfăşoară pe parcursul a 22 de ani, în care Primul şi al Doilea Război Mondial constituie fundalul unei epoci care a zdruncinat destinul omenirii.

Eroul cărţii, Dylan Cooper, pare că şi-a găsit fericirea alături de Grace, care îi devine soţie şi în acelaşi timp muză pentru fotografiile sale, Dar totul va fi de scurtă durată, căci cei doi vor fi despărţiţi de soartă şi împrejurări. După 20 de ani de aşteptări, Dylan află veşti despre Grace şi speră că aceasta va putea înfrunta trecutul pe care nu a putut să-l uite.

O poveste emoţionantă despre iubirea dintre un bărbat şi o femeie, care nu se pierde niciodată dacă speranţa şi credinţa nu dispar.

Tim Lahaye, Gregory S. Dinallo

PUTEREA IUBIRII

Traducere: ROXANA GEORGIANA BUZOIANU

Editura LIDER

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

LAHAYE, TIM

Puterea iubirii / Tim Lahaye; Gregory S. Dinallo;

trad.: Roxana Buzoianu.

— Bucureşti: Lider, 2009

ISBN 978 – 973 – 629 – 255 – 2

I. Dinallo, Gregory S.
II. Buzoianu, Roxana (trad.)
ALWAYS GRACE
2008 by Tim Lahaye and Gregory S. Dinallo

Sosirea primăverii

Prefaţă

Boston, Massachusetts Februarie 1918

Europa se afla în război de mai bine de trei ani. Forţele britanice şi franceze se luptaseră cu germanii până ajunseseră într-un punct mort. Mai mult de trei milioane de oameni îşi pierduseră deja viaţa. Pe 6 aprilie 1917, cu două zile înainte de Paşte, Statele Unite ale Americii au declarat război Germaniei; dar va trece aproape un an până ce infanteriştii americani, un milion de oameni, se vor alătura luptei.

În acest timp, America se pregătea să-şi trimită fiii la război, oraşul Boston fusese îmbogăţit intelectual şi cultural cu distinse universităţi, galerii de artă şi saloane timp de aproape trei sute de ani. Leagănul Independenţei

Americane era, de asemenea, o metropolă agitată, cu cartiere etnice rău famate şi facţiunii politice beligerante. Biletele la Simfonia din Boston erau la fel de căutate ca şi locurile din parcul Fenway. Babe Ruth arunca pentru Red Sox. Aceştia câştigaseră două dintre ultimele trei partide din Campionatul Mondial. Prohibiţia nu va deveni lege pentru cel puţin încă un an. Femeile nu vor avea drept de vot decât peste doi ani.

1

Un vânt care îţi pătrundea în oase mătura peroanele din Gara de Nord din Boston, în timp ce o locomotivă apăru tunând, trăgând după ea un lung şir de vagoane. Majoritatea pasagerilor din trenul aglomerat stăteau la ferestre, încercând să zărească oraşul care va deveni noua lor casă. În ciuda frigului, cei mai mulţi erau îmbrăcaţi pentru o climă mai temperată. Unul dintre ei, o tânără care stătea în dreptul unui geam deschis, purta o eşarfă zdrenţuită ce-i flutura peste faţă şi ţinea în braţe un bebeluş în scutece ca şi cum voia să-l protejeze să nu fie strivit de oamenii din spatele ei.

În tabloul acesta de chipuri prindeau viaţă portrete de o inocenţă copilărească şi de o experienţă lumească, tremurând de teamă sau nutrind o speranţă nemărginită, o acceptare tacită şi o răzvrătire care mocnea. Dar, în timp ce trenul oprea, chipul tinerei femei cu bebeluşul în braţe îi

atrase privirea lui Cooper. Ea-şi ridică bărbia triumfătoare, cu ochii în flăcări, ştiind că dorinţa ei de-a fi liberă era pe punctul de a se realiza, inima bătându-i cu putere, anticipând un nou început pe care îl căutase îndelung.

Cooper ştia ce se va întâmpla şi aştepta răbdător cu aparatul de fotografiat, în timp ce ea îşi croia drum spre uşă cu valiza şi copilul. Aşa cum prevăzuse el, femeia coborî pe peron şi intră în norul de abur care venea de sub apărătoarele de la roţile trenului. Razele soarelui strecurate printre aburii care se învolburau în jurul ei ofereau o scenă de o strălucire cerească, intensificând impactul emoţional. Şi într-o fracţiune de secundă, cu un ţăcănit decisiv al declanşatorului, Dylan Cooper imortaliză acest moment.

Asta se întâmplase în urmă cu câteva săptămâni, iar Cooper făcuse între timp nenumărate fotografii în gară. Fotografii cu cei săraci, obosiţi sau înfometaţi care – la fel ca şi

Cooper cu câţiva ani în urmă – supravieţuiseră unui drum chinuitor pe mare, îndураseră umilinţele procesului de imigrare şi îşi croiseră drum spre oraşele şi metropolele din America. Şi totuşi chipul tinerei femei neînfricate din tren – Madona cu pruncul, aşa cum se gândea Cooper la ei – rămăsese cu el şi fusese primul negativ pe care îl developase şi îl scosese pe hârtie odată întors în camera sa din strada Dorchester, din sudul Bostonului.

Irlandeza corpolentă care conducea imobilul cu apartamente îi arătase lui Cooper o cameră spaţioasă din faţă când el întrebase dacă au locuri libere.

— Doi dolari pe săptămână. Ai grijă de locuinţa ta. Şi ţine pentru tine, dacă înţelegi ce vreau să spun?

Cooper încuviinţă dând din cap în timp ce privea încăperea, trăgând gânditor din pipa care făcea parte din el ca şi aparatul de fotografiat.

— Nu ai una care să aibă curent electric, nu-i

aşa?

— Ba da, chiar am. Dar costă cu cincizeci de centi mai mult şi este în spate. Curent electric, pufni ea tropăind pe culoar, conducându-l pe Cooper spre o cameră pe jumătate din prima. Nu-mi imaginez la ce-i trebuie aşa ceva unuia ca tine.

Camera era dezamăgitor de mică, dar Cooper fu mulţumit când descoperi că pe lângă singura priză mai beneficia şi de o debara mare. De când se mutase, îşi petrecuse majoritatea timpului în debara, scoţând fotografii cu becul şi lanţul pentru aprindere pe care le agăţase de tavan, stând încovoiat deasupra tăvilor cu chimicale folosite pentru developare. Lucra fără întrerupere, părăsind debaraua doar când nu mai putea sta treaz sau – din cauză că legase uşa cu nişte curele de piele pentru a împiedica lumina să pătrundă, dar care reţineau în interior mirosul de bromură – când nu mai putea tolera mirosul înecăcios. Şi chiar aici, în această cameră obscură improvizată, Dylan Cooper îşi croia noul început pentru care

venise în America.

Un tip încrezător, un pic fudul, Cooper avea o coamă de cârlionţi dezordonaţi, cărunţi, care sfidau orice încercare de a-i controla – cam ca stăpânul lor. El nu avea nici cea mai mică îndoială că într-o zi va ajunge să fie recunoscut ca artist, că îşi va permite să aibă o locuinţă decentă şi, mult mai important, o cameră obscură echipată profesional, cu apă curentă şi o chiuvetă în care să spele probele fotografice, ca să nu mai vorbim de un încălzitor cu gaz cu cilindru care se roteşte pentru a le usca.

Pentru moment, cum îşi cheltuise ultimul bănuţ pe nepreţuitul aparat de fotografiat marca Graflex, spăla fotografiile în cada din baia de pe culoar – ceea ce făcea să nu fie prea îndrăgit de cei cu care o împărţea – şi le usca aşa cum îşi uscau rufele gospodinele locale: în loc de ciorapi, cămăşi şi lenjerie intimă, o mulţime de fotografii strălucitoare de douăzeci pe douăzeci şi patru atârnau de sforile pentru rufe care traversau în

lung şi-n lat camera sa.

Cooper era convins că acestea erau cele mai bune fotografii pe care le făcuse vreodată. Nu avea nici cea mai mică îndoială că vor fi privite ca nişte opere de artă. Ajunsese să-l obsedeze perfecţiunea fiecărei probe, cu o gamă largă de tonuri de gri scoase în evidenţă de nuanţe vii, catifelate, negre, şi de un alb pur, scânteietor. Când ultima probă a fost făcută, uscată şi declarată perfectă, Cooper o puse cu grijă într-o cutie, alături de celelalte de aceeaşi calitate, apoi îşi luă paltonul de lână care atârna de un cui pe uşă şi părăsi apartamentul cărând cutia sub braţ.

Ningea uşor în timp ce se îndrepta grăbit spre staţia de tramvai, pipa lui lăsând o dâră de fum în urmă. Tramvaiele care circulau de-a lungul bulevardului Massachusetts legau cartierele claselor muncitoare din Dorchester şi Roxbury de zona Back Bay, care era paralelă cu râul Charles. Aici, magnaţii industriei locuiau în vile din piatră de var, aproape de birourile lor din North End,

acolo unde se aflau băncile de investiţii şi firmele de contabilitate care le susţineau afacerile riscante, ca şi croitorii, vânătorii de antichităţi şi galeriile de artă care aveau grijă de apetitul lor pentru opulenţă.

Galeria Van Dusen, cea care spera Cooper că îi va expune lucrările, ocupa un spaţiu grandios în colţul străzilor Beacon şi Exeter. Parcurse pe jos cele câteva străzi de la staţia de tramvai, inima bătându-i cu putere mai mult din cauza previziunii decât a efortului, pe măsură ce se apropia de intrare.

În vitrină erau expuse două şevalete. Pe unul se afla un afiş care anunţa cu caractere cursive: *Opere din Noul Impresionism*. Celălalt susţinea o pictură mare, cu o ramă cu multe ornamente, intitulată: *Plopi pe malul râului Epte*. Era semnat Claude Monet, 1891. O mică etichetă roşie ataşată de ramă indica faptul că fusese vândut.

Cooper era pe cale să deschidă uşa şi să intre în vestibul, când observă alături o plăcuţă de

alamă: Doar cu programare. Această posibilitate nu-i trecuse niciodată prin minte şi Cooper rămase locului o bună bucată de vreme, neştiind ce avea de făcut.

Uşa din fier forjat avea un geam prin care se putea vedea în interior. O draperie de mătase încadra fereastra. Covoarele persane formau un arhipelag de o culoare neutră pe podeaua cu parchet. Canapele de pluş le permiteau clienţilor să intre în comuniune cu o anumită operă înainte de a o achiziţiona. Un şemineu radia o căldură îmbietoare. Intenţionat minimalizat, pentru a evita concurenţa cu operele de artă expuse, decorul sofisticat făcea ca plăcuţa de alamă să fie şi mai intimidantă.

Cooper făcu un pas înapoi şi respiră adânc. Traversase tot oraşul – ca să nu mai pomenim de traversarea Atlanticului – şi nu era dispus să risipească taxa pentru tramvai. Ajunsese prea departe ca să renunţe atât de repede, să plece cu coada între picioare doar pentru că nu avea

stabilită o întâlnire. Dacă nu ar fi avut curaj, ar mai fi lucrat încă la fabrica de textile din Dumbarton, aşa cum făcuse şi tatăl său înaintea lui. Nu avea nici cea mai mică îndoială că noul început se afla de cealaltă parte a acelei uşi şi, după ce îşi acordă o clipă pentru a-şi face curaj, intră hotărât.

2

Peter Van Dusen, proprietarul galeriei, era un foarte respectat furnizor de picturi şi sculpturi europene, rafinate. Era un individ spilcuit, cu o barbă îngrijită, care şedea la biroul său din spatele galeriei, ocupându-se de nişte hârtii când sună clopoţelul de la uşa de la intrare. Nu era acel clinchet blajin care anunţa de obicei sosirea unui client, ci un zăngănit aspru, care se intensifică când uşa se închise cu un zgomot discordant. Van Dusen tresări şi privi pe deasupra ochelarilor la bărbatul care mergea grăbit prin vestibul şi se îndrepta direct spre el.

Deşi galeria avea câteva încăperi, Cooper nu observă operele impresioniste expuse pe pereţi, nici tânăra atractivă care stătea în faţa unui tablou înfăţişând nişte dansatoare într-o postură oblică, cu o etichetă roşie lipită de ramă indicând că fusese vândut.

— Ei bine, este evident că nu ai venit aici să

priveşti, spuse Van Dusen sarcastic, scrutând cu privirea individul cu păr vâlvoi care stătea în faţa lui într-un palton jerpelit, punctat de zăpada care se topea.

— Nu, nu-mi stă în fire, domnule, răspunse Cooper, parând salva lui Van Dusen. V-am adus lucrările mele. Cele mai bune lucrări şi dacă aţi dori...

— Este evident că nu ai observat, sau mai degrabă nu ai dat atenţie semnului meu, îl întrerupse Van Dusen. Acesta spune clar: Doar cu programare. Chiar şi clienţii mei îmi datorează această curtoazie. Nu-i aşa, Grace?

— Cu siguranţă că aşa fac, domnule Van Dusen, răspunse ascultătoare tânăra, aruncând o privire Individului neruşinat care îndrăznise să vină neanunţat. Înaltă şi suplă, cu părul de culoarea chihlimbarului strâns la ceafă, unduindu-se la spate, Grace MacVicar arăta ca şi cum ar fi coborât dintr-un Dégas şi se purta într-un fel care

îi justifica numele[1].

Van Dusen scoase un ceas din vestă şi se uită la el.

— Că tot vorbeam de clienţi, aşteptăm unul în câteva momente. Condu-l pe... *domnul* afară, Grace.

— Un client? spuse Cooper, neacordându-i atenţie tinerei care încerca să-l îndemne spre ieşire. Nu cumva se întâmplă să fie unul interesat să colecţioneze fotografii?

— Fotografii? repetă Van Dusen ca un ecou, cu un chicotit batjocoritor. El presupusese că Cooper avea în cutie acuarele şi pasteluri, sau poate câteva picturi în ulei la scară redusă, care ajunseseră atât de la modă. Fotografii? Nu, domnule, îndrăznesc să spun că nu l-ar interesa.

— Ei bine, am un sentiment că va fi interesat imediat ce le va vedea pe ale mele. Cooper puse cutia cu probele fotografice pe birou şi dădu să o deschidă.

---

1 Graţie, în limba engleză (n. t.).

— Nu mă amuză deloc aroganţa dumitale, domnule, spuse Van Dusen, ridicându-se furios în picioare. Intenţiona să-l ia de braţ pe acest tip grosolan şi să-i arate uşa, dar fotografia pe care Cooper o puse pe birou îi atrase privirea lui Van Dusen. Se opri ca fulgerat, de parcă auzise un foc de armă, apoi, dintr-o singură mişcare, o ridică şi o aşeză pe un şevalet aflat într-o parte a biroului său, dându-se înapoi pentru a o studia. Era fotografia tinerei mame coborând din tren. Repetă gestul cu o altă fotografie, apoi alta, suspinând emoţionat la vederea imaginilor poetice: chipul inocent al copilului, ochii plini de speranţă; un morman de valize uzate, conţinutul lor ameninţând să se reverse; coasa unui fermier învelită într-o cuvertură cu motive florale; un bătrân ţinând strâns în mână o undiţă şi un crucifix. Van Dusen făcu totul cu fervoarea unui om care, fiind mult timp privat de delicatesele lui preferate, descoperise o cutie întreagă şi nu le putea consuma destul de repede.

— Sunt extraordinare, spuse el şoptind uimit. Cu adevărat extraordinare, domnule...?

— Numele meu este Cooper, răspunse el, simţindu-se reabilitat în timp ce zâmbea larg. *Dylan* Cooper, deşi Dylan ar fi mai mult decât suficient.

— Ei bine, Cooper, lucrările tale au o rezonanţă emoţională rară şi o percepţie profundă, uimitoare a penumbrei sufletului, continuă Van Dusen. Un echilibru al luminii soarelui radiantă şi atenuată care creează schema tonalităţii. Asta îi conferă o... o spiritualitate pe care nu am mai văzut-o niciodată în fotografii.

— Mulţumesc, spuse Cooper, cu adevărat smerit în faţa laudelor lui Van Dusen. Asta înseamnă că vă plac destul de mult încât să le expuneţi?

Van Dusen se îndepărtă de fotografia expusă pe şevalet şi se aşează pe scaun, foindu-se de câteva ori ca şi cum încerca să ia o decizie.

— Da, asta înseamnă. Crede-mă că sunt

tentat, mai mult decât tentat.

— Tentat, mormăi Cooper, simţind că Van Dusen era în dilemă. Cu tot respectul, în copilărie a fi tentat însemna că te gândeşti să faci ceva ce ştiai că nu ar trebui să faci.

Van Dusen zâmbi gânditor.

— Exact asta este şi dilema mea.

— Îmi permiteţi? interveni Grace pe un ton respectuos. Cred că fotografiile domnului Cooper sunt aşa cum aţi spus şi chiar mai mult decât atât. La fel de captivată, ea se apropiase tot mai mult în timp ce Van Dusen le aşezase pe şevalet. Din experienţa mea, ştiu că unele tentaţii merită din plin să-ţi asumi riscul pe care-l presupun.

— Ei bine, tânără doamnă, experienţa *mea* m-a învăţat că acestea nu merită, spuse Van Dusen, ridicând un pic vocea. Şi nici preferinţele noastre personale nu au nimic de-a face cu asta. Se întoarse spre Cooper şi se aplecă peste birou ca şi cum avea să-i facă o confidenţă. Vezi tu, eu trebuie să fiu mult mai disciplinat decât asistenta

mea, care vorbeşte deschis. Oricât de mult îmi plac lucrările tale, Cooper, trebuie să-mi reamintesc că eu sunt vânzătorul, nu cumpărătorul şi, cunoscându-mi clienţii, nu cred că sunt pregătiţi să accepte fotografiile cape o investiţie în artă şi să le colecţioneze aşa cum fac cu picturile şi sculpturile.

— Poate că da sau poate că nu, protestă Cooper. Există doar o modalitate de-a afla, nu-i aşa?

Grace încuviinţă dând din cap.

— Asistenta dumneavoastră care vorbeşte deschis crede că domnul Cooper are dreptate, domnule. De ce să nu-i expunem lucrările şi să-i lăsăm pe clienţii dumneavoastră să decidă singuri?

Emoţia din vocea ei accentuă „r”-ul scoţian pe care Cooper crezuse că-l detectează când vorbise ea prima dată, făcându-l să zâmbească.

— Aşa e, de ce nu?

— Pentru că ar fi ca şi cum un vânzător şi-ar

umple rafturile cu bunuri pe care ştie că nu le va cumpăra nimeni. Aş da faliment într-o lună şi – Van Dusen se opri şi privi spre Grace – la fel şi dumneata, aş putea adăuga. Se apropie de şevalet, privi îndelung fotografia, apoi o luă şi i-o dădu lui Cooper împreună cu celelalte. Îmi pare rău. Sper că înţelegi, spuse el cu o hotărâre care făcu ca atitudinea lui Cooper să se mai înmoaie. Mult noroc. Eşti un tip extraordinar de talentat, Dylan. A fost o plăcere să-ţi văd lucrările.

Uşa galeriei scârţâi deschizându-se şi activând clopoţelul care scoase un clinchet firav. Van Dusen se ridică în picioare, aranjându-şi vesta, şi se îndreptă grăbit spre vestibul. Îşi salută călduros clienta îmbrăcată elegant şi o conduse spre încăperea în care erau expuse câteva tablouri de Cezanne.

Cooper nu mai pierdu timpul şi îşi strânse fotografiile. Imediat ce le aşeză înapoi în cutie, puse capacul şi porni direct spre uşă, mulţumindu-i lui Grace şi dând scurt din cap când trecu pe

lângă ea.

— Domnule Cooper? îl strigă ea, mergând grăbită după el.

Cu paşii lui mari, el ajunsese deja la uşă până ce ea îl prinse din urmă.

— Domnule Cooper, vreau să ştiţi că şi pentru mine a fost o plăcere să vă văd lucrările.

— Îndrăznesc să afirm că i-aţi spus asta foarte clar domnului Van Dusen, zise Cooper, reuşind să zâmbească recunoscător.

Grace îi răspunse cu un zâmbet care putea topi zăpada care cădea de cealaltă parte a uşii.

— Este uşor să spui adevărul. În afară de asta, noi, scoţienii, trebuie să fim uniţi.

— Aşa e, ştiam eu că am auzit-o în vocea dumitale.

— Şi eu în a dumneavoastră. Dumbarton?

Cooper încuviinţă dând din cap.

— La fel ca mine. Îmi pare foarte rău că nu a mers.

— Nu atât cât îmi pare mie de rău, crede-mă,

răspunse Cooper, fără a-şi putea ascunde amărăciunea. Era o dezamăgire copleşitoare şi nici chiar simpatia unei tinere frumoase nu-l putea alina. Ei bine, mulţumesc că ai pledat pentru fotografiile mele.

Cooper părăsi galeria şi, târând picioarele, se îndreptă spre sud, către Dorchester. Zăpada începea să se depună şi ar fi preferat să ia tramvaiul, dar decise să meargă pe jos şi să economisească banii. Era un drum lung pe jos, dar mai avea un motiv pentru care economisea banii, ca să nu mai vorbim de timpul pe care i-l oferea ca să se gândească la domnişoara Grace MacVicar din Dumbarton, Scoţia.

3

Vremea devenise năprasnic de rece, iar furtunile care loveau regiunea New England de la un capăt la celălalt, venind dinspre Canada, acoperiseră oraşul cu o mantie sclipitoare de gheaţă.

Într-o bună dimineaţă, cam după o săptămână de la vizita lui Cooper la galerie, un locatar mai în vârstă al casei în care locuia el fusese găsit mort, îngheţat în patul său. Rămăsese fără cărbuni – cam asta ardea clasa muncitoare din Boston în sobele de fier – şi nu mai avea bani să-şi ia alţii. Cooper, care tocmai îi consumase pe primii, ştia că următorii se vor termina şi ei curând şi era hotărât să evite soarta bietului om. Poate şi mai important, va face tot posibilul să împiedice îngheţarea chimicalelor pe care le folosea la procesarea fotografiilor.

După ce părăsise Galeria Van Dusen, Cooper evitase arterele principale în favoarea străzilor

lăturalnice, căutând orice putea arde. Când ajunse acasă, ducea o legătură zdravănă de crengi rupte, bucăţi de lemn aruncate, iar un ţăruş dintr-un gard i se legăna pe umăr, bine prins la brâu în cureaua de piele care, de obicei, îi ţinea pantalonii.

Săptămânile trecură. Frigul domnea peste oraş. Curând, Cooper arsese tot ce strânsese, ca şi lada lui de lemn pe care o folosea la transport, unde ţinuse Graflexul, hârtiile foto care nu se potriveau cu standardele lui şi de atunci începuse să ardă ziare pe care le făcea sul, împreună cu orice altceva putea arde. În ciuda eforturilor sale, într-o dimineaţă se trezi şi găsi chimicalele pentru procesarea fotografiilor îngheţate în tăviţele lor, aşa cum se temuse. Era copleşit şi tocmai când era pe punctul de a da foc fotografiilor pe care i le dusese lui Van Dusen mai mult de ciudă decât pentru a se încălzi, cineva bătu cu putere în uşa lui.

— Domnule Cooper? strigă proprietăreasa cu

accentul ei răguşit. Domnule Cooper, sunteţi acolo?

Cooper rămăsese în urmă cu plata chiriei şi presupunea că femeia venise să o ceară. Fu plăcut surprins să o vadă pe Grace MacVicar stând alături de ea când el deschise uşa. Fata tremura şi ţinea strâns gulerul hainei, care nu părea că îi ţine cald.

— I-am explicat că nu ne plac domnii care se întreţin cu domnişoare în camerele lor, lătră proprietăreasa. Dar este insistentă, să ştiţi.

— Domnul Cooper nu se întreţine cu mine, protestă Grace, burzuluindu-se indignată. Nici eu cu el. Aşa cum v-am spus, sunt aici pentru a discuta o chestiune de afaceri.

— Oh, pun pariu că de asta ai venit, ripostă proprietăreasa cu tot sarcasmul de care dispunea. Ea înaintă atunci când Grace intră în cameră, împiedicându-l pe Cooper să închidă uşa. Nu este de mirare că aveţi restanţe, şuieră ea încruntându-se dezaprobator.

Cooper întoarse privirea şi închise uşor uşa, silind-o să se retragă pe hol.

Grace stătea sub frânghia de rufe de care mai atârnau încă unele fotografii. Privea stingherită la încăperea înghesuită, cu ochii umezi din cauza mirosului înţepător care venea dinspre camera obscură improvizată. Majoritatea hainelor lui Cooper atârnau de cuiele pe care le bătuse în perete. Celelalte se revărsau dintr-un dulap vechi ale căror sertare refuzau să se închidă. Câteva fotografii împrăştiate, pe care nu le arsese, acopereau podeaua. Grace păşi spre soba de fier pentru a-şi încălzi mâinile, dar aceasta era rece.

— Oh, Doamne, spuse ea, evident deranjată de condiţiile în care trăia. Acum ştiu la ce se referă sintagma „artişti care mor de foame”.

— În această perioadă a anului este vorba de artiştii îngheţaţi, glumi Cooper, ascunzându-şi jena şi smulgându-i un zâmbet. Acum, despre ce fel de afacere aţi dori să discutăm, domnişoară MacVicar?

— Afacerea domnului Van Dusen, răspunse Grace, abia putându-se stăpâni. Deschise geanta şi-i întinse lui Cooper un plic pe care fusese scris într-o manieră elegantă *Dylan Cooper*, *Fotograf*.

Cooper îl deschise şi găsi un bilet la fel de frumos scris pe hârtia cu antetul lui Van Dusen, care îl întreba dacă poate veni la galerie cât mai repede şi să aducă cu el şi fotografiile. Era semnat: *Cu extremă sinceritate şi admiraţie*, *Peter Van Dusen*.

Inima lui Cooper bătea cu putere.

— Asta înseamnă ce cred eu că înseamnă? întrebă el temător.

— Cu siguranţă că da, domnule Cooper.

— A decis să-mi expună fotografiile?

Grace răspunse dând energic din cap.

— Nu-mi pot imagina de ce, insinuă Cooper cu un zâmbet care sugera că ea era răspunzătoare.

— Oh, nu, domnule Cooper. Nu am avut nimic de-a face dacă aşa credeţi.

— Ei bine, domnul Van Dusen nu este genul care să se răzgândească dintr-o toană. Trebuie să existe un motiv pentru asta.

— Desigur că există, spuse Grace. O duzină. Recunoscu pe un dulap cutia pe care o adusese Cooper la galerie şi se duse să o ia, strecurându-se abil printre frânghiile pentru rufe. Şi ele se află în această cutie.

— Oh, nu mă îndoiesc că i-au plăcut lucrările mele, spuse Cooper, fermecat de spiritul ei neînfricat. Ceea ce nu pot să înţeleg este de ce ar vrea să investească acum în acest fel de artă, când numai în urmă cu câteva săptămâni nu dorea. Tipul este mai întâi de toate un om de afaceri de prim rang. Nu-mi pot imagina că treaba asta nu are nimic de-a face cu *afacerea*, scuipă el ultimul cuvânt, accentuând dezgustul său.

— Ei bine, mă tem că va trebui să-l întrebi pe domnul Van Dusen despre asta, spuse Grace, reţinându-şi un zâmbet care l-ar fi făcut pe Cooper să suspecteze că ea ştie mai mult decât spune

dacă l-ar fi văzut. Mergem?

Cooper nu voia să apară nerăbdător şi se gândi o clipă să o pună pe ea să-i spună lui Van Dusen că va trece peste câteva zile, dar în împrejurările date o asemenea atitudine nu era tocmai potrivită. Îşi puse paltonul, luă cutia cu fotografii de la Grace şi o conduse spre staţia de tramvai.

Ca mai toate tramvaiele care traversau centrul oraşului Boston, cel de pe bulevardul Massachusetts era prins de un cablu de oţel care rula dedesubtul străzii pentru a înainta şi de care se elibera pentru a se opri. Consecvent, acesta se îndrepta spre destinaţie într-o serie obositoare de opriri şi porniri, clopoţelul lui zăngănind zgomotos la fiecare oprire, iar asta părea să se întâmple aproape la fiecare colţ de stradă. Până când au ajuns în Back Bay, Cooper şi Grace petrecuseră mai mult de o oră înghesuiţi într-un vehicul neîncălzit. Când au ajuns la galerie, s-au dus direct la şemineu. Pereţii erau goi. De la ultima

vizită a lui Cooper, capodoperele impresioniste fuseseră puse în lăzi şi expediate colecţionarilor înstăriţi care le achiziţionaseră.

Van Dusen luă în primire cutia lui Cooper şi începu să înşire fotografiile pe o masă aşezată sub o fereastră.

— Uimitor... spuse el entuziasmat, oprindu-se la fiecare înainte de a o pune jos. Pur şi simplu uimitor... chiar mai bune decât îmi aminteam. Se îndreptă rapid spre biroul său, pulpanele hainei fluturând. Se aşeză pe scaun şi începu să răsfoiască paginile calendarului său. Seara deschiderii va fi...

— De luni în două săptămâni, spuse Grace înainte ca el să găsească data.

Cooper reacţionă întorcând repede capul de la şemineu.

— Deschiderea peste două săptămâni?

— Nu este prea mult timp pentru a amenaja o expoziţie, nu-i aşa? sugeră Van Dusen neliniştit.

— Cred că domnul Cooper şi cu mine ne vom

descurca.

— Vorbeşte în numele tău, fată, spuse Cooper. Ar putea dura mult mai mult pentru a pregăti cum trebuie o expoziţie, ca să nu mai vorbesc de... Se opri brusc, ca şi cum realizase ceva... Două săptămâni... repetă el pentru sine, gândind cu voce tare.

Grace încuviinţă dând din cap.

La fel făcu şi Cooper, într-un fel care sugera că tocmai îşi dăduse seama de ceva. *Acum ne apucăm să lucrăm la miezul problemei*, gândi el. Aşa cum îi spusese deja lui Grace, intuise că schimbarea lui Van Dusen implica mai mult decât aprecierea fotografiilor, că trebuia să existe şi o parte de afaceri, iar acum simţi care era mai exact acea parte.

— Corectaţi-mă dacă greşesc, domnule Van Dusen, dar sunt de ceva vreme în meseria asta ca să ştiu că galeriile îşi planifică expoziţiile cu luni, dacă nu cumva cu ani înainte, nu-i aşa?

— Te înşeli, ripostă Van Dusen. Fiecare

galerie are propriile sale obiceiuri în materie de planificare. Desigur, există mereu situaţii neprevăzute care...

— *Foarte* neprevăzută în acest caz, îl întrerupse Cooper, acum convins de reacţia înţepată a lui Van Dusen. Este ceva ciudat la mijloc, domnule Van Dusen, iar dacă noi doi vom face afaceri împreună, va trebui ca mai întâi să puneţi cărţile pe masă.

— Credeam că ce se întâmplă aici este foarte limpede, spuse Van Dusen, foindu-se în scaun. După ce am reflectat mai bine, am decis că aveţi dreptate. Există doar o singură modalitate de-a testa piaţa fotografiilor ca opere de artă, iar lucrările dumneavoastră au cele mai bune şanse pe care le-am văzut vreodată. Acestea sunt cărţile mele, domnule Cooper, şi au fost pe masă încă de când ai dat buzna în galeria mea fără programare, aş putea adăuga.

— Aşa-i, dar încă nu le-aţi întors pe toate, nu-i aşa? continuă Cooper ridicând miza. Vedeţi

dumneavoastră, când le veţi întoarce pe *toate* cu faţa în sus, începe să pară din ce în ce mai mult că eu sunt cel care vă face o favoare, nu invers. Acesta este adevărul. Nu-i aşa?

Van Dusen se agită stingherit. Ochii săi o aţintiră pe Grace cu o privire acuzatoare.

— Am crezut că am fost foarte clar că nu trebuie să menţionezi... situaţia noastră.

Grace îi susţinu privirea şi dădu cu eleganţă din cap.

— *Foarte* clar, domnule. Şi nu am făcut-o.

— Eşti sigură.

— Oricare ar fi... *situaţia* dumneavoastră, spuse Cooper, pe cale să-şi piardă calmul, ea nu mi-a spus nimic despre asta, în ciuda insistenţelor mele. Acum spuneţi-mi tot.

Van Dusen îl privi pe deasupra ochelarilor, apoi expresia feţei lui se îndulci şi încuviinţă dând din cap ca o concesie.

— În regulă, Cooper, meriţi să ştii adevărul. Sper că-l poţi accepta.

— Există doar o cale de-a afla, nu-i aşa? accentuă Cooper.

— Adevărul este că... Van Dusen se opri. Se ridică şi ocoli biroul pentru a sta faţă în faţă cu Cooper. Adevărul este că unul dintre artiştii pe care-i reprezint este un individ temperamental care, din nefericire şi fără niciun rost, se îndoieşte atât de mult de talentul său, încât în ultima clipă decide că lucrările sale curente nu se ridică la nivelul aşteptărilor sale şi insistă să reprogramez expoziţia.

— Cu alte cuvinte, aţi prefera să inauguraţi în două săptămâni o expoziţie cu lucrările lui decât cu ale mele.

— Aţi vrut adevărul, spuse Van Dusen cu răceală.

Maxilarul lui Cooper se încleştă, ochii lui se înăspriră, devenind nişte puncte furioase.

— De fapt, dacă nu era el, tipul acesta temperamental, nu mi-aţi fi acordat nicidecum o expoziţie, nu-i aşa? *Acesta* este adevărul. Aşa e?

Grace ştia care urma să fie răspunsul şi se crispă, anticipând reacţia lui Cooper.

Van Dusen încuviinţă dând din cap.

— Mă tem că da. Vezi tu, Cooper, lucrul cel mai rău pentru o galerie plină cu lucrări care s-ar putea să nu se vândă este o galerie fără nicio lucrare de vânzare.

Cooper fu uimit de grosolănia răspunsului lui Van Dusen. Rămase acolo timp îndelungat, absorbind impactul, apoi privi spre Grace. Ochii ei sclipeau de emoţie, chipul său încântător exprimând empatie şi nelinişte. În ciuda circumstanţelor descurajante, el nu se putea opri să cugete că era o imagine pentru care ar da orice să o poată fixa cu aparatul său. În schimb, Cooper era cel prins, prizonier al ochilor ei care îl rugau să accepte adevărul – adevărul pe care a cerut să-l ştie. Nu dură mult până ce conflictul interior luă sfârşit şi zâmbi.

— Atunci cred că asta este ziua mea norocoasă, nu-i aşa?

— Nu eram sigur că vei privi lucrurile astfel, spuse Van Dusen cu un oftat de uşurare. Dar sunt foarte mulţumit că ai făcut-o. Acum, că tot suntem aici, se întâmplă să mai aveţi şi alte întrebări, domnule Cooper?

— Aşa-i, de fapt chiar am…

Van Dusen dădu ochii peste cap şi privi spre Grace care râdea în sinea ei, evident cucerită de purtarea incorigibilă a lui Cooper.

— De ce va avea loc expoziţia într-o zi lucrătoare? întrebă Cooper, evident încurcat. De ce nu într-un weekend, când oamenii au timp să… frunzărească, ca să spunem aşa?

— Poate oamenii pe care-i cunoşti *tu*, răspunse Van Dusen, dându-şi importanţă. Dar oamenii pe care-i cunosc *eu*… ei bine, aceştia sunt fie la schi în Vermont, fie navighează spre Cape în weekend.

— Are dreptate, domnule Cooper, spuse Grace, intervenind pentru a se asigura că nu încep din nou. Premierele au mereu loc în serile de luni.

Teatrele sunt închise, vârtejul social al săptămânii încă nu a început, iar cumpărătorii, ca să nu mai vorbim de critici şi redactorii de la reviste, s-au întors în oraş şi nu au ce face.

— Exact, spuse Van Dusen. Mai simplu, dacă ai avea de ales în a petrece seara într-o galerie, privind fotografii, sau la teatru, la braţ cu o tânără vioaie, ce ai alege?

— Aş privi fotografiile, răspunse Cooper inexpresiv, apoi, privind spre Grace, adăugă repede: Cu o tânără *frumoasă* de braţ.

Van Dusen chicoti cordial.

— Nu vei fi primul care va întreba sau primul care va fi refuzat.

Cooper o întrebă pe Grace cu o privire deconcertată.

— De obicei nu particip la premiere, domnule Cooper, îi explică ea cu sfială. Prefer să-mi petrec serile acasă, dar s-ar putea să fac o excepţie în cazul dumitale.

— Am un presentiment bun în legătură cu

treaba asta, spuse Cooper, însufleţit de răspunsul ei şi de tot ce se întâmplase.

— Şi eu la fel, spuse Grace, luând un pumn de etichete roşii cu menţiunea vândut de pe biroul lui Van Dusen. Vremea fotografiei a sosit. Această expoziţie se va vinde toată.

— Ei bine, sunt *tentat* să fiu de acord, interveni Van Dusen în discuţie cu o licărire strengărească referitor la cuvintele alese. Diferenţa este că... am învăţat dintr-o experienţă amară că nu trebuie să te încrezi prea mult.

4

— Am o groază de lucruri de făcut şi puţin timp, spuse Van Dusen când emoţia se estompă şi impactul termenului limită îşi făcu apariţia. Ridică gânditor capul, apoi privi spre Cooper. Avem nevoie de un al doilea rând de fotografii pentru a pregăti expoziţia. Presupun că ai probe de test, cele la care ai renunţat pentru că nu erau destul de bune sau le lipsea tonul potrivit...

— Aşa este, mai multe decât aş vrea să recunosc, răspunse Cooper, aprinzându-şi pipa, apoi continuă: Uneori este nevoie de zece pentru a face una bună. Le-am ars ca să mă încălzesc, dar mereu păstrez câte una din fiecare ca amintire.

— Bine, spuse Van Dusen, arătând spre fotografiile pe care le pusese pe masă. Pentru că pe acestea, originalele, să le spunem aşa, le vei duce la înrămat.

Cooper arăta nedumerit.

— Eu le voi duce? La înrămat? Şi ce să fac eu

acolo?

— Ceea ce dumneavoastră şi numai dumneavoastră puteţi face, domnule Cooper, răspunse Van Dusen cu o pauză enigmatică. Te vei asigura că fiecare dintre aceste fotografii magnifice este înrămată cum se cuvine.

— Nonsens, îl înfruntă Cooper. Fotografia este cea care contează, nu rama, şi din moment ce toate sunt douăzeci pe douăzeci şi cinci, nu am putea comanda destulă hârtie fotografică şi rame de o anumită mărime şi stil şi să terminăm cu asta?

— Am putea. Dar ar fi o greşeală. Una foarte *costisitoare*, răspunse Van Dusen pe un ton autoritar. Noi prezentăm fotografiile ca artă rafinată, Cooper – arta ca *investiţie* –, ceea ce impune ca noi să accentuăm unicitatea lor. Dacă îmi voi sfătui clienţii să le colecţioneze la fel cum fac cu picturile, fiecare fotografie trebuie să fie înrămată ca şi cum ar fi pictură. Tonul şi textura fiecărei hârtii fotografice, spaţiul lăsat între ramă

şi imagine, ca aceasta să poată respira, ca să nu mai vorbesc despre stilul şi finisajul ramei înseşi, toate trebuie selectate de un ochi care înţelege substanţa şi starea sufletească oferite de fiecare fotografie. *Şi* – îţi spun de pe acum – nu mai avem ce discuta asupra acestui subiect.

— Nici nu este necesar, spuse Cooper, ridicând din sprânceană în chip de omagiu, scoţând un fuior de fum din pipă. Era impresionat de analiza perspicace a pieţei făcută de Van Dusen şi în egală măsură mulţumit că omul vedea fotografia ca o artă rafinată. Nu a fost încântat să afle că atelierul de înrămat se afla în Quincy, cam la o oră de mers cu trenul de acasă de la el, în direcţia opusă galeriei.

În timp ce Cooper îşi petrecea zilele în Quincy, lucrând cu cei care înrămau fotografiile, Grace şi le petrecea la galerie lucrând cu setul de poze pe care el le respinsese şi i le dăduse ei. Sub îndrumarea lui Van Dusen, ea le prindea sus şi le muta de pe un perete pe celălalt, grupându-le

după subiect sau dispoziţie, complementar sau în contrast. Fiecare era atârnată şi iar atârnată până când ea şi Van Dusen erau mulţumiţi că fiecare fotografie luată separat şi în relaţie cu celelalte lăsa o impresie izbitoare şi atrăgătoare.

Când nu se consulta cu Grace, Van Dusen se concentra să trimită invitaţii clienţilor, criticilor şi redactorilor, punea reclame în ziare şi în reviste de societate. Ambele vesteau o expoziţie cu lucrări ale unui nou talent descoperit de el – o expoziţie pe care o intitulase: *În căutare de noi începuturi. Fotografii de Dylan Cooper*.

Aproape trecură două săptămâni până când Cooper termină de lucrat la înrămat, timp în care nu o văzuse pe Grace. Ajunse la galerie nerăbdător să o revadă atât pe ea, cât şi pozele expuse pe pereţi.

Era şi mai frumoasă decât îşi amintea el. Îşi dăduse părul la o parte lăsând liberă faţa care strălucea de vitalitate şi exprimând putere de caracter, ceea ce-l atrăgea foarte mult.

— Ai făcut o treabă straşnică, fată dragă, îi spuse, văzând grupările pe care le făcuse ea. Apoi înălţă capul cu incertitudine şi scoase piunezele din colţurile unei fotografii care-i atrăsese privirea, schimbând-o cu alta. Deşi aş putea îmbunătăţi un pic pe ici, pe colo.

— Chiar aţi putea, domnule Cooper? zise Grace, prefăcându-se şocată. Nu am crezut niciodată că un gentleman atât de rezervat ca dumneavoastră ar putea fi atât de pedant.

— Nici eu, spuse Van Dusen, incapabil să rămână serios când Cooper şi Grace izbucniră în râs.

În dimineaţa următoare, când au fost livrate fotografiile înrămate, toţi trei au început să înlocuiască fotografiile respinse care fuseseră folosite, atârnând pozele frumos înrămate pentru expoziţie. Şi în curând, pe pereţii pe care cu câteva săptămâni în urmă fuseseră expuse tablouri de Renoir, Degas, Monet şi Cezanne, acum erau etalate – aşa cum declara şi pancarta

din vitrina galeriei – Fotografiile lui Dylan Cooper.

Imediat ce terminară de atârnat fotografiile înrămate, Van Dusen strânse setul de poze respinse şi le aruncă în şemineu.

— Aşteaptă, protestă Cooper. Nu este nevoie să le distrugem.

— Desigur că este, răspunse Van Dusen, în timp ce flăcările le mistuiau. Poate că este vorba de o expoziţie de fotografii, dar din seara asta, toate sunt opere de artă unicat şi nu vreau nicio copie. Făcu o pauză, având în privire acea licărire de ştrengar pe care Cooper o mai văzuse, apoi adăugă: Desigur, vei putea developa mai multe dacă va fi nevoie.

— Aşa e, spuse Cooper fără a părea convins. Plănuisem să le folosesc pentru a-mi încălzi camera.

Van Dusen scoase un chicotit amuzat.

— Ai încredere, Cooper. Dacă totul merge bine în seara asta, nu va mai trebui să-ţi faci griji. Du-te acasă, fă o baie şi întoarce-te aici pe la cinci

şi jumătate cu cea mai bună ţinută de duminică.

Înainte de a se îndrepta spre staţia de troleibuz, Cooper rămase în faţa galeriei privind pancarta pe care se etala numele lui şi fotografia scânteietoare expusă pe şevaletul de alături – imaginea tinerei mame coborând din tren. Acum oficial intitulată „Madona cu Pruncul”, fotografia fusese pusă pe un paspartu de un gri-pal, apoi într-o ramă cu un finisaj argintiu lucios care-i conferea o grandoare renascentistă adecvată.

Acum este doar o chestiune de timp, gândi Cooper. Poate zile, cel mult câteva săptămâni înainte ca talentul său să fie recunoscut, iar el să fie întâmpinat ca artistul rafinat care era, operele sale să fie incluse în colecţii private importante şi expuse în muzee de prestigiu.

Grace îl observase când ieşise pe uşă şi-l urmărise din vestibul.

— Încă nu-ţi vine să crezi, nu-i aşa, domnule Cooper? întrebă ea când ieşi afară pentru a i se alătura.

— Aşa-i, un vis devenit realitate, spuse Cooper, trăgând gânditor din pipă.

— Ţi-aş da un bănuţ să-mi spui ce gândeşti dacă aş avea unul de cheltuială, spuse Grace.

— Nu l-aş lua chiar dacă ai avea, spuse Cooper chicotind. Nu-i drept ca persoana din gândurile tale să plătească pentru ele.

— Înţeleg, spuse Grace uluită. Şi mai exact, ce anume gândeai despre persoana din gândurile tale?

— Oh, doar că poate că ar fi timpul să se gândească să-mi spună pe numele de botez.

— Bine, domnule Cooper, mă voi asigura că va face asta.

Cooper râse bonom.

— De ce am impresia că voi fi un boşorog înainte de a auzi numele Dylan venind de pe buzele tale?

— Nu am nici cea mai mică idee. De fapt, cu prima ocazie când va trebui să-ţi spun Dylan, Dylan, mă voi asigura că o voi face.

Un zâmbet care nu mai lăsa nicio urmă de îndoială asupra afecţiunii pe care o simţea pentru ea apăru pe chipul lui Cooper.

— Ai un fel fermecător de-a fi, Grace.

— Majoritatea oamenilor din Dumbarton sunt aşa, spuse ea, întorcându-i complimentul.

— Atunci, după cum stă în firea noastră, a scoţienilor, să rămânem uniţi, să înţeleg că înseamnă că te vei mai gândi dacă vii la deschiderea din această seară?

— Vrei să spui chiar dacă prefer să-mi petrec serile acasă?

Cooper încuviinţă, dând din cap resemnat.

— Aşa-i, chiar dacă…

— În regulă, aşa voi face. Este o promisiune.

— Mă tem că nu sunt sigur ce anume îmi promiţi, Grace. Că te mai gândeşti? Sau că vei fi acolo?

Grace ridică privirea spre el, aşteptând până ce ochii lor se întâlniră, apoi, pe un ton galeş care spori intensitatea momentului, spuse:

— Voi fi acolo, Dylan. Promit.

5

Noaptea premierei s-a dovedit a fi prima în care temperatura sărise uşor peste îngheţ. Cerul avea claritatea cristalului şi o umbrelă de stele lucea deasupra oraşului Boston.

De asemenea, Galeria Van Dusen strălucea ca o bijuterie în întuneric. Razele de lumină de la ferestre se revărsau peste pietrele pavajului în timp ce un şir de trăsuri fără cai se înşirau pe strada Exeter. Nu se vedea niciun Model-T, în timp ce automobilele scumpe opreau unul după altul în faţa galeriei, lăsând la intrare pasagerii bine îmbrăcaţi şi înstăriţi. Aşa cum sperase Van Dusen, cu cât era vremea mai îngăduitoare, cu atât crema societăţii din Boston îşi făcea apariţia în masă. Cei care aveau bani. Cei care erau de viţă nobilă. Cei care deţineau puterea. Şi cei care le aveau pe toate trei.

În timp ce invitaţii intrau în vestibul, valeţi în ţinute de gală îi ajutau cu paltoanele şi blănurile

care măturau podeaua, apoi îi conduceau înăuntru, unde chelnerii în uniformă, balansând tăvi, se strecurau cu abilitate prin încăperile aglomerate, oferind cupe de şampanie, antreuri şi aperitive.

Van Dusen se ocupa de fiecare încăpere ca un patriarh la o reuniune de familie. El trăia pentru premiere, pentru acele momente când prezenta operele unui artist celor care ştia că nu doar îl vor aprecia, dar îşi puteau permite să continue să-l aprecieze pe pereţii din casele, birourile şi cluburile lor. În timp ce circula printre stimata sa clientelă, aceştia toastau cu el şi cu noul talent pe care-l descoperise, felicitările şi laudele trecând dincolo de superlativ.

Pe Van Dusen îl încălzeau laudele, dar îl interesau mai mult frânturile de conversaţii pe care le auzea în trecere, ce îşi spuneau unul altuia grupurile de clienţi animaţi, critici şi redactori atunci când nu ştiau că el ascultă. Şi în curând, auzind fraze care ridicau în slăvi „expresia

artistică unică” a lui Cooper, „imaginile sale de o intensitate emoţională” şi „uimitoarea perspectivă a condiţiei umane”, care emanau din fiecare încăpere a galeriei, Van Dusen ştiu că entuziasmul lor faţă de lucrările lui Cooper era adevărat.

Cooper auzi şi el laudele şi fu vizibil încântat, dar ar fi preferat o stacană cu whisky Laphroaig sau un ţap de bere Guinness în locul paharului de Veuve Cliquot pe care-l ţinea în mână. Oricât ar fi încercat, el se amesteca neîndemânatic prin mulţime, simţindu-se nelalocul lui în pantalonii lui de catifea reiată, cămaşa ecosez şi jacheta sport de stofă. În ciuda disconfortului său, colecţionarii şi matroanele arogante din societate găseau încântător stilul boem al lui Cooper şi şi-l pasau de la un grup la altul, etalându-l ca pe un fleac nou achiziţionat, ceea ce-l făcea să se simtă şi mai stingherit.

— Sunt curios în legătură cu izvorul nesecat al energiei creatoare şi al percepţiei dumneavoastră, domnule Cooper, spuse una

dintre femeile care îl tot linguşea.

— Aveţi vreo muză? interveni alta melodios, privindu-l de parcă el ar fi fost caviarul pe care îl devora ea. Sau căutaţi una?

— Aşa este, mereu sunt în căutare de amuzament, răspunse Cooper, stârnind un cor de râsete.

— Vă rog, spuneţi-ne tot despre sursa dumneavoastră de inspiraţie, interveni o a treia. Este externă? Sau totul vine de undeva, din interiorul dumneavoastră?

— Mă tem că tot ceea ce apare vreodată din interiorul meu sunt norii de fum de pipă şi râgâiala ocazională.

Grupul de femei consideră răspunsul amuzant şi izbucni în râs. Cooper se folosi de moment pentru a se depărta. Singura persoană pe care voia să o vadă la deschidere nu era acolo. De fiecare dată când avea ocazia, cerceta încăperile aglomerate ale galeriei în căutarea ei, ochii lui îndreptându-se nerăbdători spre uşa din vestibul

la fiecare clinchet al clopoţelului.

Deodată, o zări stând în mijlocul unui grup de oameni aflaţi într-un colţ şi porni să-şi croiască drum spre ei. Întinse mâna pentru a-i atinge braţul când ea-i simţi prezenţa şi se întoarse, descoperind că nu era deloc Grace MacVicar, ci o femeie cam de aceeaşi înălţime şi cu aceeaşi culoare de păr, care îşi trecu privirea peste îmbrăcămintea lui şi spuse:

— Ceva îmi spune că dumneata eşti domnul Cooper, nu-i aşa?

— Aşa-i, mă recunosc vinovat, doamnă, răspunse Cooper.

— Ei bine, domnule Cooper, de unde aveţi atâta inspiraţie şi pătrundere?

— Mă tem că provine de undeva din interiorul meu, doamnă, răspunse Cooper, încercând să nu-şi dea ochii peste cap, ceea ce făcu într-un final, localizând singura persoană pe care o căutase toată seara.

Radioasă, într-o rochie neagră foarte simplă,

Grace părea că pluteşte pe podea în compania unui grup de domni care o înconjurau.

Cooper se strădui să nu o piardă din ochi, zărind-o când ici, când colo, printre chelnerii care se intersectau şi mulţimea care se învârtea şi care deodată o acoperiră, blocându-i privirea. Mări pasul, strecurându-se printre grupurile de oameni care îi separau, în timp ce câţiva dintre cei aflaţi în grupul lui Grace se dădură la o parte pentru a urma un chelner cu o tavă plină de cupe de şampanie, revelând zeiţa scoţiană din mijlocul lor.

Inima lui Cooper, care se agita ca cea a unui şcolar, se scufundă ca *Lusitania* la vederea ei – a lui Grace MacVicar la braţul unui tip arătos, bine îmbrăcat, care avea înjur de treizeci de ani. Înalt, cu constituţia unui atlet, o conducea pe Grace prin mulţime în direcţia lui Cooper cu un anume calm şi o familiaritate care sugera că erau mai mult decât simple cunoştinţe.

6

Cooper era descurajat. Avu nevoie de tot timpul cât dură ca Grace şi escorta ei să ajungă la el pentru a-şi face curaj şi a rămâne pe poziţie spre a o întâmpina.

— Domnişoară MacVicar, spuse el, silindu-se să zâmbească. Sunt foarte încântat că aţi putut veni.

— Şi eu, domnule Cooper, răspunse Grace. Vorbise pe un ton oficial şi îşi mută privirea, ceea ce nu semăna cu ea. Aş dori să vă fac cunoştinţă cu cineva, spuse ea, întorcându-se spre tânărul bărbat care o ţinea de braţ. Domnule Cooper, aş dori să vi-l prezint...

Înainte ca Grace să poată termina, tânărul îi prinse mâna lui Cooper şi, scuturând-o viguros, spuse:

— Colin... Colin MacVicar. O plăcere să vă cunosc, domnule.

MacVicar? Colin MacVicar?! *Cum am putut*

să fiu atât de prost? gândi Cooper, înţelegând că acest Colin nu era un pretendent, nici logodnicul ei, aşa cum se temuse când îi văzuse prima dată împreună, ci soţul ei!

Mintea lui funcţiona cu repeziciune, întreaga viaţă trecându-i prin faţa ochilor în câteva secunde; şi nu pierdu timpul mustrându-se pentru că râvnise la o tânără femeie căsătorită. De fapt, nu voia nimic mai mult decât să se târască într-o mlaştină şi să nu mai fie văzut niciodată. Pentru numele lui Dumnezeu, nu putea înţelege cum de nu simţise asta! Sau, cum de ea nu-i spusese! Desigur, când luă în calcul orele pe care le petrecuseră unul în compania celuilalt, îşi dădu repede seama că abia făceau cât o zi. În afară de faptul că ştiau că sunt din Dumbarton, abia dacă ştiau altceva unul despre celălalt. Dar oare Van Dusen nu se referise la ea ca fiind *domnişoara MacVicar*? Oare inelarul ei nu era lipsit de orice bijuterie, maritală sau de orice fel? Cât ai clipi, mintea lui luă în calcul fiecare permutare şi

posibilitate şi tocmai alerga către următoarea când Grace, care văzuse panica din privirea lui, spuse:

— Colin este fratele meu, domnule Cooper. Nu cred că am avut ocazia să-l pomenesc.

Cooper îşi ascunse uşurarea, reuşind să nu arate nimic, iar cuvintele: Slavă Domnului! îi veniră primele în minte.

— Plăcerea este de partea mea, spuse el zâmbind uşor. Crede-mă.

— Din contră, domnule, este de partea mea, zise Colin cu o sinceritate evidentă. Mă încântă lucrările dumneavoastră. Mai ales cele care sugerează teme biblice.

— Aşa-i, sunt unele dintre cele mai importante relatări din Biblie: foametea, molima, distrugerea, moartea... Scriptura este plină de teme care sugerează imagini puternice.

Colin încuviinţă dând din cap şi se sili să zâmbească.

— Mă gândeam mai puţin la apocalipsă şi

mai mult la acelea de genul celei din vitrină. Cred că se intitulează „Madona cu Pruncul”, nu-i aşa?

Cooper aprobă dând cu putere din cap.

— Aşa-i, este o fotografie deosebită.

El căuta cu disperare o modalitate de a se debarasa de Colin şi de a o avea pe Grace numai pentru el pentru câteva clipe, când îl văzu pe Van Dusen prin apropiere şi simţi că găsise.

— Domnule Van Dusen? strigă Cooper. Domnule Van Dusen, acest domn şi-a exprimat un mare interes pentru Madonă.

— Oh, o alegere excelentă, domnule, spuse Van Dusen, pregătindu-şi prezentarea aşa cum Cooper ştia că o va face. S-ar putea să mă înşel, dar sunt destul de sigur că nu este reţinut. De ce nu mergem ceva mai încolo, unde putem discuta despre achiziţie? înainte ca bietul Colin să poată protesta, Van Dusen îl conducea spre biroul său din spatele galeriei.

— Fratele tău! şuieră Cooper şoptind neîncrezător, în acelaşi timp ducând-o pe Grace

deoparte. Am sentimentul că el este cel care preferă să-ţi petreci serile acasă.

— Este fratele meu *mai mare*, Dylan, îi explică Grace. Îşi face griji pentru mine. Este o poveste lungă.

— Sunt numai urechi, fată dragă.

— Nu este nici momentul, nici locul potrivit. Este suficient să-ţi spun că atunci când l-am anunţat că vin aici în seara asta, a insistat să mă însoţească.

Cooper mormăi şi, ridicând capul, se uită în direcţia unui grup de tineri care se ferchezuiau prin apropiere.

— După cum arată aceşti iubitori de artă, probabil că vei avea nevoie de unul înainte de sfârşitul serii.

— Te asigur că pot să am grijă de mine, spuse Grace începând să râdă.

— Oh, nu mă îndoiesc de asta, draga mea, se pare că cel care o face este Colin Bănuitorul.

— Ssst, spuse Grace, punând un deget la

buze, ceea ce o împiedică să râdă şi mai tare. Observă cum Colin scăpase de Van Dusen şi îşi croia drum prin mulţime în direcţia lor. Vine încoace.

— Ah, aici eraţi, spuse Colin apropiindu-se.

— Cum te-ai înţeles cu domnul Van Dusen? întrebă Cooper cu un aer degajat.

— Incomod în cel mai bun caz, răspunse Colin. A înţeles cumva greşit *interesul* meu faţă de lucrarea ta, interpretându-l ca pe o dorinţă de a o cumpăra. Mă tem că ar trebui să mergem, Grace.

— Oh, Colin, nu. Nu încă. Este mult prea devreme.

— Da, ştiu, dar mă tem că trebuie.

— Dacă nu vă deranjează că întreb, Colin, de ce anume te temi? îl tachină Cooper, vocea sa devenind uşor tăioasă.

— Că vom pierde tramvaiul, domnule Cooper, răspunse Colin pe acelaşi ton. Linia noastră încetează să circule în mai puţin de o oră.

— Atunci vom pleca peste o *jumătate* de oră,

spuse Grace hotărâtă. Sunt sigură că nu vom avea probleme să ajungem la timp. Era clar că ea intenţiona să petreacă fiecare minut din cele treizeci în compania lui Cooper. Continuă să se plimbe prin galerie la braţul lui şi se pare că el îşi depăşise stângăcia şi se bucura de atenţia şi laudele primite cu un grad de confort care îi lipsise înainte de sosirea ei.

În dimineaţa următoare, Grace se trezi la revărsatul zorilor şi părăsi, mai devreme decât de obicei, apartamentul din East Cambridge, pe care-l împărţea cu fratele ei. Folosi timpul câştigat pentru a cumpăra ziare de la standul de vizavi de staţia de tramvai. Odată urcată în tramvai, răsfoi paginile, căutând articole legate de expoziţia lui Cooper şi le citi pe toate în drum spre galerie.

Când Grace ajunse, câţiva oameni de serviciu se ocupau de urmele serii – strângând cupele goale de şampanie, aperitivele mâncate pe jumătate, şerveţelele de pe jos şi invitaţiile gravate pe care invitaţii le lăsaseră aruncate în

toate părţile. Îi găsi pe Cooper şi pe Van Dusen stând gârboviţi în scaune, faţă în faţă la biroul lui Van Dusen, bând cafea neagră. Ambii bărbaţi purtau hainele pe care le avuseseră cu o seară înainte şi păreau nearanjaţi şi abătuţi. Lui Grace i se păru că îşi petrecuseră noaptea acolo, ceea ce şi făcuseră; deşi stacanele murdare de ceva de culoarea chihlimbarului şi sticla goală de whisky de pe birou sugerau că nu cafea băuseră ei. *Băieţii tot băieţi*, gândi ea, realizând că starea lor actuală era rezultatul sărbătoririi la orele foarte matinale ale dimineţii.

Pocnetul ziarelor pe care Grace le lăsă pe birou, îi scoase din apatie.

— Cronicile sunt aşa cum speram noi şi chiar mai mult, spuse ea. „Lucrările lui Cooper îşi iau avânt spre noi culmi artistice”, continuă ea citind cu voce tare: „Un ochi format pentru condiţia umană la fel de ager ca un vultur în căutarea prăzii... Imagini de o putere uimitoare, care nu vor fi uitate curând”. Şi, dacă vă vine să credeţi,

cineva de la *Camera Work* a fost acolo!

— *Camera Work*? zise Cooper ca un ecou, întorcând capul când auzi numele celui mai cunoscut jurnal din ţară, cu sediul la New York, editat trimestrial de Alfred Stieglitz, jurnal de artă şi critică avangardistă. De unde ştii asta, te implor să-mi spui.

Grace ridică una dintre reviste.

— Pentru că scrie chiar aici, răspunse ea, dând frâu liber entuziasmului. Se pare că criticul de artă de la *Globe* este corespondentul lor din Boston. Scrie că cei de la *Camera Work* plănuiesc să republice recenzia lui şi să facă un profil „a foarte talentatului fotograf, domnul Dylan Cooper”... ceea ce înseamnă că acei colecţionari din New York vor face un pelerinaj la Boston – dacă va mai exista vreo fotografie de colecţionat!

Luă în pumn câteva etichete roşii cu menţiunea „vândut” de pe biroul lui Van Dusen şi le ţinu în sus în semn de triumf, apoi începu să frunzărească printre hârtii, căutând ceva anume.

— Îţi pierzi timpul, Grace, spuse Van Dusen, ştiind ce căuta ea. Nu este acolo.

— Ei bine, nu ţi-ar fi cu supărare să-mi spui şi mie cum le voi putea eticheta pe cele rezervate fără o listă de vânzări?

— Nu există nicio listă de vânzări, Grace, răspunse Van Dusen.

— Asta înseamnă că ai uitat unde ai pus-o? Sau ai decis să le păstrezi în memorie pe cele rezervate şi de către cine au fost cumpărate?

Van Dusen îşi mângâie barba, apoi privi spre Cooper şi-l îndemnă dând din cap.

— Mă tem că niciuna dintre fotografiile mele nu a fost rezervată, Grace, îi explică Cooper, lăsând ochii în jos ca şi cum i-ar fi fost ruşine de asta. Nici măcar una.

Grace pufni, cu capul ridicat într-un unghi care reflecta lipsa ei de încredere. Seara trecută, ea şi Colin fuseseră printre primii care părăsiseră galeria, plecând grăbiţi exact când inaugurarea atingea apogeul; iar pentru că nu auzise decât

laude la adresa operelor lui Cooper şi pentru că tocmai terminase de citit recenziile, avea toate motivele să creadă că fusese un succes răsunător.

— Nici măcar una... repetă ea, dându-şi seama că ei stătuseră treji toată noaptea, compătimindu-se, nu sărbătorind, aşa cum crezuse.

— Mă tem că nu, Grace, spuse Van Dusen cu o privire care nu mai lăsa loc de îndoială.

— Oh, Doamne, oftă Grace, ochii scânteindu-i de emoţie, conştientă că fără îndoială Cooper avea inima frântă. Dar lucrurile se vor schimba când vor vedea astea, nu-i aşa? îi îndemnă ea, agitând câteva recenzii. Şi mai este şi *Camera Work*!

Van Dusen negă dând din cap.

— Nu cred că va face nicio diferenţă, Grace.

— De ce nu? De ce eşti atât de pesimist?

— Pentru că toţi colecţionarii însemnaţi s-au decis deja şi, indiferent de cât de flatante sunt acele recenzii şi altele ce poate vor veni, nu au nicio şansă să schimbe ceva.

— Dar toţi cei prezenţi aici noaptea trecută au fost încântaţi de fotografiile lui Dylan, fiecare în parte, protestă ea cu tenacitatea ei caracteristică.

— Într-adevăr, răspunse Van Dusen. De fapt, aş merge mai departe şi aş spune că unii dintre ei chiar au fost *tentaţi* să le cumpere… şi nu am nici cea mai mică îndoială că ar fi făcut-o dacă ar fi fost tablouri. Problema nu sunt pozele lui Dylan, Grace, ci arta fotografică.

Cooper încuviinţă dând resemnat din cap.

— Am spus că există doar o cale de-a afla dacă acei colecţionari ar accepta fotografiile ca pe o artă rafinată. Ei bine, răspunsul este nu. Domnul Van Dusen a avut dreptate de la început.

Şi Van Dusen *avusese* dreptate. Săptămânile trecură. Fotografiile atârnau tăcute pe pereţii galeriei. Şi cu fiecare zi care trecea devenea din ce în ce mai clar că, deşi Cooper era aclamat ca fiind un talent excepţional, laudele nu se transformară în vânzări şi nu se vor transforma

niciodată. Aşa cum se temuse Van Dusen iniţial, colecţionarii nu erau pregătiţi să accepte fotografiile ca o investiţie în artă.

7

— Au trecut săptămâni, Dylan, unde ai fost?

În vocea lui Grace era un amestec de furie şi uşurare în timp ce Cooper intră în galerie şi se îndreptă spre ea cu mersul lui apăsat. Am trecut pe la apartamentul tău. Am lăsat mesaje la proprietăreasa ta...

— Aşa-i, spuse Cooper, ochii săi cercetând pereţii galeriei. Grace şi Van Dusen lucrau să dea jos fotografiile şi câţiva pereţi erau goi. Cel despre închiderea expoziţiei mă aştepta când m-am întors azi de dimineaţă. Aşa că m-am gândit că ar fi mai bine să trec pe aici să-mi iau lucrările.

— Te-ai întors de unde? întrebă Grace.

— De nicăieri, mormăi Cooper posac. Am fost cu cortul.

— Pe frigul ăsta? spuse ea, dojenindu-l ca pe un copil care nu se purtase cum trebuie.

Cooper răspunse ridicând demoralizat din umeri şi se opri o clipă să-şi aprindă pipa.

— Aveam nevoie de puţină singurătate să-mi cercetez sufletul.

Grace oftă, ochii ei îmblânzindu-se cu căldură.

— Nu trebuie să-ţi pierzi încrederea în tine, Dylan. Nu trebuie să faci greşeala de a te îndoi de talentul tău. Cu siguranţă că eu nu fac asta.

— Nici eu, adăugă Van Dusen. Nu am nici cea mai mică îndoială că într-o zi vor fi obiecte de colecţie.

Cooper scoase un val de fum din pipă şi zâmbi uşor.

— Spuneţi asta doar ca să-mi ridicaţi moralul, nu-i aşa?

— Du-te la biserică dacă vrei să-ţi ridici moralul, răspunse Van Dusen. Am vorbit serios despre fotografiile tale şi sunt pregătit să o dovedesc.

— Să o dovedeşti, eh? îl provocă Cooper. Şi cum îţi propui să faci asta? Cumpărându-le singur pe toate?

— Nu, păstrându-le aici până ce o vor face clienţii mei şi oferindu-ţi între timp un salariu.

Cooper se dădu înapoi ca şi cum ar fi fost ofensat.

— Un salariu? Să înţeleg că-mi oferi bani?

Van Dusen încuviinţă prompt dând din cap.

— Nu te va ţine pe şampanie şi caviar, dar cum eşti un tip frugal, nu am nici cea mai mică îndoială că te va ţine pe linia de plutire.

Cooper înroşi de jenă. Ideea de a fi subiectul unei astfel de oferte, mai ales în faţa lui Grace, era o lovitură nimicitoare dată mândriei sale.

— Prefer să mă scufund sau să înot singur, domnule Van Dusen. Sincer, nu am nevoie de ajutor şi dacă starea finanţelor mele ar fi fost precară, ceea ce vă pot asigura că nu este, nu aş putea să iau banii dumneavoastră.

— Nu i-ai *lua*, Cooper, îi explică Van Dusen pe cale să-şi piardă răbdarea. Va fi un împrumut în contul viitoarelor vânzări. Am mai făcut asta cu artişti care promiteau şi nu mi-a părut rău

niciodată.

Cooper făcu ochii mari de mirare.

— Aşa este, spuse Van Dusen. Nu eşti primul artist din Boston care să fi întârziat cu plata chiriei.

— Te rog să-mi spui, de unde ţi-a venit o astfel de idee?

Van Dusen se simţi stingherit şi schimbă o privire grăitoare cu Grace.

— De la mine, spuse ea pe un ton sincer. Proprietăreasa ta m-a tot întrebat dacă ştiu unde eşti. Când am întrebat-o de ce vrea să ştie... Grace lăsă fraza neterminată, sugerând că restul era evident. Nu este nicio ruşine în a accepta ajutorul cuiva, Dylan. Asta nu va lăsa vreo pată de neşters pe sufletul tău, să ştii.

— Mă tem că a fost deja înnegrit şi nu mai poate fi salvat, fată dragă, glumi Cooper, încercând să salveze aparenţele. Este generos din partea dumneavoastră, domnule Van Dusen, dar, aşa cum am mai spus, m-am descurcat mereu

singur şi nu am nicio intenţie să schimb acum lucrurile. Nici cea mai mică intenţie.

— Nu ştiu de ce eşti atât de încăpăţânat, dar faci cum vrei, admise Van Dusen. Era îngrijorat că poate Cooper nu avea dispoziţia de a primi sfaturi, dar decise să spună ce gândea orice ar fi. Nu înţelege greşit, dar în aceste circumstanţe, poate că ar fi înţelept să te gândeşti la fotografii comerciale pentru un timp.

— Lucrări comerciale? se burzului Cooper, percepând-o ca pe o insultă, aşa cum se temuse Van Dusen.

— Sunt prietenul, nu duşmanul tău, Cooper, îl sfătui Van Dusen pe un ton liniştit. Nu te costă nimic să asculţi ce am de spus.

Cooper răspunse dând îngăduitor din cap.

— Am discutat cu unul dintre clienţii mei, continuă Van Dusen, pe nume Latour, Georges Latour. Poate ţi-l aminteşti de la vernisaj? Un tip destul de ostentativ. Cu accent franţuzesc. Cam plin de el.

— Toţi erau plini de ceva, îmi amintesc asta, ripostă acru Cooper. Dar dacă am avut plăcerea să-l cunosc pe domnul Latour, mă tem că-mi scapă.

— Ei bine, a fost acolo şi se întâmplă să fie un...

— Aşa-i, cât bine mi-a făcut.

— Dacă ai amabilitatea de a mă asculta, ar putea să-ţi facă un bine acum, izbucni Van Dusen pe un ton care-l reduse pe Cooper la tăcere. Cum spuneam, este comerciant, unul de mare succes. Magazinul său de pe strada Malborough vinde haine de lux scumpe, elegante şi europene, pentru femei.

— Chiar foarte elegante, spuse Grace, ochii ei luminându-se când vorbi. Georges Latour... Orice femeie din Boston doreşte să poată face cumpărături acolo.

— Se întâmplă ca, reluă Van Dusen, el să caute pe cineva care să-i fotografieze colecţia de primăvară. Fotografiile vor fi folosite în reclamele

din ziare, pe care plănuieşte să le...

Cooper aproape că muşcă prin fumul pipei sale.

— Fotografii de modă? izbucni el, înţepat de o insultă care, în ceea ce-l priveşte, o depăşea pe cea cu salariul.

— Slujba va fi bine plătită, insistă Van Dusen, ignorând izbucnirea. Şi din moment ce a fost foarte încântat de lucrările tale, sunt sigur că el va...

— Şi eu sunt sigur de asta! răcni Cooper. Dar nu există destui bani pe pământul ăsta care să-l tenteze pe Dylan Cooper să accepte o slujbă în... în... Se opri ca şi cum ar fi scuipat ceva dezagreabil, mârâind. Publicitate!

— Ei bine, decizia îţi aparţine, Cooper, spuse Van Dusen, reuşind să-şi menţină calmul. Mai gândeşte-te şi spune-mi ce ai hotărât.

— Oh, nu am nevoie de o astfel de garanţie, spuse Cooper, mijind ochii de furie. Când este vorba de fotografiile mele, decizia mi-a aparţinut

întotdeauna! Şi mereu îmi va aparţine!

— Nu este cazul să te superi. A fost doar un fel de-a spune, iar eu...

— În plus, continuă Cooper, nu am nevoie să mă gândesc fiindcă am luat deja decizia. Am spus nu. Ceea ce înseamnă nu. Şi nu este! Am fost destul de clar?! îşi vârî cu duritate pipa într-un colţ al gurii, apoi se întoarse şi porni repede spre ieşire.

— Dylan? strigă Grace, grăbindu-se după el. Dylan, aşteaptă!

Înainte să-l poată prinde din urmă, Cooper trecu de vestibul şi ieşi pe uşă. Aceasta se închise trântindu-se zgomotos, ceea ce o opri din mers şi făcu clopoţelul să răsune. Fata rămase pe loc, aşteptând să-şi recapete calmul, timp în care clopoţelul sună atât de tare de parcă trecea în goană o maşină de pompieri pe afară.

Cooper parcurse pe jos drumul lung înapoi spre cămăruţa lui, doar ca să descopere că uşa lui fusese încuiată cu lacătul. Lovi furios încuietoarea,

apoi se duse la apartamentul proprietăresei şi ciocăni la uşă.

— Domnule Cooper... mă gândeam eu că vei trece pe aici, spuse ea, evident mulţumită de ea însăşi. Mă tem că aţi trecut de perioada de graţie. Va trebui să plătiţi ceea ce datoraţi sau să eliberaţi locuinţa.

Cooper o privi preţ de-o clipă, apoi acceptă inevitabilul şi încuviinţă dând din cap.

— Mă tem că voi face ultima parte. Dacă sunteţi bună să descuiaţi uşa, o să-mi iau lucrurile.

— Oh, eşti un şmecheraş, nu-i aşa? spuse ea cu o voce plină de suspiciune. Dar nu sunt o proastă, domnule Cooper. Odată ce-ţi vei recăpăta bunurile, nu te voi mai vedea niciodată, cu atât mai puţin banii pe care mi-i datorezi.

— Nu înţelegeţi, aparatul meu de fotografiat este acolo. Şi nu pot...

— Chiar este? spuse ea cu un zâmbet viclean, îmi imaginez că face bani frumoşi. Poate că face destul cât să acopere restanţele.

— Poate, admise Cooper, ştiind că valora mult mai mult. Dar adevărul este că nu-mi pot câştiga existenţa fără el şi dacă nu-mi pot câştiga existenţa, nu voi putea să vă plătesc *niciodată*.

— Ei bine, dacă mă întrebi, spuse ea, râzând la gândul a ceea ce avea să-i spună. Adevărul adevărat este că nu-ţi prea câştigai existenţa cu el!

Cooper respiră adânc, luptându-se cu dorinţa de a nu-i răspunde obraznic.

— Vă rog, aveţi cuvântul meu.

— Nu cuvântul dumneavoastră îl caut eu, domnule Cooper, ci plata chiriei. Îndată ce o veţi plăti, veţi avea aparatul de fotografiat şi restul lucrurilor, între timp, afară, în frig, cu dumneavoastră.

Cooper se uită fix la ea, clocotind, cu falca încleştată de furie.

— Desigur, dacă printr-un miracol găseşti bani pentru restanţe, plus o săptămână în avans, aş fi fericită să te las să mai stai.

Miracol?! *Este un miracol că nu ţi-am sucit gâtul*! gândi Cooper, rezistând impulsului de a face exact asta.

— Nu cred în aşa ceva. Fie este vorba de noroc, fie de lipsa acestuia.

— Adevărat, domnule Cooper. Cum se spune: La barza chioară îi face Dumnezeu cuib. Acum va trebui să vă murdăriţi mânuşiţele, nu-i aşa?

Ochii lui Cooper se aprinseră sub şfichiul insultei, apoi se îmblânziră când îi trecu prin minte un gând liniştitor. În adâncul sufletului ştia că îşi găsise cuibul – *fără* să-şi murdărească „mânuşiţele” în timpul operaţiunii. Din contră, Van Dusen i-l oferise pe tavă, dar cedase mândriei şi-l refuzase. Expiră prelung, apoi îi zâmbi uşor proprietăresei şi-i spuse:

— Oh, chiar şi un cerşetor orb ştie când cineva i-a lăsat o monedă în pahar – doar dacă nu este cumva surd şi prost.

Proprietăreasa chicoti veselă.

— Oh, asta-i bună, domnule Cooper, trebuie

s-o ţin minte.

— Adevărul este că în ultima vreme am fost toate cele trei, spuse Cooper gândind cu voce tare în timp ce se întorcea şi pornea grăbit pe coridor. O să mă întorc curând după lucrurile mele.

— Sper că aşa va fi, domnule Cooper! strigă proprietăreasa după el. Dar administrez aceste locuinţe încă din vara lui nouăzeci şi doi şi dacă ai să vii aici cu banii, pentru mine ar fi un miracol!

8

— *Bienvenue, Monsieur* Cooper! spuse Georges Latour cu accentul său franţuzesc, pronunţând Coupaire. Coborî scările care se arcuiau graţios de la balconul magazinului către hol şi-i strânse mâna lui Cooper. Îmi pare atât de rău că nu am fost prezentaţi la Galeria Van Dusen. Acum am ocazia să vă spun că lucrările dumneavoastră mi se par pur şi simplu superbe.

Dar nu destul de „superbe" pentru a le cumpăra, gândi Cooper cu un zâmbet ironic. După confruntarea cu proprietăreasa lui, se întorsese la galerie, acceptase slujba propusă şi luă un avans de la Van Dusen pe care îl folosi pentru a plăti chiria şi, mult mai important, pentru a-şi recupera aparatul de fotografiat.

— Oh, mă bucur că v-a plăcut. Toţi criticii care fac recenzii pe marginea artelor frumoase par a fi de acord. Vă aflaţi într-o companie bună.

— Ah, ştiu ce gândiţi, spuse Latour, ridicând

un deget dojenitor. Văd asta în ochii dumneavoastră. Dar doar pentru că cineva apreciază ceva nu înseamnă că cedează tentaţiei de a avea acel ceva pentru sine. Este ca o femeie frumoasă care trece pe lângă tine pe stradă. Aţi avut asemenea experienţe, nu-i aşa?

Cooper nu se putu abţine şi zâmbi la această analogie, încuviinţând din cap.

— Aşa-i, de prea multe ori ca să le pot număra.

— Mais oui. Aşa cum îmi tot aminteşte Madame Latour: Priveşte, da. Atinge, nu.

Cooper dădu din cap.

— Dacă ar fi existat o *Madame* Cooper, sunt sigur că şi ea ar spune la fel.

— *Alors*, mă bucur că aţi găsit timp în programul dumneavoastră atât de ocupat să treceţi pe aici. *Monsieur* Van Dusen m-a avertizat să nu-mi fac speranţe, dar *voilà*! Sunteţi aici!

Latour chemă doi domni elegant îmbrăcaţi, care păstraseră o distanţă discretă, şi îi prezentă

lui Cooper ca fiind John Ogilvy şi Edgar Altman, respectiv, director de publicitate şi vânzări. După un schimb de amabilităţi, Latour îi conduse pe scara în spirală, mergând pe podelele lustruite de marmură şi prin „salles d'exposition”, aşa cum le spunea el, unde erau expuse vizibil picturi şi sculpturi avangardiste achiziţionate de la galeria Van Dusen, alături de piesele din colecţia sa, şi unde se puteau auzi acorduri îndepărtate din muzica clasică.

Pe drum, lui Cooper i se umplură nările de aroma de mosc. Oare aerul din clădire era intenţionat parfumat? Sau oare însuşi Georges Latour lăsa o dâră în urma lui? Cooper tocmai concluzionase că ultima variantă era cea reală când Latour deschise două uşi ornamentate, dezvăluind o sală elegant mobilată în spatele căreia femei la fel de elegant aranjate şedeau pe canapele de pluş, privind în avanpremieră Colecţia Latour de Primăvară. Un concert de flaut de Bach umplea aerul. Muzica venea de la un Victrola aflat

pe o masă pe care mai era o vază mare cu flori proaspăt tăiate şi frumos aranjate. Un servitor cu mănuşi albe, stând alături, mai învârtea ocazional la Victrola, menţinând viteza.

— Clientela mea cea mai bogată şi mai loială, şopti Latour într-o parte. *Crème de la crème* a societăţii.

Colecţia avea rochii cu corsaje drapate larg, cu fuste lungi până la podea şi bonete cu boruri largi, împodobite cu flori. Aşa cum era obiceiul caselor de modă, piesele erau prezentate printr-o defilare constantă de manechine.

— Vezi? zise Latour cu un gest retoric, adresându-se clientelei sale. Nu mai există corsetul care strânge, zorzoanele *sur la derrière*, nu mai există foşnetul crinolinei. Au dispărut! Au dispărut toate! Femeile sunt libere, eliberate! *Aşa* vor să arate doamnele din societate când merg la slujbele de la biserică şi la parada de Paşte! *Très magnifique*, *non*?

În timp ce Latour îşi juca rolul pentru

audienţa care-l adora, directorul de publicitate, Oglivy, se aplecă spre Cooper şi-i spuse:

— Domnul Latour vrea să spună că aşa *vor vrea* să arate... de îndată ce le vom convinge.

— Oh, puterea sugestiei nu cunoaşte limite.

— Exact, replică prompt Oglivy. Şi odată ce femeile din înalta societate vor fi văzute prin oraş în aceste costume, *fiecare* femeie va dori să se îmbrace la fel de elegant.

— Dar până acum nu-şi puteau permite, explică Altman. De ce s-a schimbat asta? Pentru că noi, la Georges Latour, am dezvoltat o linie de haine similare, cu preţuri potrivite pentru buzunarele lor.

— Şi să le şi golească, observă sarcastic Cooper.

— *Exactement*! exclamă Latour, alăturându-li-se. Aceste reclame – *fotografiile dumneavoastră*, *Coupaire* – vor avea o *asemenea* putere de sugestie, încât fiecare casnică din Boston va fi la uşa lui Georges Latour pentru a cumpăra boneta

de Paşte şi multe altele.

— Totul datorită fotografiilor mele... spuse Cooper gânditor, pufăind din pipă.

— Dar desigur! Aşa cum observa odată un gentelman *Chinois*, fiecare dintre ele va merita o mie de cuvinte. Dar timpul este scurt, aşa că, dacă aţi lăsa adresa studioului dumneavoastră unuia dintre asistenţii mei, costumul selectat va fi livrat într-o săptămână.

Cooper rămase cu gura căscată. *Studio*? *Care studio*?! gândi el, mintea lui lucrând frenetic în căutarea unei soluţii pentru a evita să divulge că nu are aşa ceva.

— S-ar putea să punem căruţa înaintea calului, îl preveni el, trăgând de timp pe măsură ce piesele unui potenţial plan începeau să se aşeze la locul lor.

Sprâncenele lui Latour se împreunară încruntate.

— Şi de ce stă căruţa înaintea calului?

— Pentru că hotărâm unde vom face aceste

fotografii înainte de-a decide ce dorim să exprime, ce ar trebui să sugereze puterea sugestiei, ca să spunem aşa, răspunse Cooper. Apoi, expunând ideea salvatoare care i se năzărise, continuă nonşalant: De exemplu, fotografia care face publicitate Colecţiei de *Primăvară* nu ar trebui să aibă sentimentul *primăverii* de dincolo de uşă, din natură?

— *Absolument*, exclamă Latour, cucerit de sugestie, aşa cum sperase cu înflăcărare Cooper. Copacii înmuguriţi, câmpurile cu flori, lumina soarelui...

— Aşa-i, dar sunt şanse cam mici să le găsim în studioul meu. Nu, aceste fotografii trebuie făcute într-un decor exterior, cu lumină naturală, dacă vrem să aibă ceea ce căutăm, pentru a îndeplini promisiunea Colecţiei de Primăvară Georges Latour.

Ochii lui Latour căpătară viaţă, apoi se înnegurară.

— *Extérieur avec lumière naturelle*, spuse el

gânditor, în pragul unei dileme. Dar este încă iarnă. Unde merge cineva în această perioadă a anului pentru a găsi copaci, flori şi alte asemenea?

Îi întrebă pe Oglivy şi Altman din privire şi primi în schimb ridicări din umeri.

— Aveţi vreo propunere, Coupaire?

Cooper trase îngândurat din pipă, ca şi cum

II preocupa o viziune profundă, şi încuviinţă dând din cap.

— Da, m-am gândit bine şi ceea ce-mi vine în minte este o imagine delicată... a unei femei elegant îmbrăcate, cu o umbreluţă albă de soare, plimbându-se prin Grădina Botanică.

— *Mon Dieu*! exclamă Latour. Desigur, pavilioanele de sticlă, lumina naturală, copacii, florile, marea de crini! însăşi *Madame* Latour este membră şi colaboratoare generoasă. O lovitură de geniu, Coupaire! Altman şi Ogilvy deja dădeau energic din cap într-o aprobare a celor de la vânzări şi publicitate dând Latour privi spre ei şi spuse: *Excellent*! *Non*?

Cooper îşi înăbuşi un suspin de uşurare şi se împăună când Latour ridică gânditor capul şi spuse:

— Încă ceva… manechinul. Aşa cum ai văzut, avem multe tinere doamne care ar fi fericite să pozeze pentru dumneata şi, cum ţi-ai putea imagina, am preferatele mele printre ele, dar dumneata eşti artistul, domnule, şi sunt destul de înţelept încât să ştiu că un artist şi modelul său, aşa cum spunem în franceză, au un *rapport spécial*. Sunt sigur că ai o tânără deosebită cu care lucrezi mereu în aceste situaţii. *Non*?

Încă o dată pus în postura de a fi descoperit, Cooper se gândi repede şi răspunse fără cea mai mică ezitare:

— Oh, da, am exact fata perfectă pentru asta.

9

— Oh, nu, Dylan, nu, nu aş putea, spuse Grace, vocea ei trădând un amestec de stinghereală şi intrigă. Ea şi Cooper se aflau în North End, plimbându-se prin unul dintre pavilioanele cu cupole de sticlă care făceau parte din Grădina Botanică. Era ca şi cum ar fi fost într-o pădure fermecată, unde vaste straturi de flori şi copaci înmuguriţi se încălzeau în lumina blândă care intra prin cupola de sticlă armată de deasupra. Am presimţit eu că este vorba de mai mult decât o plimbare de duminică dimineaţa.

— Ei bine, mă declar vinovat, spuse Cooper, pronunţând „r”-ul cu mult farmec. Dar de ce nu, fată dragă? Este evident că ai calităţile necesare. Culese un crin şi i-l oferi. Eşti la fel de frumoasă ca şi această floare şi ai o ţinută care depăşeşte graniţele numelui tău. Nu există nici cea mai mică îndoială că eşti perfectă pentru fotografiile alea, şi pentru acest loc.

Grace roşi când luă floarea şi-i inhală parfumul.

— Aşa cum mă tem că poţi vedea clar, sunt mai mult decât flatată. Dar să fiu modelul unui fotograf? Fratele meu nu ar permite asta niciodată.

— Iar el? Colin? Colin Bănuitorul? exclamă Cooper smulgându-i un zâmbet. Nu pari genul care tremură de frică, fată dragă.

Zâmbetul lui Grace se estompă. Miji ochii sfidător.

— Ştii foarte bine că nu sunt aşa, Dylan Cooper.

— Da, ştiu foarte bine că îţi cer o mare favoare, dar nu am pe nimeni altcineva la care să apelez, Grace. Cu siguranţă nu pe cineva cu calităţile tale.

— Domnul Latour trebuie să aibă o mulţime de modele care sunt mult mai calificate. De ce nu o angajezi pe una dintre ele?

— Pentru că în ciuda aversiunii sale de a

investi în fotografia ca artă, domnul Latour a binevoit să mă declare artist şi astfel a presupus că am un model cu care am o relaţie specială. Nu ar fi fost înţelept să-l contrazic atunci şi ar fi la fel de nechibzuit să o fac acum.

— Vreau să te ajut, Dylan, ştii că vreau, spuse Grace cu o voce ezitantă. Dar ai văzut cum a fost Colin la deschiderea expoziţiei. Asta ar fi o problemă mult mai mare. Nici măcar nu aş fi aici dacă în dimineaţa asta nu s-ar fi dus la biserică. Te rog, încearcă să înţelegi.

— Puţin ajutor duce departe, Grace. Deschiderea expoziţiei poate că nu era locul şi nici momentul potrivit pentru explicaţii, dar se pare că acum ne avem unul pe celălalt.

Grace încuviinţă dând din cap şi se îndreptă spre o bancă de lângă un heleşteu punctat cu nuferi şi mănunchiuri de papură.

— Când ai decis că fotografia va fi ocupaţia vieţii tale, cum a reacţionat familia ta?

— Ei bine... răspunse Cooper, îndesând cu

degetul mare tutunul în pipă, au fost puţin supăraţi când am vândut bicicleta surorii mele pentru a-mi cumpăra primul aparat de fotografiat.

Grace chicoti ca o şcolăriţă.

— Sunt oameni simpli, foarte muncitori, care nu au legătură cu artele, continuă Cooper. Dar au văzut că asta mă consumă şi m-au lăsat să-mi văd de drum. Cred că au simţit că am apărut pe pământ pentru a face fotografii.

— Eşti foarte norocos, spuse Grace, încercând să nu pară invidioasă. Şi părinţii mei sunt oameni simpli şi foarte muncitori, dar, spre deosebire de ai tăi, au o viziune foarte provincială asupra vieţii.

— Vrei să spui provincială în stricta credinţă scoţiană prezbiteriană, cum că o fiică trebuie să-şi cunoască locul şi să îndeplinească dorinţele părinţilor ei?

— Exact. Îţi poţi imagina cum au reacţionat când fiica lor s-a dovedit a avea un spirit liber, neînfricat, independent, cu înclinaţii spre artele

interpretative.

— Artele *interpretative*? spuse Cooper surprins, ca un ecou. Am crezut că este vorba de pictură, sculptură, fotografie...

— Îmi plac toate, Dylan, dar lucrez la galerie din necesitate, nu pentru că aşa am ales. Am dansul în suflet. Sunt antrenată pentru baletul clasic.

— O balerină, chicoti Cooper amuzat, ceea ce explică de ce mergi ca o raţă, nu-i aşa?

Grace încuviinţă dând din cap şi râse la rândul ei.

— Ai auzit de Isadora Duncan?

— Desigur. Este cunoscută în toată lumea.

— Ei bine, ea a fost inspiraţia mea pe când eram copil. Îmi doream să fiu la fel ca ea şi să dansez în toată lumea. Aşa că am început să iau lecţii la şcoală.

— Iar părinţii tăi au crezut că nu era potrivit pentru o domnişoară să-şi petreacă astfel timpul şi s-au pornit să-ţi zdrobească ambiţia.

Grace încuviinţă dând trist din cap.

— Mă tem că da.

— Ei bine, nu fi atât de descurajată, Grace, spuse Cooper chicotind vesel. Nu au făcut o treabă prea bună, nu-i aşa?

— Nu, slavă Domnului. Lucrurile s-au petrecut aşa încât am fost acceptată la Şcoala Regală de Balet din Edinburgh şi într-un final am devenit membră a unei companii care dădea reprezentaţii în Anglia. Apoi, la sfârşitul unui sezon, directorul a anunţat că vom face un turneu în America. Atunci părinţii mei i-au transferat povara de-a mă proteja lui Colin. De atunci este însoţitorul meu.

— Acum am ajuns la miezul problemei, nu-i aşa? întrebă Cooper, ochii lui sclipind de înţelegere şi încântare faţă de felul ei rebel.

— Ţi-am spus că e o poveste lungă.

— Deci... spuse Cooper trăgând gânditor din pipă, dacă baletul este cel care te-a adus în America, de ce nu dansezi?

— Pentru că, la finele turneului, agentul de la casa de bilete a furat veniturile, iar Colin şi cu mine am ajuns să fim abandonaţi în Boston fără nicio posibilitate de-a ne întoarce acasă.

— Şi fratele tău voinic a lăsat escrocul să fugă cu ei fără niciun cuvânt?

— Din contră, Colin l-a înfruntat, dar a râs şi a spus că o femeie atât de frumoasă ca mine nu ar trebui să aibă nicio problemă să câştige destui bani pentru două bilete de vapor. Îţi imaginezi reacţia lui Colin auzind asta!

— Îndrăznesc să spun că, în momentul acela, eu i-aş fi dat sângele pe nas individului, spuse Cooper, încleştând pumnii şi ridicându-i ca un pugilist.

Grace încuviinţă dând repede din cap.

— Oh, Colin a făcut mai mult de atât! Din fericire, după toate înşelătoriile, agentul nu se putea duce la poliţie; dar după ce Colin l-a snopit în bătaie, nici noi nu mai puteam merge şi aşa s-a terminat povestea cu banii. A trecut mai bine de

un an. Am economisit fiecare bănuţ pentru a cumpăra bilete de vapor, dar nu ne rămâne cine ştie ce la sfârşitul lunii. Abia dacă câştig destul la galerie ca să pot plăti facturile.

— Cred că există un loc pentru tine în compania de balet a oraşului.

— Şi eu am crezut la fel, dar cele câteva posturi libere sunt oferite fetelor care studiază la ei, exact cum facem şi noi acasă. Cât despre contractele disponibile pentru dansatoare, ei bine, nu sunt genul pe care nici măcar o fătucă curajoasă, independentă şi cu un spirit liber ca mine le-ar lua în considerare.

— Dar Colin? Pare a fi destul de apt.

— Oh, chiar este, este cât se poate de apt. La fel ca tatăl nostru şi bunicul lui, Colin a lucrat în mină; dar în Massachusetts nu există cărbune de extras, cu atât mai puţin în Boston. Odată a luat trenul spre Pennsylvania, dar acolo este ca acasă, companiile nu fac angajări, în schimb concediază oamenii.

— Mda, lipsa de locuri de muncă a fost cea care ne-a adus pe mulţi dintre noi aici în primul rând, nu-i aşa?

— Da, asta, şi acum acest război groaznic...

Cooper dădu din cap cu gravitate.

— Este o situaţie oribilă. Atâţia tineri care mor. Fiul lui Kipling a fost ucis, la fel şi nepotul lui Gladstone. Mă tem că fiii Americii li se vor alătura în curând.

— Da, dar a trecut aproape un an de când Congresul a declarat război, observă Grace. Chiar ieri am citit că europenii se întreabă: „Unde sunt americanii?”

— Preşedintele pretinde că un milion de infanterişti vor fi acolo în vară, răspunse Cooper, reaprinzându-şi pipa în timp ce părăseau banca şi se plimbau pe sub un baldachin de copaci înmuguriţi. Aşadar, lucrurile stând atât de rău acasă, de ce eşti atât de grăbită să te întorci acolo?

— Oh, nu sunt sigură că acum sunt atât de

grăbită, Dylan, răspunse Grace flirtând. Se pare că viaţa a luat o turnură spre bine în ultima vreme.

— Grozav, pentru că presimt că mi-ai lipsi destul de mult dacă te-ai întoarce.

Grace zâmbi şi-şi plecă sfioasă ochii, apoi înalţă capul întrebător.

— Şi cum rămâne cu Dylan Cooper, Fotograful? Vremurile grele de acasă l-au adus în America? O dorinţă arzătoare de-a face fotografii în lumea nouă?

— Cred că puţin din fiecare, dar este mult mai simplu de atât, răspunse Cooper pufăind din pipă. Era timpul pentru un nou început.

— Ei bine, în curând momentul acela va veni, nu-i aşa? Vreau să spun primăvara.

— Aşa-i, dar adevărul este că mie îmi plac mai mult toamna şi iarna. Este ceva în legătură cu claritatea luminii...

— Ştii, nu sunt o persoană extrem de evlavioasă, dar am întotdeauna un sentiment special în preajma Paştelui... întreaga idee... mai

ales învierea. Abia aştept acel sentiment când lucrurile revin la viaţă. Este ca şi cum în fiecare an ai parte de un început proaspăt, nou.

— Mă tem că în cazul meu mi-a intrat pe o ureche şi a ieşit pe cealaltă, răspunse Cooper. Îmi amintesc cum am intrat o dată la pas în biserică alături de colegii mei de clasă în Vinerea Mare şi cum spunea preotul: „Iartă-ne, Iisuse, că te-am crucificat”. Ei bine, atunci mi-am spus că tipul ăsta are probabil mai mult mucegai în creier decât un caltaboş vechi de o lună, pentru că eu nu aveam nicio legătură cu asta.

— Nici eu, spuse Grace chicotind. Dar Colin – el a cumpărat cuiele, funia şi plumbul. Cinci minute cu el şi te va convinge că tu eşti cel care a dus cuiele acasă.

— Nu prea ar avea succes cu mine.

Grace găsi că atunci când făcea pe grozavul era extrem de afectuos şi zâmbi ca o studentă căreia îi picase cu tronc un profesor mai tânăr.

— Şi l-ai găsit deja?

— Ce să găsesc?

— Noul început pentru care ai venit aici?

Cooper se opri din mers şi-i prinse privirea.

— Oh, în ultima vreme, am sentimentul că mă apropii.

— Ce bine, spuse Grace şi zâmbi, făcând gropiţe în obraji. Pentru că şi eu cred că mi-ai lipsi ceva mai mult.

Cooper ştia că ea repetase intenţionat cuvintele lui şi zâmbi confirmând.

— Deci, domnişoară Grace MacVicar din Dumbarton, din ţinuturile Scoţiei, spuse el, hârâind r-urile ca pe nişte tunete, să înţeleg că vreţi să spuneţi că voi avea un manechin pentru fotografiile mele?

Ochii lui Grace se luminară, apoi se umbriră, reflectând conflictul ei interior.

— Am vorbit serios când am spus că aş face orice să te ajut, Dylan, dar mă tem că plăcerea ar fi mai mult decât distrusă de durerea care va urma cu siguranţă.

— Colin.

Grace încuviinţă dând din cap.

— Mă îndoiesc că va fi de acord cu asta.

— Acum avem de-a face şi cu Bănuitoarea Grace? Nu. *El este* cel care are îndoieli, fată dragă. Şi din moment ce eu sunt răspunzător pentru ele, se pare că depinde de mine să le înlătur.

10

— Să pozezi pentru fotografii de modă? exclamă Colin, ochii săi aprinzându-se acuzatori la auzul propunerii lui Cooper. Se întorsese de la slujba de la biserică în apartamentul pe care el şi sora sa îl împărţeau şi-i găsise pe Cooper şi pe Grace stând pe verandă. Clădirea dărăpănată se găsea în districtul cu chirii mici, la est de Cambridge, unde locuiau muncitorii etnici care lucrau la universităţile locale. Nici nu se pune problema, continuă Colin. Nu ar fi decent ca o tânără domnişoară cu o virtute ca a lui Grace să fie implicată în asemenea... asemenea activităţi deocheate. Lovi balustrada cu ziarul pe care-l avea în mână şi se năpusti înăuntru.

Grace scoase un oftat exasperat şi se duse grăbită după el.

— Colin? Colin, m-am săturat să mă tratezi ca pe un copil.

— Atunci nu te mai purta ca unul, replică

Colin în vreme ce intrau în casă, cu Cooper în urma lor. Eşti sora mea mai mică şi, ca atare, ar trebui să-ţi cunoşti locul şi să-mi accepţi decizia. Se aşeză pe un scaun şi începu să citească ziarul ca şi cum i-ar fi concediat. Scaunul tapiţat era zdrenţuit şi uzat, la fel ca şi celelalte câteva piese de mobilier care veniseră odată cu apartamentul. Tăcerea stânjenitoare fu întreruptă de foşnetul ziarului când Colin dădu pagina.

— Colin? *Colin*?! spuse Grace pe un ton pe care Cooper nu-l mai auzise. Nu ai niciun motiv să fii nepoliticos.

Colin lăsă ziarul jos şi o privi posac.

— Mai mult, nu am chef de niciuna dintre prelegerile tale despre locul meu, Colin. Locul meu, pe care noi doi îl cunoaştem mult prea bine, este suficient pentru a ne ţine departe de şomaj şi de a ne putea întoarce acasă.

— Eu tot nu sunt de acord cu asemenea activităţi deocheate.

— Şi la ce fel de activităţi te referi, Colin?

întrebă calm Cooper, aprinzându-şi pipa. Se pare că dacă lucrează în galeria unde se vând tablouri avangardiste – unele fiind picturi ale unor femei goale, nici mai mult, nici mai puţin – nu este una dintre ele.

— Slujba lui Grace este un rău necesar, pe care om ajuns să-l tolerez, răspunse Colin trântind nerăbdător ziarul. În plus, clienţii domnului Van Dusen sunt unii dintre cei mai verticali cetăţeni din Boston. Manierele şi moravurile lor sunt impecabile, fără reproş.

— Aşa-i, aceiaşi cetăţeni care vor cumpăra şi vor purta hainele pentru care va fi model Grace, concluzionă prompt Cooper. Aşadar, ce sugerezi că este indecent, Colin?

Colin lăsă ziarul deoparte şi se ridică în picioare.

— Ştiţi exact ce vreau să spun, domnule Cooper. De-a lungul istoriei, modelele artiştilor au fost privite ca fiind femei de o moralitate coruptă, cu reputaţii pătate şi, după părerea mea, pe bună

dreptate.

— Sora dumitale nu ar lua parte la o activitate care i-ar corupe moralitatea sau i-ar distruge reputaţia mai mult decât ar face-o Sfânta Fecioară Maria.

— Da, ei bine, evident că nu eşti la curent cu zelul lui Grace de a ţopăi pe jumătate dezbrăcată pe scenă, spuse Colin, cu vocea nuanţată de o cucernicie prefăcută.

Cooper arăta îngrozit, neîncrezător.

— Doar nu te referi la balet?

— Ba chiar la el. Nu o vei vedea făcând aşa ceva aici, îţi promit, cu atât mai puţin să pozeze pentru fotografii. Noi, cei care muncim în mină, ştim mult prea bine că tot catranul din cărbune se depune mult mai uşor decât se spală. Mi-am asigurat familia că Grace va rămâne... nepătată... cât timp vom sta în America şi intenţionez să fac exact aşa.

— Desigur că o faci şi o faci foarte bine, spuse Cooper, simţind că drumul spre inima lui

Colin trecea prin ego-ul său. Eşti însoţitorul ei, Colin, şi asta face un însoţitor, nu-i aşa?

— Ei bine, spuse Colin, plăcut surprins. Mă bucur că înţelegi.

— Aşa-i, dar *tu* înţelegi? îl provocă Cooper, armând cursa pe care o întinsese. Vezi tu, Colin, natura umană fiind ceea ce este, unii indivizi sunt nerăbdători să creadă tot ce-i mai rău chiar şi despre cei mai buni dintre noi. Aşa că societatea, în înţelepciunea ei, a inventat însoţitorii. *Nu* pentru a interzice comportamentul inocent, ci ca să fie martori la acesta. Pentru a atesta ce s-a întâmplat *de fapt*, spre deosebire de vânzătorii de bârfe care vor ca noi să credem că s-a întâmplat. Nu-i aşa, Colin?

Colin îi aruncă o privire fioroasă, apoi dădu Invidios din cap.

— Atunci fă-ţi treaba, Colin, îl îndemnă Cooper. Iar Grace o va face pe a ei şi *eu* o voi face pe a mea aşa încât vom avea cu toţii de câştigat din asta şi aş putea adăuga că destul de frumos.

Colin miji ochii, calculând, apoi îl fixă cu privirea pe Cooper.

— Sugerezi că aşa ceva se plăteşte bine?

Cooper îşi permise să zâmbească uşor şi încuviinţă dând din cap şi pufăind din pipă.

— Aşa-i, dar nu te voi induce în eroare. Dacă te gândeşti la bilete pentru vapor, nu ar ajunge nici măcar pentru unu, dar vei fi mai aproape de a le avea decât eşti acum.

— Nu trebuie să-ţi reamintesc, Colin, spuse Grace, înţelegând strategia lui Cooper, că aşa cum stau lucrurile acum, am înaintat foarte puţin spre deloc.

Colin strânse din buze, nefiind dispus să recunoască asta, apoi încuviinţă dând din cap.

— În regulă, cu o condiţie…

Grace aruncă o privire neliniştită spre Cooper.

— Când aţi terminat treaba şi fotogravurile vor fi făcute, negativele şi pozele scoase de probă vor fi distruse.

— Distruse?! exclamă Cooper. În ceea ce priveşte condiţiile, aceasta nu este una cu care să fiu de acord, Colin.

— Atunci mă văd nevoit să-mi retrag aprobarea, declară Colin hotărât. Nu voi permite ca fotografii cu sora mea pozând în haine pe care nu le va purta niciodată, cu atât mai puţin să şi le permită, să cadă în mâinile unor oameni care nu ar trebui să le aibă.

— Nu-mi place ceea ce insinuezi, spuse Cooper, pe cale să-şi piardă calmul.

Grace gemu nerăbdătoare.

— Care este diferenţa, Colin? Oricum vor apărea în toate ziarele.

— Da, pentru o zi, poate două, după care vor fi înlăturate şi acest... acest interludiu păcătos nu se va fi întâmplat niciodată.

— Interludiu păcătos? izbucni Grace, pierzându-şi cumpătul. Nu voi accepta niciuna dintre atitudinile tale ipocrite, Colin! Rezistenţa ta inutilă m-a făcut doar să fiu şi mai hotărâtă în

ciuda acestei opoziţii!

— M-ai sfida deşi ţi-am interzis să faci asta?

— Da, voi face asta pentru domnul Cooper şi pentru noi. Aşa că, fie vei fi acolo ca însoţitor, fie nu vei fi. Sincer, aş prefera mai mult ultima variantă.

Colin expiră exasperat şi o privi.

— Atunci voi fi acolo. Dar negativele şi fotografiile de probă vor fi distruse, domnule Cooper. De acord?

Pe Cooper îl exasperă aroganţa lui şi era pe punctul de a izbucni când surprinse privirea lui Grace, ai cărei ochi îl implorau să se abţină. Îşi înfipse pipa într-un colţ al gurii, apoi se calmă şi mormăi afirmativ.

11

Razele de lumină filtrate se scurgeau prin pavilioanele cu cupole de sticlă ale Grădinii Botanice aşa cum făcuseră şi în dimineaţa în care Cooper şi Grace se plimbaseră prima dată pe sub ele. Dar acum, în ciuda frigului iernii de afară – care făcuse ca aerul umed din pavilioane să îmbrace fiecare ochi de geam cu un condens luminos –, copacii explodau de frunziş, iar straturile de flori, care radiau larg sub bolţile din oţel şi sticlă, erau complet înflorite.

Deşi Cooper se înfuriase peste măsură la ideea de-a accepta o însărcinare comercială, odată luat angajamentul, îşi pusese la lucru toată puterea creativă şi atenţia obsesivă pentru detalii. După ce o aşezase pe Grace în faţa unui fundal cu o glicină care cădea în cascadă de pe nişte zăbrele arcuite filtrând lumina, el se ghemui sub materialul de camuflaj al obiectivului aparatului său de fotografiat, reglă localizarea, ajustă

perspectiva şi încadră compoziţia până când totul fu exact aşa cum dorea el – totul, cu excepţia manechinului său încântător.

În ciuda anilor în care se antrenase şi jucase pe scenele lumii, ceva în legătură cu aparatul de fotografiat şi cu Cooper stând aplecat în spatele lui ca un vânător care-şi urmărea prada o făcea pe Grace neobişnuit de conştientă de sine. În plus, de fiecare dată când era pe punctul de a trece peste asta, Colin, care şedea pe o bancă din apropiere scriind o scrisoare, ridica ochii cu o privire dezaprobatoare şi ea devenea rigidă, într-un contrast tulburător cu decorul liniştit şi cu liniile unduitoare ale elegantului costum de lux pe care-l prezenta.

— Vrei să dansezi pentru mine, Grace? întrebă Cooper vesel, sărind ca un clovn dintr-o cutie de sub pânza de camuflaj.

— Să dansez pentru tine? reluă Grace ca un ecou, râzând de bufoneriile lui, aşa cum intenţionase el.

— Da. Ai încredere în mine, Grace, dansează, răspunse Cooper, fluturându-şi braţele într-un fel comic, ca şi cum ar fi dansat. Asta ar scoate tot ce ai mai bun din tine.

— Să dansez fără muzică? întrebă Grace, fără să se poată abţine să nu râdă. Tu sau Colin veţi fredona o melodie veselă pentru mine?

— Oh, presupun că am putea face asta, răspunse Cooper cu un zâmbet plăcut. Dar din moment ce eu nu am fost niciodată ales în cor, iar Colin nu pare să aibă vreo melodie veselă în repertoriu, am o idee mult mai bună.

Cooper se duse spre un cărucior de fier pe care-l folosea spre a-şi transporta echipamentul pentru aparatul de fotografiat de ici colo. Era unul dintre cele câteva pe care personalul grădinii îl folosea la transportul echipamentului şi a specimenelor botanice. Câteva cutii de lemn ordonat aranjate conţineau plăci de film, lentile, filtre, trepiede şi suporturi pentru film. O cutie cu mânere strânse uşor folosea la încărcarea filmului

în suport.

Alta, o cutie bine meşteşugită dintr-un lemn de mahon lăcuit cu ornamente lustruite de alamă, era cea pe care o căuta Cooper.

Cooper o puse lângă aparatul de fotografiat şi ridică capacul, dezvăluind o Victrola, cea din magazinul lui Latour. Cooper anticipase posibilitatea ca Grace să aibă trac – sau tracul lui Colin, dacă se gândea mai bine – şi fusese destul de înţelept să o împrumute. După ce montă cornul difuzorului, scoase un disc dintr-unul din buzunarele de la baza patefonului şi-l puse pe platan, apoi îi oferi manivela lui Colin.

— Şi ce se presupune că trebuie să fac cu asta? întrebă Colin, părând ofensat.

— Roteşte-o bine, Colin, şi menţine-o aşa, răspunse tăios Cooper. Şi dacă nu te descurci, voi găsi o maimuţă care învârte la flaşnetă şi o poate face.

Colin dădu ochii peste cap şi chiar se rugă pentru răbdare în timp ce băgă mânerul în

mecanism şi începu să dea la manivelă. Când platanul luă viteză, el lăsă acul pe disc şi acordurile lirice ale celor Patru Anotimpuri ale lui Vivaldi începură să adie prin peisajul frumos al pavilionului.

În curând, aşa cum plănuise Cooper – şi aşteptase cu nerăbdare, pentru că nu o văzuse niciodată dansând –, în Grace se trezi instinctul de balerină şi se pierdu în muzică. Ochii lui se încreţiră de plăcere când ea începu să execute mişcări ritmice, continuând cu paşi mici şi mari, menţinând o linie de plutire din vârful picioarelor până în vârful degetelor. Fiecare exprimare coregrafică conducea în mod natural spre o ţinută pe care Grace o menţinea până ce auzea ţăcănitul aparatului, apoi ieşea din ea liric, în piruetă, şi trecea la următoarea, conferind fiecăreia o mişcare unduitoare.

Colin ridicase capul din scrisoare şi privea cu un aer ameninţător şi îndurerat, dar o dată, după ce Grace interpretase un pas jeté fermecător,

Cooper crezu că detectează un zâmbet slab de încântare apărut pe buzele strânse ale fratelui ei.

Cooper nu comentă nicicum şi continuă să facă fotografii. De cum termină, Grace se grăbi spre un birou dintr-o clădire administrativă din apropiere care folosea drept cabină de probă, pentru a se schimba în următorul costum. Săptămâna trecută petrecuse un timp în magazinul Latour, fiind asistată de o vânzătoare şi o croitoreasă care fixaseră şi ajustaseră costumele pe corpul ei suplu. Acum veniseră să o ajute să se schimbe şi să se asigure că fiecare avea accesoriile corespunzătoare. Când Grace nu-i mai putu auzi, Cooper se uită spre Colin şi spuse:

— Ceva îmi spune că treaba asta-ţi face plăcere ceva mai mult decât credeai.

— Nu am idee despre ce vorbeşti, domnule Cooper, răspunse înţepat Colin.

Cooper oftă frustrat strângând trepiedul şi punând aparatul de fotografiat pe umăr pentru a se muta spre următoarea poziţie.

— Fii sincer cu tine, Colin, spuse Cooper, Grace nu este doar o creatură foarte frumoasă şi extrem de talentată, dar este şi sora ta. Te-am surprins zâmbind

În timp ce dansa. Nu ai făcut-o pentru că în adâncul sufletului tău eşti deosebit de mândru de ea?

— În adâncul sufletului meu, domnule Cooper, îmi este foarte greu să fiu mândru de cineva care se angajează în anumite activităţi pe care eu le dezaprob. Asta nu înseamnă că nu văd frumuseţea şi talentul nurorii mele.

— Ei bine, încă mai există speranţe în ceea ce te priveşte, Colin, zise Cooper cu o licărire ştrengărească în privire şi puse jos aparatul de fotografiat în faţa unui heleşteu, asigurând trepiedul. Ştiam că eşti mult prea inteligent pentru a egala asta cu *păcatul* mândriei – de care, trebuie să recunosc, m-am făcut vinovat în ultima vreme.

El se vârî sub pânza de camuflaj şi începu să

încadreze scena pe sticla aparatului.

— Nu găsesc deloc măgulitor comportamentul dumneavoastră îngâmfat, chiar nepoliticos, domnule Cooper, replică Colin pe un ton ascuţit. Nu-mi pasă dacă crezi că sunt sau nu inteligent, ceea ce *sunt*; sau dacă crezi că sunt un puritan, ceea ce *nu* sunt. Sunt un om cu frică de Dumnezeu? Da. Iar credinţa mea este importantă pentru mine. Şi sunt foarte mândru de asta.

Cooper reapăru de sub pânza de camuflaj şi scutură puternic din cap.

— Şi ai tot dreptul să fii. Dar am simţit că nu eşti chiar atât de ofensat de această activitate *deocheată*, aşa cum te aşteptai.

— Râzi cât vrei de mine, domnule Cooper. Dar te avertizez. Îmi iubesc sora foarte mult şi aş face orice, *orice*, pentru a o şti în siguranţă şi a-i păzi virtutea. Cât despre această activitate deocheată, cu cât ne întoarcem mai repede acasă, cu atât mai bine, ceea ce, după cum ştii prea bine, este motivul – singurul motiv – pentru care am fost

de acord de la început.

— Da, dar Grace este o femeie în toată firea, Colin. Ţi-a trecut vreodată prin minte că poate este capabilă să decidă singură ce e mai bine pentru ea?

— Oricât de matură ar fi, domnule Cooper, Grace este încă binecuvântat de naivă, înclinată să-şi asume riscuri şi mult prea dornică să gândească ce-i mai bun despre oameni. Toate acestea, împreună cu bunătatea ei, o fac să fie un vânat uşor pentru prădătorii din această lume, care sunt destul de mulţi.

— Ei, mă gândeam că vom găsi un punct comun, spuse Cooper, dând dezamăgit din cap. Dar eu găsesc că aceste trăsături îi conferă putere, iar tu lé vezi ca pe nişte slăbiciuni. Pe lângă asta, ea nu este atât de vulnerabilă pe cât crezi; deşi, îndrăznesc să spun că, pe fiecare zi ce trece, devin din ce în ce mai profund motivat să o protejez.

— Nu am nevoie de ajutor de la cei ca

dumneata, domnule Cooper.

— Nu mă ofeream să ajut, Colin, ci să te eliberez de povară.

— Sunt mai mult decât fericit să-mi asum răspunderea, răspunse Colin, consternat la vederea lui Grace intrând în pavilion. Următorul costum avea un corsaj decoltat, larg drapat. Pe lângă asta, ai făcut deja destule rele.

— Ca de exemplu? întrebă Cooper, părând amuzat.

— Rochia aceea dizgraţioasă pe care o poartă Grace.

— Oh, eu mă gândeam mai degrabă la pericol decât la dizgraţie. Colin, la fel ca acei prădători care se pare că te îngrijorează. Nu mă pot gândi la nimeni de care ai putea-o proteja tu şi eu nu.

Colin îl ţintui cu privirea pe Cooper şi spuse:

— Eu pot, domnule Cooper. Eu o pot proteja de tine.

12

După ce fotografie şi ultimul costum, Cooper se retrase în camera obscură improvizată. Lucră neîncetat zile în şir pentru a developa negativele şi a produce un set de fotografii care aveau să fie folosite în reclamele din ziare şi, în ciuda scopului lor comercial, era foarte mândru când el şi Grace, care insistase să-l însoţească, le predară.

Georges Latour împreună cu Altman şi Oglivy se strânseseră nerăbdători în jurul unei mese din salonul principal al magazinului. Cooper începu să expună fotografiile pe marmura lustruită; şi pe cât de nerăbdător era Latour să le vadă, părea la fel de intrigat de prezenţa lui Grace şi nu îşi putea lua ochii de la ea.

— Acum înţeleg de ce ai *le rapport à spécial* cu această tânără doamnă, Coupaire. Dacă nu ar fi fost *Madame* Latour, şi eu aş putea avea unul.

— Mă simt foarte flatată, domnule Latour, zise Grace cu un zâmbet fermecător. Dar, aşa cum

sunt sigură că *Madame* Latour ar fi de acord, mai mult de un singur „*rapport à spécial*” este cu un „*rapport*” prea mult.

— *Mon Dieu*, are şi simţul umorului! exclamă Latour ocolind masa, holbând ochii de plăcere la vederea fotografiilor lui Cooper. *Très magnifique*, *Coupaire*! exclamă el. *Très*, *très magnifique*!

Grace îi aruncă o privire emoţionată lui Cooper, care nu se prea putea abţine să-şi ascundă zâmbetul.

— Sunt ceea ce m-am aşteptat şi chiar mai mult, continuă Latour, colecţionarul din el reacţionând în faţa excelenţei artistice. Compoziţiile dramatice, poziţiile teatrale şi simţul mişcării, răspândirea difuză a luminii naturale... Se opri, îndreptându-şi privirea spre colegii săi. *Par excellence*... *Non*?

Ogilvy şi Altman schimbară priviri neliniştite, niciunul dintre ei nedorind să fie primul care să spună ce cauzase tăcerea lor prevestitoare.

— Oare nu sunt aşa cum am spus? întrebă

din nou Latour, descurajat. *N'est pas*?!

— Chiar aşa sunt, domnule, răspunse într-un final Ogilvy. Meritul lor artistic este incontestabil şi impresionant. Cu toate acestea, mă tem că se vor dovedi un dezastru publicitar şi comercial.

— Ca şi mine, fu Altman repede de acord.

Faţa lui Latour se alungi de parcă îl pocnise ceva.

La fel şi a lui Cooper. Aruncă o privire neliniştită spre Grace care arăta la fel de neliniştită.

— *Artistique*?! *Où. commercial*?! spuse Latour, ridicând frustrat mâinile în sus. Întrebarea din mintea mea este: Oare le vor motiva sau nu pe femei să cumpere această linie de îmbrăcăminte?

— Nu o vor face, zise Altman hotărât, fără echivoc. Nu vor genera un volum satisfăcător de vânzări.

— *Pourquoi*?! vru Latour să ştie, ochii scăpărându-i.

Altman privi spre Grace şi zâmbi forţat.

— Pentru că, cu tot respectul faţă de tânăra domnişoară, manechinul arată prea exotic, prea... prea european.

Latour ridică nedumerit din sprâncene.

— *Trop exotique*?! Dar ea este esenţa clientelei noastre şi mult mai mult de atât. *N'est pas*?

— Cu siguranţă că este, răspunse Ogilvy. Esenţa. Dar aceste reclame au scopul de a atrage o clasă diferită de cliente, iar acele cliente sunt, ei bine, mult mai puţin sofisticate şi mult mai, în lipsa unui alt termen, mult mai plinuţe.

Altman încuviinţa dând vehement din cap, chiar cu îndârjire.

— Nu se vor putea vedea pe ele în imagine, ca să spunem aşa, sau în aceste haine.

— În plus, spun asta cu tot respectul faţă de acest gentelman, zise Ogilvy dând din cap spre Cooper, aceste fotografii sunt mai mult nişte picturi, mai mult... mai mult pentru un muzeu. Spus pe şleau, pur şi simplu nu sunt destul de

comerciale.

— Nu sunt destul de comerciale... mormăi Cooper în barbă, muşcând din pipă pentru a-şi păstra cumpătul.

— Da, răspunse Ogilvy. Poate dacă vă arăt un exemplu a ceea ce am în minte?

Fără să aştepte vreun răspuns, suavul director de publicitate se îndreptă grăbit spre unul dintre birourile din jurul salonului. Cooper clocotea, păşind ca un animal în cuşcă până când Ogilvy se întoarse cu un dosar. Desfăcu panglica şi deschise clapele cu o veneraţie care ar fi fost potrivită dacă dosarul ar fi conţinut schiţele lui Michelangelo sau pagini din Da Vinci Codex. Cooper privi pozele superficial şi se încruntă.

— Exact asta căutăm.

Latour surâse cu înţelegere.

— Crezi că ai putea face aşa ceva, Coupaire?

— Nici într-o mie de ani, răspunse Cooper fără cea mai mică ezitare. Vreţi să ştiţi ce cred eu cu adevărat, domnule Latour?

— *Mais oui*, Coupaire. Respect opinia, ca şi talentul dumitale.

— Cred că aţi angajat fotograful greşit. Cu asta, Cooper îşi strânse repede fotografiile şi le puse în cutie, apoi, fără un cuvânt, ieşi repede din salon şi începu să coboare scara înainte ca Grace să-l poată opri.

13

Cooper luă tramvaiul înapoi spre South Boston şi se duse direct la Bonawe Furnace, o tavernă din josul străzii sale. Numită după un legendar fierar din vestul Scoţiei, aceasta servea un prânz consistent şi mirosea a bere veche şi a oameni care îşi câştigau existenţa cu mâinile – oameni care se adunau zilnic într-o mulţime răguşită la bar pentru un sandviş şi o pauză de prânz.

Cooper se aşează singur la o masă, privind într-o halbă de bere pe jumătate goală de lângă cutia cu pozele respinse. Şedea acolo de o oră, când simţi o prezenţă şi miji ochii prin obscuritate ca să vadă silueta mlădioasă a lui Grace în faţa ferestrelor.

— Ce te aduce aici, fată dragă? Vocea lui era atât surprinsă, jenată, cât şi îngrijorată. Ăsta nu este un loc pentru o doamnă.

— Da, proprietăreasa ta mi-a spus asta,

răspunse Grace, ridicând vocea pentru a acoperi vacarmul şi aşezându-se lângă el. Eram îngrijorată că vei fi deprimat, Dylan. Nu că nu ai avea dreptul să fii după ceea ce s-a întâmplat.

— Drăguţ din partea ta să vii până aici, Grace, spuse Cooper, emoţionat de gestul ei. Dar cred că o bună tăvăleală în noroi este o pedeapsă pe deplin meritată pentru că mi-am compromis principiile. Şi tu, fată dragă?

— Ei bine, se pare că nu mai sunt bine-venită în magazinul lui *Monsieur* Latour.

— Aşa-i, vinovată prin asociere, concluzionă Cooper, simţindu-se răspunzător.

— Mai curând o renunţare îndrăzneaţă, îl corectă Grace cu un zâmbet strengăresc. Asta ar spune mama mea. După ce ai plecat, nu m-am putut abţine să nu le spun lui Latour şi lingăilor lui că eu cred că fac o mare greşeală. El a devenit destul de nervos şi m-a mustrat în franceză spunându-mi *insolence à très franche*, ceea ce-mi imaginez, slavă Domnului, înseamnă că voi fi

scutită de aluziile lui „ *rapport à spécial*”.

Cooper chicoti din toată inima, imaginându-şi momentul.

— Îmi pare rău, nu am vrut să te las acolo, dar aş fi spart nişte nasuri dacă nu plecam. Bău ce mai rămăsese în halbă, apoi ridică curios capul. Credeam că restul zilei vei fi la galerie.

— Şi eu la fel, dar când i-am spus domnului Van Dusen ce s-a întâmplat, dragul de el mi-a dat liber în după-amiaza asta.

— Ei, suntem doi, spuse Cooper râzând sarcastic exact în timp ce câţiva bărbaţi guralivi din apropiere izbucniră în râs din cauza unui banc care tocmai fusese spus. Unul dintre ei îşi pierdu echilibrul şi se clătină mergând cu spatele, vărsând bere pe masa la care şedeau Grace şi Cooper. Cooper îl prinse pe individul necioplit exact când era pe punctul de-a se rostogoli în poala lui Grace şi îl ajută să se ridice în picioare.

— Acesta nu este un loc pentru o doamnă, spuse Cooper, aruncând câteva monede pe masă.

Vârî cutia cu fotografii sub braţ, apoi o conduse pe Grace afară prin mulţime, către East Broadway, o stradă pavată care ducea direct spre faleză.

Un vânt înviorător care aducea cu el un suflu de primăvară şi mirosul proaspăt al oceanului veneau dinspre apă. O flotă de bărci de pescuit care se întorceau în port se vedea în zare alcătuind un arc. Cooper şi Grace mergeau la braţ de-a lungul şirurilor de pontoane unde vasele andocau cu captura din ziua respectivă.

— Nu cumva să crezi că am bătut atâta drum ca să văd dacă eşti deprimat, spuse Grace sfioasă. Mai am un motiv.

Cooper arătă spre o cantitate de moluşte care se revărsau peste doc.

— Doar nu ai venit să cauţi moluşte şi midii vii, vii de-a binelea, nu-i aşa?

— Nu-i o idee rea, acum că ai menţionat-o; dar am venit pentru astea, răspunse Grace, arătând spre cutia cu fotografii pe care o căra el. Latour şi proştii lui poate că nu le vor, dar eu le

vreau.

— Şi nimic nu mi-ar plăcea mai mult decât să le ai tu, Grace, spuse Cooper, părând însă a avea un motiv pentru care nu putea face asta. Dar cum rămâne cu Colin?

Grace arăta nedumerită.

— Colin?

Cooper încuviinţă dând din cap.

— I-am promis că voi distruge toate probele şi negativele, nu-i aşa?

— Da, ştiu, spuse Grace şi oftă frustrată. Dar sunt poze cu *mine*, Dylan, şi le vreau.

— Mi-am dat cuvântul, Grace, şi obişnuiesc să mi-l ţin.

— Da, este un obicei admirabil, dar cererea lui Colin a fost teribil de iraţională. Nu văd niciun motiv pentru care să te simţi legat de asta.

Cooper se gândi şi încuviinţă dând din cap.

— Cel puţin vor fi o răsplată destul de mică pentru cât ai muncit.

Grace îl studie cu colţul ochiului.

— Nu ai nicio speranţă că vei fi plătit pentru ele, nu-i aşa?

Cooper negă dând din cap, încruntat de îngrijorare.

— Ce este, fată dragă? Ai dificultăţi?

— Nu. Nu, sunt în regulă, răspunse Grace, ferindu-şi privirea. Doar întrebam şi eu.

— Bine, spuse Cooper înţelegător. Şi Colin se va întreba, nu-i aşa?

Grace dădu imperceptibil din cap.

— Ei bine, transmite-i scuzele mele şi spune-i că eu voi reîncepe în curând să o evit pe proprietăreasă şi să cerşesc perioade de graţie, spuse Cooper, simţindu-se mai abătut decât se simţise de luni de zile. Ca să nu mai spun că nu am nici cea mai mică idee cum voi putea plăti vreodată avansul pe care l-am acceptat de la domnul Van Dusen.

— Într-o zi va vinde câteva dintre fotografiile tale, Dylan. Ştiu că o va face, zise Grace, implorându-l să o creadă. Nu-ţi poţi pierde

încrederea în tine.

— Cum aş putea-o face când am persoane ca tine prin preajmă? spuse Colin smulgându-i un zâmbet.

Grace păşi pe balustradă, fugi de-a lungul falezei şi privi dincolo de port, cu bărbia ridicată în vânt, părul fluturându-i pe spate în valuri de chihlimbar, rochia ei lungă umflându-se ca velele ambarcaţiunilor de pe mare. Scena avea o putere estetică şi emoţională care-l făcu pe Cooper să se înfioare. Stătea cuprins de veneraţie, desfătându-se cu imaginea un moment îndelungat; apoi, apropiindu-se, o cuprinse pe Grace de după mijloc şi îşi înclină capul lângă al ei.

— Poţi sta cu mine o vreme, în seara asta, Grace?

Grace se întoarse cu faţa spre el şi în ochii ei se putea citi nehotărârea.

— Oh, Dylan, aş vrea, răspunse ea, evident sfâşiată. Dar, Colin va fi desigur îngrijorat. Ca să nu mai spun că aşteaptă cina, iar eu trebuie să mă

duc şi la piaţă.

— Aha, spuse Cooper deznădăjduit. Bănuitorul Colin loveşte din nou.

— Te rog, încearcă să înţelegi, îl rugă Grace, deznădăjduită de dezamăgirea din vocea lui. Vreau să stau cu tine, Dylan, şi adevărul este că eu... eu... Se opri, gândindu-se dacă să continue sau nu. Ştiu că nu ar trebui să fiu atât de îndrăzneaţă încât să spun asta. Dumnezeu ştie că nu e felul meu, dar aş vrea să rămân cu tine pentru totdeauna, Dylan, şi dacă şi tu gândeşti la fel, cu vremea, sunt sigură că aşa va fi.

— Da, am destul timp, Grace, dacă vrei să spui ceea ce cred eu că spui.

— Da, asta vreau, răspunse Grace cu o şoaptă delicată. Ştii, mama obişnuia să spună că lucrurile bune le vin celor care ştiu să aştepte.

Sunetul clopotului unui vapor călători odată cu vântul în timp ce Cooper o îmbrăţişa cu blândeţe, susţinându-i privirea.

— Te-aş aştepta o viaţă întreagă, Grace.

— Şi eu pe tine, spuse ea cu blândeţe, ochii ei scânteind de emoţie când îi mângâie faţa cu vârfurile degetelor şi-l sărută.

14

Amurgul se lăsase până ce Grace luă tramvaiul înapoi spre Cambridge şi se întoarse acasă. Colin şedea la masa de lângă fereastra din sufragerie, scriind o scrisoare, când ea intră pe uşă cu cutia cu fotografii a lui Cooper şi o sacoşă care conţinea câteva moluşte pe care le cumpărase de pe faleză. Exista ceva critic în ţinuta lui Colin, gândi ea, în timp ce punea lucrurile în cealaltă parte a mesei. Din moment ce asta era regula mai curând decât excepţia, ea nu-l luă în seamă până ce nu văzu borcanul de pe masă, de lângă el. Era puşculiţa ei. O ţinea în bucătărie, în dulap, şi în fiecare săptămână când primea leafa punea bani în ea, bani pe care Colin îi folosea la sfârşitul lunii pentru a plăti chiria.

— Grace? o strigă el în timp ce ea-şi scotea haina şi o agăţa în dulap. Grace, am întârziat cu o săptămână la plata chiriei.

Grace încuviinţă dând din cap.

— Da, ştiu. Voiam să vorbesc cu tine despre asta.

— Nu e niciun moment mai bun decât prezentul, nu-i aşa? spuse el bătând cu degetele în tăblia mesei.

— Este foarte simplu, răspunse ea. Nu am fost plătită pentru săptămâna liberă pe care mi-am luat-o de la galerie.

— Nu mă aşteptam ca domnul Van Dusen să te plătească când nu munceai, spuse Colin, devenind deodată vocea raţiunii. Dar cum rămâne cu banii din... din slujba ta de model? Cooper a spus că va fi bine plătită.

— Da, răspunse Grace crispată, ştiind ce urma să spună. Mă tem că nu am fost plătită nici pentru asta.

Colin împături scrisoarea ca şi cum ar fi vrut să ascundă conţinutul, apoi o puse deoparte şi se ridică.

— Cooper nu te-a plătit? întrebă, simţind că opinia lui era pe cale să se confirme.

— Nu, vezi tu, *nu a putut* să mă plătească fiindcă atunci când a predat fotografiile domnului Latour...

— Ştiam eu! exclamă Colin, întrerupând-o. Este din acelaşi aluat ca şi şarlatanul acela de agent. Se repezi spre uşă, suflecându-şi mânecile. Şi merită aceeaşi soartă!

Grace se apropie repede de el şi-l prinse de braţ atunci când el deschise uşa.

— Nu, nu, aşteaptă! Ascultă, nu înţelegi. Dylan nu a putut să mă plătească pentru că ei i-au respins fotografiile şi au refuzat să-l plătească.

Colin se eliberase şi ieşise pe jumătate pe uşă când cuvintele lui Grace îl ţintuiră locului.

— Le-au respins? întrebă el, luminându-se la faţă. Vrei să spui că nu vor apărea în ziare?

Grace dădu grav din cap.

— Slăvit fie Domnul! exclamă Colin. Rugăciunile mele au fost ascultate.

Era grozav de bucuros când, mijind ochii, văzu cutia de pe masă.

— Ce-i aia, Grace?

Grace ştia prea bine că se referea la cutia cu fotografii, dar ea luă punga de hârtie de alături.

— Moluşte proaspete, răspunse ea, sperând inutil să schimbe subiectul. Am să pregătesc o cină delicioasă.

Luă punga şi se îndreptă spre bucătărie, fără să mai aştepte răspuns.

— Nu *aia*, Grace, *aia*, spuse Colin, barându-i drumul şi arătând spre cutie. Ce este *aia?*

— O cutie, Colin. Doar o cutie.

— Ce este *în* cutie, Grace?

— Fotografii, recunoscu Grace spăşită. Fotografiile pe care mi le-a făcut mie.

— Fotografiile de modă...

Grace încuviinţă dând din cap.

— Mi-a dat cuvântul lui că le va distruge.

— Da, şi intenţiona să se ţină de cuvânt, dar eu am insistat să facă altfel.

— De ce?

— Pentru că le vreau eu.

— Le vrei tu?! spuse Colin, ridicând vocea. Ei bine, proprietarul vrea chiria, Grace. Credeam că eşti la lucru. De unde ai găsit timp astăzi să mergi tocmai în cealaltă parte a oraşului?

— Domnul Van Dusen mi-a dat zi liberă.

— Te-ai sustras de la responsabilităţile profesionale pentru a petrece timp cu fotograful ăla incapabil?

— Parcă ai fi un pretendent gelos, Colin. Îmi tot Aminteşti că eşti fratele meu, poate că este timpul să-ţi reamintesc eu ţie.

— Nu am nevoie să-mi reaminteşti, Grace. I-am promis tatii că te voi aduce acasă sănătoasă şi teafără şi, în ciuda lipsei tale de cooperare, voi găsi eu o modalitate de-a mă ţine de promisiune.

— Ţi-a trecut vreodată prin minte că s-ar putea ca eu să nu mă întorc acasă cu tine, Colin?

Colin se trase înapoi ca şi când ar fi fost plesnit.

— Şi de ce nu?

Grace răspunse privind în altă parte şi

zâmbind uşor, apoi intră în bucătărie ducând punga cu moluşte.

Colin văzu răspunsul în expresia ei şi o urmă.

— Ca să te combini cu *el*? întrebă Colin, lângă el! Nu, nu cu *el*! Vei avea de suferit dacă asta sugerezi. Îţi interzic.

— Nu o să mi se întâmple nimic, ripostă Grace, luând un vas din dulap. Pot să am grijă de mine.

— Cunosc genul lui, Grace, o avertiză Colin pe un ton foarte rău prevestitor. Este un singuratic. Ceea ce se numeşte individualist înrăit. Genul de bărbat care nu se poate implica într-un... stil de viaţă stabil, normal, cu atât mai puţin să se căsătorească.

Grace puse vasul în chiuvetă şi dădu drumul la robinet să-l umple cu apă.

— Căsătorie? spuse ea calmă. Nu am spus nimic despre căsătorie.

Colin oftă uşurat.

— Ce bine, pentru că este cineva pe care-l

ştiu de la biserică, un gentleman cu care voiam să-ţi fac cunoştinţă. Provine dintr-o familie bună şi este un bărbat cu avere şi posibilităţi.

— Sunt sigură că este, Colin, şi e foarte frumos din partea ta. Dar domnul Cooper este cel care deţine inima mea.

— Eşti îndrăgostită de el?! exclamă Colin, îngrozit de un asemenea gând. Îndrăgostită de un artist incapabil?! De un bărbat care, aşa cum ai recunoscut singură, nu are nicio para chioară?

— Astea-s cărările inimii, Colin. Şi nu poţi spune nimic care să schimbe ceea ce simt.

— Aşa ceva nu este acceptabil, Grace, protestă Colin, ridicând vocea. Este prea bătrân. Prea deprins cu propriile sale obiceiuri. Tipul are cel puţin patruzeci de ani, dacă nu mai mult.

— De fapt, patruzeci şi doi, răspunse cutezător Grace. Şi-mi pare rău dacă te supără să auzi asta, dar m-am îndrăgostit de el.

Colin mârâi exasperat.

— Şi el de tine?

— Este suficient să spun că-mi dă toate semnele cum că ar fi, da.

Ea închise apa, puse vasul pe sobă, apoi scăpără un chibrit şi aprinse focul.

— Atunci îţi cer să-l întrebi pe domnul Cooper dacă are vreo intenţie să facă din tine o femeie cinstită. Dacă nu o vei face, îţi promit că o voi face eu.

— *Sunt* o femeie cinstită, Colin, protestă Grace, profund indignată. Şi dacă vrei să ai parte de cină, îţi sugerez să te abţii să susţii altceva.

— Asta înseamnă că *încă* nu a profitat de tine?

— Nimeni nu poate profita de mine, Colin, răspunse Grace pe un ton neutru. Şi credeam că tu, dintre toţi oamenii, ştii asta până acum.

— Nu mi-ai răspuns încă la întrebare, Grace.

— Şi nici nu intenţionez, replică ea cu un calm evaziv pe care el îl găsea mereu frustrant. Era ca şi cum îi plăcea să-l ţină în suspans, punându-şi întrebări. Nu cinstea *mea* ar trebui s-o

pui la îndoială, ci pe a ta, continuă Grace, momindu-l.

— A mea? Adică cum, nu sunt cinstit?

— Fiindcă obsesia ta în legătură cu căsătoria este una egoistă.

— Egoistă?

— Tata ar fi furios dacă ar crede că m-ai lăsat singură în Boston să am grijă de mine, nu-i aşa?

— Şi ce legătură are asta...?

— Fii sincer, Colin, spuse ea, aruncând momeala pe care i-o pregătise. Nu vrei nimic mai mult decât să te întorci acasă şi îndată ce voi fi soţia lui Cooper, sau soţia oricui de altfel, atunci – şi doar atunci – poţi pleca.

— Asta este... este... nu este cinstit... izbucni Colin, iritat de adevăr, obiectând inutil cu palmele întinse.

Grace luă punga cu moluşte şi i-o puse în mâinile întinse.

— Astea se pun în apă de îndată ce începe să fiarbă. Între timp, poţi tăia morcovii şi tulpinile

alea de ţelină. Aşa cum spuneam, pot să am grijă de mine. Este timpul ca şi tu să faci la fel.

Ea se îndreptă spre salon, luă cutia cu fotografii de pe măsuţa de lângă fereastră şi o duse în dormitor.

Închise uşa şi preţ de-o clipă privi în jur căutând un loc în care să o ascundă, apoi se aplecă, deschise un sertar de la comodă şi vârî cutia cu fotografii sub nişte haine. Când se îndreptă, îşi surprinse în oglinda de deasupra comodei imaginea care dezvăluia tristeţea profundă din privirea ei. Colin era fratele ei. Îl iubea la fel cum o iubea şi el şi nu-i plăcea să-l rănească, dar gândul la Cooper şi la sentimentele pe care şi le împărtăşiseră în după-amiaza aceea, sentimente pe care ştia că vor continua să le împartă tot restul vieţii, îi ridicară moralul şi o ajutară să-şi domolească sentimentul de vinovăţie. Poate, gândi ea, doar poate, lucruri *mai bune* li se vor ivi celor care nu aşteaptă prea mult timp.

15

Duminica Paştelui, 31 martie 1918. Zorii zilei au apărut strălucitori şi blânzi de-a lungul coastei din New England, iar primele raze de soare luminau acoperişurile în timp ce Cooper puse aparatul de fotografiat pe umăr şi îşi părăsi locuinţa.

Cartierele din sudul oraşului Boston erau întotdeauna liniştite duminica, la această oră. Tropăitul copitelor, huruitul motoarelor cu combustie internă, cacofonia dură a bărbaţilor care lucrau la docuri încetaseră. În schimb, mirosul de creozot şi apă sărată îl întâmpină pe Cooper în vreme ce mergea de-a lungul falezei spre locul unde el şi Grace se opriseră cu o săptămână înainte. Puse jos aparatul de fotografiat şi privi de-a lungul portului, gândindu-se la clipele pe care le petrecuseră aici. Raze de lumină se prefigurau printre cele câteva bărci plecate în larg şi, ca degetele unei mâini întinse,

păreau că se oferă raiului.

În timp ce bărcile se îndreptau spre soarele care răsărea, Cooper îşi aşează repede aparatul de fotografiat pe docul de lemn, apoi se aplecă spre obiectiv şi încadră imaginea. Deodată, ca şi cum cineva ar fi apăsat pe un întrerupător electric, lumina din fundal ilumină pânzele ca nişte lanterne de hârtie în contrast cu apa aproape neagră. Era pe cale să apese pe declanşator când doi pescăruşi care zburau pe cer planară în tandem şi coborâră spre apă. Cooper intui ce urma să se întâmple şi aşteptă, apăsând exact când cei doi pescăruşi apărură în cadru. Fusese un moment providenţial, unul care emana acel sentiment special pe care el şi Grace îl împărtăşiseră când fuseseră acolo, iar acum el îl prinsese pentru ea.

După ce îşi împachetă echipamentul pentru aparat, se răsplăti cu o cană reconfortantă de cafea neagră şi o pipă cu tutun proaspăt, apoi cumpără un ziar şi se aşeză pe dig pentru a-l citi.

Titlul spunea: numărul victimelor americani –, creşte. Articolul de pe prima pagină anunţa că, în ciuda a trei ani de lupte crâncene pe frontul de vest, niciuna dintre părţi nu avansase. Forţele britanice şi franceze erau prinse în tranşee într-o parte a teritoriului nimănui. Nemţii erau prinşi în tranşeele din cealaltă parte. Mai mult de trei milioane de bărbaţi fuseseră ucişi în acest meci nul. Cu toate că Statele Unite declaraseră război Germaniei cu exact un an în urmă, trupele americane abia începuseră să sosească în Franţa, deşi erau foarte numeroase – trei sute de mii doar în luna martie. Forţele Americane Expediţionare, sub comanda generalului Pershing, luptau acum alături de cele franceze şi britanice pentru a trece de punctul mort. Din ce în ce mai mulţi infanterişti americani se numărau printre victime. Se pare că erau omorâţi şi răniţi mai repede decât puteau fi înlocuiţi şi era nevoie mereu de mai mulţi recruţi.

Articolul continua în cuprinsul ziarului, iar când Cooper dădu pagina, descoperi că se uita la

poza unui poster de recrutare care îl reprezenta pe Unchiul Sam, în jacheta lui smălţuită cu stele şi pantalonii dungaţi. Ochii lui aveau o privire neînfricată, iar arătătorul său era îndreptat direct spre cititor, într-o confruntare intimidantă a mesajului care – tipărit cu caractere extrem de mari deasupra posterului – spunea: UNCHIUL SAM TE VREA! Şi pe toţi bărbaţii apţi să se înscrie pentru serviciul militar.

Cooper trase adânc, îngândurat din pipă şi expiră încet. Vântul purtă fumul într-un firişor care se întinse de-a lungul falezei. Împături ziarul şi-l vârî în geanta cu dispozitive, apoi luă aparatul pe umăr şi porni înapoi spre casă, unde îl aştepta camera obscură.

Cartierele oraşului începuseră să prindă viaţă. Mulţi dintre locuitori, îmbrăcaţi în cele mai bune haine pentru Duminica Paştelui, răspundeau la chemarea clopotelor bisericii care vesteau învierea lui Hristos.

Clopotele de la Prima Biserică Prezbiteriană

a Comunităţii de pe strada Auburn, din estul zonei Cambridge, erau unele dintre ele. Era puţin de mers pe jos de la locuinţa lui Grace şi Colin, iar ei puteau simţi sunetul dangătului de clopote răsunând prin pereţii vechii case.

Colin se îmbrăcase cu cele mai bune haine de duminică pentru a merge la biserică. Îşi îndrepta cravata când Grace ieşi din dormitor. Ea purta o rochie lungă până la podea, legată cu o eşarfă largă în talie. Mătasea de un verde-palid era imprimată cu flori delicate de primăvară.

— Paşte Fericit, Grace, spuse Colin vesel. Ce rochie frumoasă! Asta înseamnă că te-ai hotărât să mă însoţeşti la biserică?

— Nu, înseamnă că atunci când am fost la salon pentru probe, domnul Latour m-a lăsat să aleg un costum, iar eu l-am ales pe acesta.

— Oh, spuse Colin, dorindu-şi să nu o fi spus.

— În plus, este o zi prea frumoasă pentru a sta înăuntru. Mă întâlnesc cu Dylan la Common.

— La ce oră?

— Pe la prânz. De ce?

— Ei bine, slujba de Paşti este la zece. Aşa că vei avea destul timp. Şi având în vedere circumstanţele, este o ocazie perfectă să te rogi pentru îndrumare divină.

— Dacă te referi la sentimentele mele pentru Dylan, *eu* cred că îndrumarea divină a fost cea care ne-a adus împreună.

— Dar este Paştele, Grace, spuse Colin, implorând-o. Întotdeauna a avut un loc special în inima ta. Îţi aminteşti cum mergeam împreună la biserică când eram copii şi după aceea cumpăram biscuiţi de ovăz în drum spre casă?

— Nu mai suntem copii, Colin. Te rog, încearcă să-ţi aminteşti asta. Se îndepărtă de el şi se duse spre fereastra care dădea spre stradă.

— Grace, te rog? Nu putem da uitării această dispută? în ultima vreme am trecut într-adevăr prin nişte momente dificile, dar ştii că am mereu intenţii bune.

— Da, oftă ea, părând plină de căinţă când se

întoarse spre el. Sincer, presupun că ştiu.

— Bun, pentru că mă gândeam, din moment ce este Paştele, poate avem parte de un nou început. Vii cu mine la biserică, Grace? Te rog! Am presentimentul că asta ne va oferi puterea de a lăsa deoparte neînţelegerile noastre. Tăcu, apoi adăugă pe un ton serios: Şi dacă e să fiu şi *eu* sincer, nimic nu m-ar face mai fericit.

Grace era şi surprinsă, şi mişcată de sinceritatea lui. Stătu o clipă pentru a-şi pune ordine în sentimente, apoi încuviinţă dând din cap şi, pe un ton poruncitor, spuse:

— Cu o condiţie – nu vei face pe peţitorul cu niciunul dintre amicii tăi de la biserică, din familii bune, cu avere şi posibilităţi. De acord?

— De acord, acceptă Colin în silă.

— Ridică mâna dreaptă, îi ordonă Grace prompt. Tu, Colin MacVicar, juri aici şi acum, în faţa Dumnezeului Atotputernic, să te supui acestei înţelegeri, aşa să-ţi ajute Dumnezeu?

Grace spuse cuvânt cu cuvânt jurământul pe

care şi-l făceau pe vremea când erau copii, iar Colin nu se putu abţine să nu şi-o imagineze pe sora sa mai mică cu mâinile în şolduri, cu codiţele zburlite, bosumflată, punându-l să jure că va face sau că nu va face orice dorea el. Amintirea îl emoţionă profund şi-i aduse un zâmbet melancolic pe chip.

Licărul de bucurie era o pauză bine-venită de la izbucnirea obişnuită de furie. Grace nu-şi mai amintea când văzuse ultima dată ceva asemănător din partea lui Colin şi deodată fu bucuroasă că acceptase să-l însoţească.

Prima Biserică Prezbiteriană a Comunităţii era construită din blocuri de piatră şi lemnărie fasonată de mână, care rezistaseră de-a lungul a sute de ierni năprasnice din New England şi unui incendiu devastator provocat de soldaţii britanici în timpul Revoluţiei. Razele de lumină străluceau prin ferestrele cu vitralii care înfăţişau teme biblice şi din scriptură. Flori de crin exuberante încercuiau altarul şi crucifixul de lângă amvon.

Pastorul John Forsyth stătea sub planşa sonoră care-i proiecta vocea până la cea mai îndepărtată strană. Pe roba sa neagră erau etalate insigne care, pentru cei familiarizaţi cu simbolurile academice, însemnau că avea un doctorat de la Yale Divinity School.

— Ei bine, observ că toţi arătaţi grozav în ţinutele voastre de Paşte cu ocazia celei mai însemnate sărbători creştine, începu pastorul Forsyth pe tonul său baritonal mieros. Noul început pe care îl celebrăm în fiecare an de Paşte îmi aminteşte de cele trei femei care au venit la mormântul lui Hristos, unde l-au găsit aşteptându-le pe îngerul care a rostogolit piatra. Văzându-le tristeţea profundă, el le-a întâmpinat spunând: „El nu este aici, El s-a ridicat aşa cum a spus El!”. Pastorul Forsyth se opri, vocea sa răsunând în tăcere, apoi repetă salutul îngerului, accentuând fiecare cuvânt. Acesta este adevăratul mesaj de Paşte. Şi dacă adăugăm la asta promisiunea lui Iisus, „pentru că eu trăiesc, şi voi veţi trăi”,

înţelegem că învierea Sa o garantează pe a noastră.

Într-adevăr, învierea lui Hristos face ca Paştele să fie cea mai importantă sărbătoare creştină. Pentru că fără asta nu ar exista nici creştinătate, nici mântuire şi nici viaţă eternă. Dar şi mai important, învierea lui Iisus răspunde la întrebarea: Cine este Iisus Hristos cu adevărat? El este cel care a murit pentru păcatele întregii lumi.

În timp ce vă privesc astăzi, oameni frumoşi, îmi este greu să mă gândesc la voi ca la nişte păcătoşi. Dar cum bine ştim, Biblia spune: „... cu toţii am păcătuit şi suntem departe de gloria divină". De aceea S-a sacrificat Iisus pe cruce şi S-a ridicat din nou după trei zile, ca să ni se ierte nouă păcatele şi să avem parte de viaţă eternă.

Ştiţi că învierea nu a fost o surpriză pentru Iisus. Ştia că profeţii o preziseseră, iar El ştia că era adevărat. Da, El însuşi a prezis de nouă ori că se va ridica din nou „în a treia zi".

Aşa cum ne-am strâns aici, o mie nouă sute

de ani mai târziu, este important să remarcăm că El nu a înviat în a patra zi, sau în a şasea, ci în a *treia*, exact aşa cum a prezis! După înviere, Iisus s-a arătat viu în faţa discipolilor şi adepţilor Săi timp de patruzeci de zile. De ce? Pentru că atunci când au văzut mormântul gol, asta nu i-a transformat în credincioşi – *faptul că l-au văzut pe Hristos înălţându-se* – *da*! Sunt sigur că vă amintiţi cu toţii de Toma, discipolul care se îndoia, care nu a crezut decât când a atins cu degetele rănile de pe mâinile Lui, făcute de cuie; şi când l-a văzut pe Hristos înviat, a căzut la picioarele Lui şi l-a venerat.

Ceea ce mi se pare incredibil este că toată creştinătatea este construită pe învierea fondatorului său. Mormântul Său este singurul mormânt din lume care este celebru pentru că este gol. Există multe morminte în lume care conţin oasele unor oameni faimoşi. Dar mormântul Său este faimos pentru ceea ce *nu* conţine. Aceasta este încă o dovadă că El chiar s-a ridicat

din morţi.

Dar, aşa cum ştiţi, Biblia nu se aşteaptă ca noi să devenim credincioşi pentru că aşa scrie în ea sau măcar datorită tradiţiei. Profetul Isaia spune: „Vino să cugetăm împreună, a spus Domnul, deşi păcatele tale sunt stacojii, acestea vor fi la fel de albe ca zăpada”. Cu alte cuvinte, credinţa nu este ca o infecţie virală care-i afectează pe unii, iar pe alţii nu. Este rezultatul unui raţionament bazat corect pe Scriptură. Da, avem nevoie să găsim *motive* pentru a crede. Aici sunt doar câteva.

Trupul lui Iisus nu a fost găsit niciodată. Dacă a existat, cu siguranţă că duşmanii Lui s-ar fi folosit de el ca să-i discrediteze pe discipolii care predicau că El s-a ridicat dintre morţi.

Istoria arată că, înainte de învierea lui Iisus, discipolii erau atât de timizi şi de înfricoşaţi, încât L-au abandonat şi au fugit. După ce s-au întâlnit cu Hristos înviat, au fost atât de inspiraţi de lumina Duhului Sfânt, încât toţi au devenit

evanghelişti puternici.

Efortul lor de-a răspândi cuvântul lui Hristos a avut un asemenea succes încât duşmanii lor i-au condamnat la moarte. Chiar şi atunci când au fost executaţi, fiind loviţi cu pietre, decapitaţi sau crucificaţi, fiecare dintre ei tot a susţinut că Iisus s-a ridicat din morţi. Oare au murit *toţi* pentru o minciună? Poate şase, poate zece, dar doisprezece din doisprezece?

Le datorăm mult celor doisprezece bărbaţi care au murit pentru cauza creştinătăţii, iar astăzi le datorăm mult numeroşilor tineri din America care şi-au dat viaţa pentru libertate. Cu exact un an în urmă, când această măreaţă ţară a noastră a intrat oficial în război în Europa, v-am cerut să vă rugaţi pentru siguranţa lor. În *această* duminică de Paşte, vă cer să vă rugaţi pentru sufletele lor.

Pastorul Forsyth tăcu şi plecă capul, rugându-se împreună cu întreaga congregaţie, apoi reluă:

— Simplul fapt că astăzi sunteţi cu toţii aici şi

vă identificaţi ca fiind creştini este dovada că voi credeţi în învierea lui Hristos. Poate că aţi fost botezaţi pe când eraţi copii, aţi trecut prin confirmare, sau chiar v-aţi căsătorit în biserică. Dar l-aţi invitat voi vreodată pe Hristos să vină în inima voastră pentru a vă curăţa de păcate şi a vă salva sufletul? Ca şi Toma Necredinciosul de altă dată, sunteţi dispuşi să-l spuneţi, Tu eşti „Stăpânul şi Dumnezeul meu, în această zi îţi ofer viaţa mea”?

Din moment ce comemorăm sacrificiul Salvatorului nostru pentru păcatele noastre, vă cer să recunoaşteţi public credinţa fiecăruia în Hristos şi în învierea Sa, fiind martorii acestei credinţe. Pastorul Forsyth făcu un gest înălţător cu braţele, ridicând mulţi membri ai congregaţiei în picioare.

Colin era printre ei. Fusese foarte mişcat de slujbă, recunoscând că pastorul vorbise despre cei ca el. Într-adevăr, *el* se născuse într-o familie creştină, botezat şi confirmat, dar nu avusese

niciodată o experienţă personală în a-L accepta pe Hristos. Colin atinse mâna surorii lui şi zâmbi drăgăstos.

— Vino cu mine, Grace. Hai să ne alăturăm celor care-L primesc pe Domnul în inimile lor.

— El *este* în inima mea, Colin, şopti Grace drept răspuns. Nu am nevoie să fac un spectacol din asta.

— Cred că ar fi un start numai bun pentru noul *nostru* început să facem asta împreună, nu crezi?

— Faptul că am venit aici cu tine este destul pentru un început, Colin, răspunse Grace cu blândeţe.

— Te rog, îmi voi încredinţa inima lui Hristos, Grace, şi m-ar face fericit dacă şi tu ai face la fel.

— Vreau să fii fericit, Colin, răspunse Grace, uitându-se la ceas. Dar inima mea este dată lui Dylan Cooper. Şi deşi slujba mi s-a părut elocventă şi te pune pe gânduri, durata ei m-a făcut să întârzii.

Colin oftă resemnat, apoi se îndreptă spre altar împreună cu alţi membri ai congregaţiei care răspunseseră chemării pastorului Forsyth. Pentru câteva clipe, Colin îngenunche înaintea crucifixului, rugându-se cu capul plecat în timp ce pastorul cerea ca binecuvântarea Domnului să se pogoare asupra celor care au venit dinaintea Lui. Când Colin se întoarse în strană, Grace plecase.

16

Boston Common era un parc public în inima oraşului, înconjurat de enclavele opulente din Beacon Hill şi Back Bay şi districtele guvernamentale şi financiare. Suprafaţa considerabilă de teren oferea un peisaj pastoral cu pajişti care se unduiau, rânduri de copaci luxurianţi şi terenuri întinse cu arbuşti traversate de trăsuri sau de oameni care se plimbau. Se învecina cu Grădina Botanică, concepută în jurul unui lac şerpuit, de cealaltă parte a străzii Charles.

De fiecare Paşte, părea că toţi locuitorii oraşului se îndreptau spre Common Park după slujbele de la biserică şi Parada de Paşte, parcul fiind plin de cupluri care se plimbau braţ la braţ, domni gătiţi de sărbătoare, doamne în costumele lor şi cu bonete, mame tinere care împingeau cărucioare, copii care se jucau de-a prinselea şi familii întregi venite la picnic pe pajiştile întinse.

Cooper şedea pe o bancă în partea de vest a lacului când Grace veni spre el radiind în rochia ei Georges Latour, care se contopea cu peisajul înflorit, primăvăratic.

— Paşte Fericit, Dylan, îi spuse ea.

— Paşte Fericit, fată dragă, spuse Cooper ridicându-se de pe bancă şi o îmbrăţişă. Apoi, dându-se un pas înapoi, o măsură apreciativ cu privirea. Ia uite la tine... exclamă el, începând să râdă de ceea ce urma să spună: Eşti la fel de frumoasă ca o fotografie pe care am făcut-o cândva.

Grace râse şi ea.

— Da, este acasă în comodă împreună cu celelalte.

— O poţi adăuga şi pe asta la colecţia ta, spuse Cooper, toată atenţia ei fiind îndreptată spre el. Despături ziarul şi scoase o copie a fotografiei pe care o făcuse în dimineaţa aceea pe faleză, la răsăritul soarelui. Se întorsese la locuinţa lui, având destul timp pentru a procesa şi

a imprima negativul înainte de-a lua troleibuzul spre celălalt capăt al oraşului, până la Common Park.

— Oh, este frumoasă, spuse Grace, evident mişcată.

— Vezi? spuse Cooper, indicând pescăruşii. Două păsări îndrăgostite avântându-se spre nori. Exact ca noi.

— Vrei să spui că unul este un băiat pescăruş şi cealaltă este o fetiţă pescăruş?

— Da, întocmai aşa.

— Nu-mi dau seama cum poţi s-o spui?

— Ei bine, sunt sigur că suntem de acord că, aşa ca şi tine, acesta este evident cel mai tânăr şi cel mai frumos dintre cei doi şi de aceea este fata.

— Evident...

— Prin eliminare, continuă Cooper, celălalt bătut de vânturi cu cicatrice pe cioc şi cu penele zburlite, ca mine, trebuie să fie băiatul.

— Frumoasa şi bestia, nu-i aşa? îl tachină Grace.

— Am putea fi ceva mai caritabili. Ce spui despre frumoasa şi tipul bine făcut...

— Frumoasa şi bătrânul cal de luptă? îl întrerupse ea, izbucnind în râs.

Cooper râse la rândul lui, apoi chipul său se întunecă.

— Mă tem că nu vor mai rămâne mulţi în viaţă după războiul ăsta. Ai văzut ziarul? îl ridică, arătând titlul de pe prima pagină.

Grace se crispă văzând mesajul.

— Nu, dar pastorul a vorbit despre asta de dimineaţă, răspunse ea tristă. A fost o slujbă foarte mişcătoare.

— Ai participat la o slujbă de Paşte? zise Cooper, surprins pe moment. Ah, Colin, presupun.

— Da, chiar a vrut să-l însoţesc. Nu l-am putut refuza. De fapt, mă bucur că am fost.

Cooper încuviinţă dând din cap, şi oferindu-i braţul, porniră să se plimbe pe marginea lacului. Ea îmbrăcată cu costumul ei Georges Latour, el în jacheta sa de tweed, cămaşa ecosez şi pantalonii

uzaţi din catifea reiată, cumva în completare şi în contrast. Merseră ceva vreme în jurul bancului curbat de nisip, apoi se opriră pentru a privi nişte copii care navigau bărci de jucărie. Cooper îşi aprinse pipa şi aruncă chibritul aprins în apă, apoi se uită la Grace.

— Aşadar, are de gând să se înroleze? întrebă el, abordând pieziş subiectul.

— Colin? în armată?

Cooper scoase un val de fum şi încuviinţă dând din cap.

— Nu ştiu. Nu a spus niciodată nimic despre... Se opri când, deodată, înţelese adevăratul motiv pentru care Cooper îi pusese întrebarea. Oh, Doamne, Dylan, te rog spune-mi că nu ai făcut-o.

— Nu am făcut-o.

— Oh, oftă ea uşurată. Slavă Domnului.

— Dar simt o obligaţie puternică, îi mărturisi Cooper. Nu am doar o ţară de servit, ci două.

Grace se înmuie.

— Dar de ce? Tocmai când începeam să întrezărim o viaţă împreună...

Privirea lui Cooper se îndulci, plină de afecţiune.

— Ştiu, fată dragă. M-am gândit la asta toată dimineaţa.

— Nu este corect.

— Aşa-i, nu este deloc, zise el, vizibil distrat. Problema este că nemţii nu au ocupat doar Belgia şi au invadat Franţa, dar, conform ziarului, au planuri mult mai măreţe.

— Da, toată lumea spune că Marea Britanie va fi următoarea. În ciuda Canalului, Calais este mult mai aproape de Londra decât Parisul. Nu-i aşa?

— Da, mă tem că da. Trebuie opriţi. Dacă toată lumea face pe surda, atunci vor cuceri întreaga Europă. Uite ce e! Atinse titlul din ziar cu baza pipei. Tinerii americani îşi dau viaţa pentru *noi*, Grace. Ei mor pentru a proteja familia ta şi pe a mea. Cum aş putea să nu mă înrolez?

Grace se năpusti în braţele lui, strângându-l cu putere.

— Oh, ştiu că ai dreptate, spuse ea şoptind neliniştită. Mă tem că simţul tău al datoriei mă face să te iubesc şi mai mult. Spori strânsoarea, apoi se depărtă puţin şi privi în sus, în ochii lui. Nu vreau să fiu un pescăruş singuratic, Dylan. Am fost unul pentru prea mult timp.

— Ca şi mine, spuse blând Cooper, îmbrăţişând-o.

Petrecură restul după-amiezii împreună, în Common Park, ţinându-se de mână şi îmbrăţişându-se mai mult decât îşi vorbeau, pentru că puţine rămăseseră nespuse în afară de exprimările sincere de afecţiune şi emoţie pe care le împărţeau; o tristeţe bântuia în privirile lor când se despărţiră.

— Te voi aştepta o viaţă, Dylan, spuse Grace, sărutându-l poate pentru ultima dată.

— Şi eu pe tine, zise Cooper cu căldură când buzele lor se despărţiră fără tragere de inimă.

17

A doua zi de dimineaţă, devreme, Cooper se duse la Centrul de Recrutare al Armatei din clădirea federală de pe strada Congress. Se alătură rândului de recruţi care trecuse deja de uşă, cobora pe trepte, pe trotuar până la colţ şi dincolo de acesta. Unele chipuri erau pline de inocenţa înfocată a băieţilor încă adolescenţi, altele erau grave, reflectând preocuparea obosită a bărbaţilor bine trecuţi de vârsta mijlocie.

Câteva ore mai târziu, Cooper se afla într-un hol masiv de adunare. Mese lungi erau instalate în rânduri paralele de-a lungul spaţiului în care sute de bărbaţi şedeau şi completau formulare de înrolare.

În căsuţa în care scria „Ocupaţia”, Cooper scrise: *Fotograf*. Deşi el nu acordase nicio importanţă acestui fapt, ofiţerul care-i revizui hârtiile observă. Şezând în spatele unuia dintre multele birouri de procesare care înconjurau

holul, acesta purta o uniformă apretată, cu trese de căpitan şi o serie de şnururi şi medalii din campanii, aranjate cu grijă deasupra buzunarului stâng de la piept.

— Ia loc, spuse el când ridică privirea de pe formularele pe care le completase Cooper. Prin urmare, eşti fotograf profesionist, domnule Cooper?

— Sunt artist, răspunse Cooper, şezând drept în scaun. Nu accept însărcinări comerciale.

— Dar eşti calificat profesional. Aici scrie că ai studiat la Universitatea din Glasgow.

— Da, Şcoala de Arte Tehnice, aşa i se spunea, zise Cooper încruntându-se dispreţuitor.

— Dar nu ai terminat...

— Mă tem că am rămas fără fonduri.

Căpitanul zâmbi înţelegător.

— Aş fi dat orice să am pe cineva ca dumneata în unitatea mea când am fost acolo.

Cooper arătă nedumerit.

— Ce aş fi putut face *eu*, iar alţii nu?

— Serviciu de informaţii pe câmpul de luptă, răspunse prompt căpitanul. Obişnuiam să joc cărţi cu un ofiţer care la vremea aceea conducea un batalion de escadrile. Un individ inteligent. Gândea mereu. Ei bine, avea ideea asta de-a fotografia amplasamentele trupelor inamice.

Cooper făcu ochii mari, intrigat.

— Vreţi să spuneţi că voia să ia un aparat de fotografiat în avion şi să fotografieze terenul.

— Exact. *Eu* am socotit că era o idee foarte deşteaptă, spuse căpitanul, văzând reacţia lui Cooper. O numea recunoaştere aeriană. Şaizeci şi trei dintre oamenii mei ar mai fi încă în viaţă dacă tu, sau cineva ca tine, ar fi fost acolo.

Cooper rămase cu gura căscată.

— Şaizeci şi trei? repetă el, şoptind neîncrezător.

Căpitanul încuviinţă sumbru, dând din cap.

— Încercam să evacuăm nişte răniţi dintr-o râpă şi am fost prinşi într-un schimb de focuri. Nu aveam de unde să ştim că deasupra noastră, în

ambele părţi, sunt amplasate mitraliere inamice. Era ca şi cum ai fi împuşcat un peşte într-un butoi. O baie de sânge. O singură fotografie aeriană ar fi... Lăsă propoziţia neterminată, zâmbi trist, apoi puse formularul lui Cooper într-un dosar şi-i trecu numele pe el. Du-te şi stai la rând pentru examenul fizic, îi spuse, arătând spre el cu dosarul. Doctorul va primi formularul până când vei ajunge la el.

Cooper încuviinţă cu buzele strânse şi se ridică în picioare. Era gata să plece când căpitanul împinse scaunul şi făcu la fel. Cooper se feri uşor, dar făcu ochii mari când văzu ce se ascundea după birou: căpitanul se sprijinea într-un singur picior. Celălalt fusese amputat deasupra genunchiului, iar partea de jos a pantalonilor lui era prinsă cu ace până la coapsă. Cooper rămase paralizat pe moment, neputând să vorbească sau să se mişte. Căpitanul luă o pereche de cârje sprijinite într-un colţ din spatele biroului, şi le puse sub braţe, apoi îl observă pe Cooper stând cu gura căscată.

— Treci la rând, îi ordonă căpitanul.

Tonul tăios al ofiţerului îl scoase pe Cooper din starea de uimire şi-l făcu să traverseze iute holul. Din capătul cozii lungi, Cooper privi cum căpitanul asigură dosarul în Y-ul uneia dintre cârje, mergând apoi cu ajutorul lor spre un birou din apropiere. Uşa era deschisă şi văzu că un alt ofiţer se ridică de la birou pentru a se alătura căpitanului care deschisese dosarul lui Cooper şi începuse să gesticuleze animat, în timp ce vorbea.

În armată circula gluma potrivit căreia camionagiii ajung să fie funcţionari, funcţionarii ajung să fie piloţi, iar piloţii sfârşesc prin a fi camionagii. Cel puţin pentru moment, lui Cooper i se părea că un fotograf ar putea să ajungă tot fotograf, cu şansa de a salva vieţi decât să le ia, iar această posibilitate îl stimulă tot restul procesului de recrutare, scopul şi soluţia fiindu-i clare.

18

Grace îşi petrecu ziua la galerie, încercând să se cufunde în muncă, dar nu putea să nu se gândească la Cooper. Oare-l va mai vedea înainte de-a pleca la război? Oare îl va mai vedea vreodată? Oricât ar fi încercat, nu se putea concentra asupra picturilor pe care le cataloga, iar când Van Dusen descoperi o greşeală, ea îşi ceru scuze şi îi spuse ce s-a întâmplat. În ciuda eforturilor lui de a-i ridica moralul, pe întreg parcursul zilei, ea era tot răvăşită când se întoarse seara acasă.

După cină, Grace se aşeză cu ziarul de seară sub lumina pâlpâitoare a unei lămpi cu gaz şi ca o molie atrasă de flacără, citi fiecare cuvânt al fiecărui articol care avea legătură cu războiul din Europa, ceea ce o nelinişti şi mai mult.

— Eşti ciudat de tăcută, Grace, remarcă Colin. El semnă scrisoarea pe care o scrisese, apoi o puse într-un plic şi trecu adresa pe ea.

— Credeam că vei fi încântat, spuse Grace din spatele ziarului.

— La fel şi familia, o tachină Colin. Le-am transmis dragostea ta. Sper că nu te deranjează.

— Chiar deloc. Deşi cred că au deja destulă la câte scrisori le tot trimiţi.

Colin schiţă un zâmbet, apoi se duse spre dulap şi vârî plicul într-un buzunar de la haina sa.

— Ştii, când ai aerul ăsta este pentru că eşti nefericită în legătură cu ceva. Trase cu degetul de mijlocul ziarului, privind-o pe deasupra lui. Şi deşi nu sunt de acord să-l vezi pe Cooper, trebuie să recunosc că te face să fii exact opusul. Deci, pot doar să trag concluzia că aţi avut o neînţelegere.

— Ei bine, concluzia ta este incorectă, replică Grace trăgând ziarul înapoi cu un aer nepăsător.

— Foarte bine, dar cunoscându-te aşa cum te cunosc, sunt destul de sigur că are legătură cu el.

— Şi ce dacă are? se răţoi Grace, rămânând ascunsă în spatele ziarului. Tot nu e treaba ta.

— Sunt fratele tău, Grace. Dacă a făcut ceva

care te face nefericită, ei bine, eu cred...

— S-a înrolat astăzi, îl întrerupse tăios Grace. Coborî ziarul şi-l privi.

— Într-adevăr? S-a înrolat? spuse Colin ca un ecou, în veselindu-se, apoi râzând de ceea ce avea de gând să spună. Oh, în locul tău nu mi-aş face griji, Grace. Ei caută bărbaţi, nu boşorogi.

— Nu este amuzant, Colin, protestă Grace. De fapt, este chiar oribil şi... şi nemilos. Nu te *văd* pe tine înrolându-te.

— *Eu* nu am de-a face cu perspectiva iminentă de a mă angaja într-o relaţie pe viaţă cu o tânără doamnă, nu-i aşa?

Grace puse ziarul deoparte şi sări de pe scaun.

— Cum îndrăzneşti să sugerezi că Dylan s-ar înrola doar pentru a evita... „starea matrimonială”, cum îi spui tu.

— Nu este nevoie să te superi într-atât, Grace, o sfătui Colin cu răceală. Aşa cum probabil că-ţi imaginezi, mă bucur să scap de el, oricare ar

fi motivele.

Grace roşi de furie.

— Nu l-am constrâns nicicum pe Dylan. În niciun fel şi tu ştii asta. Să fiu împreună cu el este tot ceea ce contează pentru mine.

— Te rog, spuse Colin, dând ochii peste cap. Nu trebuie să-mi reaminteşti. Astfel de situaţii au felul lor de-a găsi cea mai bună soluţie. Vei vedea.

— Este un om bun, un bărbat curajos, continuă Grace, apărându-l cu pasiune pe Cooper. Îmi va lipsi teribil de mult.

— Tu ai părerea ta despre el, iar eu o am pe a mea, zise Colin în felul său arogant, ceea ce o irită şi mai mult. Dacă vrei să ştii părerea mea, cred că războiul prezintă mai mult interes pentru spiritul lui de aventură decât pentru patriotismul lui.

— Nu poţi recunoaşte că este bine intenţionat, nu-i aşa, Colin?

Colin încrucişă braţele şi dădu descurajat din cap.

— Ştii, Grace, mă dezamăgeşte faptul că nu

am găsit încă o cale de-a rezolva neînţelegerile noastre fără ca tu să te agiţi atât din cauza lor.

— *Tu* eşti cel care te agiţi, Colin, ripostă Grace, îndreptând degetul spre el. M-am săturat de adversitatea ta continuă. Acest nou început după care ai tânjit se dovedeşte îngrozitor pentru ambele părţi.

— Îmi pasă de ceea ce este mai bine pentru tine, Grace, şi... Câteva bătăi scurte în uşă îl întrerupseră, chiar îl speriară din moment ce stătea exact alături de ea. Colin trase zăvorul, apoi deschise uşa şi gemu văzându-l pe Cooper stând în vestibul. Ţi-am spus eu că nu-i bun de nimic, Grace.

Grace aproape că-l dărâmă pe Colin când traversă repezită încăperea.

— Dylan! exclamă ea, arătând foarte confuză şi emoţionată în timp ce el intră şi închise uşa. Mi-a fost teamă că vei fi trimis imediat să te antrenezi. Cât timp avem înainte să te prezinţi?

Un zâmbet amuzat apăru pe chipul lui

Cooper.

— Avem o viaţă, Grace.

— O viaţă? Nu înţeleg.

— M-au refuzat.

Colin oftă ca un balon dezumflat.

Grace se aruncă în braţele lui Cooper radiind de bucurie.

— Pun nişte apă pentru ceai, spuse ea, strigând peste umăr şi porni spre bucătărie. Nu ştiu dacă să mă bucur sau să plâng.

— Aşadar, ce-a fost, întrebă retoric Colin. Vedere slabă, platfus sau... înclinaţiile tale artistice?

Cooper îl privi, înfuriat de aluzie.

— Pentru cunoştinţele tale generale, Colin, înclinaţia mea artistică a fost cea care i-a făcut să mă ia în considerare.

— Înţeleg. Atunci ce i-a făcut să se răzgândească în cele din urmă?

Cooper clocotea, detestând să dezvăluie motivul.

— Vârsta mea, răspunse el într-un final, fără a-şi mai putea ascunde mâhnirea şi dezamăgirea. Limita de vârstă este de treizeci de ani pentru recrutările generale şi, în cazul meu, patruzeci pentru specialişti tehnici.

— Ai auzit asta, Grace? replică Colin, trâmbiţându-şi victoria à la Pyrrhus. Ţi-am spus eu.

— Într-adevăr mi-ai spus, Colin! zise Grace, vocea ei răsunând de entuziasm neascuns şi în aceeaşi măsură de sarcasm. Lucrurile au un fel al lor de-a se rezolva, nu-i aşa?

Iar în săptămânile următoare, aşa a şi fost. Grace îşi petrecea zilele la galerie, iar Cooper pleca cu cortul. Nu pentru că avea nevoie de singurătate sau să-şi cerceteze sufletul, aşa cum făcuse mai înainte, ci pentru că avea nevoie să se afunde în muncă.

Aventurându-se singur într-o expediţie fotografică, luă trenul care mergea de-a lungul coastei spre satul de pescari Gloucester, cam la

cincizeci de kilometri nord de Boston. Cu camera şi trepiedul legănându-se pe umăr, geanta cu dispozitive şi echipament de supravieţuire atârnând de celălalt, Cooper petrecu săptămâni de zile explorând şi fotografiind zona. Într-o zi, merse pe jos o distanţă foarte mare şi, descoperind ceva interesant din punct de vedere vizual, a doua zi rămase locului. Dar satul Newbury, cuibărit într-un golf chiar la sud de New Hampshire, fu cel care-l inspiră mai mult decât orice văzuse până atunci. Cucerit de sălbăticia lui, de linia de coastă accidentată, de farmecul micului orăşel şi de oamenii inimoşi care-i aminteau foarte tare de casă, el rămase acolo făcând poze până când nu mai avu film.

Cooper se întoarse imediat în Boston şi îşi petrecu următoarea săptămână în camera lui obscură improvizată, procesând şi imprimând negativele.

Când termină, luă tramvaiul şi traversă oraşul, spre galeria Van Dusen, surprinzând-o pe

Grace.

— Mă tem că nu am programare, spuse Cooper zâmbind, dându-i o cutie cu fotografii.

— Va trebui să mă consult cu domnul Van Dusen, spuse ea, făcându-i jocul, înainte de-a sări în sus de bucurie.

Cooper o cuprinse în braţe, ţinând-o strâns, ameţit de parfumul ei. Când într-un târziu îi dădu drumul, lui Grace îi trebui un moment să-şi recapete răsuflarea şi să-şi aranjeze hainele. Apoi deschise cutia şi începu să trieze fotografiile. Ochii ei străluciră în curând de plăcere faţă de ceea ce vedea.

— Oh, Dylan, îţi taie respiraţia. Pur şi simplu îţi taie respiraţia. Au ceva special, extraspecial.

— Aşa-i, am avut acelaşi sentiment săptămâni la rând.

— Şi astea... Grace tăcu şi frunzări din nou fotografiile, de data asta scoţându-le pe cele din Newbury. Astea îmi amintesc atât de mult de casă.

— Ştiam că o vor face, fată dragă, spuse

Cooper, cu ochii scăpărând de bucurie pentru că putea împărţi acest sentiment cu ea. Şi eu am avut aceeaşi reacţie. Newbury. Puţin mai sus pe coastă.

— Trebuie să mă duci acolo într-o zi. Vrei?

— Desigur, iubito.

— Îmi promiţi?

Cooper răspunse dând energic din cap.

— Mai întâi trebuie să facem rost de un mijloc de transport potrivit. Mie mi-a luat o săptămână să ajung acolo şi o săptămână înapoi şi m-am oprit de multe ori cu cortul de-a lungul drumului.

— Oh, abia aştept ca domnul Van Dusen să vadă astea! exclamă Grace, răsfirând fotografiile pe masa lungă. Alese una – poza unui val spărgându-se de o formaţiune stâncoasă, umplând aerul cu stropi scânteietori de apă – şi o puse pe şevalet, apoi se grăbi să-l aducă pe Van Dusen dintr-o cameră din spate, unde erau depozitate picturile în rafturi înălţate de la podea până la tavan.

— Mă bucur să vă văd, domnule Cooper, spuse Van Dusen strângându-i entuziasmat mâna. Grace pare să creadă că de data asta te-ai întrecut pe tine.

Se apropie de masă şi trecu cu privirea peste fotografii, încuviinţând din cap spre fiecare dintre ele.

— Într-adevăr, se ridică la nivelul standardelor dumitale, ba chiar dincolo de ele, spuse Van Dusen, vocea lui exprimând emoţia la vederea pozei de pe şevalet. Oh, da, şi mai exact, îţi taie respiraţia. Va sosi şi vremea dumitale, Cooper. Nu am nicio îndoială.

Cooper ridică nesigur din sprâncene.

— Aşa-i, dar am presentimentul că în ceea ce priveşte galeria Van Dusen încă nu a venit, nu?

— Mă tem că da, răspunse Van Dusen oftând. Războiul a avut un efect enorm de depresiv asupra pieţei operelor de artă. Clientela mea este mult mai supusă riscului decât a fost vreodată. Nu prea mai cumpără nimic. Suspectez că singurul lucru

care-i interesează zilele astea este aurul.

— Ei bine, nu se vor irosi, spuse Cooper sarcastic, Le voi pune la păstrare şi le voi arde iarna viitoare ca să-mi ţină de cald.

Van Dusen ridică iute capul ca şi cum i-ar fi venit o idee.

— Nu aş face asta în locul tău.

— Şi de ce nu?

— Pentru că mi-a venit în minte cineva pe care l-ar interesa, poate toate, răspunse Van Dusen cu o tulburare crescândă.

— Toate? făcu Cooper uluit, ca un ecou.

Van Dusen încuviinţă din cap, apoi se duse la o bibliotecă şi începu să caute ceva.

— Una sau două ar fi suficient, continuă Cooper. Dar o mulţime? Aş fi un prost să cred, iar ei ar fi proşti să o facă.

— Proşti sau nu, ei funcţionează cam de pe la începutul anilor optzeci, dacă-mi amintesc corect, răspunse Van Dusen, căutând prin publicaţiile de pe raft. Aici era... Scoase o revistă groasă dintre

nişte cărţi şi i-o dădu lui Cooper. Revista cu un contur de un galben aprins şi o fotografie mare se numea: *The National Geographic Society*. Ai auzit de ei?

— Nu, nu pot spune că da, răspunse Cooper, răsfoind cu degetul mare paginile cu fotografii alb-negru.

— Ei bine, a venit recent, explică Van Dusen. Se pare că solicită materiale: articole savante, fotografii. Societatea mai şi finanţează explorări geografice. Ei au subscris o sumă mare de bani pentru expediţia la Polul Nord a amiralului Peary.

— Sunt lucrări de înaltă clasă, spuse Cooper, evident impresionat de fotografiile din revistă. Sunt lucrări de foarte înaltă clasă. Toate.

Van Dusen încuviinţă din cap şi luă revista de la Cooper.

— Şi din câte-mi amintesc eu, le plătesc cu sume de înaltă clasă. Deschise coperta din faţă, cercetând partea din interior până ce găsi ceea ce căuta, apoi citi cu voce tare: „Organizat pentru

îmbogăţirea şi răspândirea cunoştinţelor geografice. Se caută articole şi fotografii. Pentru materialele pe care Societatea le poate folosi "*se plăteşte o remuneraţie generoasă*". Pentru materialele pe care Societatea le poate *folosi*, îl atenţionă Cooper. La ce noroc am eu, nu mă vor remunera pentru fotografiile mele, doar mi le vor returna.

— Poate, interveni Grace. Dar cum a spus un viitor faimos fotograf... „Există doar o cale de-a afla”, nu-i aşa?

— Eşti numai lapte şi miere, nu-i aşa, Grace? o tachină Cooper drept răspuns pentru că ea se folosise de propriile lui cuvinte împotriva sa.

— Eu una nu aş fi sigură de miere, replică Grace zâmbind ştrengăreşte.

— Presupun că m-aş putea mulţumi cu două din trei, spuse Cooper pe măsură. Dar mă tem că amândoi uitaţi că viitorul faimos fotograf a aflat ceva ce nu voia să ştie.

În ciuda scepticismului său, cu ajutorul lui

Grace, Cooper alese şi puse câteva zeci de poze între bucăţi de carton, într-un plic pe care ea scrise adresa Societăţii Naţionale de Geografie, Hubbard Memorial Hali, Washington, D.C. Aşa cum informa revista, Cooper incluse şi un plic cu timbru, cu adresa sa, în care ar fi primit înapoi materialele respinse. Mai puse şi o foaie de hârtie pe care scrisese: *Ar fi posibil să le folosiţi*? Şi îşi trecu numele.

— Am o presimţire bună în legătură cu treaba asta, spuse Van Dusen în timp ce lipeau plicul.

— Şi eu, spuse Grace. Vremea lui Dylan a sosit.

— Ei bine, zise Cooper cu un zâmbet viclean, sunt *tentat* să fiu de acord. Dar am învăţat dintr-o experienţă amară să nu-mi fac iluzii.

19

— Domnule Cooper? Domnule Cooper? îl strigă proprietăreasa. Cooper abia se întorsese acasă după ce mâncase un sandvici la prânz, la Bonawe Furnace, când ea veni alergând pe coridor după el. Am ceva pentru dumneavoastră, domnule Cooper. A venit de dimineaţă, continuă ea fluturând un plic spre el, pe care părea tentat să-l reţină. Nu-mi pot imagina de ce o *societate* din Washington, D.C., nici mai mult, nici mai puţin, ar trimite scrisori unuia ca dumneata?

Trecuseră săptămâni de când Cooper trimisese fotografiile prin poştă Societăţii Naţionale de Geografie. O singură privire la plic, căruia proprietăreasa în sfârşit îi dăduse drumul, făcu ca inima să i-o ia la trap. Nu avea nicio îndoială că era plicul cu timbru, cu adresa scrisă de el, pe care-l indusese la cererea Societăţii, dar era atât de subţire de parcă ar fi fost gol şi evident că nu fusese folosit pentru a-i returna pozele

trimise de el.

În schimb, plicul conţinea o singură foaie de hârtie cu emblema Societăţii, frumos inscripţionată. Paragrafele sale cu fraze bine meşteşugite, încurajatoare, care exprimau interesul în achiziţionarea mai multor lucrări ale lui Cooper, nu lăsau nicio urmă de îndoială că Van Dusen avea dreptate! Societatea Naţională de Geografie cumpărase toate fotografiile lui Cooper şi, aşa cum o confirma şi cecul ataşat, era exact aşa cum spunea oferta, pentru că suma era mai mult decât calificată pentru a fi numită „remuneraţie generoasă”.

Cooper nu avusese niciodată destui bani, ca să nu mai vorbim de bani *în plus*, şi de aceea nu avusese niciodată nevoie de un loc sigur pentru a-i ţine, dar fiindcă deodată făcuse rost de amândouă, deschise un cont de economii la South Boston Savings and Loan de pe strada Dorchester. Următorul gest fu să-i restituie lui Van Dusen avansul pe care-l luase în vederea slujbei de la

Latour.

După atâţia ani în care se luptase pentru a fi la zi cu plăţile, Cooper voia să se bucure de sentimentul de securitate oferit de banii picaţi din cer; nu să-i risipească, dar exista ceva ce-şi dorise dintotdeauna. Ceva ce i-ar fi de folos în munca lui şi va necesita doar o mică sumă din fondurile sale. Se gândi să o ia şi pe Grace cu el pentru a-l sfătui în legătură cu achiziţia sa, dar hotărî să o surprindă şi o făcu de unul singur.

Următoarea zi era sâmbătă. Cooper şi Grace îşi petreceau weekendurile împreună şi acum urma să fie la fel – cu o singură excepţie. O plăti pe proprietăreasă pentru a folosi telefonul din casă şi sună la galerie. Când Grace răspunse, Cooper sugeră că decât să se întâlnească la locuinţa ei – aşa cum aveau obiceiul înainte de-a pleca în oraş – să se întâlnească în staţia de tramvai din josul străzii. Spre uimirea şi curiozitatea lui Grace, el refuză plin de umor să-i divulge motivul.

Grace era acolo la ora stabilită, aşteptându-se ca în orice moment Cooper să coboare din tramvai sau să apară de după colţ mergând agale, dar o jumătate de oră mai târziu încă nu dăduse niciun semn de viaţă. Era gata să plece când un claxon insistent îi atrase atenţia. Se întoarse în direcţia sunetului şi văzu o furgonetă gri coborând pe stradă, spre ea.

Cooper se afla la volan, apăsând pe claxon cu o mână, iar cu cealaltă salutând-o.

Camioneta se opri lângă Grace scârţâind din frânele mecanice. Avea o cabină pentru doi pasageri şi un spaţiu de depozitare îngrădit unde stăteau în siguranţă aparatul de fotografiat al lui Cooper, trepiedul şi cutiile cu echipamente. Apărătoarele erau lovite şi treptele uzate, dar avea un aspect robust, iar motorul părea să funcţioneze surprinzător de bine.

— Ce-i asta? întrebă Grace mirată.

— Un mod decent de transport, răspunse Cooper pe un ton încrezut. Se întinse peste

banchetă şi deblocă uşa pasagerului, lăsând-o să se deschidă. Suie la bord, fată dragă. Mergem să facem o plimbare.

— Newbury? sugeră Grace cu vocea plină de speranţă şi emoţie.

— Aşa-i, Newbury să fie. El ambală motorul şi plecară. Îmi cer scuze că am întârziat atât, dar motorul refuza să pornească. Presupun că-mi va lua ceva timp până descopăr cum e cu datul la manivelă.

— Sunt sigură că vei „descoperi”, spuse Grace râzând, imitându-l în timp ce el cotea spre strada principală, care ducea direct spre podul Longfellow, lăsându-i în North End. Cooper schimbă nodul de drumuri care se intersectau, luând-o pe Route 1, Boston Post Road, principala şosea de coastă care mergea din nord, din New York, prin Connecticut şi Massachusetts, până la New Hampshire şi mai departe.

Totuşi, le trebuiră două ore pentru a acoperi distanţa de şaizeci şi cinci de kilometri până la

Newbury. În cele din urmă apăru la orizont arhitectura ciudată a micului orăşel cu străzile sale cu magazine aliniate care se aventurau din portul agreabil, unde o mică flotă de vase săltau ancorate.

Grace abia îşi putea reţine tulburarea văzându-l, ceea ce o făcu să se înfioare.

— Oh, seamănă atât de mult cu acasă, Dylan! Abia îmi vine să cred!

— Ca şi mine, spuse Dylan, la fel de entuziasmat. Am sentimentul că mi-aş putea petrece restul zilelor aici.

El şi Grace petrecură ziua explorând oraşul şi zonele învecinate. Trecură cu maşina pe lângă magazinele de pe strada Sycamore unde un pici pe nume Joe Clements mătura trotuarul în faţa tipografiei tatălui său şi luară un prânz improvizat – pâine, brânză şi vin – pe o piatră neagră ca tăciunele măturată de apele liniştite ale Golfului Newbury. Mult dedesubt, fata de clasa a şasea, Alicia Johnson, cu pumnii strânşi pe vâslele unei

bărci care se legăna, învăţa de la tatăl ei să vâslească.

Era mijlocul după-amiezii când Cooper opri în benzinăria cu o singură pompă unde se putea citi pe un afiş: BENZINĂ 8 cenţi GA şi-l rugă pe proprietar, un tip în vârstă într-o salopetă mânjită de vaselină, să-i umple rezervorul.

— Priveşte, spuse Grace, arătând spre un alt semn; acesta se afla în vitrina benzinăriei şi anunţa: casă de vânzare 1200 $.

Cooper ridică din umeri.

— Şi ce-i cu asta?

— Cred că ar trebui să ne interesăm.

— De ce?

— Nu ştiu. Cred că aşa simt. Nu eşti tu cel care ai spus că ai putea să-ţi petreci restul zilelor aici?

— Aşa-i, dar nu cheltuindu-mi ultimul bănuţ pentru asta, răspunse Cooper. Am venit aici intenţionând să cumpăr câteva galoane de benzină, Grace, nu o casă.

— Ştiu, dar uneori lucrurile se întâmplă dintr-un anumit motiv, Dylan, spuse ea ridicând şăgalnic din sprâncene. Dacă mă întrebi pe mine, mi se pare de-a dreptul providenţial.

— Dacă mă întrebi *pe mine*, începi să suni ca şi Colin, glumi Cooper. Ar fi cel mai scump plin pe care l-a făcut tipul acesta vreodată.

— De ce nu afli unde e?

Cooper se strâmbă.

— Îl voi întreba *eu*, bine? Grace coborî din cabină fără să mai aştepte răspuns şi se apropie de tipul care umplea rezervorul.

— Este la o scurtă distanţă de mers cu maşina, în sus pe coastă, răspunse el întrebării lui Grace. Sus pe deal, cu vedere la port, iar proprietatea este foarte frumoasă. Continuă să explice că a scos casa în vânzare pentru că acum copiii lui erau adulţi şi plecaseră de multă vreme, iar el şi soţia sa se mutaseră de curând în oraş. Am cheile chiar aici. Le scoase dintr-un buzunar de la salopetă şi i le dădu lui Grace, apoi îi schiţă o

hartă şi notă câteva indicaţii pe o bucăţică de hârtie pe care o scosese ea din geantă. E ceva de muncă la ea, dar veţi vedea că merită banii. Desigur, dacă un cuplu drăguţ chiar ar vrea să o cumpere... Lăsă să se înţeleagă ceea ce voia să spună, apoi scoase tubul furtunului de umplere şi-l atârnă de pompă. Douăsprezece galoane jumătate, îi spuse el lui Cooper, îndreptându-se spre geamul şoferului. Face exact un dolar. Nu vă taxez şi pentru îndrumare, spuse el jovial.

Cooper ridică stânjenit din sprâncene. Aruncă o privire spre Grace care se întorsese în cabină şi se aşezase alături de el.

— Îndrumare spre ce?

— Spre un nou început, răspunse Grace, arătându-i bucata de hârtie şi cheile de la casă, care se legănau la câţiva centimetri de nasul lui Cooper pe inelul pe care-l ţinea între degetul mare şi arătător.

20

La scurt timp după aceea, Cooper conducea camioneta pe serpentinele asfaltate şi întortocheate care şerpuiau de-a lungul coastei. Valurile se spărgeau de stâncile colţuroase, pulverizând stropi de apă care se împrăştiau pe parbriz.

— Ar trebui să apară un drum noroios pe dreapta, spuse Grace, conducându-l după hartă.

Cooper îl găsi şi coti. Drumul nepavat urca pe un deal abrupt, iar pe culme se îndrepta de-a lungul unui platou şi acolo, sub un şir de copaci care se unduiau în bătaia vântului, se afla o căsuţă măcinată de vreme. Căţărător era adjectivul care descria cel mai bine stilul ei arhitectonic. Într-adevăr, părea că aşa a crescut, pe ici, pe colo, câte o cameră pe rând, cu puţină consideraţie faţă de ceea ce fusese făcut înainte, creând un plan cotit al etajului şi contururi dezechilibrate la nivelul acoperişului.

Grace se gândi că se potrivea perfect cu stilul boem al lui Cooper şi caracterului său interesant.

— Este minunată, exclamă ea coborând din camionetă şi păşind pe pământ. Îţi seamănă atât de mult, Dylan.

— Dar costă şi o mie două sute de dolari, protestă Cooper, deşi deja pusese ochii pe garajul pentru două locuri. Se gândea că ar fi o cameră obscură perfectă. Asta înseamnă mulţi bani, Grace. Aproape de şase ori cât am plătit pentru camionetă.

— Am presentimentul că preţul este negociabil, spuse Grace, amintindu-şi ce spusese bătrânelul cu subînţeles.

— Poate, dar tot nu-mi va rămâne cine ştie ce din ce mi-a plătit Societatea pentru fotografii.

— Oare scrisoarea lor nu spunea că sunt interesaţi să achiziţioneze şi mai multe?

— Aşa-i, dar nu ştiu dacă ar fi înţelept să am încredere în asta, fată dragă. Adevărul este că aş

vrea să cred, dar...

— Atunci ai încredere, Dylan, spuse Grace în felul ei avântat. Asumă-ţi riscul.

Cooper se strâmbă, nesigur.

— Nu ştiu, în sfârşit mă simt mai protejat – doar un *pic* mai în siguranţă. Dar nu e timpul să mă port nebuneşte şi să devin risipitor. Deşi numai Dumnezeu ştie cât de tentant este...

— Unele tentaţii merită riscul, îţi aminteşti? sugeră Grace cu tot curajul de care putea da dovadă. O voi cumpăra împreună cu tine. Am putea fi fericiţi aici, Dylan. Ştiu că am putea.

— Da, aminteşte foarte mult locul de acasă, nu-i aşa? spuse Cooper, cuprinzând priveliştea cu ochii.

Grace încuviinţă dând repede din cap.

— Îmi oferă un sentiment de confort şi simt că aparţin acestui loc, spuse ea, ochii luminându-i-se de un gând. Poate ar trebui să-i faci câteva fotografii locului? I le-am putea arăta domnului Van Dusen, să vedem ce crede şi el.

— Este o idee bună, spuse Cooper, pornind să-şi descarce echipamentul din spatele camionetei fără să mai piardă timp.

În timp ce el fotografia căsuţa şi împrejurimile, Grace intră înăuntru. Bucătăria avea instalaţii utile, debarale şi dulapuri încăpătoare. În salon se afla un şemineu mare de piatră şi un atriu în care se intersectau aripile disparate ale casei. Acesta era acoperit cu o lucarnă dedesubtul căreia se putea face o seră cu plante în ghivece. Continuă turul spre celelalte încăperi, gândindu-se la cum ar putea fi mobilate şi imaginându-şi perdelele, covoarele întinse pe jos şi alte retuşuri confortabile.

Ceva mai târziu, Cooper avea camera îndreptată spre casă. Era pe punctul de-a apăsa pe declanşator când uşa de plasă se deschise şi Grace ieşi. Cooper se opri, aşteptând până ce ea ajunse exact acolo unde o voia el în compoziţie, apoi apăsă.

— Oh, sper că nu ţi-am stricat fotografia.

— Nu, apăs pe declanşator doar atunci când vreau.

— Presupun că ar fi trebuit să ştiu asta până acum, nu-i aşa? spuse Grace, râzând în sinea ei. Se îndreptă spre un colţ al casei şi arătă către ferestrele care dădeau spre mare. Se pare că această cameră are parte de soare dimineaţa, spuse ea cu un zâmbet sfios. Ar fi o cameră perfectă pentru copii.

— Cameră pentru copii? repetă Cooper ca un ecou, un zâmbet larg apărându-i pe chip. Cred că ar fi bine să deţin acest loc înainte de a-l umple cu micuţi, nu-i aşa?

— Asta înseamnă că am decis să-l cumpărăm?

Un zâmbet poznaş apăru pe chipul lui Cooper.

— Sunt înclinat să o fac. Dar credeam că mai întâi vom afla şi părerea domnului Van Dusen. Înclină capul privind nehotărât şi îşi aprinse pipa. Dacă stau să mă gândesc, ar fi înţelept să luăm în

considerare şi ce ar avea Colin de spus despre asta.

— Colin?! făcu Grace ca un ecou, cu o expresie uimită. Nu văd importanţa părerii lui în legătură cu problema asta.

— Mă tem că nu m-am exprimat clar, Grace, spuse Cooper, trăgând din pipă. Voiam să spun – ce ar crede el dacă noi doi am părăsi Bostonul şi ne-am muta împreună?

— Ştii foarte bine că ar declara că sunt o femeie desfrânată care trăieşte în păcat şi îmi va interzice cu dramatismul său obişnuit.

Cooper încuviinţă dând din cap şi pufăi din pipă.

— Este o chestiune de luat în considerare, nu-i aşa?

Grace îşi strânse buzele sfidător.

— Nu şi din punctul meu de vedere. Eu vreau doar să fiu cu tine, Dylan. *Aici* cu tine, împreună pentru tot restul vieţii.

— Da, şi eu vreau acelaşi lucru, spuse

Cooper, un zâmbet apărându-i în colţul gurii la gândul a ceea ce urma să spună. Desigur, există ceva ce putem face, care ar pune capăt pentru totdeauna dramatismului lui Colin, nu-i aşa?

Grace ridică iute capul, privindu-l bănuitor.

— E posibil să spui ceea ce cred eu că spui?

Cooper zâmbi enigmatic şi o conduse spre o bancă decolorată de vreme care fusese aşezată pe faleză pentru ca ocupantul să se bucure de privelişte. Lumina aurie a după-amiezii târzii făcea casa să pară că străluceşte din interior, iar briza care venea dinspre apă umplea aerul cu mirosul sărat al oceanului. Când Grace se aşeză confortabil, Cooper îi luă mâna într-a sa şi se lăsă în genunchi.

— Spun că vreau să te căsătoreşti cu mine, Grace.

Grace părea uimită de cererea lui, dar de fapt o tulbura un gând care o reduse la tăcere.

— De ce? răspunse ea într-un final. Pentru că l-ar face fericit pe Colin? Mă tem că nu cred că

există un motiv mai oribil.

— Nu, pentru a mă face fericit, Grace, răspunse Cooper cu desăvârşire sincer. Ai inima mea, fată dragă, şi o vei avea întotdeauna, continuă el, apăsându-i palma de pieptul lui. Fiecare bătaie care a mai rămas în ea este a ta şi doar a ta. Şi vreau ca tu... şi cei mici care vor fi în camera copiilor într-o zi... să-mi purtaţi numele. Tăcu, o privire nesigură făcându-l să mijească ochii. Credeam că şi tu vrei asta.

Ochii lui Grace se umplură de remuşcare.

— Îmi pare rău, nu voiam să fiu atât de dură. Însă cred că m-am săturat să-mi fac mereu griji despre ce va crede Colin, sau ce va spune Colin, sau ce...

— Sssst, fată dragă, spuse Cooper, punându-i un deget pe buze, reducând-o la tăcere. Nu este nevoie de aşa ceva. Un simplu da sau nu va fi suficient.

Grace încuviinţă dând din cap, cu ochii scânteind de emoţie.

— Da... mă căsătoresc cu tine. Ca să spun adevărul, am fost de acord încă din dimineaţa în care ai intrat prima dată în galerie.

21

Trecură câteva luni. Căldura verii se instalase în New England, inundând falezele nesfârşite cu lumină aurie şi înecând vastele ei păduri cu o vegetaţie luxuriantă.

După ce văzuse fotografiile casei, Van Dusen se sfătui cu un agent imobiliar pe care îl cunoştea bine şi în care avea încredere. Agentul aprecia că o asemenea casă ar fi o investiţie excelentă şi îl încurajă pe Cooper să o cumpere. Aşa cum presupusese Grace, preţul era mai mult decât negociabil, iar când totul fu spus şi făcut, Cooper plăti proprietarului benzinăriei cu o singură pompă din Newbury suma subţiată la o mie de dolari.

În ciuda neliniştii sale iniţiale, cumpărarea casei se dovedi un eveniment providenţial, cu un efect pozitiv pentru toţi cei care aveau legătură cu asta şi deodată viaţa deveni frumoasă. Societatea Naţională de Geografie achiziţiona regulat

fotografiile lui Cooper, oferindu-i un venit stabil. Grace şi Colin îşi construiră un nou început, de fapt mai mult o reluare a relaţiei frate-soră, mai mult veselă şi cu mai puţine certuri, ca cea din copilărie. Colin îl acceptase pe Cooper ca fiind bărbatul care va fi soţul surorii sale şi era mulţumit că îşi făceau planuri să se căsătorească şi să se stabilească la casa de la ţară.

Cooper nu pierdu nicio clipă şi se mută imediat din vechea locuinţă din sudul Bostonului în casa de la ţară. Se apucă imediat să atace lunga listă de reparaţii care trebuiau făcute numaidecât şi, mai important, să transforme garajul în cameră obscură. Acoperi ferestrele, construi rafturi de depozitare şi suprafeţe de lucru şi trase linii electrice şi instalaţii, apoi montă o chiuvetă şi o sobă de fier pentru a evita ca el şi chimicalele pe care le folosea să îngheţe în timpul iernii.

Din când în când, la sfârşit de săptămână, se ducea cu camioneta în Boston pentru a cumpăra mobilă împreună cu Grace, dar, şi mai adesea, ea

şi Colin luau trenul spre Newbury, oferindu-i lui Grace oportunitatea de a-şi pune amprenta feminină asupra numeroaselor camere din casă şi dându-i şansa lui Colin să-l ajute pe Cooper la reparaţii. Cauza fricţiunii dintre ei fiind îndepărtată, ajunseseră să se placă unul pe celălalt, împrietenindu-se în eforturile bărbăteşti de amenajare a casei: vopsirea lemnăriei, instalaţiile sanitare, acoperiş şi zugrăvit. De îndată ce Grace termină de aranjat bucătăria şi o făcu funcţională, ei curăţară o zonă din crâng unde instalară o masă şi scaune. Toţi trei mâncau adesea sub umbrar, răcoriţi de briza care venea dinspre mare.

Ca parte a legăturii lor cu noua comunitate, Grace şi Cooper deciseră să se căsătorească la biserica prezbiteriană din Newbury, o structură din şindrilă albă, cu turlă înaltă, clădită în piaţa publică a oraşului. Colin participa la slujbele de duminică atunci când se afla în Newbury şi fusese desemnat să se ocupe de aranjamentele pentru

nuntă cu pastorul Martin care urma să slujească. Data fusese stabilită. Grace trimitea invitaţii, Cooper plecase să cumpere inel.

Într-o duminică arzătoare, aşa cum făcea în fiecare zi după prânz, Cooper se îndreptă spre şirul de căsuţe poştale de la capătul drumului noroios pentru a ridica ziarul şi poşta. Rareori avea parte de cea din urmă, iar ziua de astăzi nu făcea excepţie. Scoase ziarul, despăturindu-l imediat pentru a citi titlul principal şi cercetă articolele de pe prima pagină în timp ce se îndrepta spre casă. O scrisoare de mărimea unei mape căzu pe pământ. Evident, poştaşul împăturise ziarul în jurul ei înainte de a vârî totul în cutia poştală. Cooper ridică plicul şi înmărmuri văzând adresa expeditorului în colţul din stânga sus; cu litere îngroşate, negre scria: Guvernul Statelor Unite, Departamentul Armatei. Cu inima bubuindu-i şi mâinile tremurându-i la gândul a ceea ce ar putea conţine, rupse plicul şi, aşa cum se temuse, descoperi un Ordin de Recrutare. I se

frânse inima la vederea lui. Rămase pe alea brăzdată de făgaşe, privind îndelung ordinul, apoi se târî înapoi pe deal, spre casă.

Grace şi Colin erau încă la masa din crâng când Cooper se întoarse. Evident vasele de la prânz fuseseră strânse, iar Grace era într-un capăt al mesei, aranjând un buchet de flori sălbatice într-o vază. Colin şedea la celălalt capăt, scriind o scrisoare. Şocat de veştile lui Cooper, rămase cu stiloul ridicat în aer şi mototoli furios în pumn foaia de hârtie.

— Credeam că eşti prea... prea bătrân, spuse Grace cu buzele tremurând.

— Aşa-i, *eram*, răspunse Cooper, încercând să se adune. Dar nu mai sunt. Conform celor scrise aici, vârsta a fost mărită la patruzeci şi cinci pentru specialiştii tehnici.

— Când trebuie să te prezinţi? întrebă Grace neliniştită.

— Aici spune că în şaizeci de zile de la...

— Slavă Cerului că nunta este peste o lună,

continuă Grace, aranjând florile în vază ca şi cum această ocupaţie i-ar fi reţinut valul de emoţii care o copleşise.

— Şaizeci de zile de la data acestei înştiinţări, spuse Cooper posac. Care a fost... optsprezece mai.

— Optsprezece mai!? exclamă Grace. Tresări la sunetul foarfecelor, tăind fără să vrea o tulpină. Asta a fost... asta a fost acum aproape două luni.

— Aşa-i, răspunse Cooper, calculând. Se pare că mai am trei zile înainte de-a mă prezenta.

Grace oftă confuză şi lăsă foarfecele deoparte.

— Cum se poate aşa ceva?

Cooper îi dădu plicul şi îi arătă înştiinţarea.

— Înştiinţarea a fost trimisă la vechea locuinţă, fată dragă. Acolo locuiam când m-am înregistrat şi asta este adresa pe care am trecut-o în formulare. De când am fost refuzat, nu mi-a trecut niciodată prin minte să le-o dau pe cea nouă. Mă tem că toate săptămânile pe care le-a

petrecut întorcându-se şi reexpediind-o mi-au lăsat puţin timp până să mă prezint – indică un paragraf din notificare – cu echipamentul meu fotografic, ar trebui să adaug.

Grace arăta nedumerită.

— Cu echipamentul fotografic?

— Da, se pare că fac parte din Serviciul Aeronautic al Armatei, repartizat la o unitate de recunoaştere aeriană.

— Oh, spuse Grace, având nevoie de un moment pentru a-şi pune ordine în gânduri. Ce vom face cu nunta?

— Mă tem că va trebui să o amânăm, răspunse Cooper. Nu văd altă soluţie.

Colin, care până acum părea şocat, se îndreptă pe scaun.

— Nu este necesar, spuse el tăios, atrăgându-le atenţia.

— Ce vrei să spui cu asta? întrebă Cooper.

— Este chiar simplu, nu este nevoie să amânăm nunta dacă nu te prezinţi, îi explică Colin,

mulţumit de ingeniozitatea sa. Înştiinţarea a fost trimisă la adresa greşită. De ce să nu îi facem să creadă că nu ai primit-o niciodată?

— Nu aş putea face aşa ceva, declară Cooper hotărât. Nu ar fi corect. Oricât de mult îmi doresc să mă căsătoresc cu Grace şi să îmi trăiesc viaţa alături de ea, nu aş putea face asta.

— De ce nu? îl provocă Cooper, ridicându-se. Dacă chiar vorbeşti serios, de ce ai alerga la război dacă nu trebuie? răspunse el însuşi la întrebare înainte ca celălalt să aibă măcar şansa de a o face: Desigur, doar dacă nu cumva ţi-ai pierdut curajul de a contracta o căsătorie, iar asta este o modalitate convenabilă de a te fofila.

— Ştii foarte bine că nu este vorba despre aşa ceva, spuse Cooper, ridicând puţin vocea. M-am înrolat dintr-un anumit motiv, Colin, iar acesta nu s-a schimbat. Trânti ziarul pe masă, în faţa lui. Titlul de pe prima pagină făcea cunoscut: 10.000 de INFANTERIŞTI AMERICANI MORŢI. În plus, este împotriva legii să nu te prezinţi. Şi din

moment ce încă nu am cetăţenie, dacă se află, nu voi fi doar urmărit juridic, ci şi deportat. Acum, poate că *tu* arzi de dorinţa de a te întoarce acasă, în Scoţia, Colin, dar *eu* nu. Acum casa mea este aici.

— Da, nu este niciun secret că vreau să mă întorc acasă, admise Colin amărât. După ce am petrecut atâta timp având grijă de Grace, am tot dreptul să-mi refac viaţa.

— Acum ajungem şi la miezul problemei, Colin, nu-i aşa? spuse Cooper, punând piesele cap la cap în mintea sa. Vezi tu, Grace, nu amânarea nunţii este problema lui Colin. Nu, problema lui este că eu plec la război. Pentru că dacă o fac, căsătorit sau nu, datoria lui este să stea aici cu tine.

— Oh, Doamne, ai dreptate, zise Grace, mutându-şi privirea la Colin. Nu m-ai putea lăsa singură aici şi să te duci acasă, nu-i aşa?

— Ştii foarte bine că nu aş putea s-o fac, Grace, răspunse Colin, iritat de ironia şi

perspicacitatea lui Cooper.

— Da, spuse Cooper, mijind ochii cu un aer bănuitor. Şi am presentimentul că planurile sale în sensul ăsta sunt, probabil, mult mai avansate decât credem noi.

— Mult mai avansate? se miră Grace.

— Pun pariu pe un dolar că, în sfârşit, a strâns destui bani pentru un bilet de vapor, răspunse Cooper cu un zâmbet viclean. Nu-i aşa, Colin?

— În sfârşit, răspunse pe un ton plat Colin. Destul pentru unul. Şi da, plănuiam să-l cumpăr după nuntă.

— Poate că este timpul să începi să te gândeşti şi la altcineva în afară de tine, Colin, spuse Grace, burzuluindu-se indignată. Crezi că eu vreau ca Dylan să plece la război? Numai Dumnezeu ştie cum voi dormi în nopţile când va fi plecat... îngrijorată dacă-l voi mai revedea vreodată... dacă a fost rănit sau... sau, Doamne fereşte, omorât. Voi fi copleşită de griji în fiecare

minut din zi, iar tu îţi faci griji doar pentru plecarea ta acasă? Cum de poţi fi atât de egoist?

Colin înghiţi cu greu, atins de cuvintele ei, şi îi trebui un moment să-şi revină.

— Ţie ţi-a trecut vreodată prin minte, Grace, că poate aş avea un *motiv* pentru care vreau să mă întorc acasă? Un motiv *special*, foarte asemănător cu cel pentru care tu ai decis să nu te întorci?

Grace tresări şi schimbă o privire cu Cooper.

— Ce motiv special, Colin?

— Foarte simplu, răspunse Colin. Vedeţi voi, când am acceptat responsabilitatea de-a avea grijă de tine, am renunţat la ceva... Tăcu şi, corectându-se, spuse: *la cineva*. Da, Grace, am lăsat pe cineva în urmă la care ţin la fel de mult cât ţii tu la Cooper.

Ochii lui Grace se umplură de lacrimi.

— Oh, Colin, nu aveam nici cea mai mică idee, oftă ea, plină de afecţiune. Scrisorile pe care le scrii sunt... nu sunt toate pentru familie, nu-i aşa?

— Nu toate, nu, răspunse Colin, simţindu-se reabilitat. Deschise pumnul şi privi scrisoarea mototolită din palma sa. Nu-i pot trimite acum una în care să-i spun că mă voi întoarce în curând acasă, nu-i aşa?

— Nu, presupun că nu, răspunse Grace printre lacrimi. De ce nu ai spus nimic?

— Pentru că, aşa cum observi şi tu, vorbind despre asta face să fie mai dureros, răspunse Colin, muşcându-şi buza de furie. La ce bun? Ar schimba ceva?! izbucni el, ridicând vocea. Nu, desigur că nu! Fă-mă egoist dacă trebuie, dar nu este drept să fiu silit să rămân aici în timp ce *el* este plecat să-şi satisfacă spiritul de aventură!

Ochii lui Cooper se aprinseră la auzul insultei.

— Spiritul de aventură?! repetă el, accentuând mânios cuvintele.

— Atunci despre ce este vorba? Dragostea pentru tărâmul natal pe care l-ai părăsit?! replică Colin pufnind sarcastic. Pe de altă parte,

patriotismul este ultimul refugiu al unui nemernic, nu-i aşa?!

Un val de adrenalină îl făcu pe Cooper să se năpustească peste masă, prinzându-l pe Colin de cămaşă. Grace se feri îngrozită, cu un scâncet înspăimântat. Chipurile roşii ale celor doi bărbaţi erau doar la câţiva centimetri distanţă.

— Mă duc pentru că va trebui să pot trăi cu mine însumi după aceea, dacă nu o fac! ţipă Cooper, împroşcându-l pe Colin cu salivă. Şi Grace la fel!

Colin încercă să se elibereze, apoi îşi luă avânt sălbatic spre Cooper, care se feri de pumn şi înteţi strânsoarea, rupându-i cămaşa lui Colin. Ruperea materialului alimentă furia lui Colin şi-l făcu să se năpustească peste masă la celălalt. Elanul său dărâmă vaza cu flori şi-i făcu pe cei doi bărbaţi să cadă pe pământ. Continuară să se rostogolească prin iarba dintre copaci, snopindu-se în bătaie şi încleştându-se pentru a avea avantaj.

Cooper se aşează peste el, ţinându-i braţele lui Colin cu genunchii.

— Şi dacă tot am deschis subiectul, continuă Cooper, agitându-se în vreme ce Colin se lupta sub el pentru a se elibera, îţi mai dau un motiv! Un bărbat al cărui picior a fost spulberat pe jumătate mi-a spus că o singură fotografie l-ar fi salvat! Plus viaţa a şaizeci şi trei dintre oamenii lui! Şaizeci şi trei, Colin! Dacă aş fi putut salva măcar unul, cum aş putea să nu mă înrolez?! îl apucă pe Colin de guler şi, scuturându-l furios, ţipă: Cum?! Cum?! Cum?!

— Dylan! Dylan, opreşte-te! Opreşte-te! Ce faci?! urlă Grace, luându-l în braţe prin spate şi făcând un efort ca să-l tragă de pe Colin. Spre uimirea ei, acţiunile ei avură consecinţa neintenţionată de a-i permite lui Colin să-şi elibereze braţele şi să-l lovească pe Cooper cu pumnii. Opriţi-vă! Opriţi-vă! Amândoi! Vă purtaţi ca nişte copii!

Cei doi bărbaţi se cotonogeau de parcă erau

surzi la rugăminţile ei, dar Cooper reacţionă într-un târziu şi se rostogoli de pe Colin pe pământ. Încet, cei doi bărbaţi se ridicară şi rămaseră la distanţă gâfâind, privindu-se. Cooper îşi scoase pipa din buzunarul de la cămaşă şi şi-o vârî cu putere în colţul gurii, transferându-şi furia spre muştiuc.

Pe când cei doi se aranjau şi îşi scuturau hainele, Grace culese repede florile împrăştiate, le puse în vază şi o aşeză apăsat pe masă, ca un judecător care loveşte cu ciocănelul pentru a reinstaura ordinea.

— Acum – amândoi – staţi jos ca nişte gentlemani, le ordonă hotărâtă. Nu mai tolerez purtarea asta adolescentină. Deşi zdruncinată de ceea ce îi fusese dat să vadă, Grace se aşeză la un capăt al mesei şi, ca o directoare severă pe cale să administreze o pedeapsă, aşteptă până ce Colin şi Cooper, reticenţi, se aşezară de-o parte şi de alta a mesei. Colin, tu ai fost insultător şi nepoliticos, spuse Grace pe un ton dezaprobator. Ca să fiu

generoasă, am decis că furia ţi-a afectat judecata.

Buzele lui Colin se transformară într-o linie subţire.

— Da, spuse el, roşind jenat. Se pare că mi-am pierdut cumpătul.

Grace îşi mută privirea spre Cooper care continua să mestece muştiucul pipei.

— Şi *tu* – tu ai răspuns unei insulte cu pumnii. Evident că eşti vinovat de aceeaşi ofensă, dar mai mult decât atât.

— Aşa-i, se pare că şi pe mine m-a cuprins furia, spuse Cooper la fel de spăşit.

— Bun, zise Grace de parcă tocmai ar fi făcut doi ţânci să accepte să împartă o jucărie. Nu îngădui ca cei doi bărbaţi din viaţa mea să se lupte ca nişte duşmani de moarte. Mai ales în aceste împrejurări. Amândoi aveţi multe calităţi şi am crezut că aţi ajuns să le apreciaţi... Scoase un oftat exasperat: Sau aşa părea.

Colin încuviinţă dând din cap şi-l privi pe Cooper.

— Dacă e să fiu sincer cu mine, trebuie să recunosc că găsesc puterea conştiinţei tale şi simţul datoriei mai mult decât admirabile. Dar…

— Aşa-i, îl întrerupse Cooper. Şi eu pot spune acelaşi lucru.

— Dar nu este corect, reluă Colin, ca eu să plătesc preţul pentru ca tu să le fii fidel lor.

— E adevărat, nu pot discuta în contradictoriu pe tema asta, spuse Cooper cu o sinceritate evidentă. Nu este drept – faţă de tine sau faţă de oricare dintre noi, de altfel. Şi îmi pare sincer rău pentru orice suferinţă provocată, dar nu eu fac asta, Colin. Dă vina pe Armata Statelor Unite. Dă vina pe Kaizer. Dă vina pe tipii care l-au omorât pe arhiduce sau care au scufundat *Lusitania*, dacă te va face să te simţi mai bine. Adevărul este însă că nu am de ales, nu pot decât să mă înrolez.

Privirea lui Colin se îmblânzi a înţelegere. Ridică gânditor capul, apoi privi spre Grace.

— Ceea ce voi spune nu va afecta nicicum

situaţia mea, Grace, dar, în inima mea, încă simt cu putere că ar trebui să fiţi soţ şi soţie înainte să plece Cooper.

— Cum? protestă Grace. Nu este destul timp.

— Nu pentru nunta pe care aţi pregătit-o, dar este destul timp pentru o ceremonie rapidă, spuse Colin, referindu-se la ritualul antic, scoţian, care unea orice cuplu care îşi dădea mâinile şi îşi jura fidelitate, fără să fie nevoie de martori sau de preot.

— Nu, spuse Grace, fără nicio ezitare. Ceea ce este în sufletul tău contează, nu o „strângere secretă de mână” şi câteva cuvinte spuse în grabă. Dylan şi cu mine suntem deja legaţi unul de celălalt, Colin – legaţi pe viaţă în inimile şi sufletele noastre, nu am nici cea mai mică îndoială.

— Da, suntem, spuse Cooper, tonul său sugerând că va mai urma ceva. Dar în timp ce eu sunt plecat făcându-mi datoria, Grace, Colin va fi aici, făcând-o pe a lui, nu-i aşa?

Grace încuviinţă dând din cap şi ridică intrigată din sprâncene.

— Ceea ce înseamnă, continuă Cooper, că voi fi mai liniştit ştiind că are grijă de tine şi se ocupă de casă. Cu toată sinceritatea, nu ar trebui să fie şi el liniştit ştiind – cu o siguranţă absolută, pe care ar oferi-o schimbul de jurăminte – că într-o zi va fi eliberat de această responsabilitate pe care a purtat-o pe umeri cu atâta seriozitate?

Colin îl privi pe Cooper timp îndelungat, apoi scoase un oftat de uşurare şi dădu din cap.

— Bine spus, Cooper. Sinceritatea ta este de apreciat.

Chipul lui Grace exprima remuşcare.

— Într-adevăr, şopti ea, ştergându-şi lacrimile care îi apăruseră gândindu-se la ceva. Mâine este duminică, nu-i aşa? Ei bine, în loc să ne mulţumim cu o strângere de mână, de ce nu participăm la slujba de dimineaţă şi apoi discutăm cu părintele Martin să ne căsătorească?

Cooper se lăsă pe spate în scaun şi îşi

aprinse pipa, îngândurat.

— De ce nu?

— Da, interveni Colin. Şi-apoi, nu există niciun motiv să nu aveţi parte de ceremonia de nuntă şi de petrecere când se va întoarce Cooper.

A doua zi, după slujba de duminică, îl abordară pe părintele Martin care fu imediat de acord cu cererea lor.

— Nu ar fi prima nuntă pe care aş face-o înainte de termen din cauza războiului, răspunse tânărul preot.

În timpul ceremoniei scurte şi simple care urmă, Colin însoţi mireasa la altar, apoi el şi soţia pastorului serviră drept martori când Grace şi Dylan îşi spuneau jurămintele, iar pastorul Martin îi declară soţ şi soţie, să stea alături unul de celălalt din ziua aceea până ce moartea îi va despărţi.

După ceremonie, cei trei se îndreptară spre „Capcana pentru Homari”, o tavernă rustică de lângă doc, în inima portului din Newbury, unde

sărbătoriră liniştiţi cu prada zilei şi halbe de bere. În după-amiaza aceea, Colin luă trenul înapoi spre Boston, lăsându-i pe Grace şi pe Cooper să-şi petreacă „luna” de miere în căsuţă. Puteau rămâne împreună până a doua zi dimineaţă, când se vor întoarce amândoi în Boston, Cooper la centrul de recrutare, Grace la galerie. După ce-l lăsară pe Colin la gară, se duseră cu maşina până la malul mării şi îşi petrecură restul după-amiezii mergând pe plajele nisipoase şi veselindu-se în valurile puţin adânci, apoi, în timp ce soarele cobora în spatele copacilor, se întoarseră la căsuţă.

Şi în seara aceea – în noaptea nunţii lor, în noaptea dinainte ca Cooper să plece să-şi facă datoria – în timp ce mirosul îmbătător al oceanului plutea în aer şi lumina lunii răzbătea printre perdelele de dantelă de la ferestrele dormitorului, cei doi deveniră amanţi. Făcură dragoste atât de tandru şi atent, ca doi oameni care ţin foarte mult unul la celălalt. Odată ce pasiunea lor puternică se

dezlănţui, mângâierile lor intime serviră drept mărturie angajamentului pe viaţă pe care şi-l luaseră în inimile lor şi în prezenţa lui Dumnezeu.

În dimineaţa următoare, Cooper şi Grace puseră valiza lui şi un cufăr micuţ în care se afla echipamentul pentru fotografiat în furgonetă şi conduseră înapoi spre Boston într-o tăcere grea. El parcă pe strada din faţa galeriei şi îi dădu cheile lui Grace pentru ca ea şi Colin să poată folosi camioneta cât timp era el plecat.

— Cheile inimii mele, doamnă Cooper, spuse el, încercând să pară voios, deşi era copleşit de emoţie la gândul de a o părăsi.

Grace oftă, cu ochii plini de lacrimi.

— Nu pot să cred că nu... că nu te voi mai vedea... Nu putu vorbi mai mult şi îşi îngropă capul la gâtul lui, apoi îl privi în ochi şi-l sărută. Te voi aştepta o viaţă, Dylan.

— Şi eu pe tine, Grace, spuse Cooper, ochii lui scânteind de emoţie.

— Te iubesc atât de mult, spuse Grace,

lacrimile rostogolindu-i-se pe obraji. Te rog să ai foarte mare grijă de tine şi... O întrerupse claxonul unui tramvai care se apropia. Du-te. Du-te acum. Te rog, trebuie.

Cooper ezită, apoi scoase repede valiza şi cufărul din spatele furgonetei, în timp ce Grace îi făcu semn tramvaiului. După ce le urcă la bord, el rămase în cadrul uşii, trimiţându-i sărutări. Maimuţărelile lui aduseră un zâmbet pe chipul lui Grace, dar era paralizată de tristeţe când tramvaiul coti pe liniile de pe strada Beacon. Rămase acolo mult timp pe loc, întrebându-se dacă îl va revedea vreodată.

22

Tramvaiul îl duse pe Cooper la clădirea federală de pe strada Congress. Îşi cără valiza şi cufărul până la Centrul de Recrutare şi petrecu ziua cu formalităţile. În seara aceea, împreună cu o mulţime de alţi recruţi, au fost duşi cu camionul, pe o distanţă scurtă, la Gara de Sud din Boston şi urcaţi la bordul unui tren cu soldaţi. Douăzeci de ore mai târziu, după ce s-au oprit în New York şi Philadelphia pentru a mai lua alţi recruţi, au ajuns în Harrisburg, Pennsylvania, de unde un convoi de camioane i-au transportat la barăcile militare din Carlisle pentru a urma o instrucţie militară de bază.

În cele douăsprezece săptămâni pe care Cooper le-a petrecut aici, i-a scris lui Grace de fiecare dată când a avut ocazia, relatându-i istorioare hazlii despre cum „bătrânul” unităţii fusese pus să sape tranşee, să se târască prin noroi şi învăţat să cureţe o armă, să tragă cu

carabina – în tot acest timp supravieţuind cu o mâncare pe care nici măcar un porc pus la îngrăşat nu ar fi considerat-o comestibilă. Din fericire, corespondenţa era livrată regulat la bazele militare din America, iar scrisorile lui Grace şi pozele cu ea pe care le luase cu el erau cele care îl făceau să treacă mai uşor prin supliciul zilnic. Într-o scrisoare mult mai curioasă, el scrise că nu a văzut niciodată un avion de luptă şi nu a fost instruit să facă fotografii de recunoaştere în timp ce ar zbura cu unul.

Când instrucţia militară de bază luă sfârşit, Cooper purta trese de caporal pe mânecă şi o emblemă a Trupelor de Semnalizare pe umăr, semn al statutului său de specialist. Plecă cu vaporul din portul Philadelphia pe un vas al armatei, împreună cu mii de alţi infanterişti americani. Vremea în nordul Atlanticului era la fel de mizerabilă ca şi condiţiile de la bordul vaporului supraîncărcat. Cooper îi scrise lui Grace, glumind că mâncarea respingătoare a

armatei nu mai avea, în sfârşit, nicio importanţă, pentru că aproape toţi cei aflaţi la bord aveau rău de mare şi simplul ei miros îi făcea să năvălească spre balustradă. Într-adevăr, condiţiile de la clasa a treia din timpul călătoriei lui de imigrant în America păreau acum cele ale unei adevărate croaziere la clasa întâi în comparaţie cu asta.

După săptămâni petrecute pe mare, Cooper debarcă la Le Havre, în Franţa, jigărit, palid şi având mare nevoie de odihnă şi relaxare. În schimb, se văzu urcat în alt tren militar care pufăi zgomotos prin ţinuturile franţuzeşti până când ajunse la o bază aeriană de lângă Châtillon-sur-Seine, cam la o sută de kilometri la sud-est de Paris, unde fu repartizat în barăcile Serviciului Aeronautic al Armatei. Înfometat şi extenuat, îşi târî valiza şi cufărul cu echipamentele de fotografiat spre patul său, fiind pe punctul de-a cădea cu faţa în jos pe salteaua goală, când o voce strigă:

— Hei, tu, trebuie să fii caporalul Cooper.

Cooper se întoarse şi văzu trei bărbaţi în uniformă – pantaloni de călărie, jambiere, bluze de lână şi trese de caporal ca ale lui – apropiindu-se.

— Da, eu sunt, răspunse el obosit.

— Bine ai venit la Primul Escadron de Recunoaştere Aeriană, spuse Kenyon, întinzând mâna.

— Primul şi *singurul*, glumi Arkoff.

— Ai ajuns exact la timp pentru instructaj, spuse Wallace. Urmează-ne.

Pe drum, Cooper află că ei, ca şi el, erau cu toţii repartizaţi de curând la Escadronul de Recunoaştere Aeriană. Kenyon era un fotojurnalist în căutare de aventură, Wallace se ocupa de nunţi şi de bar mitzvah, iar Arkoff lucrase la un studio de film, făcând fotografii publicitare starurilor din filmele mute. Intrară într-un hangar unde se adunaseră cei patru piloţi cu care aveau să zboare şi colonelul Jenkins, comandantul escadronului. Jenkins îi împărţi pe perechi, apoi schiţă scopul general al misiunii.

— Urmează o perioadă de două săptămâni de instrucţie, conchise el. După aceea veţi trece la rangul de misiune.

— Instrucţie? repetă Kenyon. Domnule, nu suntem nişte căţeluşi care trebuie domesticiţi. M-am înrolat pentru a zbura şi a fotografia nemţoi cu aparatul meu. Editorul meu aşteaptă cu răsuflarea întretăiată că eu...

— Pe loc repaus, caporale, îl întrerupse Jenkins. Nu viaţa editorului nostru va fi în pericol acolo, ci a ta şi a pilotului tău. De aceea, vă veţi antrena mai întâi în aer împreună cu el. Lucrul în echipă este totul în afacerea asta. De aceea, în ciuda regulamentului care interzice ofiţerilor şi recruţilor să împartă comandamentele de locuit, am ordonat ca voi toţi să fiţi cantonaţi în aceleaşi barăci. *Lucrul în echipă*.

Cooper a făcut echipă cu căpitanul Tyler Mottram, un fermier din Georgia care, în viaţa civilă, pilota avioane pentru stropit recolta. O abatere bine-venită de la obiceiul militar de-a

transforma piloţii în şoferi de camioane şi funcţionarii în piloţi, gândi Cooper.

Căpitanul Mottram îl duse pe Cooper la staţia de întreţinere, unde doi mecanici lucrau la biplanul său. Unul peticea nişte găuri de gloanţe din aripi. Celălalt îndepărta elicea de lemn care fusese despicată de focuri de armă. Avionul de tip Breuget-Bristol 14-A2 fusese creat de francezi, fabricat de englezi, pilotat şi întreţinut de trupele americane. Viteza sa maximă depăşea 125 km pe oră. Căra patruzeci de galoane de combustibil, care-l puteau ţine în aer aproximativ două ore şi jumătate.

— Din motive pe care le vei afla în curând, spuse Mottram, îi spunem acestui aeroplan *Fluierul de Tinichea*.

— Bine, mormăi Cooper, gândindu-se că aparatul şubred semăna cu modelele făcute de copii din kituri. Pânze pictate, lipite şi îmblătite pe o structură aerodinamică dureros de subţire din aluminiu, formau fuselajul şi-i acopereau aripile.

Aripa de sus era conectată de cea de mai jos cu traverse care arătau ca nişte sârme. Avionul avea două carlingi – cea a pilotului în faţă şi cea a artileristului în spate, unde era montată mitraliera.

— Cu tot respectul, domnule, vă aşteptaţi să intru acolo cu aparatul meu de fotografiat?

— Te prinzi destul de repede, Cooper, vorbi tărăgănat Mottram cu un zâmbet larg, pronunţându-i numele Coopah.

— Da, domnule, dar cine va ţine aparatul de fotografiat? replică Cooper cu un zâmbet asemănător. Doar să îl ţii, dar să mai şi încerci să-l reglezi sau să schimbi filmul, ar deruta până şi un acrobat cu patru mâini.

— Aşa-i, s-ar putea să ai al naibii de furcă cu asta, caporale, admise Mottram. Când intrăm în luptă, parcă zburăm mereu cu susul în jos.

Cooper ridică din sprâncene.

— Mă tem că se va cădea înainte ca eu să apuc să apăs pe declanşator.

— E bine atâta timp cât nu cazi şi tu împreună cu camera, glumi Mottram chicotind. Fiindcă atunci nu va mai rămâne nimeni care să acţioneze mitraliera.

Faţa lui Cooper se lungi.

— Este mai uşor decât atunci când cazi din pat la deşteptare, spuse Mottram, văzându-i reacţia. Doar ţinteşti şi tragi. Gloanţele fac restul. Şmecheria este să mă eviţi pe mine şi avionul.

Imediat ce Fluierul lui de Tinichea fu apt de zbor, Mottram îl luă pe Cooper în aer – fără aparatul de fotografiat – pentru a se familiariza cu sistemul de arme şi senzaţia de zbor şi a se obişnui cu fluieratul pătrunzător pe care îl scotea în picaj, de aici venindu-i şi porecla. Spori treptat severitatea manevrelor şi scăzu intervalele dintre ele până ce Cooper putu funcţiona în ciuda sentimentului că greutatea lui se dublase, ţintuindu-l de scaun şi apăsându-i cu putere ochelarii de protecţie pe faţă; şi putu îndura repetiţia violentă de plesnituri, rotiri şi plonjări

care erau vitale într-un zbor de luptă fără a-l lua ameţeala sau răul de la stomac.

În timpul perioadei de instrucţie, Cooper îşi petrecu timpul liber gândindu-se la modalităţi de a-şi asigura aparatul de fotografiat în aer. Observând că poliţia militară patrula baza aeriană călare, îi veni o idee şi se duse la grajdul unde se ţineau caii şi şelăria. Sergentul Halstead, maestrul şelar, se aprinse la auzul provocării lui Cooper. Până la sfârşitul perioadei de instrucţie, construiră amândoi un ham din chingi pe care îl potriviră pe umerii şi bustul lui Cooper, prevăzut cu catarame şi fermoare de închidere. Harnaşamentul îi putea susţine greutatea, prevenind căderea într-o parte şi lăsându-i mâinile libere pentru a acţiona.

— Asta-i o treabă de geniu, Dylan, spuse Wallace când Cooper se întoarse la baracă cu harnaşamentul. Frate, imaginează-ţi ce ai putea face cu aşa ceva la nunţi!

Kenyon şi Arkoff erau la fel de impresionaţi şi

toţi trei nu mai pierdură timp şi se duseră la şelărie.

Cooper îi scrise lui Grace, spunându-i cât de mult îi admiraseră colegii ingeniozitatea şi cât de mult îi plăcea camaraderia lor. Continuă povestindu-i despre emoţia de a zbura şi de a fi dirijat de căpitanul Mottram, deşi, ca să fie sincer, ar fi preferat să fie acasă cu ea, lucrând la căsuţă şi să fotografieze ceea ce-i plăcea. Încheie liniştind-o că era în siguranţă şi că, în ciuda faptului că era departe de patru luni de zile, nu văzuse nicio luptă. Nu-i menţionă că Manifestul Misiunii Aviatice tocmai fusese afişat sau că echipa Mottram-Cooper era trecută în el. Nici că vor face fotografii aeriene de recunoaştere a depozitelor feroviare din Metz, un depozit de distribuţie extrem de bine fortificat din teritoriul german, aflat la cincizeci de kilometri în spatele graniţei franco-prusace.

Prima scânteie a luminii dimineţii ardea la orizont când echipajul de la sol trase piedicile de

la roţile biplanului. Căpitanul Mottram răspunse ridicând degetul mare, apoi întări regulatorul şi Breguet-Bristol începu să ruleze pe pistă, prinzând viteză. El trase uşor de manetă şi avionul se ridică de la sol înălţându-se spre ceaţa dimineţii. Cooper verifică echipamentul aparatului de fotografiat, apoi se întoarse în carlinga lui, cercetând orizontul, uitându-se după aparate de zbor inamice, în vreme ce căpitanul întoarse Fluierul de Tinichea şi stabili ruta spre Germania.

23

Misiunile de recunoaştere aeriană erau programate dimineaţa devreme sau seara târziu din cauza unghiului scăzut al soarelui care crea puncte strălucitoare şi umbre lungi şi întunecate. Contrastul făcea ca trupele, tancurile, artileria şi fortificaţiile de la sol să iasă în evidenţă în contrast cu terenul, producând fotografii foarte bine definite şi foarte utile ca informaţii. Altitudinea de la care erau făcute era determinată de stratul de nori, de ceaţa de deasupra ţintei şi de nevoia de a evita să fie detectaţi de avioanele de recunoaştere inamice care ar fi lansat avioane de vânătoare Fokker, periclitând misiunea, ca să nu mai vorbim de vieţile pilotului şi fotografului. Necesitatea de a sta ascunşi impunea o altitudine joasă, urmată de o urcare în spirală deasupra ţintei, timp în care trebuiau făcute fotografii de la diferite altitudini şi din diferite unghiuri.

Căpitanul Mottram adusese biplanul

deasupra oraşului Metz şi urma să abordeze ţinta în patruzeci de minute. În depărtare, şinele din oţel şlefuit reflectau lumina arzătoare a soarelui, definind cu acurateţe modelul sinuos al depozitelor ferate. Cooper se gândi că fiecare şină arăta ca şi cum tocmai ieşise dintr-o explozie a unui furnal, când Mottram coborî o aripă, culcând avionul pe o parte. Aparatul său fiind asigurat de harnaşament. Cooper îl aşează pe cadrul carlingii sale, centră depozitele ferate în cadru, focaliză, băgă tăbliţa cu film, trase glisiera şi apăsă pe declanşator, semnalându-i lui Mottram cu o palmă pe casca de zbor când termină.

Mottram ridică impetuos avionul, Cooper execută iar aceiaşi paşi: încadrare, focalizare, tăbliţă, glisieră, declanşator. Scosese tăbliţa filmului şi pregătea alta, când un Fokker german apăru din soare.

Gloanţe de mitralieră şuierau în jurul lui Cooper şi al lui Mottram ca un roi de albine în atac, făcând găuri în materialul fuselajului şi în

aripi şi vâjâind pe lângă cadrul de aluminiu. Mottram folosi o întoarcere iute pentru a face avionul să coboare în picaj, o manevră care, dacă nu ar fi fost harnaşamentul, ar fi aruncat aparatul de fotografiat din avion, iar dacă nu ar fi fost centura, l-ar fi aruncat şi pe Cooper după el. Instinctiv, el lăsă aparatul în poală, se răsuci pe loc, apucă mitraliera şi începu să tragă în Fokker-ul care îi urmărea.

Cooper găsi că lupta dintre avioane care făcea ca pulsul să o ia la trap era emoţionantă şi înspăimântătoare în acelaşi timp. Spre încântarea căpitanului Mottram, felul impecabil în care Cooper răspunsese cu focuri de armă îl sili pe pilotul german să se depărteze. Fooker-ul se întoarse spre orizont, o lungă dâră de fum ieşind în spirală din motorul lui.

În lunile care urmară, Cooper plecă în multe astfel de misiuni. Unele fără incidente, altele la fel de înspăimântătoare ca prima, iar câteva au fost chiar şi mai şi. Într-o după-amiază şedea pe pat

scriindu-i o scrisoare lui Grace când colonelul Jenkins intră în baracă.

— Adunarea, domnilor, spuse el pe un ton care contrasta cu purtarea lui degajată. Unul dintre spărgătorii noştri de coduri a descifrat un semnal radio german, top secret, alertându-ne în legătură cu o ofensivă majoră la Reims.

— Se pare că valul se întoarce în direcţia noastră, domnule, spuse Airkoff exuberant.

— Poate, mormăi Jenkins. Dar cei de la Operaţiuni cred că s-ar putea să fie un truc. Un fel de-a ne determina să ne redistribuim trupele pe Frontul de Vest, expunând atacului adevărata ţintă. Trebuie să ştim sigur dacă trupele germane se comasează în zonele din jurul oraşului Reims sau nu. Mii de vieţi sunt în joc. Acum nu am de gând să îndulcesc ceea ce va urma. Aceasta este o misiune periculoasă. Unii oameni îi spun misiune sinucigaşă. Aşa că am decis să cerem voluntari. Am nevoie de un pilot şi de un…

Căpitanul Mottram făcu un pas înainte ca el

să poată termina.

— Sunt omul dumneavoastră, colonele.

— Foarte bine, căpitane. Avem un pilot. Acum avem...

Cooper ridică mâna şi era pe punctul de a se oferi drept fotograf voluntar.

— Zbor eu cu el, îi scăpă lui Keynon, luându-i înainte lui Cooper.

— Stai puţin, spuse Cooper accentuând consoanele. Dacă domnul căpitan Mottram este pilotul, atunci *eu* sunt fotograful. Suntem o echipă, domnule, şi încă una foarte bună. Nu văd niciun motiv pentru a face o schimbare.

— Căpitane? spuse Jenkins întorcându-se spre Mottram.

— Kenyon este un tip pe cinste, domnule, răspunse Mottram cu accentul său tărăgănat din Georgia. Dar Cooper are dreptate. Natura misiunii noastre face ca munca în echipă să fie superioară; şi-apoi, datorită felului în care a acţionat când se trăgea în noi, mai sunt încă în viaţă să vă spun

asta.

— Atunci Mottram-Cooper este, hotărî colonelul Jenkins fără ezitare.

— Mult noroc, domnilor. Instructajul este la ora nouăsprezece. Decolarea este mâine-dimineaţă la şase fix.

Jenkins se întoarse pe călcâie şi plecă. Abia părăsise baraca când lumina unui fulger urmată de tunet făcu să zornăie ferestrele, anunţând începutul unei furtuni. În câteva minute, aerul din bază începu să se transforme în vânt cu şaizeci şi cinci de kilometri la oră şi averse de ploaie orbitoare.

Atunci îşi dădură seama Cooper şi ceilalţi că Wallace şi pilotul său, care decolaseră cu câteva ore mai devreme într-una dintre misiunile târzii de după-amiază, nu se întorseseră. Era foarte posibil ca pilotul să fi pus avionul pe o şosea sau pe câmpul unei ferme pentru a aştepta să treacă furtuna. Dar speranţele lor fură spulberate când un alt pilot, care reuşise să se întoarcă în ciuda

vremii, raportă că văzuse avionul lui Wallace planând în jos şi zdrobindu-se în flăcări.

Vremea violentă reţinu toate avioanele la bază, impunând amânarea misiunii. Timp de săptămâni, inundaţiile făcură ravagii în Franţa, înecând soldaţii din tranşee de ambele părţi ale ţinutului nimănui. Ploaia neîncetată, noroiul adânc până la glezne şi moartea colegului lor îşi puseseră amprenta asupra stării de spirit a lui Cooper. Singur şi disperat, stătea întins pe pat, privind fix o fotografie cu Grace, când cineva ţipă.

— Poşta!

O mulţime de oameni se adunară în jurul funcţionarului escadronului într-o tăcere nerăbdătoare. Omul deschise un sac cu plicuri şi pachete şi începu să le strige numele. Împărţise mai mult de o duzină înainte de-a striga: „Cooper!” şi de a-i înmâna plicul.

Spre deosebire de corespondenţa militară din State, cea din Europa zguduită de război era incertă şi neregulată. Multe scrisori se pierdeau.

Cele care nu se pierdeau ajungeau şi după luni de zile, aşa cum se vedea după ştampila poştei din Newbury, dar el nu avea nevoie să vadă nici ştampila, nici adresa expeditorului ca să ştie cine i-a trimis-o, fiindcă era evident scrisul lui Grace. Starea lui de spirit se însufleţi, făcându-l să se grăbească spre patul său şi să o deschidă

— Dumnezeule, Cooper, spuse Mottram. Detectez mireasma unei femei pătrunzând în această baracă?

— Miroase ca parfumul unei balerine căreia eu... ah... căreia i-am făcut cândva câteva poze, îl tachină Arkoff.

Cooper se sili să zâmbească şi continuă să citească în tăcere.

Mottram observă că păleşte şi că scrisoarea îi tremură în mâini.

— Coopah, arăţi de parcă ai văzut fantoma căţeluşului tău.

În ciuda provocării, Cooper nu răspunse şi continuă să privească fix scrisoarea lui Grace,

aparent şocat.

— Cinci la zece că este un „Dragă John”, spuse Kenyon.

— Poate este un poem de dragoste, se hazardă Mottram chicotind lasciv. Ţi-am promis inima mea până la miez, dar acum, că ai plecat la război, am devenit o micuţă târfă.

Bărbaţii începură să râdă răguşit.

Cu toate că îl zguduiseră veştile din scrisoare. Cooper nu se putu abţine să nu râdă împreună cu ei.

— ...Şi în curând un bebeluş se va târî pe podea! făcu el rimă, terminând voios poemul.

Deodată, simţiră că era vorba de mai mult decât de Cooper care lua parte la hazul trivial din baracă şi-i aruncară priviri întrebătoare.

— Coopah? zise Mottram cu subînţeles.

— Da, da, este însărcinată! exclamă Cooper drept răspuns. Grace este însărcinată. Voi fi tătic!

— Presupunând că *tu* eşti tăticul, glumi Kenyon, chicotind sarcastic. Felicitări, Dylan!

Acum tot ce trebuie să facem este să ajungem în viaţă acasă.

Cooper încuviinţă dând din cap hotărât.

— Aşa voi face.

— Mai este şi chestiunea cu misiunea sinucigaşă pentru care ne-am oferit voluntari, spuse Mottram, surprinzând privirea lui Kenyon.

— Îţi iau eu locul, Cooper, se oferi Kenyon, înţelegând semnalul lui Mottram. Oricum m-am oferit voluntar înaintea ta. Îţi aminteşti?

— Aşa-i, spuse Cooper, sincer atins de gestul lui. Nu ştiu ce să spun.

— Spune da, scoţian prost, zise Arkoff.

— Sunt tentat, recunoscu Cooper. Dar mă tem că este misiunea mea. Mă duc. Şi nu avem ce discuta. Lucrul în echipă, căpitane, îţi aminteşti?

Misiunea fu reprogramată de cum cerul se însenină pe Frontul de Vest. În noaptea aceea, Mottram, Cooper, Kenyo, Arkoff şi piloţii lor, împreună cu câţiva membri ai echipajului de la sol şi Halstead, şelarul, se aflau într-o cafenea locală,

toastând cu halbe de bere pentru viitoarea paternitate a lui Cooper. La un moment dat se strânseră toţi zâmbind voioşi, cu halbele ridicate, pe când cineva îi fotografia.

— Pentru bărbaţii din Primul şi singurul Escadron de Recunoaştere Aeriană! ţipă Arkoff şi declanşă.

Bine dispus, Cooper nu observă schimbul de priviri dintre Mottram şi Kenyon care sugera că puneau ceva la cale.

— Alt rând! exclamă Mottram, asigurându-se că halba lui Cooper fusese umplută iar.

De-a lungul următoarelor ore, Mottram şi Kenyon umpluseră cu rândul, iar şi iar, halba lui Cooper, de mai multe ori decât îndrăzniseră să numere.

— Decolarea este la ora şase fix dimineaţa, Coopah, anunţă într-un final Mottram. Mă duc să mă odihnesc puţin. Ar fi bine să faci acelaşi lucru.

A doua zi dimineaţa devreme, Cooper se trezi tresărind şi cu o durere de cap cumplită. Îi

trebuiră câteva clipe să-şi dea seama că baraca era ciudat de tăcută la o oră la care se aştepta ca toţi cei implicaţi în misiunea de la ora matinală să se fi trezit. Atunci realiză că patul lui Mottram era gol şi aranjat. La fel era şi cel al lui Kenyon. La fel erau şi ale celor din echipajul de la sol. Cooper îşi puse echipamentul de zbor, înhăţă aparatul de fotografiat şi harnaşamentul şi dădu fuga pe pistă. Ajunse exact când Fluierul de Tinichea al lui Mottram se ridica de la sol. Kenyon, aşezat în carlingă, îl văzu pe Cooper şi-l salută voios. Cooper era încă mahmur după trezirea bruscă şi rămase pe pistă privind avionul care dispărea în zare.

— Se pare că ai dormit prea mult, caporale, spuse un membru al echipajului de la sol.

— Am dormit prea mult? protestă Cooper. Este cinci fix. Căpitanul a spus că decolarea este la şase fix.

— *Cinci* fix, caporale, îl corectă celălalt, cu un zâmbet atotştiutor. Uimitor, nu-i aşa? Până şi

un ofiţer poate greşi din când în când.

— Asta a fost făcută accidental intenţionat, nu-i aşa? zise Cooper.

Membrul echipajului încuviinţă dând din cap.

— După câte am aflat eu, au vrut să se asigure că acel copilaş al matale va ajunge să-şi cunoască tatăl.

Cooper dădu smerit din cap, apoi verifică planşeta pe care erau postate Manifestele Misiunilor Aeriene.

— Se pare că numele meu este încă trecut în manifest.

— Ei bine, lui CE nu-i plac schimbările de echipaj de ultim moment, explică el, referindu-se la comandantul escadronului. Cred că e vorba de prea multe hârtii de completat. Astfel, căpitanul Mottram a decis că ar fi înţelept să-l lăsăm aşa.

Cu excepţia complicaţiilor, un rezervor cu combustibil pentru un zbor de două ore şi jumătate făcea uşor de calculat timpul maxim de zbor necesar pentru a ajunge la ţintă şi înapoi.

Cooper hotărî să rămână pe pistă până când Mottram şi Kenyon aveau să se întoarcă. Iar atunci le va aplauda cu generozitate curajul şi prietenia de care dăduseră dovadă, apoi va denunţa furios conspiraţia duplicitară. Ar fi trebuit să se întoarcă cel târziu spre mijlocul dimineţii – dar nu se întoarseră. La prânz, Cooper avea toate motivele să se teamă de ce era mai rău. Pe când se lăsa amurgul, era clar că nu se vor mai întoarce niciodată.

Cooper se îndreptă spre baracă şi căzu pe patul său, înnebunit de întorsătura tragică pe care o luaseră evenimentele şi reflectând la viaţa pe care o avusese în Boston cu Grace şi la noul început pe care şi-l făuriseră în Newbury. Acum, se simţea ciudat de detaşat, ca şi cum ar fi adormit într-un loc plin de pace, dragoste şi cumpătare, doar pentru a se trezi într-un coşmar infernal, cu aparate de zbor care fluierau, mitraliere care trăgeau şi o moarte în flăcări fără sens – o moarte care, dacă nu ar fi fost această

schimbare ciudată, ar fi fost a lui. Se întoarse cu gândurile la Grace şi la naşterea copilului lor pentru a-şi ridica moralul şi a-şi întări credinţa că se va întoarce nevătămat acasă.

Câteva săptămâni mai târziu, Cooper făcea pereche cu un nou pilot şi aştepta următoarea misiune, când Germania ceru pace şi vestea se răspândi cum că războiul care se dorea să pună capăt tuturor războaielor se terminase în sfârşit.

24

Armistiţiul s-a semnat pe 11 noiembrie 1918.

Forţele Americane Expediţionare îşi făcuseră treaba. Multe unităţi militare erau repede retrase din serviciul activ şi nenumăraţi infanterişti erau eliberaţi din armată şi trimişi acasă.

Cooper era emoţionat gândindu-se cum va sărbători Crăciunul alături de Grace în Newbury şi va fi alături de ea la naşterea copilului lor. Pe la mijlocul lui noiembrie primi o scrisoare în care Grace glumea cum că burtica ei începea să semene cu un butoiaş de bere – desigur berea lui *preferată* – şi că doctorul calculase că binecuvântatul eveniment va avea loc cândva în martie.

Scrisorii i-a trebuit mai bine de o lună pentru a ajunge la el şi Cooper stătea întins pe pat, imaginându-şi cum arăta ea acum, când colonelul Jenkins convocă o întâlnire a escadronului. Bărbaţii presupuseră că urma să li se dea ordinele

de eliberare. Dar el îi informă că aveau un rol important dejucat în perioada imediat postbelică şi, spre dezamăgirea lui Cooper, el şi restul escadronului fură în curând înapoi în aer, zburând docil în misiuni de verificare. Misiunea lor era de a oferi dovezi fotografice ale retragerii trupelor germane de pe teritoriul francez şi întoarcerea lor acasă. Deşi ameninţarea de a fi doborâţi de avioanele inamice fusese îndepărtată, iarna şi pericolul permanent pe care îl implica zborul făceau ca fiecare misiune să fie riscantă.

În ziua de Crăciun nu avură programată nicio misiune, iar Cooper ar fi dat orice să sărbătorească cu Grace în căsuţa lor acoperită de pătura de zăpadă din Newbury. Îl petrecu însă împreună cu membrii escadrilei în barăcile lor de la baza aeriană din Châtillon-sur-Seine, deplângându-şi norocul mizerabil şi, chiar mult mai supărător, faptul că nu primiseră deloc poşta de Crăciun.

Aşa cum explicase funcţionarul escadrilei

care fusese în pericol de a fi lovit de o elice care se rotea: retragerea unităţilor din fiecare ramură a armatei, eliberarea şi trecerea în revistă a personalului făcuseră ca logistica să fie un coşmar dezorganizat. Drept rezultat, livrarea corespondenţei devenise şi mai instabilă şi adesea inexistentă. Cooper aşteptase cu nerăbdare o scrisoare de la Grace. Acum îşi dădea seama că s-ar putea să nu primească nimic şi nici ea să nu primească nimic de la el.

Se eliberă în sfârşit la începutul lui martie. Fusese plecat aproape zece luni, iar pe când Grace trebuia să nască, el era pe un vas al armatei, pe undeva prin nordul Oceanului Atlantic. Vasul, ducându-l pe el şi alte mii de infanterişti înapoi acasă, ancoră temporar în St. John, Newfoundland, pentru a fi alimentat cu combustibil şi provizii. Cât timp au staţionat acolo, i-a trimis o telegramă lui Grace cu data sosirii în portul Boston.

Avea toate motivele să se aştepte ca Grace şi

copilul lor nou-născut să fie acolo când va ancora. Spre dezamăgirea lui, când coborî pe pasarelă ei nu erau prin mulţime. Luă trenul spre Newbury, dar ei nu se aflau nici la gară atunci când coborî din tren. Aşa că luă un taxi până la căsuţă, doar pentru a o găsi goală. Nu era nici urmă de Grace sau de copil. Nu exista niciun leagăn, nici scutece, nicio altă dovadă a unui nou-născut şi puţine mărturii cum că Grace ar fi locuit acolo. În plus, furgoneta lui nu se vedea pe nicăieri.

Cooper era nedumerit şi copleşit până ce auzi sunetul unui vehicul urcând drumul noroios spre casă. Alergă spre uşă, inima săltându-i de fericire şi o deschise exact când furgoneta lui se opri. Colin era singurul pasager. Coborî cu o pungă de cumpărături, apoi încremeni văzându-l pe Cooper în pragul uşii şi-l privi îndelung. Citi întrebarea din privirea lui Cooper şi-i răspunse înainte ca el să deschidă gura.

— Mă tem că Grace a plecat.

Cooper arăta nedumerit.

— Ce vrei să spui cu a plecat?

Colin se strâmbă.

— S-a dus acasă, în Scoţia.

— În Scoţia? De ce? întrebă Cooper arătând de parcă s-ar fi găsit în faţa unui puzzle ale cărui piese nu se potriveau; apoi, în ciuda logicii aparent slabe, se agăţă de singurul motiv pe care şi-l putea închipui şi care avea cât de cât sens: Pentru că voia ca familia să vadă copilul? Desigur, asta este, nu?

Îşi dădu seama după reacţia lui Colin că era vorba de mai mult de-atât şi intră înapoi în casă. Sticlele cu băuturi alcoolice se aflau încă pe bufetul unde le lăsase la plecare. Îşi turnă un pahar de coniac şi era pe punctul să-i toarne şi lui Colin, care îl urmase înăuntru, când îi trecu prin minte un gând tulburător şi puse sticla jos.

— De ce nu ai plecat cu ea, Colin? O femeie călătorind singură cu un nou-născut. Era treaba ta să o protejezi, nu?

Colin puse sacoşa cu cumpărături pe masă şi

dădu emfatic din cap.

— Într-adevăr, şi numai Dumnezeu ştie că am vrut, dar după cum îţi aminteşti, nu pusesem deoparte destul decât pentru un bilet şi oricât am fi încercat, nu am mai putut adăuga nimic după plecarea ta.

— Vrei să spui banii pe care plănuiai să-i foloseşti pentru tichetul *tău*? zise Cooper plin de admiraţie, amintindu-şi cât de mult însemna pentru Colin întoarcerea lui în Scoţia.

Colin încuviinţă dând umil din cap, apoi deschise sertarul unui birou şi scoase o foaie galbenă. Era o telegramă.

— I-am dat banii lui Grace după ce am primit asta, continuă el, dându-i o hârtie lui Cooper.

Era de la Departamentul Armatei, datată 2 decembrie 1918 şi spunea: „Regretăm să vă informăm că caporalul Dylan Cooper a fost ucis în luptă pe 29 octombrie 1918. Şi-a servit patria cu cinste şi curaj. Preşedintele doreşte să vă transmită simpatia sa sinceră şi condoleanţe

pentru pierderea suferită”.

— Oh, Dumnezeule, suspină Cooper, gândindu-se la Manifestul Misiunii Aviatice care nu fusese corectat. Dar i-am scris lui Grace în timpul iernii. Poşta era anevoioasă, dar nu a primit *niciuna* dintre scrisorile mele?

Colin negă dând din cap.

— A plecat cu o săptămână înainte de Crăciun. Câteva au sosit puţin după Anul Nou. Îţi poţi imagina surpriza mea când am văzut datele şi ştampilele poştei. Am primit telegrama pe care ai trimis-o din Newfoundland, dar m-am gândit că este mai bine să vorbim despre asta aici.

Cooper încuviinţă dând solemn din cap şi împături telegrama.

— Da, desigur, trebuie să fi fost cumplit pentru Grace să primească o asemenea veste. Chiar şi cu tine aici, este uşor de înţeles de ce a simţit că este mai bine să se întoarcă acasă ca să nască copilul.

Colin oftă şi trase adânc aer în piept.

— Da, a fost o lovitură teribilă, dar a fost şi mai greu pentru că a venit după... Colin înghiţi cu greu şi îşi muşcă buza pentru a-şi reţine lacrimile. Îmi pare rău, am încercat să găsesc o modalitate de a-ţi spune.

Cooper. A venit la câteva săptămâni după ce ea... după ce ea *a pierdut* copilul.

Culoarea dispăru de pe chipul lui Cooper. Se simţi gol pe dinăuntru. Redus la tăcere, se întoarse spre fereastră, privind în gol la marea îndepărtată, şiroaie de lacrimi curgându-i pe obraji.

— A fost o naştere mult prea prematură, continuă blând Colin. Doctorul a făcut tot ce s-a putut. Copilul a trăit doar câteva ore...

— Oh, Doamne, Grace... Cooper gemu, suspinând jalnic.

— Ţi-a trimis o scrisoare, dar din câte mi-ai spus despre poşta...

Cooper încuviinţă dând imperceptibil din cap. Părea să fi trecut o eternitate până când

murmură:

— Era cu luni în urmă, cel puţin.

Colin îi puse o mână consolatoare pe umăr.

— Fii sigur că micuţul tău fiu este cu Domnul în ceruri, spuse el, încercând în zadar să mai înseninеze tristeţea.

— Şi Grace? şopti Cooper, cu vocea plină de emoţie.

Colin dădu trist din cap.

— Spera şi se ruga să te întorci acasă. La cât era de deznădăjduită, era sigură că îndată ce veţi fi aici împreună va găsi puterea să facă faţă pierderii suferite. Dar când a venit telegrama de la armată... Ei bine, a fost mai mult decât a putut suporta. Ajunsese foarte deprimată, nu se mai atingea de mâncare şi nici nu se mai ducea în oraş la cumpărături. Stătea la fereastră privind în gol spre mare ore în şir. Doctorul s-a gândit că dacă s-ar întoarce acasă poate... Colin lăsă fraza neterminată şi întinse braţele într-un gest de neputinţă.

Cooper se luptă să-şi controleze emoţiile şi avu nevoie de câteva clipe pentru a-şi reveni de pe urma cumplitelor veşti, apoi dădu pe gât paharul de coniac şi întâlni chipul lui Colin cu ochii în lacrimi şi plini de remuşcare.

— Eşti un frate bun, Colin, şi un om de treabă, şi pentru toate momentele acelea în care te-am judecat aspru sau am vorbit nemilos despre tine îmi cer sincer scuze. Dădu mâhnit din cap. Dacă ţi-aş fi urmat sfatul, aş fi fost aici aşa cum voiai şi nimic din toate astea nu s-ar fi întâmplat.

Buzele lui Colin se transformară într-o linie subţire.

— Bunul Dumnezeu lucrează pe căi misterioase, zise el, încercând să mai atenueze durerea lui Cooper.

— *Bunul* Dumnezeu? ripostă Cooper oftând obosit. Mă tem că acesta este unul dintre misterele Sale pe care nu îl pot înţelege, nici accepta.

În mintea lui Cooper nu era nicio îndoială ce

va face în continuare. Grace era soţia sa şi era mult mai îndrăgostit de ea acum decât fusese vreodată, dacă aşa ceva era posibil. Se gândi că încă îşi mai puteau petrece restul zilelor împreună, să-şi întemeieze o familie şi să trăiască fericiţi până la adânci bătrâneţi. Deşi nu putuse fi alături de ea atunci, putea fi acum acolo şi jură să facă asta. Într-adevăr, spusese că o va aştepta o viaţă întreagă, iar acum îşi promise să-şi petreacă toată viaţa căutând-o dacă va fi necesar.

Îi trimise o telegramă lui Grace pe adresa părinţilor ei, ca să-i dea de ştire că, în ciuda a ceea ce i se spusese, el supravieţuise războiului şi în curând va fi cu ea. Apoi retrase toate fondurile rămase în contul său, adăugă solda primită din armată şi cumpără două bilete de vapor pentru Scoţia. Îi dădu unul lui Colin, îl păstră pe celălalt pentru el şi porni să o caute.

Cel mai frumos cadou de Crăciun

25

Trecuseră douăzeci de ani.

Furtunoşii ani douăzeci se terminaseră cu o prăbuşire cumplită, îngropând anii treizeci sub ruine, dar, pentru Cooper, această dimineaţă apăru ca oricare alta, iar aerul din căsuţa dezordonată era plin de mirosul de chimicale cu care începea el mereu ziua. Mirosul greu pătrunsese în dulapuri şi haine şi domina aerul înviorător al oceanului adus de vânt până la poalele dealurilor.

Cooper se aşează pe marginea patului şi inspiră buchetul acid. Nici aroma cafelei – negre, nici cea a whisky-ului de calitate nu puteau concura cu mirosul ăsta în preferinţele lui. Îşi trase bretelele pe umeri, apoi se târî spre fereastră şi ascultă cu atenţie. Nu ca să audă sunetul păsărilor, valurile sau vântul foşnind în peisajul tomnatic, ci zgomotul unui motor cu combustie internă.

El auzea mereu camioneta înainte de a o vedea şerpuind de-a lungul ţărmului, apoi luând-o în sus pe un drum secundar, spre rândul de cutii poştale îndreptate într-o parte şi în alta. În fiecare dimineaţă, preţ de o săptămână. Cooper îi ieşise în întâmpinare şi în fiecare dimineaţă, camioneta plină de noroi cu iniţialele RFD pe o parte trecea pe lângă el. În ziua în care Cooper hotărâse să-i iasă înainte, maşina urcă dealul pufăind, anunţându-şi sosirea cu un claxon ca de gâscă înfuriată.

Cooper ieşi iute din casă, respiraţia lui transformându-se în rotocoale cenuşii care pluteau în acrul îngheţat şi împinse poarta. Lenjeria de corp de culoarea terciului de ovăz ieşea din gulerul cămăşii, iar pantalonii legaţi cu sfoară fâlfâiau cu fiecare mişcare, manşetele destrămate frecându-se de pantofii maro care nu mai fuseseră lustruiţi din ziua în care părăsiseră fabrica. Anii adânciseră liniile de pe chipul său şi transformaseră cârlionţii lui cărunţi într-o mare de

spumă albă dezordonată.

— Ce mai faci, Ben?

— Bine, domnule Cooper. Bine.

— Tărăboiul pe care-l faci înseamnă că ai în sfârşit pachetul meu?

Ben ridică din umeri, simulând incertitudinea.

— Ei bine, când nu v-am văzut aşteptând, m-am gândit că aş face bine să-mi văd de drum, dar m-am răzgândit.

— Foarte drăguţ din partea ta, Ben.

Poştaşul zâmbi, apoi se aplecă în spatele camionetei şi luă un pachet. Avea cam douăzeci şi cinci pe treizeci cu zece şi era împachetat în hârtie maro, legat cu sfoară groasă.

— Acesta este?

Ochii reci ai lui Cooper scânteiară la vederea ştampilei poştei care îl identifica ca fiind *pachetul*.

— Aşa-i. Rochester, New York. Acesta este coletul meu. Mă reintegrează în branşă. Ei bine, eu mai bine aş…

— Bun loc în care să te afli în zilele astea, îl întrerupse Ben.

Cooper încuviinţă dând din cap cu buzele strânse.

— Nu sunt cele mai bune vremuri. Ei bine, eu mai bine aş...

— Nu, îl întrerupse Ben din nou. Ai auzit, ieri au concediat jumătate dintre oamenii de la moară? Ziarul este plin de articole. Am unul în plus pe undeva, pe aici. Ben se întoarse pe scaun să-l caute apoi se întoarse la geam. Poftim, domnule Coo... Tăcu când văzu că Cooper plecase, apoi ridică din umeri şi porni pe drumul care şerpuia prin vale. Frumuseţea sa idilică dezminţea faptul că, în ciuda Noii Politici Administrative a preşedintelui Roosevelt, o mare parte din America rurală se zbătea să-şi revină din criză.

Cooper puse coletul pe masa din bucătărie şi tăie sfoara cu foarfeca, apoi începu să rupă ambalajul ca un om înfometat care tocmai primise un sac cu bunătăţi. Pe cutia de un galben

strălucitor scria: Compania Eastman Kodak. Rolă ortocromatică de film. Un fior de nerăbdare i se ridică în stomac în timp ce o căra în întunericul purpuriu al camerei obscure, unde mirosul persistent de chimicale atingea intensitatea maximă. Se folosi de unghie pentru a tăia sigiliul, apoi îndepărtă plicul negru şi deschise clapa. Găsi cu degetele marginile rolelor de celuloid şi continuă încărcând filmul în suporturile pe care le folosea cu aparatul său de fotografiat.

La scurt timp după aceea ieşi din căsuţă, arătând ca un vânzător ambulant împovărat de produse. O geantă de piele uzată, plină cu echipament îi atârna pe un umăr, iar nepreţuitul său Graflex de douăzeci pe douăzeci şi cinci, fixat pe trepiedul de lemn, se legăna pe celălalt. Decenii de folosire îi conferiră instrumentului splendid meşteşugit aspectul unei antichităţi lustruite. Cooper trase uşa în urma sa, apoi se opri şi înălţă capul spre cer.

Soarele ardea blând din spatele norilor pe

care vântul îi sculptase în mănunchiuri lungi, lirice. Cooper îi studie preţ de-o clipă, apoi zâmbi aprobator şi porni să coboare cărarea acoperită de frunze de sub copacii dezgoliţi de un cenuşiu metalic care se potriveau perfect cu izul de zăpadă pe care îl simţise în aer.

26

Satul Newbury fusese construit de oameni foarte sensibili la dimensiuni şi proporţii şi foarte atenţi la detalii, dar, în ultima vreme, în ciuda căldurii focurilor care trosneau scoţând penaje graţioase, spiralate din hornuri, şi a rafalelor de zăpadă care făceau acoperişurile să licărească, locuinţele elegante păreau zdrenţuite, iar oamenii care locuiau în ele aveau aerul că şi-ar fi pierdut vitalitatea şi sentimentul de bunăstare.

Joe Clements conducea maşina pe strada principală, aşa cum făcea în fiecare dimineaţă, neliniştit de indicatoarele cu „Ieşit din afacere” care se vedeau în multe dintre vitrinele magazinelor. Un bărbat slab, în jur de treizeci de ani, cu trăsături cizelate şi cu părul îngrijit pieptănat, Joe trăise în Newbury toată viaţa sa şi credea că nu există un loc mai bun pentru a-ţi întemeia o familie şi a conduce o afacere. Parcă în faţa unui atelier pe a cărui firmă scria Tipografia

Clements & Fiul şi zâmbi auzind larma preselor şi linotipurilor care făceau ca trotuarul să-i vibreze sub picioare – o larmă pe care ajunsese să o îndrăgească de când era copil. Îi amintea subtil despre cum lucrase mai întâi pe genunchii tatălui său, apoi măturând podele, făcând livrări şi învăţând esenţa artei tipografice, proprietăţile hârtiilor şi cernelii şi nevoia de a-i trata pe angajaţi şi pe clienţi cu aceeaşi cinste şi respect.

Joe îşi salută muncitorii pe când se strecurau printre maşinile care zăngăneau spre biroul său, un spaţiu mic separat de zona de lucru de un perete din mahon şi sticlă care atenua zgomotul. Dovezi ale lucrurilor pe care Clements & Fiul le făcuseră de-a lungul anilor – calendare, cataloage, formulare de afaceri, afişe şi multe altele – atârnau de pereţi. În faţa ferestrei era un birou zdravăn de stejar, acoperit cu hârtii, şi un scaun cu perne de piele uzate, ornamentat cu ţinte de alamă.

— ’Neaţa, domnule Clements, spuse Lucas

Bartlett când intră Joe.

Un tânăr energic de vreo douăzeci de ani stătea lângă soba bombată, încălzindu-şi mâinile.

— Lucas, spuse Joe, atârnându-şi paltonul şi fularul în spatele uşii. Sper că asta înseamnă că ai terminat.

Bartlett încuviinţă dând din cap şi zâmbind mulţumit de sine, apoi îi dădu un plic mare şi gros care conţinea câteva fotografii alb-negru cu unelte şi ustensile pentru agricultură.

Joe le împrăştie pe birou.

— Bună treabă, Lucas, spuse el într-un târziu. Fine, destul contrast. Creează nişte semitonuri frumoase.

— Da, ştiu. Domnul Mitchell a fost cu adevărat încântat.

— Că tot vorbim de Ed, spuse Joe, surprins să vadă un individ chel, burtos, îndreptându-se spre biroul său. Ed, nu te aşteptam astăzi.

Mitchell îşi scutură zăpada de pe haină când intră, apoi scoase o mânuşă şi-i scutură mâna lui

Joe.

— Mă tem că nici eu.

— Tocmai îi spuneam lui Lucas că a făcut o treabă excelentă cu astea.

Bartlett îşi umflă pieptul de mândrie, ameninţând să-i sară nasturii de la cămaşă.

— Au făcut cel mai bun Catalog de Crăciun pe care-l va avea vreodată Feroneria Mitchell, dacă mi-e permis.

Ed Mitchell încuviinţă nu prea entuziasmat.

— Şi eu am crezut la fel. Din nefericire, banca nu a fost de acord.

Culoarea începu să dispară de pe chipul lui Joe.

— Mi-au refuzat împrumutul, continuă Mitchell. Mă tem că va trebui să anulez comanda.

— Să anulezi? gemu Joe.

Buzele lui Mitchell se încordară într-o linie subţire când încuviinţă dând din cap.

— Îmi pare rău. Nu am de ales, Joe. Afacerea mea se duce de râpă.

— Dar lucrăm la asta acum, protestă Joe. Numai semitonurile au mai rămas.

Mitchell ridică frustrat din umeri.

— Vrei să-mi spui ce să fac cu zece mii de cataloage de trimis prin poştă? Adică, poţi să le tipăreşti dacă vrei, dar nu ţi le voi putea plăti niciodată.

— Ce facem cu stocul, cerneala şi plăcuţele? Vreau să spun că le-am cumpărat şi plătit deja, Ed. Va trebui să acoperi acele cheltuieli.

— Aş face-o dacă aş putea, Joe, dar sunt falimentar. Falit. Nu mi-a mai rămas nimic.

Bartlett mârâi şi îşi privi fotografiile.

— Nimic?

— Nimic, repetă Mitchell. Îmi pare rău. Crede-mă, chiar îmi pare rău. Se dădu înapoi câţiva paşi, apoi se întoarse şi ieşi grăbit din birou.

Bartlett scoase un suspin deznădăjduit.

— Singurul angajament pe care-l aveam şi eu.

— Şi tu, şi eu, spuse Joe. Privi neîncrezător fotografiile când, deodată, îşi dădu seama cât de linişte era şi sesiză că larma din magazin se domolise. Schimbă o privire cu Bartlett, apoi se duse la uşă.

Toate maşinile erau oprite.

Angajaţii lui stăteau lângă monştrii care tăcuseră deodată, privindu-l pe Joe cu ochi disperaţi. Şeful de atelier, Gundersen; linotipiştii Murphy şi O'Hara; omul de la presă, Benedetti; Lecont şi Hendricks; Porter, puştiul care se ocupa de maşina de tăiat hârtie, stăteau cu toţii acolo, deznădăjduiţi, cu capetele plecate, cu ochii plini de înţelegere.

Joe înghiţi cu greu, zâmbi forţat şi ieşi pe palier pentru a se linişti.

27

Cooper crezuse mereu că bungalow-ul din şindrile albe amplasat cu spatele la plajă, sub un şir de pini modelaţi de vânt, avea o demnitate liniştită şi părea să fie în armonie cu natura; el îşi dorise întotdeauna să-l fotografieze, dar unghiul de lumină, sau contururile umbrei, sau dispoziţia sa nu erau niciodată foarte potrivite. Nu până în dimineaţa asta. Nu până ce o zăpadă fină ca o pudră nu conferise scenei o scânteiere cristalină care îţi tăia răsuflarea.

Picioarele cu crampoane ale trepiedului erau fixate bine în nisip, iar Cooper se ghemui în spatele aparatului, cu pânza de camuflat pe cap, ascultând fluxul şi refluxul valurilor în timp ce compunea fotografia. Extinse foalele, mărind copacii cu ramurile lor care se năpusteau asupra vilei ca şi cum ar fi protejat-o, reglă focalizarea, apoi dădu pânza la o parte şi băgă unul dintre suporturile cu film. Era pe punctul de a apăsa pe

declanşator când o femeie tânără ieşi din bungalow, punându-şi haina. Îşi dădu seama că prezenţa ei completa oarecum scena. Aşa că aşteptă până când ea se află exact acolo unde îşi dorea el, apoi declanşă.

— Bună, strigă ea în timp ce se apropia. Sper că nu ţi-am stricat fotografia?

— Nu, mormăi Cooper. Declanşez doar când vreau eu.

— Atunci e bine, spuse ea veselă. Te-am văzut adesea trecând pe aici şi am hotărât că este timpul să te salut. Eu sunt Alicia. Alicia Clements.

— Cooper. Dylan Cooper. Dylan este mai mult decât suficient.

Alicia zâmbi, apoi privi curioasă spre Graflex.

— Nu am mai văzut un aparat de fotografiat ca ăsta. Oricum, nu de aproape. îl cercetă mijind ochii şi arătă spre lentile. Pentru ce sunt cifrele alea micuţe?

— Se numesc opriri „F”, răspunse el, apucând inelul lentilelor zimţuite. Lumina aspră a

zilei accentua asprimea mâinilor lui şi atrăgea atenţia asupra unghiilor crăpate şi înnegrite. Vezi irisul acela care se deschide şi se închide acolo? spuse el, acţionându-l prin apăsare.

Alicia se aplecă mai aproape de lentile şi văzu paletele de oţel lăsându-se în jos şi trecând precis din poziţia larg deschis până la o gămălie de ac.

— Exact ca şi ochiul uman, continuă Cooper, acţionându-le din nou. Controlează cât de multă lumină ajunge pe film, printre altele.

Alicia răspunse dând gânditoare din cap, apoi se apropie de sticla mată şi trase pânza peste cap.

— Hei? strigă ea, vocea ei răsunând surprinsă. Totul este cu susul în jos aici?

— Ar dura până dimineaţă ca să-ţi explic totul, răspunse Cooper cu un zâmbet amuzat.

Alicia reapăru de sub pânză.

— E în regulă. Am destul timp.

Cooper privi cerul.

— Ei bine, mă tem că eu nu am. Crede-mă pe

cuvânt. Totul revine la normal când termin poza. O altă privire neliniştită spre cer îi spori presimţirea că trebuie să se grăbească. Exact acolo unde voiam să fie. Dar nu pentru mult timp.

— Ce vrei să spui?

— Lumina. Fie stau şi aştept să apară, fie o fugăresc. Gesticulă spre burta ei bombată şi îngroşând fermecător consoana „r” adăugă: îmi imaginez că e ca şi cum ai avea un copil.

Alicia chicoti, evident cucerită. O femeie sănătoasă, de o frumuseţe simplă, era în luna a şaptea, iar pielea ei căpătase o strălucire luxuriantă.

— Îmi cer scuze că mă grăbesc atât de tare. Cooper se aplecă deasupra aparatului, strânse picioarele trepiedului şi-l ridică pe umăr. În perioada asta a anului sunt mereu în căutarea unei fotografii speciale de Crăciun.

— Oh, sper că ai găsit-o, spuse Alicia, strângându-şi haina pentru a se apăra de frig.

— Întotdeauna o găsesc, zise Cooper, clipind

misterios. Şi fac asta în fiecare an de când mă ştiu. Zâmbi şi porni să coboare spre plajă, aplecat sub greutatea echipamentului care făcea ca fiecare pas să se adâncească în nisip.

28

Bungalow-ul familiei Clements era încălzit de un cuptor de fier instalat în pivniţă şi cu un şemineu din piatră în salon. Încăperea era mobilată cu gust, cu o canapea cu model floral, câteva scaune uşoare din răchită de o parte şi de alta a măsuţei de cafea, o bibliotecă pe un perete şi un birou cu capac culisant unde Joe şedea şi studia atent notele de plată şi facturile care se adunaseră îngrijorător.

— Este timpul pentru o pauză, anunţă Alicia, aducându-i o cană cu cafea. Acum am făcut-o.

— Mulţumesc, spuse Joe încruntat, revizuind notele de plată. Am avut o livrare de cărbuni săptămâna asta?

Alicia încuviinţă dând din cap.

— Toată lumea spune că va fi o iarnă lungă. E bine să ne asigurăm că lada este plină.

— Tot va trebui să plătim pentru el. Sorbi din cafea, apoi se îndreptă spre fereastră. O semilună

atârna în întuneric, acoperind marea cu pete de lumină albastre-argintii.

Alicia i se alătură şi îşi trecu palma peste spatele lui.

— Va fi bine, scumpule. Va fi bine.

— Este greu de crezut după cele ce s-au întâmplat astăzi.

— Nu eşti corect cu tine însuţi, Joe. Asta nu este prima comandă anulată.

— Adevărat, dar ceea ce se întâmplă în restul ţării se întâmplă şi în Newbury. Sunt timpuri grele. Nu este momentul să începem să mărim familia.

Alicia se sili să se încrunte cu un aer comic; apoi îşi mângâie burta.

— Sper că nu te-a auzit. Va apărea pe lume crezând că nu este dorit.

— Hei, fără glume, bine? Joe luă o hârtie de pe birou şi o ridică spre ea. O nouă comandă – una – neconfirmată. Dacă o pierd, dau faliment.

Alicia rămase cu gura deschisă.

— Nu mi-am dat seama că este atât de grav. Vreau să spun, este...

— Ei bine, este! izbucni Joe dorindu-şi să poată retrage cuvintele imediat ce le rosti. Îmi pare rău. Nu voiam să mă descarc pe tine, dar va trebui să închid firma la sfârşitul lunii şi... şi să-i concediez pe toţi.

— Oh, Joseph, nu, gemu Alicia. Nu aveam nici cea mai mică idee. Vreau să spun că este prima dată când pomeneşti de asta.

— Nu avea niciun sens să te îngrijorez. Se lăsă pe scaunul de la birou şi luă o înghiţitură mare din cafea.

— Când vei şti mai multe despre comandă?

— Mâine. Iau trenul spre Boston.

Alicia îl cuprinse în braţe.

— O vei primi, Joe. Ştiu că o vei primi.

Joe îşi privi cafeaua o clipă, apoi, încă foarte departe de a fi convins că Alice avea dreptate, se aplecă spre abdomenul ei frumos bombat şi privi în sus.

— Te iubesc, şopti el.

— Şi eu te iubesc, spuse ea, sărutându-l pe frunte. Nu-ţi face griji, se va rezolva totul.

Joe încuviinţă îmbufnat, dând din cap.

— Aşa va fi, spuse Alicia. Ai observat crăciuniţele din curte, au început deja să înmugurească?

— Nu, ce are asta de-a face cu situaţia actuală?

— Sărbătorile, Joe. Lucrurile par a avea un anume fel de-a se rezolva în această perioadă a anului. Alicia vorbise cu toată convingerea de care putea da dovadă, dar era clar că afacerea era în mare dificultate şi ea era foarte îngrijorată.

29

În dimineaţa următoare, după ce-l lăsă pe Joe la gară, Alicia conduse spre centrul oraşului şi parcă maşina în faţa unei case unde pe o tăbliţă indicatoare scria îngrijit: Edward F. Cheever, M.D.

Doctorul Cheever se ocupa de oamenii din Newbury de mai bine de treizeci de ani şi-i adusese pe mulţi dintre ei pe lume, Alicia fiind unul dintre ei. După o examinare de rutină, privi pe deasupra ochelarilor săi fără ramă, declară că mama şi bebeluşul sunt bine şi o trimise pe Alicia să-şi vadă de treburi.

Casa impunătoare din piatră a doctorului se afla chiar vizavi de biserica comunităţii din Newbury. Aceasta era acoperită cu şindrilă vopsită în alb, iar deasupra avea o turlă care se înălţa prin frunzişul tomnatic de deasupra; iar când Alicia se îndreptă spre maşina ei, atenţia îi fu atrasă de cântecul care venea dinăuntru.

Dumnezeu să vă odihnească, gentlemani

voioşi.

Nu lăsaţi nimic să vă descurajeze...

Amintiţi-vă, Hristos, Mântuitorul nostru.

S-a născut în ziua de Crăciun...

Pentru a ne salva pe toţi de puterea Satanei.

Când noi apucasem pe căi greşite...

O, veşti care aduc mângâiere şi bucurie.

Mângâiere şi bucurie.

O, veşti care aduc mângâiere şi bucurie!

Alicia se opri reflectând. Fusese membră a corului în adolescenţă şi mergea regulat la slujbele săptămânale împreună cu părinţii ei care ofereau cu generozitate o parte din timpul lor şi puţinii bani pe care-i puteau economisi, dar după moartea lor devotamentul Aliciei faţă de biserică scăzuse.

Acum, fredonând colindul pentru sine, trecu grăbită pe lângă maşină şi traversă piaţa publică spre biserică.

Pastorul bătea din palme pentru a reduce corul la tăcere când intră Alicia.

— Grăbiţi ritmul. Mai încet, savuraţi cuvintele, prelungiţi frazele, îi instrui el înainte de a-şi mişca mâinile într-un arc graţios, şi biserica se umplu de glasuri însufleţite.

Alicia se strecură într-o strană din spate şi îngenunche să se roage. Se rugă ca copilul ei să se nască sănătos, aşa cum spusese doctorul Cheever, apoi spuse o rugăciune specială pentru ca întâlnirea de afaceri a lui Joe să meargă bine. Era atât de prinsă de speranţele, temerile şi gândurile ei, încât nu observă că repetiţia corului luase sfârşit, până când simţi o mână pe umăr.

— Alicia? spuse pastorul, bucuros să o vadă.

— Oh, pastore Martin, exclamă Alicia surprinsă. Corul... suna pur şi simplu... pur şi simplu minunat.

— Ei bine, încă ne mai lipseşte glasul tău vesel de soprană, zise el, spunând-o de parcă chiar o credea. Tipul plăpând cu ochi scânteietori şi cu părul cărunt era pastor aici de aproape trei decenii. Ne lipseşti şi de la slujbele de duminică.

Alicia dădu din cap plină de căinţă.

— Ei, cu întreţinerea casei, ajutor în afacere şi acum mai vine şi bebeluşul, zilele par pline.

Pastorul Martin o absolvi cu un zâmbet.

— Că veni vorba de afacere, cum se mai descurcă Joe pe vremurile astea?

— Munceşte mai mult ca niciodată. În curând va avea altă gură de hrănit, răspunse Alicia silindu-se să râdă, apoi ochii ei se întunecară şi adăugă: Afacerile merg îngrozitor, pastore Martin. El... el vorbeşte despre închiderea atelierului.

— Oh, îmi pare rău să aud asta, spuse pastorul Martin. Dar nu pot spune că sunt surprins. Mulţi dintre enoriaşii noştri se luptă să răzbească. Eu le amintesc că Dumnezeu are un plan pentru fiecare dintre noi, iar aceste timpuri grele fac, fără îndoială, parte din el. Poate sunt un test.

Alicia încuviinţă dând din cap, apoi ochii i se umplură de lacrimi.

— Vreţi să spuneţi o rugăciune pentru ca Joe

să primească oferta după care a plecat?

— Sigur că o voi face. De ce nu veniţi amândoi într-o zi? Nu pot salva afacerea lui Joe, dar s-ar putea să vă mai ridic moralul.

— Sunt sigură că aţi putea, dar îl cunoaşteţi pe Joe... el nu prea merge la biserică.

Pastorul miji ochii.

— Ultima dată a fost în ziua în care v-am cununat, dacă nu mă înşel.

Alicia încuviinţă dând din cap şi privi spre burta ei.

— Şi-mi imaginez că următoarea va fi la botez.

— Ei bine, nu te înstrăina, spuse pastorul Martin. Şi nu înceta să-l susţii pe Joe. În curând vom sărbători naşterea lui Iisus. Dumnezeu L-a trimis pentru a răscumpăra păcatele tuturor, Alicia. Nu-mi amintesc să scrie nimic în Biblie care să-i excludă pe bărbaţii din Newbury care nu prea merg la biserică.

30

Chiar în josul plajei dinspre bungalow-ul familiei Clements, o masivă formaţiune stâncoasă tăia băltoacele făcute de maree ca un arc care se întindea până la mare. De milenii, partea expusă vântului fusese lovită constant de valuri furioase, în timp ce partea opusă, băltită uşurel de apele portului, rămăsese stâncoasă şi neatinsă. Cooper era atras de contrast şi o fotografia adesea: la răsărit, la apus, la apogeul unei furtuni cu tunete şi fulgere şi în timpul viscolelor furioase, iar astăzi, pe o ceaţă de iarnă, aparatul său era orientat spre un doc unde o barcă decolorată, cu vâsle, care fusese scoasă la mal pe timp de iarnă, stătea cu susul în jos pe puntea pătată de sare. Mişcă tubul înainte şi înapoi, focalizând carena bărcii, apoi expuse. Pocnetul declanşatorului fu urmat de o voce.

— Salut, e cineva acolo sus?

Cooper se întoarse, privi în jos şi o văzu pe

Alicia înfofolită, fluturând o mână înmănuşată. Ea se întorsese acasă de la doctor şi de la vizita ei neprevăzută la biserică şi îl văzuse pe când coborâse din maşină.

— Ei bine, bună, spuse Cooper, plăcut surprins, coborând de pe stânci şi alăturându-i-se. Îmi cer scuze, dar nu mai puteam sta de vorbă ieri. Părea că ai de pus multe întrebări.

Alicia încuviinţă dând vehement din cap.

— Încă mai am.

Cooper simţise că era inevitabil şi zâmbi atotcunoscător.

— Voi răspunde cât pot de bine.

— În regulă. Îmi spui ce te face să cari aparatul ăsta greu în fiecare zi?

— Ei bine, spuse Cooper meditativ, pot spune că de când cu criza oricum nu prea mai sunt multe de făcut. Dar este mai simplu de-atât. Cu asta mă ocup. Dylan Cooper a fost lăsat pe planeta asta pentru a face fotografii.

— Fără îndoială că pari foarte sigur de asta.

— Aşa-i. Sunt sigur.

— De când? Vreau să spun, de când ştii asta?

Ochii lui Cooper căpătară un licărit ştrengăresc.

— Cred că atunci când am vândut bicicleta surorii mele pentru a-mi cumpăra primul aparat de fotografiat. Am luat o bătaie destul de zdravănă pentru asta. M-a usturat fundul timp de o săptămână.

Alicia chicoti din toată inima.

Cooper râse şi el, apoi aruncă o privire spre echipamentul său.

— Este timpul să plec dacă am de gând să lucrez la aceste negative.

Alicia făcu ochii mari de curiozitate.

— Mă tem că acum nu am timp pentru întrebări în legătură cu povestea asta, adăugă Cooper înainte ca ea să poată întreba.

— În regulă, fără întrebări, replică Alicia curajoasă. Presupun că pot veni şi eu să privesc?

— Nu este nimic de văzut. Totul este

întunecat.

— Adevărat? Sună fascinant.

— Este un spaţiu mic. Loc doar pentru o persoană.

— Dar ai făcut fotografii bungalow-ului şi bărcii mele, pledă Alicia. Vreau doar să văd ce se întâmplă după aceea. Cred că este corect, nu-i aşa?

— Barca *ta*? întrebă Cooper, schimbând subiectul.

Alicia încuviinţă dând din cap cu mândrie.

Şalupa fusese construită în stilul clasic din New England, cu suport din alamă pentru rame şi o carenă cu file de bordaj care formau o curbă graţioasă la proră.

— A fost a tatălui meu, răspunse ea. El pescuia homari. A lucrat în aceste ape aproape cincizeci de ani. M-a învăţat să vâslesc când aveam nouă ani. La drept vorbind, cu aceeaşi barcă. Suntem prieteni vechi.

— Ah, sunt cei mai buni, nu-i aşa?

— Asta ce vrea să însemne? întrebă ea, o uşoară indignare strecurându-i-se în glas.

— Înseamnă că sunt demni de încredere, loiali. Poţi conta pe ei, iar ei pot conta pe tine. Desigur, toţi încep prin a fi noi, nu-i aşa?

— Cu siguranţă, răspunse Alicia, încântată. Locuieşti prin apropiere?

— Sus pe deal, răspunse el.

— Putem lua maşina mea dacă vrei, ajungem mai repede.

Cooper se gândi preţ de o clipă, apoi încuviinţă dând din cap. Îşi strânse echipamentul, iar la scurt timp după aceea şedeau în maşină, şerpuind în sus, pe drumul care ducea dinspre coastă spre casa lui. Alicia parcă lângă furgoneta uzată a lui Cooper.

El porni direct spre camera obscură. Mirosul slab de gaz şi ulei care se răspândise cândva în garaj fusese de multă vreme înlocuit de amestecul tare de bromuri, sulfiţi şi hidrochinonă.

— Ia un loc acolo şi nu-mi sta în drum,

mormăi Cooper ca şi cum ar fi vorbit cu un copil. Nu pierdu timp şi developă negativele, iar acum, în timp ce acestea se uscau, îl luă pe cel pe care îl făcuse ieri bungalow-ului şi se duse la măsuţa unde scotea probele fotografice.

Alicia se înălţă pe taburetul unde fusese trimisă, privindu-l cum curăţa negativul cu o cârpă moale. Când fu mulţumit că nu mai avea praf, îl puse deasupra unei hârtii Royal Velox de douăzeci pe douăzeci şi cinci – hârtia fotografică care ajunsese să fie preferata sa datorită lustrului bogat şi gradaţiei de o înaltă calitate – şi o acoperi cu o bucată de sticlă care menţinea suprafaţa în contact; apoi apucă de lanţul care atârna de o instalaţie de lumină direct deasupra mesei.

— Eşti pregătită?

Alicia încuviinţă dând din cap.

Cooper trase de lanţ.

Comutatorul ţăcăni tare, becul prinse viaţă şi Cooper începu să numere.

Alicia miji ochii din cauza luminii orbitoare şi

privi curioasă în jur. Lucraseră într-un întuneric cu nuanţe roşiatice de la început, iar asta era prima dată când vedea ea o cameră obscură. Pereţii, tavanul şi podeaua erau vopsite în negru. Pe o masă lungă pusă de-a lungul unui perete erau trei tăvi smălţuite pline cu chimicale care aveau claritatea apei. Deasupra mesei, cutii galbene cu hârtie fotografică erau ordonate pe rafturi. Dedesubt, pe etajerele de lemn erau sticle cafenii cu chimicale, cu etichete galbene şi pahare gradate pentru măsurat. Sunetul apei care se prelingea venea de la chiuveta din celălalt capăt, unde câteva negative erau încă la spălat. Alicia se gândi: curat, eficient, organizat, nicio particulă de praf nicăieri; când întrerupătorul de la lumină ţăcăni, camera se cufundă din nou, brusc, în întuneric.

Cooper îndepărtă bucata de sticlă, separă negativul şi proba fotografică şi o puse pe ultima în tava cu revelator.

Curiozitatea o răzbi pe Alicia. Părăsi

taburetul şi se strecură în spatele lui, privind în timp ce substanţa chimică îşi făcea efectul. Copacii modelaţi de vânt care încadrau bungalow-ul fură prima imagine care apăru.

— Eşti sigur că nu am stricat-o?

— Nu, sigur că nu, răspunse Cooper în vreme ce silueta ei apărea în prim-planul fotografiei. Iată-te. Ei, este o fotografie pe cinste. Înclină uşurel tava, îndulcind fiecare nuanţă a tonului şi a texturii probei când sunetul înfundat al unui telefon se auzi de undeva din casă. Cooper îl ignoră, lăsându-l să sune iar şi iar. O să revină dacă este important, spuse el, continuând să încline tava până ce negrul deveni catifelat, iar albul căpătă o strălucire cristalină ca zăpada care pudra copacii. Apoi îi oferi o pereche de cleşti de lemn Aliciei. Acum apucă de colţ; şi ai grijă, chestia aia înnegreşte tot ce atinge, mai ales unghiile.

Alicia se uită cu înţelegere la mâinile lui, apoi la ale ei, după care transferă cu mare grijă proba

în baia de fixare, un acid care neutraliza revelatorul când intra în contact şi completa procesul.

— Asta-i tot, spuse Cooper, încurajând-o. Clătină tava pentru a se asigura că proba era cufundată bine şi o lăsă acolo câteva momente. În regulă, acum trecem la ultima. Trebuie să stea acolo o vreme.

— De ce?

— Este o substanţă chimică specială, care fixează imaginea pe hârtie. O face permanentă.

— Fotografii trebuie să ştie multe despre chimie, nu-i aşa?

Cooper negă dând din cap.

— Nu chiar. Nu am nici pe jumătate cunoştinţele pe care le avea tatăl meu.

— Oh, atunci îmi imaginez că era fie farmacist, fie profesor de chimie, nu?

— Mă tem că niciuna, nici alta. Nu că nu ar fi fost destul de zelos, să ştii, dar nu, a fost ucenic la filatură pe când era băiat. A învăţat meşteşugul şi

a muncit ca să ajungă mai sus. Era un maestru al vopselelor, asta era. Toată lâna trebuia să treacă de inspecţia sa. Putea vedea chiar şi cea mai mică imperfecţiune a culorii sau tonului, avea un ochi extraordinar. Cooper tăcu, îngândurat, apoi acoperi lava care conţinea proba terminată şi deschise uşa. Acum ce spui de un ceai şi biscuiţi?

— Trebuie să miroasă mai bine decât chimicalele.

— Nu m-am putut hotărî niciodată în legătură cu treaba asta, spuse Cooper fără urmă de frivolitate, conducând-o pe Alicia în salon. Fă-te comodă. Va dura câteva minute.

În contrast pronunţat cu camera obscură, aici totul era plin de praf şi într-o dezordine cumplită. Ferestrele erau stropite cu picături de ploaie, perdelele zdrenţuite şi îngălbenite de vreme, tapiţeriile roase şi podelele nelustruite. Cărţile erau înghesuite în vitrine şubrede şi strânse morman pe fiecare suprafaţă; diferite obiecte fotogenice – mecanisme ruginite, bucăţi

strâmbe de lemne plutitoare, oase decolorate de soare, flori uscate – erau împrăştiate în toate părţile, laolaltă cu corespondenţă nedeschisă, ziare, exemplare din revista *National Geographic* şi plante în ghiveci care implorau să fie udate.

Alicia se încruntă la vederea frunzelor plecate şi a solului tare ca piatra. Era pe punctul de a-l urma pe Cooper în bucătărie ca să ia apă şi să le ofere o înghiţitură salvatoare când fotografiile care chiar acopereau pereţii îi atraseră privirea: fotografii din Newbury, cu portul său tihnit şi bărcile de pescuit. Cu casele, fermele şi magazinele lui. Fabricile de cherestea şi de conserve. Munţii cu creste înzăpezite şi pădurile dese. Peisajele pastorale şi marea furioasă. Şi oamenii din oraş. Fotografii ale comercianţilor, muncitorilor agricoli, pescarilor, fierarilor şi bancherilor; ale profesorilor şi tăietorilor de lemne; chipuri aspre, mâini tăbăcite şi ochi obosiţi. Fiecare poză alb-negru era o apariţie puternică şi avea o luminozitate care o făcea şi

mai emoţionantă, iar Alicia îşi dădu seama că, deşi oamenii şi locurile făceau parte din viaţa ei de mai bine de douăzeci şi cinci de ani, ea nu-i văzuse cu adevărat până acum, nu fusese niciodată conştientă de frumuseţea lor intrinsecă şi de temele poetice.

Era pierdută în gânduri când dădu peste câteva al căror subiect nu-i era deloc familiar. Făcute din aer, erau puse deasupra şemineului unde casca zgâriată a unui aviator şi ochelarii găuriţi de protecţie atârnau de un cui. Un instantaneu cu nişte aviatori în uniformă, stând la poză în faţa carlingii unui biplan, atârna alături. Alicia o studia când Cooper se întoarse cu o tavă pe care, alături de biscuiţi, ceainic şi porţelanuri, se afla şi o sticlă de whisky.

— Acesta eşti tu, nu-i aşa? întrebă Alicia, arătând spre unul dintre bărbaţii din imagine.

— Da, mormăi Cooper. Puse tava pe o ladă de lemn aşezată cu susul în jos care servea drept masă. Caraghiosul înspăimântat din mijloc.

Alicia scoase un chicotit seducător.

— Înspăimântat? întotdeauna am crezut că aviatorii sunt neînfricaţi şi arătoşi.

— Oh, dar aşa erau, răspunse Cooper, încălzit de compliment. Dar, vezi tu, eu nu am fost pilot. Am fost trimis la o unitate de recunoaştere aeriană. Zburam pe deasupra teritoriului inamic, iar eu atârnam într-o parte cu aparatul meu de fotografiat şi făceam poze terenului.

Alicia se cuprinse cu braţele şi tremură gândindu-se la ce îi spusese.

— Oh, şi eu aş fi înspăimântată.

— Ei da, am fost bucuros când s-a sfârşit războiul şi m-am putut întoarce acasă la... la – Cooper aproape spuse, „la soţia mea”, dar se opri, întrebându-se dacă să-i facă această confidenţă sau nu – ca să fotografiez orice mi-ar atrage privirea. Bău din ceai reflectând, apoi păru că se încordează de furie. Faptul că mi se spunea ce să fotografiez nu mi se potrivea mie. M-a costat o slujbă, odată.

— Vrei să spui că ai fost concediat? întrebă Alicia.

Ochii lui Cooper se aprinseră de parcă ar fi fost insultat.

— Am demisionat, izbucni el. Apoi simţind că a speriat-o, îi explică liniştit: asta a fost cu ani în urmă. Pe atunci expuneam la una dintre acele galerii extravagante din Beacon Hill. Cronicile au fost...

— În Boston? întrebă Alicia, părând impresionată.

Cooper încuviinţă dând din cap.

— La Van Dusen. Una dintre cele mai bune. Recenziile au fost destul de favorabile din câte-mi amintesc. Am avut vise de faimă şi averi, visam că lucrările mele vor fi achiziţionate de muzee şi de colecţionari privaţi...

— Şi ce s-a întâmplat? întrebă Alicia, sesizând dezamăgirea din vocea lui.

— Nimic. Nu am vândut nicio fotografie. Nici măcar una. Se pare că clientela de elită nu a

crezut că fotografiile pot fi investiţii în arta de calitate. Cooper chicoti gândindu-se la ce era pe cale să spună, apoi adăugă: Eram falit, aveam datorii şi fusesem evacuat din locuinţă.

— Atunci a apărut slujba, nu-i aşa? zise Alicia. Cooper dădu prompt din cap.

— Da. Am acceptat o slujbă – fotograf de modă. Chiar am convins o tânără doamnă care ţinea să fie modelul meu.

Alicia ridică intrigată din sprâncene.

— Înţeleg.

— Ei bine, treabă comercială sau nu, fotografiile erau magnifice, continuă Cooper, lăsându-se purtat de amintiri. Plesneam de mândrie când le-am livrat clientului. Ştii ce a făcut?

— Nu-mi pot imagina, răspunse Alicia cu teamă.

— Le-a respins. Asta a făcut! Prostul a pretins că erau prea artistice, că... că modelul era prea exotic. De fapt, chiar a avut tupeul să-mi

arate pozele neinspirate ale altcuiva, nişte gunoaie... drept exemplu a ceea ce-şi dorea. Apoi, Cooper bubui: Şi ştii de ce? Pentru că el a crezut că vor vinde câteva bonete! Ei bine, atunci m-am îndreptat spre uşă. Nu îl interesa decât să facă bani! Nenorocit fără principii... ahhh! mârâi dezgustat. Destul cu absurdităţile astea.

Alicia era fascinată de tensiunea lui şi putu doar încuviinţa din cap drept răspuns. Se aşezară pe scaune tapiţate faţă-n faţă, de o parte şi de cealaltă a lăzii. Cooper turnă două ceşti de ceai.

— Lămâie?

— Te rog, răspunse Alicia, zâmbind la gândul a ceea ce urma să spună. Dar nu prea amar.

— Oh, isteaţă, nu-i aşa? se burzului Cooper, atins de perspicacitatea ei. Dar oh, nu. Nu, nu sunt. Nu sunt deloc înverşunat. Stoarse nişte lămâie în ceaiul Aliciei, apoi turnă puţin whisky în al său. Dar s-a dovedit că domnul Van Dusen era un tip foarte săritor. A sugerat să-mi trimit fotografiile Societăţii Naţionale de Geografie. Ei

au ajuns să le cumpere pe toate, iar eu am ajuns să cumpăr această casă. Cea mai bună parte este că de atunci le cumpără pe toate.

— Ei bine, spuse Alicia sorbind din ceai, lucrurile au un fel de a se aranja, nu-i aşa? Puse ceaşca jos şi începu să întindă marmeladă pe un biscuit.

Cooper se uită la ea şi chipul lui se lumină.

— Ştii ceva, chiar îmi face plăcere asta. Vreau să spun că nu am adesea parte de un oaspete tânăr cu care să stau la taclale.

— Şi mie-mi face plăcere. Este prima dată când mă împrietenesc cu... Ea tăcu, dându-şi seama că era pe cale să spună lucruri pe care nu ar fi trebuit să le spună. Ei bine, vreau să spun că nu am cunoscut niciodată...

Cooper râse şi o întrerupse:

— Un bătrân?

Alicia roşi stânjenită.

— Îmi pare rău. Nu am vrut să... Ei bine, cred că asta voiam să spun.

— Ei bine, cred că sunt în vârstă pentru cineva atât de tânăr. Dar poate că putem fi puţin mai caritabili de-atât. Ce ai spune... Cooper se opri şi căută o descriere adecvată. Cineva care a administrat o cantitate satisfăcătoare din viaţă şi arată cam uzat?

Alicia se gândi şi zâmbi.

— Cred că aş putea accepta asta. Luă o înghiţitură din ceai, apoi îşi privi ceasul. Oh, Doamne! exclamă ea. Se pare că am pierdut noţiunea timpului. Sări în picioare, îşi ceru scuze şi o luă spre uşă, punându-şi haina.

— Îţi voi aduce fotografiile mâine, strigă Cooper în timp ce ea se urca în maşină.

— De ce nu vii la cină?

Cooper reacţionă brusc:

— De ce nu?

— Bine, exclamă Alicia. Şase treizeci. Plecă fluturând mâna, apoi privi înapoi, peste umăr şi ţipă: Plantele tale au nevoie de apă!

Cooper rămase în dreptul porţii şi-i făcu

semn cu mâna. Plecarea bruscă a Aliciei îl lăsă cu ochii împăienjeniţi şi un vid imens care aduse cu el un val alarmant de emoţii. Nu că ar fi fost fermecat, ceea ce desigur că era, ci faptul că sentimentele pe care ea le stârnise fuseseră adormite mult timp, emoţii care, deşi distruse de vicisitudinile vieţii, refuzaseră ferm să moară, iar acum, în timp ce amintirile ieşeau la suprafaţă, silueta suplă a lui Grace făcea piruete în balonaşe apărute în valuri, râsul ei contagios se auzea ca un ecou peste dealuri, şi atunci, pentru o clipă foarte scurtă, parfumul ei îi umplu capul, înlocuind mirosul înţepător de chimicale.

Trecuseră douăzeci de ani de când Cooper îşi lăsase mireasa şi plecase la război, dar nu amintirea despărţirii lor sfâşietoare era cea care îl afecta atât de tare, ci aceea a întoarcerii lui acasă după aproape un an, iar acum, ca şi cum ar fi fost ieri, îşi aminti cum revenise la căsuţa lor din Newbury, crezând că o va găsi pe draga sa Grace şi copilul lor nou-născut aşteptându-l, doar ca să

afle despre evenimentele tragice care o determinaseră pe Grace să se întoarcă în Scoţia.

Chinul lui Cooper la auzul veştilor sfâşietoare fusese temperat de trecerea timpului, dar niciodată uitat; nici în ciuda întoarcerii sale imediate în Scoţia şi a lunilor pe care le petrecuse într-o căutare frustrantă şi în cele din urmă zadarnică de a o găsi pe Grace, nici în ciuda mulţimii de scrisori pe care i le scrisese de-a lungul anilor fără a primi un singur răspuns, nu îşi uitase niciodată jurământul de a o găsi. Într-adevăr, de două decenii încoace, în inima sa speranţa rămăsese neclintită, dar ea dispăruse de multă vreme şi de atunci el trăise singur cu golul din sufletul lui.

31

În această perioadă a anului, soarele mereu apunea direct în spatele gării din Newbury, încadra acoperişul în pantă pe fundalul unui cer ca plumbul şi făcea ca şinele să licărească precum argintul lustruit. Trenul local de după-amiază, din Boston, venise şi plecase deja, iar cei câţiva pasageri care coborâseră ajunseseră demult acasă. Toţi, cu excepţia unuia.

Cu pălărie şi pardesiu de lână, Joe Clements stătea înăuntrul staţiei neîncălzite, cu un ochi la parcare, celălalt spre ziar. Cu titlul: „Se aşteaptă ca recuperarea economică să fie lentă”, articolul spunea că, în ciuda programelor publice de muncă finanţate de Congres, va dura ani buni înainte ca micile afaceri şi comunităţile rurale să aibă beneficii. Joe oftă şi privi la ceas nerăbdător. Îşi mută privirea spre un alt articol legat de comasarea trupelor germane de-a lungul

graniţelor de vest ale Poloniei, când auzi un vehicul apropiindu-se. Vechile panouri de la ferestrele gării deformau imaginile din spatele lor, dar fără îndoială era automobilul lor.

— Îmi pare rău că am întârziat, iubitule, spuse Alicia când Joe se aşează alături de ea.

— Aştept doar de câteva minute, spuse el cu răceală, sărutând-o pe obraz.

— Bine, ciripi Alicia, fără să-şi dea seama de starea lui. Este o poveste lungă. Ţi-o voi spune pe drum.

Câteva minute mai târziu alergau de-a lungul plajei spre bungalow. Alicia vorbi acoperind zgomotul motorului, punctând trăncăneala ei spumoasă cu schimbări de viteză şi călcând acceleraţia.

— Desigur, nu a fost foarte încântat de idee – şi a fost nevoie de puţină linguşire –, dar în cele din urmă l-am convins să mă lase să merg cu el.

— Aha, mormăi distant Joe.

— Este un bătrânel uimitor.

— Cred şi eu.

— Numele lui este Cooper. Dylan Cooper. Am imprimat o fotografie a bungalow-ului. Am pierdut noţiunea timpului.

— Ţi-am spus că am aşteptat doar câteva minute, Alicia, zise indulgent Joe. Este în regulă.

— Apoi am băut ceai cu biscuiţi şi am vorbit, şi am vorbit...

— Mai bine ai aprinde farurile.

— Poftim?

— Farurile.

— Farurile? Oh, farurile. Alicia apăsă pe comutator, schimbă într-o viteză inferioară şi orientă maşina spre o curbă strânsă. Farurile măturau şoseaua şi licăreau printre copacii dezgoliţi, coborând întunericul cu un galben-pal. Aşteaptă să o vezi, reluă ea fără a-şi pierde concentrarea. Mă refer la fotografie. Este foarte frumoasă. El a spus că o va...

— Sunt sigur că este foarte frumoasă.

— Oh, este. A spus că o va aduce mâine. Aşa

că l-am invitat la cină. Sper că este în regulă?

— Ei bine, presupun. Vreau să zic...

— Bine. Ştiam că vei fi...

— Alicia? o întrerupse Joe blând.

— Ştiu că-ţi va plăcea, continuă ea descurajată. El este...

— Alicia?! repetă Joe pe un ton tăios. Aş dori să mă asculţi.

— Oh, desigur. Ce este?

— Ai trecut de casă.

— Oh, Dumnezeule! Ea puse frână, făcu o întoarcere în U şi o luă înapoi spre bungalow. Am fost atât de entuziasmată de povestea mea încât...

— Chiar aşa? izbucni Joe. Nu remarcasem.

— Poftim? exclamă Alicia, atinsă de tonul lui. Trase maşina pe aleea din spatele bungalow-ului. Abia se oprise când Joe deschise portiera ca să coboare. Nu atât de repede, Clements, spuse ea, oprindu-l. Acum, ce a fost asta?

— Ei bine, pentru a fi brutal de sincer, Alicia, nu te-ai oprit din vorbit de când m-am suit în

maşină, iar acum am nevoie de cineva care să mă asculte.

Alicia dădu din cap, scuzându-se.

— Întâlnirea ta... vrei să-mi vorbeşti despre întâlnirea ta, nu-i aşa? Ştii, se repezi ea să spună înainte ca Joe să poată articula vreun cuvânt, m-am oprit pe la biserică după ce am fost la doctorul Cheever de dimineaţă şi eu...

— Biserică? Din glasul lui Joe răzbătea un timbru dezaprobator. Ce are biserica de-a face cu asta?

— Ei bine, am spus o rugăciune pentru ca întâlnirea ta să decurgă bine şi să primeşti comanda.

— Cam atâta despre puterea rugăciunilor, izbucni Joe.

— Presupun că asta înseamnă că tu... tu... Cuvintele îi rămaseră în gât şi ea respiră adânc înainte de-a continua... Nu ai primit-o?

— Nu, Alicia, nu am primit-o.

— Îmi pare rău. Cred că nu voiam să aud

asta.

— Nici eu, crede-mă, ripostă Joe.

Alicia lăsă umerii să-i cadă. Sperase dincolo de orice speranţă că el va răspunde contrariul, iar dezamăgirea şi sentimentul eşecului din privirea lui o mişcară aproape până la lacrimi. Se întinse şi-i atinse faţa. Rămaseră acolo în linişte, stând îmbrăţişaţi, apoi coborâră.

Aliciei îi trebuiră câteva clipe pentru a-şi reveni, apoi îşi clăti faţa cu apă rece şi se duse să pregătească cina. Punea masa când îl observă pe Joe la biroul său, privind teancul de facturi.

— Ce-ai spune să mergem la un film în seara asta? sugeră ea, încercând să-l înveselească.

Joe aprinse o ţigară în tăcere.

— Joe?

— Nu ne permitem.

— Ştiu, dar rulează *Biscuiţi pentru animale* şi...

— Fraţii Marx? o întrerupse Joe, înveselindu-se puţin.

— Aha. Cred că ar trebui să mergem.

— Mai vedem, mormăi el dând fumul afară.

Ca şi biserica şi gara, cinematograful din Newbury avea un farmec aparte, iar timp de nouăzeci de minute, Joe, Alicia şi o mulţime de alţi locuitori ai oraşului şezând pe scaunele de catifea roşie se prăpădiră de râs la vederea bufoneriilor smintite, la lecţia africană a lui Groucho – „într-o dimineaţă am împuşcat un elefant aflat în pijamaua mea. Cum a ajuns în pijamaua mea, nu voi şti niciodată!” şi la partida de bridge a lui Harpo care stârni râsete zgomotoase, iar când imaginea se decoloră şi se aprinseră luminile, spectatorii în drum spre ieşiri zumzăiau de o vitalitate reînnoită.

— Ei bine, spuse Alicia veselă, lipindu-se de el de frig şi traversând amândoi strada spre maşină. Pari să te simţi puţin mai bine.

— Chiar mă simt. A fost o idee bună. Mulţumesc.

Joe o ajutase să se urce în maşină când îi

atrase privirea standul cu ziare din colţ.

— Mă întorc imediat.

Închise portiera şi merse grăbit, alăturându-se mulţimii care înconjura chioşcul.

Vânzătorul avea o mare diversitate de ziare şi reviste, dar *Liberty*, *Colliers*, *Life*, *The Saturday Evening Post* erau cele mai bine vândute în ultima vreme. Articolele de pe prima pagină variau de la Târgul Internaţional din New York până la izbucnirea războiului în Europa. Tipul slăbuţ discuta amiabil cu clienţii, pe care-i saluta pe nume, în timp ce cu degetele lui pătate de cerneală dădea restul cu o viteză şi o dexteritate uimitoare, intrând şi ieşind din buzunarele şorţului său, umflate de monezi.

Joe văzu un exemplar din *Life* şi îl luă repede de pe raft, apoi îl plăti şi se întoarse spre maşină unde Alicia stătea privind activitatea de afară, gândindu-se în linişte la o idee care-i venise.

32

Făcuse duş, se bărbierise şi se îmbrăcase pentru lucru, însă Joe Clements era orice, dar nu pregătit să înfrunte această zi. Stătea în zona de servit micul dejun care avea vedere spre plajă, mestecând în cafea şi frunzărind revista pe care o cumpărase cu o seară înainte, deşi, în momentul acela, manifesta puţin interes pentru ea.

Alicia fu cea care o găsi intrigantă. Ţinând ceaşca cu ambele mâini ca să se încălzească, îl privi dând pagină cu pagină de fotografii; apoi se uită afară pe fereastra îngheţată, reflectând la ideea pe care o avusese aseară. Se stârnise un vânt, care agita obloanele şi biciuia cu frenezie marea, făcând valurile să se spargă de micul ponton.

— Ei bine, spuse Joe pe un ton posomorât, cred că nu mai pot amâna, nu-i aşa?

— Să amâni ce? întrebă Alicia, încă pe gânduri.

— Oamenii de la atelier. Astăzi este ziua.

— Astăzi? Aşa de curând?

— La fel de bună ca orice altă zi. Este corect să îi avertizez din timp.

— Oh, nu, oftă Alicia, ridicându-şi înfrigurată gulerul de la halat. Îmi pare rău.

— Vreau să spun că unii dintre ei lucrează acolo de când m-am născut. Câţiva chiar au început alături de tata. El le oferea bonusuri de Crăciun în această perioadă a anului. Eu le voi da avize de concediere. Am stat treaz jumătate din noapte făcându-mi griji în legătură cu toate astea.

— Ştiu, spuse ea cu blândeţe apucându-l de mână.

— Şi tot nu-mi dau seama cum să le-o spun. Se lăsă pe spate, privind tavanul în căutarea unui răspuns.

— Ei bine... Alicia medita. Întoarse ochii spre fereastră, cugetând dacă să continue. Poate... Poate nu vei fi nevoit, Joe.

— Nu? întrebă el nedumerit. Ce vrei să spui?

O vei face tu în locul meu?

— Nu. Am o idee. Nu sunt sigură, dar cu ajutorul lui Dumnezeu s-ar putea să meargă.

— Dumnezeu? făcu Joe ca un ecou, chicotind sarcastic. De când aţi devenit voi doi atât de buni prieteni?

— De când noi doi obişnuiam să ne aruncăm priviri pe furiş la şcoala de duminică, răspunse Alicia zâmbind. În aceste împrejurări, părea un moment bun pentru a relua legătura cu El.

— Şi ce are El de spus?

— Ei bine, după cum zicea pastorul Martin, ar trebui să acceptăm aceste vremuri dificile ca fiind parte din planul Său. Îţi aminteşti de lecţia în care se spunea că Dumnezeu are un plan pentru fiecare dintre noi? Că depinde de fiecare dintre noi să avem încredere în EL pentru a ni-l dezvălui?

— Da, ei bine, cât priveşte Tipografia Clements & Fiul, se pare că planul lui Dumnezeu este de a lăsa mulţi oameni de treabă fără loc de muncă.

— Joe, ştiu că eşti supărat că nu ai primit comanda, reluă neînfricată Alicia, dar poate că nu face parte din planul Său. Nu pot fi sigură, doar poate această idee care mi-a venit face. Nu te costă nimic dacă asculţi ce am de spus.

— Îmi pare rău. Dă-i drumul.

Alicia se întinse peste masă şi luă revista *Life*.

— Câte dintre astea crezi că a dat vânzătorul de ziare?

— O mulţime. Nu putea da restul destul de repede.

Alicia încuviinţă dând repede din cap.

— Corect. Şi nici vânzătorul de bilete de la film. Pun pariu că jumătate dintre oamenii din cinematograf erau fără slujbe. Iar cealaltă jumătate se confruntă cu diferite dificultăţi financiare.

— Fără îndoială.

— Dar totuşi erau acolo, nu?

— Desigur că erau, admise Joe, curios.

Scoase o ţigară cu buzele din pachet şi o aprinse. Ce are asta de-a face cu afacerea?

— Ce aveam să spun este că oamenii cheltuie puţinii bani pe care-i au pe lucruri care-i ajută să uite de chinul din viaţa lor, lucruri care îi vor duce în alt loc, într-o perioadă de timp mai bună. Gândeşte-te. Puse înapoi revista în faţa lui. Această revistă nu exista acum câţiva ani. A apărut în timpuri grele, Joe, dar a supravieţuit şi se descurcă bine. Şi după cum arată lucrurile, nu este singura. Cred că ceea ce încerc să spun este că afacerea cu tipografia nu a murit. Ceea ce a murit este afacerea cu tipărirea.

Joe încuviinţă dând gânditor din cap, uimit de incisivitatea spiritului ei de observaţie.

— Nu te pot contrazice în această privinţă, dar noi suntem un atelier micuţ cu o capacitate limitată, la mile distanţă de condiţiile în care se publică astfel de materiale. Nimeni nu ne va oferi o comandă de tipărire a unei reviste naţionale. Lucrările noastre au provenit mereu de la surse

locale.

— Exact, exclamă Alicia cu un zâmbet larg. Şi am una pentru tine.

— Tu ai?

— Dylan Cooper, prietenul meu fotograf. Ţi-am spus că vine la cină, nu-i aşa?

Joe încuviinţă dând din cap, apoi se încruntă, confuz.

— Şi care este rolul lui în povestea asta?

— Ei bine, cât timp este aici, cred că ar trebui să vorbeşti cu el despre publicarea unei cărţi, o carte despre...

Joe arăta neîncrezător.

— O carte?

— Da. O carte cu fotografiile lui. Pozele sale de Crăciun. Spune că în fiecare an face câte una specială.

Joe o privi uluit.

— Alicia, nu sunt editor. Nu ştiu nimic despre asta. Ca să nu mai zic că...

— În regulă, îl întrerupse ea, arătând spre

burtica ei bombată. Nici eu nu am mai fost mamă. Ce te face să crezi că nu poţi învăţa?

— Asta este altceva. O chestie de genul ăsta ne-ar putea lua şi ultimele economii.

— Ei bine, din câte îmi amintesc, mai ai hârtia şi cerneala rămase de la treaba cu Ed Mitchell, nu-i aşa?

— Adevărat. Şi totuşi, putem ajunge să avem mii de exemplare din acea carte în magazin şi cu nimic în bancă. În plus, de ce crezi că ar cumpăra-o cineva?

— Pentru că am văzut fotografiile lui Dylan Cooper, Joe. Sunt bune, foarte bune. Fotografiază această zonă de treizeci de ani. Se ridică în picioare, cu vocea plină de entuziasm, şi reluă: Munţii ascunşi de ceaţă, bărci de pescuit la răsărit, poteci şerpuitoare acoperite de frunze, strada principală cu cai şi trăsuri, portul învăluit în zăpadă. Alte locuri, vremuri mai bune, Joe. Sunt convinsă că oamenii de pe aici ar cumpăra o astfel de carte. Şi sunt mii... Lăsă propoziţia

neterminată, apoi întâlni privirea lui Joe şi adăugă: Iar Crăciunul este doar peste câteva luni.

Joe se lăsă pe spate în scaun, gândindu-se. Întotdeauna îl impresionaseră ingeniozitatea şi curajul ei. Erau adolescenţi când le descoperise. Pe atunci ea lucra după şcoală la brutăria locală. Proprietarul olandez, sever, avea ca regulă să ofere doar prăjiturele rupte clienţilor ca să guste, iar într-o zi, când Joe trecuse pe acolo pentru a cocheta cu Alicia şi a gusta câteva mostre gratuite, borcanul era gol. Ea strivi în pumn discret câteva dintre preferatele lui şi le strecură sub capac.

— Acum nu mai este gol, spuse ea chicotind ştrengăreşte.

Acesta a fost momentul în care s-a îndrăgostit de ea şi de atunci, când era abătut, ea era curajoasă, când îşi pierdea drumul, ea îl găsea, iar când rămânea fără idei, ea reuşea să vină cu una.

Acum, Joe o privi cu un amestec de interes

circumspect şi speranţă reînnoită.

— Vorbeşti foarte serios, nu-i aşa?

— Da, bineînţeles, răspunse Alicia în felul ei însufleţit. Am un presentiment bun în ceea ce-l priveşte pe Dylan – în ceea ce priveşte ideea. Cred că va fi foarte receptiv.

33

— Nu. Nu mă interesează, spuse Cooper hotărât.

Joe zâmbi forţat.

— Ei bine, cred că mi-am primit răspunsul, nu-i aşa?

— Da. L-ai primit.

— Ei, mă tem că nu este cel pe care speram să-l aud. Poate dacă vă explic mai clar…

— Nu, mormăi Cooper nepăsător. Trase din pipă, scoţând un val de fum care se ridică în rotocoale graţioase spre tavanul bungalow-ului. Fotografii de Crăciun sau nu, o carte nu este genul meu.

— Nu văd de ce nu, spuse Joe, privind spre Alicia în căutarea unui sprijin.

Ea era în picioare într-o parte a focului care pârâi, atârnând fotografia făcută de Cooper bungalow-ului. El pusese poza într-o ramă simplă, neagră, care nu concura cu conţinutul; şi Alicia nu

pierduse timpul, luase un ciocan şi un cui dintr-un sertar de la bucătărie şi găsise locul potrivit să o agaţe.

Era atât de absorbită de ceea ce făcea, încât nu părea să fi remarcat privirea jalnică a lui Joe, deşi o văzuse. Într-adevăr, în loc să-l bage în seamă, ea înclina rama fotografiei într-o parte şi alta, asigurându-se că stă dreaptă, folosindu-se de acest timp pentru a lucra la strategia ei.

— E bine? întrebă ea în cele din urmă, dându-se la o parte pentru ca ei să poată vedea.

— Perfect, spuse Joe.

Cooper miji ochii.

— Puţin mai jos în stânga, Alicia.

Alicia zâmbi şi făcu ajustarea.

— Ai avut dreptate, Dylan. Este o fotografie *excelentă*, spuse ea cu o voce foarte veselă. Nu-i aşa, Joe?

— Oh, da, răspunse Joe preocupat. Cu siguranţă că este.

Alicia traversă încăperea şi se aşeză pe

canapea, în faţa lui Cooper.

— Cred că-ţi datorez nişte scuze, spuse ea pe un ton banal.

Cooper ridică din sprâncene, aşa cum anticipase ea.

— Chiar aşa?

— Aha. Vezi tu, asta a fost ideea mea, răspunse ea, înfrumuseţând mai departe misterul.

— Şi care anume a fost ideea ta?

— Cartea. Vreau să spun că eu sunt cea care i-a sugerat lui Joe să vorbească cu tine despre asta.

Cooper se jucă cu muştiucul pipei.

— Într-adevăr, nu ştiam, spuse el zâmbind şiret. Acum, de ce ai face una ca asta?

— Pentru că am crezut că te-ar interesa să publici o carte cu fotografiile de Crăciun, iar dacă o facem la timp pentru sărbători, am presentimentul că ar fi foarte...

— Ei bine, nu mă interesează, o întrerupse Cooper, r-ul său căpătând o nuanţă abrazivă. Şi

dacă ăsta este motivul pentru care m-aţi invitat la cină, atunci mai bine o lăsăm şi pe asta baltă. Îşi înfipse arţăgos pipa în colţul gurii, se ridică de pe scaun şi se târî de-a lungul încăperii, luându-şi paltonul uzat din cuierul de lângă uşă.

— Dylan? strigă Alicia. Dylan, aşteaptă!

Cooper se opri şi se întoarse să se uite la ea, apoi îşi scoase pipa dintre dinţi şi replică sarcastic:

— Aşa cum spuneam, prietenii vechi sunt cei mai buni.

Alicia tresări, atinsă de cuvintele lui şi de alura impertinentă a maxilarului său de care se folosea pentru a-i reaminti că ea ştia mult prea bine ce voia el să spună, dar în loc să o ia ca pe o ofensă, Alicia văzuse dincolo de insultă şi de furie, şi privirea ei exprima compasiune, nu revanşă.

Cooper văzu şi el emoţia din ochii ei şi roşi, mustrat de conştiinţă, nemulţumit de ceea ce făcuse.

— Presupun că dacă ar fi să fiu cu adevărat

sincer cu mine însumi, ar trebui să recunosc că este ceva la care m-am gândit în diverse ocazii.

Alicia zâmbi înţelegător.

Lui Cooper îi trebui o clipă pentru a-şi recăpăta calmul.

— Cred că dacă e să fac ceva în legătură cu povestea asta, nu ar trebui să întârzii prea mult timp, nu-i aşa?

— Oh, Dylan, nu spune asta, răspunse Alicia, conducându-l spre scaunul lui. Eşti…

— Am şaizeci şi doi de ani, atâta am, zbieră Cooper, nevrând să se aşeze. Iar când ajungi atât de departe în tunel, începi să vezi destul de clar celălalt capăt. Se frământă jenat, apoi, ca şi cum ar fi avut încredere în ei, spuse: Ştiţi, majoritatea fotografiilor mele le fac mai întâi în minte, sau cel puţin cred că aşa fac, iar în ultimul timp… Vocea i se frânse şi ezită puţin. În ultima vreme, tot văd această fotografie, iar eu sunt în ea… eu şi… şi… Tăcu, apoi o goni fluturând mâna. Ei bine, aceea nu va fi în carte, nu-i aşa?

Întrebarea rămase fără răspuns, tăcerea fiind umplută de freamătul care venea dinspre şemineu.

Alicia surprinse privirea lui Joe şi-l atenţionă dând din cap.

— Domnule Cooper, începu el.

— Dylan.

— Dylan, repetă Joe. Să înţeleg că vrei să spui că te-ai răzgândit?

— Nu, răspunse Cooper, tonul său devenind tăios, înseamnă că am decis să vorbesc despre subiect. Îl privi pe Joe drept în ochi, măsurându-l cu privirea. Dacă vom face asta, Joe, vreau să o fac aşa cum trebuie. Ce ştii despre publicarea cărţilor?

Joe susţinu privirea celuilalt preţ de o clipă. Nu exista decât un răspuns.

— Nimic. Privi spre Alicia, apoi adăugă: Dar sunt dispus să lucrez zi şi noapte pentru a învăţa.

Cooper tasă tutunul în pipă.

— Ei bine, nu ai fi primul individ care să facă ceva despre care nu ştia nimic când s-a apucat.

Îmi plac oamenii sinceri, Joe. Cred că noi doi ne vom înţelege bine.

— Şi eu la fel.

— Bine. Acum, te-ar deranja să-mi spui de ce vrei să faci această carte?

— Fireşte că nu. Pentru a face bani. Acum, nimic nu este mai important pentru mine decât să-mi menţin afacerea pe linia de plutire.

Privirea lui Cooper se înăspri pe moment, apoi în ochii lui apăru o sclipire ştrengărească şi se întoarse spre Alicia.

— Vorbeşti deja ca un editor, dacă mă întrebi pe mine.

Alicia izbucni în râs.

Joe zâmbi binevoitor şi aşteptă până ce Cooper se reaşeză pe locul lui.

— Lăsând gluma la o parte, Dylan, spuse el în timp ce răchita vopsită scârţâi. Cred că ar trebui să punem lucrurile la punct chiar acum.

— Aşa şi eu. În plus, am presentimentul că cina va fi mult mai plăcută dacă o facem. Să

continuăm.

— Tu vrei ceva şi eu vreau ceva, corect?

— Un mod la fel de bun ca oricare altul de a spune lucrurilor pe nume.

— După părerea mea, nu este nimic în neregulă cu a face bani de pe urma cărţilor tale atâta timp cât este cartea pe care o vrei. Angajaţii mei sunt cinstiţi, oameni muncitori, cu familii, şi contează pe mine să le salvez slujbele. Ştii, nu toată lumea este binecuvântată cu talentul tău, nici nu are curajul să trăiască aşa cum o faci tu.

Cooper încuviinţă dând din cap.

— Sunt un om norocos, Joe. Foarte norocos, spuse el, zâmbind meditativ înainte să mijească ochii întrebători. Te-ai gândit la cum le vei plăti? Am destul ca să mă descurc, dar nu am capital de avansat pentru astfel de lucruri. Tot ceea ce am sunt fotografiile mele.

Joe răspunse cu un zâmbet încrezător:

— Dacă Alicia are dreptate, sunt exact ceea ce ne trebuie.

Cooper se rezemă de spătar încântat.

— Ei bine, se spune că toate vin la timpul lor. Cred că este adevărat, nu-i aşa?

— Ce vrei să spui, Dylan? întrebă Alicia.

— Oh, voiam să fac o fotografie acestui bungalow de ani de zile, dar nu m-am putut decide niciodată – nu până ieri – şi mereu m-am întrebat de ce? Frecă un chibrit de pantaloni şi-l duse la pipă. Acum ştiu.

— Ai găsit poza de Crăciun din acest an, nu-i aşa? reluă Alicia cu un zâmbet înţelegător.

— Aşa-i, răspunse Cooper oftând din greu. Şi poate mult mai mult.

34

Propunerea lui Joe îi uimi pe oamenii care lucrau la Clements & Fiul. Stăteau în jurul unor mese de lucru din mijlocul magazinului, ochii lor, ca şi speranţele lor, fiind îndreptate spre un bărbat înfăşurat cu un şorţ pătat cu cerneală.

— Cu alte cuvinte, Joe, îl provocă Olaf Gundersen pe un ton neîncrezător şi cu cadenţa graţioasă a strămoşilor lui scandinavi, ne ceri să muncim fără să fim plătiţi, nu?

— Nu. Nu, Gundy, nu spun asta. Ceea ce am spus a fost...

— Ei bine, să fiu al naibii de nu suna exact aşa! îl întrerupse unul dintre operatorii de linotipuri.

— Şi mie mi s-a părut la fel! zbieră altul, stârnind un cor de riposte furioase.

— Hei! Hei, potoliţi-vă acum! îi mustră Gundersen. Meşteşugar bătrân, în jur de şaizeci de ani, era recunoscut ca maistru aici, figura

paternă, sfătuitorul obişnuit şi şeful de atelier. Lăsaţi omul să vorbească.

Joe îi mulţumi dând din cap şi reluă:

— Am spus că dacă vom face o treabă bună, dacă această carte va fi un succes şi se va vinde, vom fi plătiţi cu toţii, iar familiile noastre vor avea parte de Crăciunul pe care ni-l dorim pentru ele. Dacă nu, ei bine... Lăsă fraza neterminată şi deschise larg braţele. Atunci ne întoarcem toţi unde suntem acum.

Bărbaţii dădură din cap mormăind.

— Vasăzică, spuse Gundersen, tot există o şansă să muncim mult fără a face niciun ban la sfârşit. Corect?

— Mă tem că da, răspunse Joe. Este riscant. Fără îndoială. Eu îmi asum riscul şi vă rog să faceţi la fel.

Un alt murmur de nemulţumire se ridică dinspre cei de faţă.

Cooper stătea într-un colţ îndepărtat al atelierului, cu o mapă sub braţ şi cu o expresie

parcă amenințătoare. Pe de o parte, știuse tot timpul că era prea bine ca să fie adevărat și se lupta cu impulsul de a fugi de acolo. Pe de altă parte, rumega ideea de a se duce în față și de a lăsa fotografiile să vorbească.

Joe îi surprinse privirea și-i făcu semn să aibă răbdare, apoi se uită fix la angajații săi.

— Înțeleg ce simțiți, dar dacă veți sta să vă gândiți bine, vă veți da seama că aveți numai de câștigat, nimic de pierdut. Doar dacă... Un cor de proteste îl întrerupse. Joe așteptă până ce se făcu liniște, apoi își jucă atuul. Voiam să spun, doar dacă nu cumva vă așteaptă deja alte slujbe. Asta este?

Împotrivirea lor se evaporă așa cum Joe știa că se va întâmpla și lăsă locul unei tăceri mohorâte. Majoritatea bărbaților ridicară doar din umeri. Câțiva negară dând din cap. Alții schimbară priviri nesigure.

— Atunci aceasta este alegerea voastră, concluzionă Joe. Asumați-vă un risc aici sau

asumaţi-vă altul acolo.

Cooper ridică din sprânceană, evident impresionat de raţionamentul oportun şi isteţ al lui Joe.

Gundersen încuviinţă dând din cap şi-i luă pe oameni deoparte. Se strânseră şi începură să discute animat preţ de câteva clipe, până când se ajunse la un consens, apoi se întoarseră spre Joe.

— În regulă, Joseph, îl provocă Gundersen ca un profesor arţăgos. Ai spus că apreciezi că această carte va fi un succes fiindcă oamenii o vor cumpăra, corect?

— Corect, Gundy.

— Asta înseamnă că acum chiar îi priveşti în ochi pe mulţi dintre cumpărătorii tăi, conchise rotofeiul şef de atelier, arătând spre muncitorii din spatele său. Ne-am gândit că cea mai bună cale de-a lua o decizie este să aruncăm o privire pe fotografiile acelea.

— Aveam de gând să vi le arăt, răspunse Joe, vocea sa sunând încrezătoare. Era pe punctul de

a-i face semn lui Cooper să vină, dar Cooper îşi croia deja drum printre imensele maşini. Intră în mijlocul grupului, puse mapa pe masă şi scoase un teanc cu fotografiile sale de Crăciun. Încă le mai răsfira când angajaţii lui Joe înaintară pentru a le examina, murmurând surescitaţi.

35

Gravorii de fotografii de pe strada Dorchester din estul Bostonului petrecură o săptămână tăind plăci fotografice după modelele lui Cooper, iar cea mai bună presă de la Clements & Fiul, un Mergenthaler cu fotogravură rotativă cu alimentare automată şi câte o coală pe rând, fusese curăţată, unsă şi recalibrată până la o toleranţă microscopică.

Acum, Gundersen puse prima plăcuţă pe cadru şi o fixă în poziţie. Ucenicii erau cei care ajustau de obicei rolele de cerneală şi reglau tighelul, dar vechiul meşter insistase ca de data asta să o facă el. Când fu mulţumit că totul era în ordine, verifică de două ori alimentatorul cu hârtie şi apăsă butonul verde de pornire din bachelită, etichetat în germană. Presa sâsâi prinzând viaţă şi intră repede în ritmul de şase sincope, scuipând probe.

Joe luă una din grămadă şi o duse la o masă

de lucru unde Cooper aştepta cu originalul – o imagine minunată, reprezentând o tânără femeie ocrotind un bebeluş, făcută la Gara de Nord din Boston cu decenii în urmă. Cea care ajunsese să fie numită Madona cu Pruncul.

— Nu e rău pentru o probă, anunţă mândru Joe, aşezându-le una lângă cealaltă.

— Nu, nu e deloc rău, interveni Gundersen după ce opri presa.

Amândoi cercetară chipul lui Cooper, căutând o reacţie.

— Dylan? zise într-un final Joe.

Cooper rămăsese impasibil. Acum se încrunta.

— Nu este rea, Joe, este *groaznică*.

— Groaznică? oftă Joe.

— Este un ecran de o sută douăzeci de linii, protestă Gundersen.

— Gundy are dreptate. Cu siguranţă că nu poate fi mai clar.

— Aşa-i, este foarte clar, admise Cooper.

Problema e că-i anost. Nu are nicio scânteie. Vezi? Arătă cu degetul lui noduros către proba jignitoare, apoi o împinse de-a lungul mesei spre Joe. Negrul este slab. Nu are destulă profunzime. Nu, pur şi simplu nu este destul de bună. Trebuie să fie mai întunecată, mai bogată.

Privirea tulburată a lui Joe se îndreptă spre şeful de atelier.

— Gundy? îl rugă el.

Gundersen îşi încârligă degetele mari sub şorţ şi dădu din cap în semn de negare.

— Mai întunecată? Ştii la fel de bine ca şi mine că este imposibil fără a pierde claritatea.

— De ce? îl provocă Cooper. Întotdeauna fusese intransigent cu alţii aşa cum era cu sine şi hotărî că nu era timpul să se schimbe.

— Pentru că procesul are limitările sale, răspunse Joe, ridicând puţin vocea. Dacă forţăm plăcuţa să reţină şi mai multă cerneală, detaliile se vor bloca, iar albul va deveni gri. Privi spre şeful de atelier pentru confirmare, dar Gundersen

era adâncit în gânduri şi nu observă.

— Ei bine, trebuie să facem ceva, Joe, îl îndemnă Cooper, nevrând să accepte situaţia. Fiindcă, mai mult ca sigur că nu le vom publica aşa.

Umerii lui Joe se lăsară în jos a înfrângere.

— Atunci presupun că nu le vom publica deloc.

Cooper oftă frustrat.

— Scuzaţi-mă, domnilor, spuse Gundersen pe un ton insistent. Poate că m-am cam grăbit mai adineauri.

— Oh? spuse Joe.

— Ei bine, dacă mai contează, mi-am dat seama că le-am putea face ca pe o lucrare cu două culori.

— O lucrare cu două culori? făcu Joe buimăcit. Nu sunt sigur că te înţeleg, Gundy.

— Ei bine, ai avut perfectă dreptate când ai spus că nu mai poţi pune cerneală pe plăcuţă, răspunse Gundersen, încercând să fie diplomat.

Dar nu există nimic care să spună că nu putem pune mai multă cerneală pe pagină.

Joe înclină capul, gânditor.

— Da, da, asta ar trebui să funcţioneze.

Ochii lui Cooper se plimbau de la unul la celălalt.

— Vă supăraţi dacă îmi explicaţi şi mie despre ce vorbiţi voi doi?

— În loc să folosim două plăcuţe şi două culori, răspunse Joe cu un entuziasm crescând, trecem aceeaşi plăcuţă şi aceeaşi cerneală de două ori pe aceeaşi pagină.

— Negru pe negru, mormăi Cooper, chipul său căpătând o strălucire sceptică.

— Potrivirea trebuie să fie perfectă, Gundy, îl avertiză Joe. Crezi că te descurci?

— Există doar o cale de-a afla.

Gundersen se îndreptă spre presă. Joe şi ceilalţi se strânseră în jurul lui. Cooper încrucişă braţele pe piept şi privi de la distanţă cum Gundersen transferă prima probă în mecanismul

de alimentare cu hârtie, de la presă, apoi le potrivi cu precizie şi porni presa.

Joe luă prima probă imprimată de două ori din presă şi se lumină.

— E mai bine, Gundy, mult mai bine.

l-o dădu lui Cooper.

— Ia-ţi originalul, Dylan.

Cooper o studie repede.

— Nu e nevoie, Joe. Priveşte, are viaţă. Respiră. Cartea sa era deodată cu un pas mai aproape de a deveni realitate, iar inima lui bătea cu putere când îi strânse mâna lui Gundersen. Eşti cu adevărat genial, Gundy. Mulţumesc.

Gundersen zâmbi mândru.

— Ei bine, spuse Joe uşurat, pe când el şi Cooper se îndreptau spre biroul său. Nu poţi pretinde o reproducere de o mai bună calitate.

— Aşa-i, răspunse Cooper, dând preocupat din cap.

Joe îi simţi distanţarea.

— S-a întâmplat ceva, Dylan?

— Nu, nu chiar, răspunse el evaziv.

— Cum spui tu, dar fruntea ta este mai brăzdată decât un câmp cu porumb. Trebuie să existe un motiv pentru asta.

— Ei bine, tocmai mi-am dat seama că este foarte aproape Crăciunul şi, ei bine…

— Adevărat. Vom avea un program încărcat. Dar nu văd nicio problemă.

— Mă tem că eu văd, Joseph, spuse Cooper, jucându-se cu săculeţul de tutun. Nu vreau să-ţi stric bucuria, Joe, dar nu sunt sigur că pot imprima restul pozelor în timp util.

Joe lovi cu piciorul vesel în scaunul de la birou.

— Ei bine, va trebui să-ţi fac rost de un ajutor.

Cooper se încordă.

— Ajutor? repetă el nemulţumit. Oh, nu ştiu ce să spun. Întotdeauna am lucrat singur. În plus, nu mă pot gândi la nimeni care poate fi…

— Eu pot, îl întrerupse Joe, neînfricat.

Numele lui este Bartlett. Lucas Bartlett. E tânăr şi talentat şi mai are şi experienţă cu o jumătate de tonă de reproduceri.

— Un fotograf?

— Aha. Am câteva dintre lucrările lui aici. Nu pierzi nimic dacă arunci o privire. Cred că e destul de bun.

Cooper se încruntă.

— Eu o să judec asta.

— Destul de corect.

Joe se îndreptă spre un scrin şi scoase un plic mare. Conţinea fotografiile uneltelor şi echipamentului de fermă pe care Bartlett le făcuse pentru defunctul catalog de feronerie al lui Ed Mitchell.

Cooper sortă câteva probe, apoi le aruncă pe cele rămase pe biroul lui Joe.

— Lucrări comerciale, mormăi el, îndepărtându-le.

— Desigur. E tânăr şi la început de drum. Omul trebuie să-şi câştige existenţa.

— Adevărat, dar mă tem că nu este genul meu de fotografie, Joe.

— Sunt foarte conştient de asta. Poate că nu a avut niciodată de-a face cu aşa ceva. Asta ar putea fi o şansă pentru tine ca să transmiţi mai departe...

— Moştenirea? îl întrerupse Cooper cu o privire pătrunzătoare. Doar nu aveai de gând să spui asta, nu-i aşa?

Joe dădu din cap cu înţelegere.

Cooper nu făcu niciun efort pentru a atenua lovitura şi se încruntă.

— Fotografiile mele sunt moştenirea mea, Joe.

— Adevărat, dar toţi marii artişti au ucenici – Michelangelo, da Vinci, Rembrandt – şi m-am gândit că, poate în spiritul sărbătorilor, ai putea să împărtăşeşti o parte din cunoştinţele şi experienţa ta...

— Destul, Joseph, bombăni Cooper cu expresia mâhnită a unui adolescent care a fost silit

să cânte în cor. Te-ai făcut mai mult decât înţeles. Luă câteva dintre pozele lui Bartlett de pe birou şi le examină amănunţit. Ei bine, din punct de vedere tehnic sunt chiar în regulă. Îmi închipui că va fi bun.

36

Culorile toamnei păliseră de mult şi frunzele căzuseră, iar aerul din camera obscură a lui Cooper căpătase o răceală hibernală. El şi Bartlett chiar trăiau în lumina aceea roşiatică şi în mirosul caustic pătrunzător. Probele fotografice erau ţintuite pe pereţi, strânse grămadă pe orice suprafaţă sau atârnând la uscat. Panglicile de probă erau aruncate pe podea. Ceşti goale şi farfurii golite pe jumătate erau împrăştiate în jur ca o dovadă a unicei lor preocupări.

Bartlett stătea la masa lungă scăldată în lumina purpurie. Mâinile lui, jupuite de contactul constant cu chimicalele, legănau uşor o fotografie cufundată într-o tavă cu fixativ.

În apropiere, Cooper se aplecase peste masa de imprimat curăţând fiecare firicel de praf de pe un alt negativ de douăzeci pe douăzeci şi cinci înainte de a-l aşeza ca pe un sandvici între capacul de sticlă şi o foaie de hârtie fotografică. Când fu

gata, apucă lanţul care atârna de la becul de deasupra şi privi spre Bartlett mijind ochii.

— Aia e suficient fixată?

Bartlett îşi înclină ceasul către lumina roşie ca să vadă.

— Nu. Mai sunt încă treizeci de secunde, întunericul ascundea expresia sa încrezută, dar nu şi tonul vocii când adăugă: Există metode mult mai bune de-a face asta, ştii?

— Oh, chiar aşa? îl provocă Cooper, burzuluindu-se la auzul remarcii lui.

— Desigur că există. Pentru cât costă, nu ai mai aştepta să faci expunerea aceea dacă am avea o imprimantă bună de contact. Ar reţine lumina şi nu ar mai trebui să-ţi faci griji că va ieşi înceţoşată...

— Ascultă, tinere, îl întrerupse Cooper, rârâitul lui rostogolindu-se ca un tunet furios. Am procedat aşa – în felul meu – timp de cincizeci de ani şi nu am de gând să schimb lucrurile acum. În afară de asta, că tot vorbeam despre cât valorează

– şi ar fi la mare depărtare de o recompensă regească, să ştii – ar fi bine să-ţi ţii părerile pentru tine dacă nu-ţi sunt solicitate. Se încruntă privind tăviţele cu chimicale de pe masă. În plus, dacă ţi-ai fi văzut de treaba ta în loc să-ţi bagi nasul în a mea, ai fi observat că nu mai ai revelator şi ai fi amestecat deja o cantitate nouă.

Bartlett se încruntă şi se apucă să scoată sticlele de chimicale de pe rafturile de sub masă.

— Oricum ar fi trebuit să folosim din cel gata preparat, spuse el în barbă.

— Nu bolborosi, băiete, îl îndemnă Cooper. Dacă ai ceva de spus, spune-o.

Bartlett îşi privi ceasul.

— Am spus că poţi face expunerea acum.

Cooper mormăi şi trase de lanţ. Camera obscură se umplu de o lumină albă orbitoare. Numără până la zece şi trase din nou de lanţ, apoi scoase proba de sub negativ şi sticlă, o lăsă să alunece în tava cu revelator şi se aplecă deasupra ei în aşteptare.

Câteva ore şi nenumărate probe fotografice mai târziu, razele reci ale luminii matinale se prelingeau printre ferestrele salonului în timp ce Cooper deschidea drumul dinspre camera obscură, cărând un teanc gros cu fotografii.

— Este ger aici, spuse Bartlett, respiraţia lui scoţând aburi printre cuvinte.

— Ai dreptate. Sunt încredinţat că poţi face un foc fără a incendia totul.

Tremurând, Bartlett încuviinţă dând din cap.

— Atunci dă-i drumul, băiete, mugi Cooper pe un ton arţăgos. Sau eşti prea obosit?

Tânărul înţepeni, sfidându-l.

— Mie mi se pare că râde dracul de porumbe negre şi pe sine nu se vede.

Cooper pufni dispreţuitor, făcând tot posibilul să-şi ascundă dificultatea de a respira. Anii petrecuţi în camere obscure, încărcate de mirosuri grele, îşi luaseră tributul, iar dr. Cheever îl diagnosticase ca având tuberculoză.

Amândoi stătuseră treji toată noaptea şi

niciunul nu voia să-i ofere celuilalt satisfacţia de a şti că este epuizat, nici Bartlett nu voia să recunoască faptul că îl uimea rezistenţa bătrânului. Cu ochii înceţoşaţi, se duse la cutia cu lemne şi începu să arunce surcele şi buşteni tăiaţi în şemineu.

Cooper se apucă să separe pozele în şiruri ordonate, pe podeaua de sub ferestre. Toate erau făcute de pe acelaşi negativ – o fotografie magnifică a Bisericii Comunităţii din Newbury după o ninsoare abundentă –, dar nu erau deloc la fel. Într-adevăr, existau diferenţe de tonuri, contrast şi claritate. Unele ar fi fost evidente pentru oricine, pe altele numai Cooper le putea vedea. Îngenunche pe podea spre a le evalua, alegându-le pe cele care erau inacceptabile, până ce rămaseră doar două fotografii; apoi, pocnind şi scârţâind din încheieturile dureroase, se chinui să ne ridice şi aruncă o privire spre asistentul său.

— Vino aici, băiete.

Bartlett aprinsese deja ziarul îndesat sub

suportul pentru lemne şi flăcări flămânde se prelingeau pe buşteni şi pe cărămizile pline de funingine care căptuşeau şemineul. Îşi frecă mâinile, răspândind căldura, apoi i se alătură lui Cooper la fereastră.

— Ai vreo preferinţă? întrebă Cooper ţinând pozele una lângă cealaltă în lumina zilei.

— Poate că greşesc, spuse Bartlett cu un zâmbet poznaş, dar am vaga impresie că-mi soliciţi părerea?

Cooper zâmbi mulţumit de sine şi încuviinţă dând în cap.

Bartlett studie fotografiile, înclinând capul într-o parte şi-n alta.

— Asta, spuse hotărât Bartlett, indicând-o pe cea din stânga.

— Într-adevăr? spuse Cooper în felul său intimidat. Ai jucat ala-bala-portocala, sau chiar ai un motiv?

— Am un motiv.

— Atunci să-l auzim.

— Bine. Am ales-o pe asta pentru că are puţin mai multă vigoare decât cealaltă.

— Vigoare, ai?

Bartlett încuviinţă dând din cap, simţind că o încurcase.

— Aşa-i, chiar are, dar vezi tu, băiete, atât de mult contrast nu se potriveşte cu natura din fotografie, nu-i aşa? Cooper punctă remarca dând vioi din cap şi, fără a aştepta un răspuns, aruncă pe podea fotografia pe care o alesese Bartlett, alături de celelalte refuzate. Mai bine ai strânge astea.

Bartlett ştia că celălalt avea dreptate, dar nu era dispus să recunoască. Aşteptă până ce el se întoarse cu spatele, apoi împinse fără entuziasm fotografiile cu piciorul şi începu să le adune.

Cooper se aplecă peste lada de împachetat pe care o folosea drept măsuţă de cafea şi aşeză fotografia aleasă într-o cutie, alături de celelalte care supravieţuiseră procesului de triere. Un zâmbet obosit de satisfacţie îi apăru pe chip când

închise capacul.

— Ce vrei să faci cu astea? întrebă Bartlett, ridicând şi ultima poză refuzată.

— Dă-le încoace, băiete. Cooper smulse fotografiile din mâna lui Bartlett, se duse la şemineu şi, fără să ezite, le aruncă în flăcările care sfârâiau.

Bartlett tresări. În ciuda subtilei diferenţe, el considera că fiecare dintre probe avea un merit artistic dacă era luată ca atare şi îl şocă indiferenţa lui Cooper.

Cooper zâmbi atotştiutor, uitându-se la fotografiile care se răsuceau şi izbucneau în flăcări.

— Bună treabă, Lucas, spuse el cu chipul strălucind în lumina pâlpâitoare. E un foc bun.

37

Furgoneta lui Cooper coti pe strada Sycamore, învolburând frunzele de-a lungul caldarâmului şi parcă în faţa tipografiei. Coborî şi intră ducând cutia cu fotografii, îi salută pe muncitori şi se strecură printre echipamentele zgomotoase spre biroul lui Joe.

Acum, fotografiile sale de Crăciun acopereau pereţii. O masă la care Alicia şedea asamblând paginile pentru carte se întindea pe lungimea peretelui de sticlă. Joe se afla direct în faţa ei, la biroul său, cu telefonul apăsat la ureche. Părea priponit de el în ultima vreme, luând comenzi de la mulţimea de cumpărători, proprietari de magazine şi distribuitori de cărţi cărora le trimisese mostre din fotografiile lui Cooper.

— Corect, domnule Hastings, spuse el prompt. Garantăm livrarea la timp – ştiu că este un termen scurt, dar cartea merită şi dumneavoastră ştiţi asta... În regulă. Nu vă vom

dezamăgi... Vom face tot ce putem, domnule Hastings. Cu puţin noroc s-ar putea să vi le aducem chiar mai devreme... Desigur, am informaţia chiar aici. Se întoarse spre rafturile din spatele lui, luă un dosar şi începu să răsfoiască paginile, dând din cap spre Cooper care intra în birou.

Alicia ridică privirea de la lucru şi se lumină la faţă când el îi înmână cutia.

— Ei, bună dimineaţa.

— Tu ai spus-o. Astea sunt ultimele.

Alicia scoase fotografiile şi începu să le cerceteze cu o bucurie crescândă.

— Sunt frumoase, Dylan. Frumoase, exclamă ea, făcând ochii mari de încântare. Fiecare în parte.

Cooper radia şi se lăsă obosit pe scaun.

— Mulţumesc. Am stat treaz tot weekendul ca să le imprim.

— Întreg weekendul? repetă ea uimită. Dar Lucas? Credeam că te ajută?

Cooper se strâmbă şi dădu din mână.

— Ei bine, aşa cum spunem în Scoţia: încă un bucătar care să prepare caltaboş este un bucătar în plus.

Alicia râse şi reluă examinarea fotografiilor. Se apropia de ultimele două când se opri la vederea unui peisaj. Compoziţia ritmică a zonelor rurale vălurite, cerul întunecat de iarnă şi drumul încadrat de copacii dezgoliţi, perfect aliniaţi îţi tăiau respiraţia, dar tânăra femeie din prim-plan fu cea care-i atrase privirea Aliciei. Scăldată în lumina delicată care făcea ca rochia să pară luminată pe dinăuntru, avea o frumuseţe senină şi stătea într-un echilibru de dansatoare.

Alicia îi arătă fotografia lui Cooper.

— Ăsta este drumul care trece pe lângă casa ta, nu-i aşa?

— Aha. Cu ani în urmă. Înainte de a-l pava.

— Şi ce-mi spui despre ea? Cine e?

— Oh, doar o fată.

— Cea de care erai îndrăgostit? întrebă Alicia

sfioasă.

Cooper scoase un chicotit nervos.

— Nu, s-a întâmplat ca ea să treacă pe acolo într-o zi şi s-a întâmplat ca eu să fiu acolo cu aparatul de fotografiat, atâta tot.

— Ca în dimineaţa când fotografiai bungalow-ul, iar eu am ieşit să te salut?

— Cam aşa.

— Doar o altă fotografie de Crăciun, hmmm?

— Nu am spus asta, o dojeni Cooper. Şi dacă mă vei scuti de alte interogatorii, adevărul este că nu este chiar o fotografie de Crăciun – am inclus-o pentru că este... este... o fotografie a... Observă că Joe închisese telefonul şi schimbă repede subiectul. Joe? Joe, cred că zâmbetul tău larg înseamnă că ar trebui să ascultăm ce ai de spus.

Joe zâmbi, lăsând suspansul să-şi facă efectul, şi se alătură.

— Acum am mai primit o comandă. Hastings şi Brown sunt unii dintre cei mai mari angrosişti din Boston.

— Bună treabă, băiete! mugi Cooper, ridicându-se în picioare ca să-i strângă mâna lui Joe.

Alicia scoase un strigăt de bucurie, îşi încolăci un braţ în jurul lui Joe, iar celălalt în jurul lui Cooper şi-i trase cât de aproape îi permitea burtica ei.

38

Trecură câteva săptămâni, iar în dimineaţa rece de toamnă din Newbury, o furgonetă mare, de un verde intens parcă printre frunzele colorate din faţa tipografiei. Pe o latură a maşinii era înscris: Legătoria Agostini.

Înăuntru, unde presele lucrau la capacitate maximă, un bărbat subţire cu trăsături mediteraneene şi o mustaţă zbârlită întreţinea o conversaţie animată cu Gundersen.

Joe era la biroul lui, asigurând un alt viitor cumpărător că puteau livra cartea lui Cooper la timp, când Gundersen vârî capul în birou.

— Joe? Joe, poţi să vii puţin?

— Desigur, răspunse Joe, îngrijorat de tonul şefului său de atelier. E vreo problemă?

— Un fel de-a spune, răspunse Gundersen nefericit. De fapt, domnul Agostini are.

Joe ieşea din birou când domnul Agostini se îndreptă repede spre el.

— Uite ce e, domnule Clements, spuse el, ridicând vocea pentru a acoperi gălăgia. Putem face orice, orice în limitele raţionalului, dar aşa cum i-am explicat şi şefului dumneavoastră de atelier...

— Desigur că puteţi, îl întrerupse Joe. De aceea am apelat la dumneavoastră.

— Ah, da, ei bine, se încurcă Agostini, zăpăcit pe moment. Voiam să spun că doriţi legături de calitate şi le vreţi repede şi ieftine. Acum trebuie să renunţaţi la ceva.

— Ei bine, domnule Agostini, spuse Joe, părând perplex. Nu mai am timp şi am un buget redus, rămâne deci... se opri pentru a mări efectul şi întinse braţele înainte de-a concluziona... îndrăznesc să spun, calitatea?

Mustaţa lui Agostini tresări ca electrocutată.

— Desigur, continuă Joe înainte ca Agostini să poată scoate vreun cuvânt. Aş fi foarte dezamăgit dacă aţi fi nevoit să vă reduceţi standardele şi să produceţi o...

Agostini roşi la auzul insultei.

— Stai puţin, domnule Clements. Am construit această afacere timp de patruzeci şi cinci de ani. Patruzeci şi cinci de ani am muncit din greu şi mi-am făcut o anumită reputaţie. Patruzeci şi cinci de ani am transpirat şi... Agostini se opri deodată, realizând că Joe îl încolţise abil şi încuviinţă dând resemnat din cap. În regulă, când voi primi restul paginilor?

— Gundy? întrebă Joe, ridicând din sprânceană neliniştit.

— La sfârşitul lunii, răspunse Gundersen.

Agostini gemu descurajat.

— Mâine este deja prea târziu. Voi face tot ce pot. Aminteşte-ţi, nu promit nimic.

Joe zâmbi, simţindu-se ceva mai încrezător.

— Îmi voi aminti, domnule Agostini.

Îşi strânseră mâinile şi Agostini o luă din loc printre presele mari.

Într-adevăr, în săptămânile care urmară, magazinul vibră zi şi noapte, cu sincope obsedante

la care se adăugau zvâcnetul maşinii de tăiat hârtie, discuţiile de încurajare dintre muncitori şi sentimentul crescând că acolo se întâmpla ceva special, în curând, toată lumea fu cuprinsă de spiritul Crăciunului. Alicia atârnă în faţa ferestrei o coroană mare cu o fundă de un roşu-aprins, mănunchiuri de conuri de brad şi bobiţe şi îşi petrecu ziua decorând magazinul cu rămurele de ilice şi minunate crăciuniţe din grădina ei.

Apoi, deodată, ultima plăcuţă fu aşezată pe cadrul de la Mergenthaler, ultima fotografie imprimată, ultimele pagini aranjate şi trimise la legătorie, ultimele comenzi completate şi ultimul camion încărcat. Grundersen şi muncitorii li se alăturară lui Joe, Alicia şi Cooper pe docul de încărcare ca să le vadă plecând. Aclamară şi fluturară mâinile către camionul care se îndepărta, lăsându-i cu un sentiment euforic de satisfacţie.

— Ştii, nu mi-am imaginat niciodată că vei primi atâtea comenzi, spuse Alicia veselă.

— Nu am fi avut niciuna dacă nu erai tu, răspunse Joe, privind-o cu afecţiune şi mândrie.

— Am sentimentul că va fi cel mai frumos Crăciun pe care l-am avut vreodată! exclamă Gundersen.

— Să nu devenim prea încrezători, îl preveni Joe.

— De obicei, asta înseamnă necazuri, zise Gundersen.

— Nu aş spune necazuri, Gundy, dar mai există şi posibilitatea ca oamenii să nu cumpere cartea.

— Şi? îi provocă un muncitor. Asta nu mai este problema noastră, nu-i aşa?

— Mă tem că este, răspunse Joe, simţindu-se ca un vierme în cârlig. Vedeţi voi, cărţile sunt cumpărate de vânzătorii cu amănuntul în consignaţie. Asta înseamnă că fiecare carte pe care nu o vând poate fi trimisă înapoi la editor. Aşa merge treaba.

— Stai niţel, fluieră un altul. Nu ni s-a

returnat niciodată nimic.

— Pentru că nu am fost editori.

— Şi-şi iau afurisiţii de bani înapoi? întrebă un al treilea cu un glas care trăda neîncredere.

Joe răspunse dând plouat din cap.

— Ar fi trebuit să ne spui asta când ai venit la noi, Joe, protestă Gundersen.

— V-aş fi spus, Gundy, crede-mă. Dar am aflat pe parcurs. Nu am ştiut-o la vremea aceea. Ar fi contat?

Muncitorii schimbară câteva priviri, apoi, dându-şi seama că aveau puţine alternative, începură să ridice din umeri şi să nege dând din cap.

— Presupun că nu, spuse Gundersen într-un târziu. Oricum nu mai putem face nimic acum.

— Ei bine, mai este un lucru, spuse Alicia, pe un ton smerit, uitându-se la Joe. Putem să începem să ne rugăm cu toţii ca oamenii să le cumpere.

Joe se încruntă.

— Să ne rugăm? Nu sunt sigur că ar folosi la

ceva.

— Poţi să te rogi cât vrei tu, fată dragă, interveni Cooper, dar ascultă ce-ţi spun eu, oamenii le vor cumpăra indiferent de asta.

— Eşti foarte sigur, Dylan, observă Alicia. Ai vreun motiv anume?

— Fotografiile mele de Crăciun, răspunse mândru bătrânul. Sau aţi uitat că în primul rând ele au fost cele care v-au determinat să porniţi la treabă?

39

Tăcerea temătoare care coborâse asupra tipografiei întoarse atenţia tuturor spre exterior, spre celelalte magazine şi ateliere aliniate de-a lungul străzilor cu copaci dezgoliţi din Newbury. Şi în curând, în ciuda vremurilor grele şi a zbuciumului de a o scoate la capăt, satul prinse viaţă odată cu licărirea decoraţiilor de Crăciun, mirosul de ghimbir şi fructele îmbibate cu rom de la brutărie şi cacofonia activităţilor de sărbători: Saluturile vesele ale Moş Crăciunilor aflaţi la colţ de stradă, huruitul vehiculelor grăbite să ajungă acasă cu brazi proaspăt tăiaţi pe capote, ţipetele şi râsetele copiilor, vocile însufleţite ale colindătorilor şi clinchetul încurajator al caselor de marcat.

Alicia îşi petrecu timpul scriind vederi de Crăciun şi cumpărând cadouri simple, iar Joe dădu ture prin biroul său, făcându-şi griji că nu şi le puteau permite. Dar exact când săptămânile de

tensiune şi suspans ameninţau să-l copleşească, liniştea în care puteai auzi un ac căzând pe jos, care se lăsase asupra atelierului fu deodată spartă. Nu de huruitul camioanelor care aduceau înapoi cutiile de carton cu cărţi nevândute, aşa cum se temeau toţi, ci de telefonul care sună în biroul lui Joe şi de vocile nerăbdătoare ale vânzătorilor, cumpărătorilor şi distribuitorilor care vânduseră toate cărţile şi sunau pentru a comanda mai multe exemplare. Unul dintre apeluri fu extrem de încurajator şi-l făcu pe Joe să alerge în atelier ca să anunţe:

— Hastings şi Brown şi-au dublat comanda!

Se întoarse la biroul său, fericit să calculeze cifrele de vânzări când îi trecu prin minte că treaba asta era ca primul val de petrol ţâşnit din puţ. Îşi petrecu următoarele ore căutând o modalitate de a-l face să tot ţâşnească. Ideea care-i veni într-un final era mult prea ambiţioasă pentru a o garanta singur, aşa că-l sună înapoi pe Arthur Hastings şi-l întrebă dacă vrea să vină la Newbury

să discute ceva. Decise să nu pomenească nimic nimănui – nici măcar Aliciei – până când nu va fi sigur că va avea suportul financiar al omului de afaceri priceput.

Între timp, avalanşa de comenzi continuă, provocând un val de activităţi şi emoţii care făcea presele să funcţioneze şi culmină cu promisiunea zăpezii şi cu dangătul clopotelor de la biserică. Muzica lor răsuna în fiecare casă şi atingea fiecare suflet şi avea o semnificaţie specială pentru cei strânşi la Clements & Fiul din Sycamore Street.

Mai era o săptămână până la Crăciun şi toţi angajaţii lui Joe, soţiile şi copiii lor, împreună cu Alicia, Cooper, Bartlett şi domnul Agostini, se adunaseră pentru a sărbători succesul cărţii.

La început, atmosfera din atelierul vesel decorat, unde mănunchiuri de lumânări roşii pâlpâiau, fu una de satisfacţie şi de comentarii liniştite, apoi, mulţumită farfuriilor cu prăjiturele de Crăciun pregătite în casă şi unui ceainic cu vin fiert, starea de spirit deveni mai jovială şi mai

animată – mai ales când Gundersen dădu buzna îmbrăcat în Moş Crăciun şi începu să împartă acadele copiilor care, unul câte unul, se aşezară pe genunchii lui, spunându-i Moşului ce-şi doreau de Crăciun.

Alicia luă un aparat de fotografiat şi începu să le facă poze, iar Joe, ca şi tatăl său înaintea lui, împărţi părinţilor plicuri groase cu salarii şi bonusuri de Crăciun.

Când terminară, Alicia scoase un pachet frumos ambalat şi i-l dădu lui Cooper.

— Crăciun fericit, Dylan!

— Ce avem aici? se întrebă Cooper, făcând ochii mari, intrigat, în timp ce toată lumea se strângea în jurul lui.

— Deschide-l şi vei afla, spuse Alicia.

— Da... haide... deschide-l, strigă un cor de voci nerăbdătoare.

Cooper rupse ambalajul şi scoase un exemplar din cartea lui legat în piele. Coperta era inscripţionată cu foiţă de aur: *Fotografii de*

Crăciun, Fotografii de Dylan Cooper. Ochii bătrânului străluciră de emoţie.

— Ei bine, eu... eu nu ştiu ce să spun. Mulţumesc. Mulţumesc tuturor pentru tot. Îşi trecu degetele peste copertă, impresionat de măiestria lucrării. Este o treabă excelentă.

— Domnul Agostini a făcut asta pentru noi, explică Joe. Este cam singurul exemplar pe care nu l-am vândut.

— Ei bine, asta cere un toast, mârâi Cooper făcându-i cu ochiul mândrului legător de cărţi şi ridică cana cu vin. Crăciun fericit tuturor!

— Crăciun fericit, Dylan! strigă toată lumea drept răspuns. Toţi remarcau că nu mai avuseseră unul la fel de bun de ani de zile, când Joe luă aparatul de fotografiat de la Alicia şi-l îndreptă spre Cooper.

Bătrânul ridică mâna protestând. Alţii pozează, nu el.

— Oh, Joe, nu. Nu face asta acum. Haide, Joseph. Joseph.

— Oh, lasă-l, Dylan, îl rugă Alicia. Aş vrea să am una. Te rog?

Cooper rămase locului, stângaci, neştiind ce să facă cu mâinile. În cele din urmă, vârî o mână în buzunar, iar pe cealaltă o făcu pumn şi o sprijini de şold.

— În regulă, mârâi el, mulţumit de postura sa sfidătoare. Să terminăm cu asta.

— Haide, acum zâmbeşte larg, spuse Alicia veselă.

Cooper îşi încleştă maxilarul şi mai mult, apoi, cu o secundă înainte ca declanşatorul să păcăne, se îmbună şi îşi îngădui un zâmbet poznaş.

Alicia zâmbi amuzată. Dylan Cooper pur, complet, gândi ea în timp ce Joe o îmbrăţişa, ochii lor scânteind de bucurie. Ştiau că la următorul Crăciun va mai exista un membru în familie cu care să împartă fericirea.

— Aşa cum ar spune pastorul Martin, totul decurge conform Planului Său, nu-i aşa,

scumpule?

— Da, cred că da, răspunse Joe în vreme ce toată lumea începu să cânte.

„Dumnezeu să vă odihnească, veseli gentlemani,

Nu lăsaţi nimic să vă descurajeze...

Amintiţi-vă că Hristos, Salvatorul nostru.

S-a născut în ziua de Crăciun...”

Alicia şi Joe se alăturară cântecului însufleţit care făcu ca petrecerea să se încheie într-o atmosferă de voie bună generală. Mai târziu, după ce plecă toată lumea, ei doi, îmbrăţişaţi, îşi savurară norocul, apoi se apucară să facă curăţenie în atelier. Alicia fredona un colind şi reflecta la versurile acestuia, curăţând între timp mesele de lucru, când îi veni o idee.

— Ştii ceva, cred că uneori uităm adevăratul sens al Crăciunului.

— Poate. Dar nu şi astăzi, spuse Joe cu evidentă mândrie. Nu am mai văzut niciodată atâtea chipuri fericite.

— Da, a fost foarte deosebit, admise Alicia, hotărând să adopte o abordare mai subtilă a ideii care îi venise. Mâine este duminica de dinainte de Crăciun, nu?

— Da, cred că da. De ce?

— Ei bine, s-ar putea să mă înşel, răspunse ea, prefăcându-se că nu-şi mai aminteşte, dar mi se pare că, dacă Crăciunul nu cade duminica, copiii pun în scenă piesa de Crăciun, nu?

— Da, cred că da, răspunse Joe, măturând rămăşiţele petrecerii dintr-un colţ. Singurul lucru pe care mi-l amintesc despre piesa de Crăciun este că întotdeauna am fost păstor, niciodată un înţelept.

— Ei bine, mai ai şanse.

Joe răspunse chicotind:

— Desigur, tu erai mereu Fecioara Binecuvântată.

— Nu mai sunt, spuse Alicia cu un chicotit încântător, înainte de-a adăuga veselă: Apropo, pastorul Martin a spus că anul acesta va fi o slujbă

de seară. Cred că ar trebui să mergem.

Joe se opri din măturat la mijlocul drumului şi se uită la ea.

— Vrei să spui la biserică?

— Da, Joe, la biserică, răspunse Alicia, fără a putea să-şi reprime un mic zâmbet. Avem multe pentru care să fim recunoscători şi...

— Adevărat, mârâi Joe, simţind inevitabilul. Nu te pot contrazice în privinţa asta, dar...

— ...şi ar fi un bun prilej să cerem binecuvântarea Domnului şi pentru fericitul eveniment.

— Da, cred că ar fi...

— Asta înseamnă că vii cu noi? întrebă Alicia veselă, mângâindu-şi burtica.

Joe zâmbi a capitulare.

— Desigur, de ce nu, dacă asta te face fericită.

Alicia făcu ochii mari de încântare.

— Fericită? Oh, Joe, ar fi cel mai frumos cadou de Crăciun primit vreodată.

40

În seara următoare, piaţa publică a oraşului era plină cu vehicule şi oameni animaţi care se îndreptau spre Biserica Comunităţii din Newbury, venind de pretutindeni. Luminată şi împodobită cu decoraţiuni colorate de Crăciun, turla albă a bisericii răsuna de glasurile corului când Joe şi Alicia se alăturară celorlalţi membri ai congregaţiei care umpleau stranele până la refuz.

O iesle mare care servea drept decor pentru piesa de Crăciun era aşezată într-o parte a altarului. Doi şcolari îmbrăcaţi ca Maria şi Iosif îngenunchează lângă ieslea umplută cu fân unde era pusă o păpuşă reprezentându-l pe pruncul Iisus. Când clopotele bisericii începură să bată, o procesiune de copii în costume făcute în casă apăru pe pasajul dintre rânduri şi încercui ieslea.

Când corul atinse crescendoul final, pastorul Martin, strălucitor în sutana sa albă şi eşarfa roşie pe care o purta la slujbele de sărbătoare, se

îndreptă spre amvon.

— În aceste vremuri tulburi, când Europa este din nou răvăşită de război, este mai mult decât potrivit să vă urez bun venit la piesa anuală de Crăciun care celebrează naşterea Domnului Iisus Hristos, Prinţul Păcii. Tăcu şi arătă spre scena naşterii Domnului. Aceasta are loc în noaptea în care înţelepţii, călătorind dinspre est, au ajuns la grajdul din Bethlehem pentru a se închina în faţa nou-născutului Mesia.

Pastorul Martin tăcu din nou când trei copii, costumaţi în înţelepţi, veniră în faţă, aducând daruri, îngenunchează lângă iesle, cu capetele plecate în cinstea copilului Hristos.

— Deşi nu există niciun număr specific în Scriptură, reluă pastorul Martin, noi presupunem că au fost trei magi, fiindcă Biblia menţionează trei daruri diferite care i-au fost oferite Domnului.

Al doilea capitol din Matei ne spune că aceşti înţelepţi au fost ghidaţi de steaua Lui. Privirea pastorului se îndreptă către o stea din staniol care

licărea suspendată deasupra scenei naşterii Domnului. Nu există nicio îndoială că ei erau conştienţi de Numere, Capitolul 24, versetul 17, care spune că… Se opri din nou şi dădu din cap în direcţia copiilor.

— „… O stea va apărea din Iacob şi un sceptru se va ridica din Israel”, recită o fetiţă de opt ani, abia putându-şi reţine emoţiile.

— Ce era această stea care i-a îndrumat spre Bethlehem? reluă pastorul Martin. Unii cred că a fost un fenomen natural cauzat de alinierea simultană a lui Marte, Jupiter şi Saturn. Alţii cred că a fost un fenomen supranatural, similar cu „stâlpii de foc” atestaţi de mulţi în Vechiul Testament.

Deşi nu suntem siguri pe care dintre fenomene l-au observat înţelepţii, mulţi eruditi biblici cred că erau descendenţii unui grup de astronomi din secolul al şaselea î. Hr., care au fost învăţaţi de profetul Daniel cum să recunoască naşterea lui Hristos.

În Matei, Capitolul 2, versetele 9 şi 10, ni se spune... Pastorul Martin lăsă fraza în suspensie şi le făcu din nou semn copiilor.

— ...că... că Steaua pe care au văzut-o înţelepţii a apărut în faţa lor şi a rămas acolo unde... acolo unde se afla Copilul, răspunse un puşti, cuprins de un uşor trac. Când au văzut steaua, ei s-au bucurat foarte mult.

— Şi de ce erau înţelepţii atât de bucuroşi? întrebă pastorul Martin cu o pauză retorică. Pentru că ştiau că sutele de profeţii referitoare la venirea Mântuitorului se adevereau în sfârşit! conchise el, vocea sa ridicându-se plină de fervoare. Aşa cum le anunţase îngerul păstorilor de pe câmp...

— În această zi în Oraşul lui David se naşte un Salvator care este Domnul Hristos, spuse o fetiţă care purta un costum de înger cu aripi care se legănau.

— Şi aşa cum a spus un înger care, vorbind cu Iosif i-a spus soţiei sale, Maria... continuă

pastorul Martin, făcând o altă pauză.

— ...Ea va naşte un fiu, iar tu îi vei pune numele de Iisus, spuse un alt copil, cu o voce de un farmec adolescentin. Pentru că El va salva poporul Său de păcatele lor.

— Pentru a salva poporul Său, repetă pastorul Martin. Acesta a fost motivul pentru care a venit, nu-i aşa? Pentru ca El să-şi dea viaţa pentru ispăşirea păcatelor lumii. Aceasta este adevărata semnificaţie a Crăciunului.

Joe nu se putu abţine să nu-şi amintească comentariul lui Alicia din ziua precedentă despre faptul că adevărata semnificaţie a Crăciunului a fost uitată, deşi nu credea că Alicia se gândise la aceeaşi semnificaţie ca pastorul Martin. Dimpotrivă, departe de a se vedea ca pe nişte păcătoşi care aveau nevoie de mântuire, Joe era sigur că Alicia, ca şi el, se gândea că ei sunt oameni decenţi care ţin foarte mult la confiaţii lor şi s-au descurcat bine în folosul celor care depind de ei.

— Şi din cauza morţii lui Hristos pe cruce, continuă pastorul Martin, ţi se pot ierta păcatele în această seară, aici, prin acceptarea sacrificiului pe care El l-a făcut pentru voi şi invitându-L în inimile voastre. Dacă vreunul dintre voi doreşte să-i fie iertate păcatele de Domnul nostru şi să primească darul vieţii eterne, vă rog să veniţi dinainte, conchise pastorul, făcând un semn corului.

Biserica se umplu din nou de vocile însufleţite, când mai bine de o duzină dintre membrii congregaţiei se ridicară şi ieşiră din stranele lor. Primarul oraşului, doctorul Cheever şi Olaf Gundersen, maistrul de la atelierul lui Joe, fură printre cei care se duseră la altar şi îngenunchează în faţa ieslei în care se afla pruncul Hristos.

Alicia aruncă o privire nerăbdătoare spre Joe, sperând că el îi se va alătura, dar Joe rămase în strană, neimpresionat de invitaţia pastorului.

La scurt timp după aceea, în drum spre casă

de-a lungul coastei, Joe simţi că Alicia nu stă aproape de el, aşa cum făcea de obicei, ci departe pe banchetă, privind fix prin geamul lateral.

— Alicia?

— Da?

— Eşti bine?

— Sunt bine.

— Eşti sigură? Nu se întâmplă nimic cu copilul sau altceva?

— Nu, este prea devreme.

— Bine. Apropo, în caz că te întrebai, spuse Joe uşor sarcastic, am întrebat fiindcă nu ai spus niciun cuvânt de când am plecat de la biserică. Acum primesc tratamentul tăcerii. Ce se întâmplă?

Alicia ţuguie buzele, luând o decizie.

— Ei bine, cred că sunt puţin dezamăgită fiindcă nu ai răspuns invitaţiei pastorului Martin pentru a înainta şi...

— Opreşte-te imediat, tânără doamnă, îi ordonă Joe, conducând automobilul printr-o curbă. Ai spus că dacă vin cu tine în această seară va fi

cel mai frumos cadou de Crăciun pe care l-ai primit vreodată, nu-i aşa?

— Da, aşa am spus, dar...

— Dar ce? Ai spus-o doar ca să te asiguri că eu...

— Nu. Nu, doar că speram că vei...

— Ştii cum pari, Alicia? Ca un copil care primeşte o bicicletă nouă de Crăciun şi se plânge că nu are un clopoţel pe mâner.

Alicia oftă plină de remuşcări.

— Ai dreptate. Îmi pare rău. Doar că, în ciuda norocului nostru, acestea sunt încă timpuri nesigure, iar eu am crezut, poate aşa cum... aşa cum a spus pastorul Martin... invitându-l pe Hristos în inima ta, te-ar putea ajuta să le faci faţă.

— Ai dreptate, spuse Joe pe un ton care îi contrazicea spusele. Afacerea abia a supravieţuit şi am multe nelinişti în legătură cu viitorul. Dar nu am cerut ajutorul lui Dumnezeu – atunci – sau acum. Am mers în seara asta la biserică pentru că

am crezut că te-ar face fericită, îţi aminteşti?

— Oh, Joseph, desigur că-mi amintesc, dar vreau ca şi *tu* să fii fericit. Nu-mi place să văd cum îţi faci griji pentru muncitorii tăi... cum să o scoţi la capăt... în legătură cu...

— *Sunt* fericit, protestă Joe. Trase maşina pe alee şi parcă în spatele bungalow-ului, apoi se întoarse spre Alicia. Vrei să ştii ce anume m-ar face cu adevărat fericit?

Alicia încuviinţă dând din cap, aşteptându-se să fie ceva în legătură cu ea şi se lumină aşteptând.

— ...Dacă această întâlnire pe care o am mâine cu domnul Hastings va merge bine.

Alicia arăta surprinsă.

— Domnul Hastings? Nu ai spus nimic despre nicio întâlnire.

Joe tresări, dorindu-şi să nu fi spus nimic.

— Nu voiam să-ţi faci speranţe. Fără întrebări, bine? Nu vreau să mai aud niciun cuvânt despre asta.

Alicia încuviinţă dând din cap, apoi zâmbi gândindu-se la ce avea să spună.

— Mă voi ruga în linişte, promit.

41

O ninsoare uşoară cădea peste peisajul aspru în timp ce trenul din Boston şerpuia printre coline şi intra şuierând în gara Newbury, nori de abur ieşind cu un sâsâit de după apărătoarele roţilor.

Arthur Hastings, un bărbat slab într-un palton greu, coborî din vagon cărând o servietă impresionantă şi se îndreptă spre staţia de taxiuri.

Clements & Fiul era închis pe timpul sărbătorilor, dar Joe aştepta în biroul său de mai bine de o oră sosirea lui Hastings.

— Domnule Hastings, spuse el vesel, ridicându-se pentru a-l întâmpina.

— Arthur, te rog, spuse Hastings întinzând mâna. S-a dovedit a fi un sezon de sărbătoare pe cinste, nu-i aşa?

— Mulţumită tuturor cărţilor pe care le-ai comandat. Mai multe decât oricine altcineva, conform înregistrărilor mele.

— Nu mă surprinde. Răspunsul pieţei de

desfacere a fost pur şi simplu uimitor, spuse Hastings, chipul său animându-se concomitent cu tonul vocii. Inutil să mai spun că sunt mai mult decât curios în legătură cu ideea de care mi-ai vorbit. Ce fel de carte ai în minte?

— Nu o carte, Arthur, răspunse Joe cu vocea plină de emoţie. O *serie* de cărţi. Fiecare dintre ele va avea câte ceva special legat de New England: de oameni, industrii, peisaje, coastă, râuri şi ape curgătoare şi tot aşa.

Hastings făcu ochii mari, interesat.

— Bună idee, Joe. Foarte bună, dar... Lăsă fraza neterminată, apoi dădu din cap spre atelier... Mie nu mi se pare că eşti pregătit să-i faci faţă.

— Nimic ce nu poate fi remediat odată cumpărate câteva utilaje şi angajaţi mai mulţi oameni.

Hastings zâmbi înţelegător.

— Aici intervin eu, nu-i aşa?

— Exact. În ultima vreme lucrurile merg bine, dar încă nu sunt în postura de-a finanţa

operaţiunea. Speram ca tu să vezi potenţialul şi...

— Ar trebui să fiu un prost să nu-l văd, se entuziasmă Hastings. Sunt sigur că putem ajunge la o înţelegere financiară satisfăcătoare pentru amândoi.

— Nu am nici cea mai mică îndoială, Arthur.

— Bine. Totuşi există o condiţie, spuse Hastings, făcând o pauză plină de suspans. Cooper trebuie să facă fotografiile. Are o veneraţie pentru această zonă, Joe. O intimitate care conferă fiecărei fotografii o anumită... se opri, căutând un cuvânt care-i scăpa... o anumită calitate nostalgică. Asta a vândut fotografiile lui de Crăciun şi asta le va vinde şi pe acestea.

— Sunt întru totul de acord.

— Dar nu ai vorbit încă cu Cooper despre această idee, nu-i aşa?

— Nu, am vrut să vorbesc mai întâi cu tine. De ce?

— Ei bine, am auzit zvonuri că este o bătrână pasăre independentă care nu va accepta o chestie

comercială.

— Nu sunt zvonuri, spuse Joe chicotind cu afecţiune.

— Nu mă surprinde. Dintre toţi furnizorii mei europeni, scoţienii, în ciuda abilităţii lor de-a face afaceri, sunt cei mai încăpăţânaţi şi ţin la obiceiurile lor.

— Dylan poate fi încăpăţânat, dar dacă-i eşti prieten, dacă are încredere în tine... Ei bine, asta este o altă chestiune.

Hastings dădu din cap cu înţelepciune, apoi se ridică şi-i strânse mâna lui Joe.

— Aştept veşti de la tine. Crăciun fericit!

— Un Crăciun fericit şi ţie, Arthur.

Întâlnirea îl lăsă pe Joe cu inima bătându-i cu putere, plină de speranţă şi înţelegere. Se lăsă pe spate în scaunul său şi privi pe fereastră la zăpada care cădea, gândindu-se la cum şi când va aborda subiectul cu Cooper.

42

Furtuna continuă toată ziua şi mai toată ziua următoare, iar când Ajunul Crăciunului coborî peste Newbury, bungalow-ul stătea cuibărit în mijlocul unor troiene de zăpadă suflate de vânt. Aceasta punctase fiecare tufiş şi îmbrăcase fiecare copac şi se zdrobea sub roţile furgonetei lui Cooper care lăsa urme în pătura groasă de pe drumul de coastă.

În cabină, Cooper şi Joe şedeau unul lângă celălalt cântând colinde din Anglia din toţi plămânii în bătaia ritmică a ştergătoarelor, iar când ajunseră la bungalow, vocile lor exuberante o aduseră pe Alicia în pragul uşii chiar la timp ca să-i vadă ridicând un pom de Crăciun din spatele furgonetei. Magnificul molid umplu salonul cu parfumul său puternic şi, când fu aşezat în suport, aproape că ajunse până la tavanul ascuţit.

După cină, Alicia se duse la şemineu şi agăţă de poliţă ciorapi în formă de brad. Încrucişă

braţele peste burtica ei bombată şi zâmbi privind şoseta micuţă de la capăt înainte de a i se alătura lui Joe şi Dylan care decorau copacul cu luminiţe, ornamente şi beteală strălucitoare.

— Este cel mai frumos copac pe care l-am avut vreodată, nu-i aşa? se entuziasmă Alicia.

— Cu siguranţă că aşa este, răspunse Joe, dându-se înapoi pentru a-l admira. Terminase punând o stea luminată în vârf, iar faţetele cu oglinzi făceau ca raze de lumină să danseze pe tavan.

Cooper era pe punctul de a izbucni în lacrimi.

— Nu-mi pot aminti ultima dată când am avut unul, şopti el, apoi, venindu-i o idee, exclamă: Oh, aproape că uitasem! Ieşi şi fugi la furgonetă şi câteva clipe mai târziu se întoarse cu o cutie decolorată de Crăciun, legată cu o fundă nouă. Crăciun fericit! spuse el, dându-i-o lui Alicia. Poate vrei să o deschizi acum.

Alicia se aşează pe podea, lângă pom, apoi desfăcu funda cu entuziasmul unui copil şi ridică

capacul. Înfăşurată într-o ţesătură fină, găsi un mic grajd din lemn, împreună cu figurinele reprezentându-i pe Iosif, Maria şi Cei Trei înţelepţi, o iesle în care se afla pruncul Iisus şi un înger cu o eşarfă pe care scria: Gloria in excelsis Deo. Sculptate în lut ars, erau toate excelent proporţionate şi detaliate.

— Oh, Dylan, sunt atât de frumoase, exclamă Alicia, continuând să le despacheteze. De unde le-ai luat?

Cooper se aşezase într-unul dintre scaunele de răchită cu un coniac şi pipa sa, privind focul care trosnea, pierdut în gânduri.

— Dylan?

— Oh, îmi pare rău, spuse el, dezmeticindu-se.

— Mă întrebam unde le-ai găsit, repetă Alicia, dându-i o figurină lui Joe.

— În fundul unui dulap, răspunse Cooper cu un zâmbet poznaş.

Alicia arăta sceptică.

— Un dulap?

— Da, erau un cadou. Crăciunul... din o mie nouă sute optsprezece, dar eu eram plecat la război, aşa că au fost puse deoparte, sau aşa îmi imaginez. Câţiva ani mai târziu, făceam curăţenie în nişte dulapuri şi acolo se afla cutia sub un morman de vechituri, cu o frumoasă felicitare de Crăciun ataşată de ea.

— Ei bine, oricine ţi le-a dăruit avea bun-gust, observă Joe, apreciind gesturile graţioase ale figurinei.

— Într-adevăr, ea avea...

— Ea? repetă Alicia cu un zâmbet atotştiutor. Fata din fotografie, declară ea.

— Aşa-i, fata din fotografie, recunoscu Cooper în cele din urmă, oftând sfâşietor. Numele ei era Grace. Grace MacVicar. Rulă r-urile, savurând sonoritatea lor.

— Ceva îmi spune că şi ea era din Scoţia, zise Alicia.

— Ai dreptate. Era o balerină. Antrenată

pentru dansuri clasice. Trupa ei de balet a dat reprezentaţii în toată lumea. Se opri şi trase gânditor din pipă, gândindu-se dacă să le împărtăşească sau nu şi restul. A fost sufletul meu pereche, iar eu al ei. Chiar de la început a fost ca şi cum inimile noastre băteau ca una singură. Am fost căsătoriţi doar trei zile, după care am plecat la război. Câteva luni mai târziu, Grace mi-a scris că este însărcinată. Cum vă puteţi imagina, am fost copleşit de bucurie şi abia aşteptam să ajung acasă, la ea şi la bebeluş. Lăsă pipa deoparte şi luă o înghiţitură mare din coniac... dar nu am ajuns la timp.

Copilul a venit mai devreme... prea devreme. Nu a trăit decât câteva ore.

— Oh, Dylan, nu, spuse Alicia, cu o voce plină de simpatie.

Un val de tristeţe umbri ochii lui Cooper.

— Mă tem că aşa-i viaţa. Lucrurile ar fi putut sta altfel, dacă aş fi fost cu ea...

Mai luă o înghiţitură mare de coniac, apoi

scutură din cap cu gândul la ironia tragică a ceea ce avea să spună.

— Se pare că Grace suferea încă de pe urma pierderii când Armata i-a trimis o telegramă, anunţând-o că am fost omorât în acţiune.

— Oh, Doamne, gemu Alicia, încleştând mâna pe figurina din scena naşterii Domnului. Ce greşeală groaznică.

— Da, cât se poate de groaznică, dar nu neobişnuită în timp de război. După asta, ei bine, Grace nu a mai fost la fel. Până când am ajuns acasă, ea se întorsese deja în Scoţia ca să fie cu familia ei. Cooper mai luă o înghiţitură de coniac, apoi alta, golind paharul. Dacă limba mea devine mai slobodă, s-ar putea să încep să vorbesc despre perioada în care m-am întors acasă pentru a o găsi.

— Ai găsit-o? întrebă Alicia.

— Nu. Nu, Alicia, nu am găsit-o, răspunse Cooper oftând melancolic. Vezi tu, familia ei nu a fost niciodată de acord cu viaţa ei de artistă şi

când a apărut în pragul lor, au acceptat să o ajute doar dacă renunţa la scenă.

— Le era ruşine că ea dansa? întrebă Alicia.

— Aşa-i, nu erau prea înclinaţi spre artă, răspunse Cooper, încruntându-se cu un aer sarcastic. Tatăl ei era un... un... ei bine, era să spun un prost meschin, dar pentru că este Crăciunul, hai să spunem că era doar un tip provincial care m-a privit fix în ochi şi a insistat că ghinionul lui Grace era meritat şi era pedeapsa pentru desfrâul ei. Abia mi-a venit a crede ce auzeam, iar când am obiectat, tipul a avut tupeul să-mi spună că ea şi-ar fi dat seama de drumul greşit pe care o apucase şi ar fi devenit fiică ascultătoare dacă nu s-ar fi căsătorit cu mine.

— El... el... el te-a învinovăţit pentru ceea ce i s-a întâmplat? bolborosi Alicia neîncrezătoare.

— Chiar aşa, împreună cu fratele ei, căruia i se încredinţase protejarea virtuţii ei, răspunse Cooper, pufnind furios. Ai fi zis că eram însuşi diavolul. Tatăl ei nu doar că m-a acuzat că am

distrus-o, dar ajurat că nu voi avea ocazia să o mai văd vreodată.

— Dar tu erai plecat la război şi... şi Grace a crezut că ai murit. Cum a putut el...

Cooper dădu vehement din cap.

— Şi a lăsat-o să creadă asta până în zilele noastre, din câte ştiu eu.

— Cu alte cuvinte, conchise Joe, familia lui Grace nu i-a spus că eşti în viaţă şi nu ţi-a spus... nu i-a spus soţului ei... unde să o găsească?

— Nu doar asta, au făcut tot ce au putut să mă oprească. L-au ameninţat chiar pe fratele ei că-l dezmoşteneşte dacă va spune unde se află ea sau dacă-i va spune că am supravieţuit războiului. Cooper se opri şi îşi mută privirea, reflectând. Colin nu este un tip rău. Ţinea foarte mult la sora lui, doar că nu avea coloana ei vertebrală. Am căutat-o peste tot, am călătorit în oraşe şi sate... am întrebat la oficiile poştale, biserici şi spitale... toate au fost în van, desigur. De acolo sunt şi eu, apropo, din Dumbarton. Este chiar lângă Glasgow.

Teren de coastă accidentat, oameni inimoşi.

— Sună familiar, observă Joe.

— Într-adevăr, foarte asemănător cu New England în multe feluri, răspunse Cooper zâmbind gânditor. Dar poate... poate că mă voi mai întoarce o dată în Scoţia. Nu se ştie niciodată... Apoi, brusc, ieşi din starea de reverie şi se ridică de pe scaun, nu tocmai sigur pe picioare. Destul cu asta. Unde este haina mea?

— Nu atât de repede. Nu am deschis încă darurile noastre, spuse Joe, îndreptându-l înapoi spre scaun. Este unul special pentru tine.

Cooper arătă surprins.

— Pentru mine? Mi-am primit deja cadoul, Joe.

— Ei bine, este pentru amândoi, îi explică Joe, făcându-i cu ochiul lui Alicia care arăta la fel de surprinsă ca şi Cooper. Vom edita o altă carte. De fapt, o întreagă serie.

— Joe... îl dojeni Alicia şi o idee de oboseală i se strecură în voce. Ceva îmi spune că întâlnirea

ta a decurs bine.

Joe încuviinţă dând repede din cap.

— Nu ar fi putut merge mai bine. Cea mai bună parte este... Lăsă fraza neterminată cât timp scoase dopul sticlei de coniac şi îi umplu iar paharul lui Cooper. Fotograful nostru preferat, prezent aici, face parte din proiect.

Cooper zâmbi forţat.

— Chiar aşa?

— Da, răspunse Joe. O parte importantă.

— Ei bine, spuse Alicia ridicându-se. Mă tem că mama şi „fiul” vor trebui să aştepte până dimineaţă ca să vadă ce le-a adus Moşul. Nu-i aşa? Da. Da, aşa este, gânguri ea, ocrotindu-şi pântecul cu braţele. Sunt moartă de oboseală. Cred că mă duc să mă culc. În regulă?

Joe încuviinţă dând din cap.

— Desigur, amândoi aveţi nevoie de odihnă. Crăciun fericit!

— Crăciun fericit, iubitule. Şi ţie, Dylan.

— Să fie, răspunse Cooper zâmbind fără prea

mult entuziasm, în timp ce Alicia îl sărută pe obraz şi plecă.

Joe aşteptă până ce auzi uşa dormitorului închizându-se, apoi se întoarse spre Cooper.

— Ştii, este greu de crezut că aproape ne dusesem la fund.

— Joe, spuse Cooper cu înţelegere. Joe, sper...

— Asta chiar ne va aşeza în top, continuă Joe. Ne va ţine în funcţiune ani de zile.

Cooper răspunse dând înţelegător din cap:

— Sper că nu ţi-ai luat angajamentul în numele meu.

— Desigur că nu, îl mustră Joe. Acum, să vedem dacă pot face să apară un zâmbet pe acest chip trist şi bătrân.

— Mă îndoiesc, mormăi Cooper.

— Îţi aminteşti de tipul acela, Hastings? începu Joe.

Cooper aprinse un chibrit şi-l duse la pipă.

— Au numit o bătălie celebră după el, nu-i

aşa? răspunse el, prefăcându-se că nu-şi poate aminti.

— A vândut mai multe cărţi de-ale tale decât oricine altcineva şi ştii asta.

Dylan încuviinţă dând din cap şi exală un val de fum din pipă.

— Da, acum parcă îmi spune ceva.

— Ei bine, el ne va finanţa.

Dylan luă o înghiţitură mare din coniac.

— Să ne finanţeze...

— Aha. Desigur, vrem ca toate fotografiile să fie exact ca cele din cartea ta. A ta...

— Joe, îl întrerupse Cooper.

— ...stilul tău, felul tău de-a vedea lucrurile, spuse grăbit Joe. Vrem ca tu...

— Joe? Joe, ascultă-mă o clipă, vrei? îl întrerupse Cooper, tonul său devenind tăios. Nu va mai fi nicio carte. Nici măcar una.

Joe profită de un moment pentru a-şi limpezi gândurile. Apoi, pe un ton conciliant şi într-un fel rănit, spuse:

— Ei bine, ca să fiu sincer, m-am gândit că vei spune asta. Ştiu că nu-ţi place să accepţi astfel de însărcinări. Dar suntem prieteni şi am crezut că asta ar conta puţin. Nu aş sugera să te implici dacă nu aş crede că-ţi va plăcea.

— Nu m-am îndoit de asta nicio clipă, Joe.

— Atunci de ce nu vrei să mă asculţi?

— Pentru că am cartea mea, Joe. Nu mă interesează alta.

— Dar vei avea toată libertatea artistică de care ai nevoie. Şi ai putea...

Cooper negă dând vehement din cap.

— De ce? îl provocă Joe, vocea lui devenind uşor tăioasă. Vreau să spun, de ce ţi-e teamă?

Cooper făcu ochii mari.

— Nu mi-e frică, Joe. Doar că nu mă interesează, îşi lovi pipa tare de marginea scrumierei.

— Vorbeşti serios, nu-i aşa?

Cooper ciocni pipa de câteva ori drept răspuns, lovind puţină cenuşă care ardea mocnit

în scrumieră.

— Ca întotdeauna, nu este nu.

Îşi vârî muştiucul pipei tare în colţul gurii şi se ridică.

— Ei bine, nu poate că este nu, dar „nu” nu are niciun sens, Dylan. Asta ţi-ar putea aduce recunoaşterea. Chiar şi faima.

Cooper se încruntă, frustrat.

— Nu mă interesează, Joe. Am ceea ce-mi doresc. Privi în jur, apoi arătă spre un exemplar din cartea lui de pe masă. Şi trebuie să-ţi mulţumesc ţie şi lui Alicia pentru asta. Vocea sa se frânse de emoţie şi se opri înainte de-a adăuga: Voi fi mereu recunoscător, Joe, crede-mă.

— Nu, nu, Dylan, eu sunt cel care îţi este recunoscător. Doar că aş dori să mă laşi să ţi-o dovedesc. Ai muncit din greu atâţia ani. Cum de poţi întoarce spatele recompenselor?

— Dar nu o fac, Joseph. Am fost mereu propriul meu stăpân şi asta este răsplata mea.

— Uite ce e, izbucni Joe, pierzându-şi

răbdarea faţă de încăpăţânarea lui Cooper. Mulţi oameni au lucrat la cartea ta, iar pentru unii dintre noi recompensele sunt doar începutul. Nu poţi refuza aşa, pur şi simplu. Nu este drept.

Cooper respiră adânc, încercând să-şi menţină calmul.

— Dar o pot face, Joseph, şi am făcut-o. Acum, de ce nu te calmezi şi...

— Să mă calmez? explodă Joe, ridicând vocea câteva octave când continuă: S-ar putea ca asta să nu însemne mult pentru tine, dar este o oportunitate care apare o dată în viaţă. Este cea mai bună şansă pentru a avea parte de ceva siguranţă financiară.

— Ei bine, atunci dă-i drumul şi profită! ţipă Cooper potrivindu-şi tonul. Dar nu-mi mai ţine mie prelegeri ca şi cum ţi-aş sta în drum. Ca şi cum eu aş fi cel care te împiedică să... Cooper se opri, lovit de implicaţia propriilor sale cuvinte. Ah, acum am ajuns la miezul problemei, nu-i aşa, Joe?

Joe tresări neliniştit.

— Toată vorbăria asta despre faimă şi recunoaştere, continuă Cooper, râraitul lui accentuându-se, iar ochii căpătând o strălucire arţăgoasă. Nu poţi ascunde mucegaiul cu marmeladă, Joe. Ceea ce vrei să spui de fapt este că eu sunt cheia pentru ca tu să primeşti finanţarea. Asta este. Nu-i aşa?

— Şi ce dacă este aşa? răspunse Joe, furios că fusese prins. Nu ai nici cea mai mică idee de cât de mulţi bani am putea...

— Nu-mi pasă de bani! ripostă Cooper.

— Ei bine, mie da!

— Bine. Ai tot dreptul să câştigi cât de mult poţi. Dar va trebui să o faci fără Dylan Cooper!

Lui Joe i se strânse stomacul. Ştia că Cooper vorbea serios, dar nu putea nici înţelege şi nici accepta asta.

— Eşti doar un bătrân prost şi încăpăţânat, nu-i aşa? Adică de ce nu vrei să mă asculţi înainte de-a...

— Ai perfectă dreptate! izbucni Cooper,

bărbia tremurându-i de furie. Sunt bătrân şi sunt încăpăţânat, dar nu sunt prost. Nu am mai acceptat o însărcinare de mai bine de douăzeci de ani şi nu am de gând să accept una acum!

— Nu, nu eşti prost, Dylan. Eşti un un... un Joe se opri, căutând un termen răutăcios. Un prost nerecunoscător!

— Nerecunoscător, eh? Nu mi-aş face griji în legătură cu banii dacă aş fi în locul tău. Este clar că ai toate calităţile unui om de afaceri de succes! Cooper mârâi şi scuipă cuvintele ca pe o înjurătură.

Fiecare muşchi din trupul lui Joe înţepeni. Mâinile se strânseră pumni, cu încheieturile albite. Cooper le văzu şi înălţă capul sfidător. Rămaseră clocotind, cu ochii aţintiţi cu o ură şi un dispreţ reciproc. Niciunul nu voia să dea prima lovitură, nici să fie cel slab şi să cedeze.

Tăcerea încordată fu sfărâmată de scârţâitul unei balamale. Alicia stătea în pragul uşii, şocată.

— Joe? Ce s-a întâmplat? Dumnezeule, abia

aţipisem. Am crezut că am un coşmar. Eu...

— Bătrân prost şi încăpăţânat!

— Joe... îl dojeni tăios Alicia. Se întinse şi-l prinse pe Cooper de braţ când el dădu să treacă pe lângă ea. Dylan, te rog?

Cooper tuna şi fulgera de-a lungul salonului fără a micşora pasul, apoi se opri în faţa pomului de Crăciun, cu ochii plini de remuşcare.

— Îmi pare rău, Alicia.

Ieşi grăbit din bungalow, trântind uşa în urma sa. Alicia tresări auzindu-l, apoi rămase locului într-o tăcere încremenită.

— Prost încăpăţânat! zbieră Joe, tremurând de furie. Lovi exemplarul cărţii lui Cooper de pe masă, care căzu pe podea cu un pocnet puternic şi alunecă într-un ghiveci cu crăciuniţe.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Alicia din nou. Vreau să spun... este Ajunul Crăciunului. Eu... nu pot să cred că tu... tu şi Dylan... să vă luptaţi ca nişte inamici. De ce?

Joe ridică posac din umeri şi se întoarse.

— Asta ar trebui să fie o perioadă de fericire şi bucurie, spuse ea, tremurând de emoţie. Joe?

Joe o ignoră şi privi afară pe fereastră în tăcere preţ de-o clipă.

— Ştii vorba aceea veche: socoteala de-acasă nu se potriveşte cu cea din târg? Ei bine, îl poţi adăuga şi pe Dumnezeu în socoteala asta.

Cooper cobora scările verandei când simţi că i se strânge pieptul şi începu să respire greu. Se sprijini de furgonetă un moment, respiraţia sa formând aburi cenuşii, apoi se chinui să urce în cabină şi porni prin ninsoarea orbitoare care înainta dinspre mare.

43

Trecură câteva zile. Alicia strângea prin bucătărie, după micul dejun, când Joe apăru prin uşa de la garaj cărând nişte cutii.

— Unde te duci cu alea?

— Înăuntru, răspunse el, evitând întrebarea.

Alicia se duse iute după el în salon.

— De ce? Ce faci?

— Dau jos copacul.

— Pomul de Crăciun? Nici măcar nu este Anul Nou. Întotdeauna îl lăsăm până pe şase.

— Nu şi anul ăsta, replică Joe hotărât, aşezând cutiile pe măsuţa de cafea. Priveşte-l. Crengile s-au lăsat. Acelea sunt toate uscate...

— Ei bine, probabil are nevoie de puţină apă.

— Prea târziu pentru asta acum, declară Joe, îndepărtând un ornament. Este cu un picior în groapă. Scap de el.

Alicia se aşează protectoare în faţa pomului.

— Nu ai nicio şansă şi o ştii prea bine.

— Este periculos, insistă Joe, pe cale să scoată altă podoabă. Ar putea lua foc. Este fără viaţă, inutil şi trebuie să dispară.

Alicia rămase fermă pe poziţii şi-l privi fix în ochi, oprindu-l; apoi expresia ei se îmblânzi şi zâmbi înţelegător.

— Nu eram sigură despre ce este vorba în toată povestea asta, la început, dar acum cred că ştiu.

— Ştii?

— Da, răspunse ea, infatuată. Ce te-ar putea determina să dai buzna aici în dimineaţa asta şi să declari că pomul nostru de Crăciun este, citez: „fără viaţă şi inutil”?

Joe ridică din umeri.

— Nu sunt sigur că te înţeleg.

— Nu mă surprinde.

— Urăsc când faci asta, Alicia. Hai, spune-mi despre ce vorbeşti?

— Neînţelegerea ta cu Dylan.

— Oh! Ce-i cu ea?

— Pace pe pământ. Înţelegere între oameni, Joe. Cred că este timpul să reintri în spiritul Crăciunului şi să treci peste asta. Îi datorezi nişte scuze.

— Nu ai nicio şansă şi o ştii prea bine, îi întoarse replica Joe, repetând intenţionat răspunsul ei anterior.

— Oh, Joe, oftă Alicia. El a trăit toată viaţa după codul său. Tu chiar te aştepţi să se schimbe acum?

— Da, răspunse Joe mârâind exasperat. Este atât de... atât de... încăpăţânat.

— Mai ales când are dreptate.

— Când are dreptate? izbucni Joe.

— Are, Joe. Doar că tu eşti prea mândru s-o recunoşti. Munca asiduă a tatălui tău ţi-a oferit această afacere, iar cartea lui Dylan a salvat-o pentru tine, dar acum va trebui să...

— Cartea lui Dylan? o întrerupse Joe furios. Este a ta, a mea, a lui Gundy şi a lui Lucas. Puţinul pe care-l putea face Dylan era să-şi arate

recunoştinţa!

Alicia trase adânc aer în piept, cumpănind.

— Ai tot dreptul să-ţi pese de angajaţii tăi, Joe, recunoscu ea, îmblânzindu-şi tonul. Dar te înşeli în privinţa lui Dylan şi dacă ai fi cinstit cu tine, ai începe Noul An cu dreptul şi ai decide să continui restul drumului singur.

Joe îi susţinu privirea într-o tăcere furioasă, apoi în ochii lui apăru o licărire, semn că se gândea la ceva.

— S-ar putea să fac asta, spuse el pe un ton duşmănos. Luă cutiile şi se năpusti înapoi prin bucătărie, spre garaj.

Alicia luă podoaba pe care Joe o scosese din pom şi-o atârnă pe creangă, apoi observă că una dintre figurinele din scena naşterii Domnului se răsturnase. Se opri, o îndreptă şi le reaşeză pe celelalte în jurul ieslei când auzi maşina pornind.

Joe conduse direct la tipografie, îl chemă pe Lucas Bartlett şi-i spuse că are o slujbă pe care s-ar putea să o găsească interesantă. O jumătate de

oră mai târziu, tânărul fotograf se afla în biroul lui Joe, ascultând propunerea.

— Este foarte interesant, spuse Bartlett, reflectând. Focul din soba bombată murise de mult, iar ei stăteau înfofoliţi cu paltoane, mănuşi şi pălăriile pe cap. Un astfel de proiect ne poate ţine ocupaţi ani de zile.

— Asta-i şi ideea. Crezi că poţi face faţă?

— Ba bine că nu, răspunse Bartlett cu un zâmbet îngâmfat. Deşi este ceva ce nu înţeleg. De ce nu face Cooper fotografiile?

— Pentru că este un bătrân prost şi încăpăţânat. Ştii cât poate ţine la obiceiurile sale.

Bartlett dădu ochii peste cap.

— Ei bine, uneori astfel de lucruri au un fel de-a ţi-o plăti în cele din urmă. Îmi imaginez că eşti mai mult decât familiar cu toate tehnicile speciale pe care le foloseşte.

— Tehnici speciale? repetă Bartlett cu un rânjet batjocoritor. Arhaice ar fi mult mai corect spus. Chimicale, hârtie, un bec. Atâta tot, asta-i

tot... Bartlett se opri când îşi dădu seama. Oh, oh, am înţeles. Vrei să-i imit stilul...

— Nu te-aş blama dacă te-ai simţi ofensat, Lucas, spuse Joe. Dar nu credeam că ar fi cinstit din partea mea să iau decizia în locul tău.

Tânărul fotograf se gândi o clipă, apoi ridică provocator capul.

— Al cui nume va fi pe cărţi? Al lui Cooper sau al meu?

— Al tău, desigur.

— Atunci nu am de ce să fiu ofensat, spuse Bartlett.

— Bine. Adună nişte mostre cât poţi de repede, îl instrui Joe, dând mâna cu tânărul. Aşteptă până ce el părăsi biroul, apoi îşi scoase o mănuşă şi ridică receptorul. Învârti cadranul o dată, de două ori, apoi se opri nehotărât. Închise, luptându-se cu ceea ce voia să facă. Tăcerea îi reaminti cât de aproape fusese atelierul să fie redus pentru totdeauna la tăcere, cât de disperat se simţise când apăruse perspectiva falimentului

său cum angajaţii lui rezistaseră până la capăt pentru el şi aveau tot dreptul să se aştepte ca şi el să facă la fel.

Joe formă din nou numărul. De data asta, hotărât.

— Arthur? Joe Clements la telefon. Nu am obiceiul să fac afaceri în timpul sărbătorilor, dar am nişte veşti bune.

Arthur Hastings stătea lângă fereastra din biroul casei sale elegant mobilată. În spatele ochiurilor de geam îngheţate care încadrau un pom de Crăciun, râul Charles tăia o brazdă graţioasă prin Back Bay Boston.

— Ai vorbit cu Cooper despre slujbă, declară el, dând ziarul la o parte.

— Da. Da, am făcut-o, răspunse Joe, încercând să nu lase să se cunoască nici urmă de dezamăgire din vocea sa. Pentru a scurta povestea, suntem gata să ne apucăm de lucru oricând doreşti.

— Bine. Hai să ne întâlnim în biroul meu luni.

Să spunem pe la unsprezece?

— Luni, la unsprezece să fie.

— Aştept cu nerăbdare, conchise Hastings vesel. După tot ce-am auzit despre Cooper, sunt chiar nerăbdător să-l întâlnesc.

44

Furgoneta lui Cooper era parcată în faţa casei impunătoare, acoperită cu zăpadă, a doctorului Cheever. Uşa de la intrare se deschise şi el apăru pe verandă îmbrăcând o canadiană din piele de oaie şi porni spre furgonetă târând picioarele. Diagnosticul era tuberculoză cronică. Remediul era să nu mai fumeze pipă şi să petreacă, pe cât posibil, mai puţin timp în camera obscură, plină de vapori de chimicale.

Când Cooper întoarse cheia, motorul tuşi şi pocni, refuzând să pornească. Suna de parcă bătrâna furgonetă trăgea să moară, gândi el. Îşi vârî pipa în colţul gurii şi mai încercă o dată motorul care acum porni, pufăind greoi când plecă de pe loc. Furgoneta obosită şerpui de-a lungul liniei de coastă când motorul începu să tuşească din nou. Cooper apăsă pe maneta de lângă volan, trase şocul, dar motorul tuşi iar, gâfâi şi în cele din urmă muri.

Cooper mârâi dezgustat şi îndreptă maşina spre marginea drumului. Îi trebui o clipă pentru a-şi aduna puterile, apoi coborî şi ridică capota. Toate firele de aprindere păreau fixate, dar el luă o cheie fixă şi începu să le strângă oricum. Încă se ocupa de asta când auzi un vehicul apropiindu-se şi ieşi de sub capotă, căutând ajutor. La vederea automobilului lui Joe se aplecă din nou peste motor, încruntat.

Pe Joe îl preocupa dilema pe care i-o crease Hastings fără să ştie şi nu observase vehiculul stricat de departe, dar, când se apropie şi încetini pentru a-şi oferi ajutorul, făcu ochii mari de furie văzându-l pe Dylan. Aşa-i trebuie prostului bătrân, gândi Joe şi acceleră.

Cooper scuipă pe jos când maşina trecu vuind, apoi urcă înapoi în furgonetă. Făcu câteva încercări, şi motorul nărăvaş porni. Cooper îl lăsă la relanti, coborî din nou şi trânti furios capota. Poate că prietenii vechi erau cei mai buni, dar acesta începea să-l dezamăgească. Rămase în

picioare, cu mâinile în şolduri, privind furgoneta uzată, apoi privirea lui se înmuie, exprimând înţelegere.

— Cred că amândoi suntem pe cale să fim buni de aruncat la gunoi.

45

Alicia se afla în salon, agăţând câteva dintre fotografiile de Crăciun ale lui Cooper alături de cea a bungalow-ului, când telefonul sună. Îşi şterse mâinile pe şorţ şi răspunse.

— Domnule Hastings, ce mai faceţi? Bine, mulţumesc... Nu, nu este. Aţi încercat la atelier? Oh, atunci probabil că este pe drum. O să-i spun să vă sune imediat ce ajunge acasă... Oh, desigur, o idee bună. Mi-ar face plăcere.

Încuviinţă dând din cap şi notă ceva pe un carneţel, apoi rămase cu gura deschisă şi miji îngrijorată ochii privind conţinutul mesajului lui Hastings. La scurt timp după aceea auzi maşina intrând pe alee.

Joe urcă treptele de la verandă două câte două şi intră în salon, unde îl aştepta Alicia.

— Bună, spuse el, sesizând indispoziţia. Ce s-a întâmplat?

— Adineauri a sunat Arthur Hastings.

Stomacul lui Joe se strânse de teamă.

— Hastings? repetă el, făcând tot posibilul să-şi ascundă tulburarea.

— Da. A spus că a uitat că are o întâlnire luni dimineaţa şi vrea să vă întâlniţi, în schimb, la două. A spus să-l suni dacă este vreo problemă.

Joe ridică din umeri, încercând să pară nonşalant. Alicia avea ceva, ceva dezaprobator sau critic în felul în care stătea, ceea ce îl neliniştea.

— Nu, ora două este bine.

Alicia îl studie cu coada ochiului.

— Nu ai spus nimic despre o întâlnire.

— Ei bine, ai spus să găsesc o modalitate de a mă descurca singur şi asta fac.

— Da, mă tem că da.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Ei bine, s-a întâmplat ca domnul Hastings să menţioneze cât de încântat este că l-ai putut convinge pe Dylan să accepte însărcinarea.

— Şi de ce nu ar fi? o provocă Joe, minţind fără Jenă. Îi susţinu privirea o clipă, apoi se uită

ameninţător spre pomul de Crăciun. Eu tot susţin că trebuie să dispară.

— Iar noi spunem că nu, replică Alicia ferm.

— ...şi alea împreună cu el, adăugă Joe, observând fotografiile de Crăciun pe care le atârnase ea.

— Îmi pare rău, majoritatea conduce, declară ea, mângâindu-şi burta. Ai fost depăşit la vot cu doi la unu.

Luni dimineaţa, pomul de Crăciun şi fotografiile lui Cooper încă mai împodobeau salonul, Alicia era încă neliniştită, iar Joe se afla în trenul spre Boston.

Birourile firmei Hastings Brown se aflau într-o clădire impresionantă din calcar pe Hanover Street, la scurtă distanţă de mers pe jos de la Gara de Nord. Mirosul de piele şi ţigări se amesteca cu parfumul de pin proaspăt tăiat provenit de la pomul de Crăciun din zona recepţiei şi, în ciuda incertitudinii economice locul era plin de viaţă, cu angajaţi care forfoteau şi cu ţăcănitul maşinilor lor

de calculat, al celor de scris şi cu soneriile telefoanelor.

Hastings arăta uimit când dădea mâna cu Joe.

— Unde este Cooper? Mă aşteptam să vină cu tine.

— Şi eu la fel, răspunse Joe fără ezitare. Ştia că Hastings va întreba şi se gândise tot drumul ce să răspundă. Am făcut tot ce mi-a stat în putinţă să-l conving să vină, dar ştii cum e el.

Hastings ridică resemnat din umeri.

— Cred că va trebui să atribuim purtarea asta temperamentului său artistic, nu-i aşa?

— Cred că da, răspunse Joe, silindu-se să zâmbească. Va trebui să mă port ca un intermediar.

— Nu cred că ai de ales.

Joe încuviinţă dând din cap, uşurat că trecuse de hopul ăsta.

— Să discutăm despre chestiunea care ne interesează, Arthur.

— În regulă. De unde vrei să începem?

— Cu oamenii. Primul volum ar trebui să fie despre oameni. Vreau să fie un tribut adus spiritului, determinării de-a supravieţui, credinţei lor că acesta încă este tărâmul tuturor posibilităţilor. Vreau să văd asta pe chipurile lor, în ochii lor, în mâinile lor... Se opri, apoi, cu o voce plină de emoţie, concluzionă... în sufletele lor.

Hastings fu mişcat de ardoarea lui Joe şi stătu o clipă înainte de-a răspunde.

— Este o alegere excelentă, Joe. Acum totul depinde de Cooper.

— Cu siguranţă. Joe simţi că avea la îndemână o şansă de a-l pregăti pentru momentul inevitabil şi adăugă degajat: Cel puţin până într-un anumit punct.

Hastings ridică din sprâncene.

— Nu sunt sigur că am înţeles.

— Ei bine, mi-am dat seama că oricine le-ar face, în final totul se rezumă la fotografii.

Hastings ridică gânditor din cap.

— Adevărat. Nu te pot contrazice în privinţa asta.

Joe îşi reţinu un oftat de uşurare şi încuviinţă dând din cap.

46

Maşina şerpui de-a lungul drumului cu zăpadă care ducea spre casa lui Cooper şi parcă lângă furgoneta decolorată.

Alicia se îndepărtă grăbită de maşină, cărând un palton scurt, uzat.

— Dylan? strigă ea, bătând în uşă. Dylan, sunt Alicia.

Ea se lumină la faţă auzind zgomotul de paşi şi scârţâitul balamalelor.

— Oh, speram că vei trece să mă vezi, exclamă Cooper bucuros în timp ce se îmbrăţişau. Intră. Pun apă pentru ceai.

— Mi-ar plăcea, dar am cina pe aragaz. Nu pot sta. Îi arătă paltonul. Ai lăsat ăsta acasă la noi. Am vrut doar să trec să ţi-l las şi să te salut.

— Mulţumesc. Suntem împreună de multă vreme. Acum am ceva pentru tine – ca să spunem aşa.

Înfrigurată, Alicia îşi ridică gulerul şi aşteptă

la intrare în vreme ce Cooper intră în casă şi se întoarse cu un ursuleţ de pluş.

Alicia făcu ochii mari ca un copil.

— Oh, Dylan, nu trebuia să faci asta.

— Desigur că trebuia, se entuziasmă Cooper, bucuros să împartă o clipă de fericire cu ea. Plănuisem să aştept până la fericitul eveniment, dar m-am gândit că este mai bine să profit de moment.

Alicia strânse animăluţul de pluş la piept, apoi. inspirată de conversaţia cu Hastings şi de reacţia tulburată a lui Joe, adăugă:

— Abia aştept să i-l arăt lui Joe.

Cooper se burzului la auzul numelui, dar îşi păstră calmul.

— Ei bine, spuse el pe un ton convenţional care nu îl caracteriza» acum este al tău, Alicia. Eşti liberă să faci ce vrei cu el.

Alicia lăsă umerii în jos dezamăgită, nu de cuvintele lui Cooper, ci din cauza tonului său detaşat care îi confirmă suspiciunile.

— Să înţeleg că tu şi Joe nu aţi mai vorbit, nu-i aşa?

Dylan negă dând din cap sec.

— Nu de când... ei bine, de când te-am văzut ultima dată, răspunse el, zguduit de amintire. De ce întrebi?

Alicia ridică din umeri, hotărând să nu-i spună nimic până ce nu-i va oferi o şansă lui Joe de-a se explica.

— Cred că doream să fie altfel.

— Mă tem că nu-ţi pot îndeplini această dorinţă.

— Ştiu, şopti Alicia, ochii scânteindu-i de emoţie.

— Nu, nu, nu cu din astea, o dojeni el. Îmi promiţi să treci curând pe aici?

Alicia îşi şterse o lacrimă şi încuviinţă dând din cap.

Cooper o îmbrăţişă când Alicia îl sărută pe obraz, apoi se porni iute spre maşină. O privi îndepărtându-se, aşa cum făcuse şi ultima dată, şi

rămase în pragul uşii mult timp după plecarea ei. Încă o dată, un val de emoţii făcu ca mintea lui să se întoarcă cu decenii în urmă şi încă o dată amintirile erau la fel de puternice, sentimentul de pierdere la fel de dureros, iar eventualitatea de-a o vedea vreodată pe mult iubita sa Grace era din nou la fel de lipsită de speranţe.

47

Lumina lunii învăluia bungalow-ul într-o strălucire albăstruie şi se strecura prin fereastră în bucătăria unde Alicia spăla vasele. Joe şedea la masă cu o ceaşcă cu cafea. Întâlnirea cu Hastings îi ameliorase buna dispoziţie, dar păstra o tăcere îngâmfată în legătură cu ea.

— Joe, spuse Alicia într-un târziu, rupând tăcerea. Joe, trebuie să discutăm ceva. Aveam de gând să aduc vorba mai devreme, dar nu voiam să stric cina.

— Aşa că ai decis să strici în schimb restul serii... spuse el, cu aerul că face o glumă.

— Am fost să-l văd pe Dylan în dimineaţa asta.

Ochii lui Joe scânteiară.

— Ce ai făcut?

— M-ai auzit. Am fost să-l văd pe Dylan.

— Al naibii fel de-a începe Noul An. Se ridică, privind-o furios şi neîncrezător. De partea cui eşti?

— Nu este vorba să ţin partea cuiva, Joe. Este vorba de bună-credinţă. Nu am vrut să spun nimic până ce nu am fost sigură. Nu Dylan va face fotografiile, aşa-i?

— Nu am spus niciodată altfel.

— Poate că *tu* nu ai spus-o, dar domnul Hastings a făcut-o, replică Alicia, pe punctul de a-şi pierde calmul. Dacă nu Dylan le face, atunci cine?

— Lucas, răspunse Joe.

— Înţeleg... Dar domnul Hastings nu ştie asta, nu? îl provocă ea, cu ochii scăpărând acuzator. Nu este genul tău să amăgeşti, Joe.

— Nu amăgesc, Alicia. Sunt deştept. Ştiam că ar fi imposibil să-l conving pe Hastings să folosească un alt fotograf, aşa că am decis să-i arăt.

— Să-i arăţi?

— Da. Ştii cum se spune: o fotografie valorează mai mult decât o mie de cuvinte. Ei bine, când va vedea cât de bune sunt pozele, nu-i

va mai păsa cine le-a făcut.

— Bine, spuse ea încrucişând braţele. Şi apoi?

— Apoi, repetă Joe, oprindu-se înainte de-a da lovitura finală, atunci îi voi spune adevărul lui Hastings.

Faţa lui Alicia se lungi. Rămase împietrită.

— Oh.

— Corect. Oh, spuse Joe, dând de înţeles că se reabilitase. Hastings trebuie să completeze un stat de plată în fiecare săptămână, ca şi mine. Oferindu-i o alternativă egală, nu va lăsa el ca un bătrân pricinos să-i stea în cale.

— Cred că nu, admise Alicia, simţind că îl judecase prea aspru. Se pare că-ţi datorez nişte scuze.

Joe surâse afectat.

— Nu te bucura încă. Nu este frumos.

— Aştept, Alicia.

— Îmi cer scuze.

— Mulţumesc, accentuă Joe dând din cap,

apoi trecu pe lângă ea şi ieşi din bucătărie.

Alicia îşi adună gândurile, apoi îl găsi pe Joe şezând la biroul din salon, sortând nişte hârtii. Ea luă ursuleţul de pluş pe care i-l dăduse Cooper dintre cadourile de sub pomul de Crăciun şi îl puse pe birou în faţa lui Joe.

— Nu-i aşa că-i drăgălaş?

— Desigur, răspunse Joe, mai bine dispus. De unde a apărut?

— Dylan mi l-a dat, răspunse Alicia cam prea veselă. M-am gândit că vrei să-l vezi.

Chipul lui Joe se întunecă. Prinse o ureche pleoştită a ursuleţului între degetul mare şi arătător, de parcă animăluţul de pluş ar fi fost contaminat, şi i-l înapoie.

— În regulă. L-am văzut.

Joe se întoarse în scaun şi îşi reluă sortarea hârtiilor ca şi cum ea nu ar fi fost acolo.

48

Temperatura scăzuse foarte mult, iar soba bombată scârţâia protestând în timp ce Bartlett acoperea masa de lucru din biroul lui Joe cu mostre din fotografiile lui: chipuri mândre şi mâini noduroase, muncitori în haine de lucru şi familii de la ferme, copii cu ochi luminoşi şi fericiţi.

— Cred că am deprins destul de bine stilul bătrânului.

Joe încuviinţă dând repede din cap.

— Aş spune că da. Abia aştept să i le arăt lui Hastings.

În după-amiaza următoare, în ciuda viscolului care se jucase cu mersul trenurilor, Joe era în Boston şi întindea fotografiile pe masa din sala de conferinţe de la Hastings şi Brown.

Hastings ocoli masa şi studie fiecare fotografie.

— Nu ştiu, Joe, spuse el într-un târziu cu o expresie gravă. Lipseşte ceva.

Joe simţi că i se face stomacul ghem.

— Lipseşte? Ce vrei să spui?

— Ei bine, au rafinamentul tehnic la care mă aşteptam, dar nu stau prea bine la capitolul artistic. Nu sunt la standardele lui Cooper. Sunt rigide şi ciudate. Ca... ca pozele unor maşini.

Joe arătă uimit.

— Maşini? Dumnezeule, Arthur, eu... eu cred că sunt destul de bune.

— Aşa şi sunt, spuse Hastings oprindu-se enigmatic. Dar nu destul de bune. Cooper a spus întotdeauna că nu îl interesează să accepte însărcinări. Acum ştim de ce.

— Cred că da, răspunse Joe, mintea sa căutând febril o cale de-a salva proiectul. Sunt sigur că dacă îi spun ce ai zis, ar putea face unele modificări...

— Ţi-ai pierde timpul, Joe. Unii oameni, indiferent cât de talentaţi sunt, nu-şi pot canaliza creativitatea spre viziunea altcuiva. Am greşit silindu-l.

Joe suspină deznădăjduit, dându-şi seama că nici dacă continua cu minciuna, nici dacă spunea adevărul nu putea schimba decizia lui Hastings.

— Ştii? continuă Hastings, ţinând o probă în lumină. Dacă nu aş şti bine, aş spune că cineva încearcă să copieze stilul lui Cooper.

Joe înghiţi cu greu, apoi îl privi pe Hastings în ochi.

— Ai dreptate, Arthur. Cineva a făcut-o. Probabil că nu vei crede, dar aveam de gând să-ţi spun. Voiam doar să le vezi mai întâi. Joe coborî privirea şi începu să strângă fotografiile.

Hastings îl privi cu multă înţelegere. Fiecare afacere are suişurile şi coborâşurile ei. Trecuse şi el prin disperarea lui Joe de mai multe ori decât îşi putea aduce aminte şi, în ciuda dibăciei lui, admira tenacitatea şi disponibilitatea tânărului de a-şi asuma riscuri pentru care ai menţine afacerea pe linia de plutire.

— Ştii ceva, mă simt prost în legătură cu povestea asta, Joe, spuse el într-un final.

Joe ridică resemnat din umeri.

— Şi eu.

Hastings rămase îngândurat preţ de o clipă.

— Dacă stau să mă gândesc, am un proiect în perspectivă. Fără garanţii, dar s-ar putea să-l pot îndrepta în direcţia ta.

Joe încuviinţă dând şovăitor din cap.

— Nimic de genul acesta, desigur, dar este ceva la care te pricepi: un catalog... produse comandate prin poştă. Ar trebui să aflu mai multe peste câteva zile.

— Asta ar fi minunat, Arthur, spuse Joe. Zâmbi silit şi puse ultimele fotografii în mapa de piele.

— Apropo, îmi amintesc că ai spus ceva despre un fotograf pe care-l foloseşti pentru genul acesta de lucruri. Cum îl chema? Barton? Bennett?

— Bartlett, răspunse Joe cu voce scăzută. Lucas Bartlett.

— Aşa, da. Crezi că este disponibil?

— Da, bombăni Joe, atins de ironie. Am

sentimentul că ar putea fi.

La scurt timp după aceea, în trenul spre Newbury, Joe se gârbovi în scaun, privind afară pe fereastră la peisajul hibernal care se derula rapid. Hipnotizat de imaginile efemere şi de ţăcănitul ritmic al roţilor de tren, se gândea cum, după ce îşi salvase compania şi împiedicase ca angajaţii lui să-şi piardă slujbele, reuşise să-şi piardă cumva calea şi să-şi nege integritatea pentru a publica o a doua carte.

Fusese întotdeauna un om cinstit, care se mândrea că cuvântul său era o garanţie. Acum se ruşina de lăcomia sa şi de aparenţele înşelătoare care nu îl caracterizau şi se simţea vinovat că se certase cu Cooper, ca să nu mai vorbim de cum se certase cu Alicia şi îi dispreţuise bunătatea şi simţul decenţei.

Aproape se înserase când trenul ajunse în Newbury. Joe îşi târî picioarele prin zăpadă, spre maşină, cărând mapa, apoi se aşeză la volan şi îşi aprinse o ţigară. În dimineaţa aceea, se dusese

singur cu maşina la gară pentru a evita ca Alicia să conducă pe drumurile înşelătoare. Acum, în timp ce conducea pe fâşia de gheaţă care mergea paralel cu coasta, sentimentul de ruşine şi vinovăţie pe care-l simţise în tren reveni cu o forţă copleşitoare.

Ca un animal rănit care se retrage în bârlogul său, Joe nu voia nimic mai mult decât să ajungă acasă şi să se refugieze în îmbrăţişarea liniştitoare a lui Alicia, dar inima îi bătea ca un ciocan şi respira sacadat, iar pe frunte îi apăruseră broboane de transpiraţie în ciuda frigului; deodată trase pe marginea drumului, incapabil să mai facă faţă chinului. Trase adânc din ţigară, expirând încet ca şi cum ar fi eliminat demonii care-l acaparaseră, şi rămase acolo, deasupra falezei, privind în jos la marea agitată de furtună, anxietatea sa domolindu-se cu fiecare mişcare de metronom a ştergătoarelor pe parbriz.

49

În aceeaşi dimineaţă, vântul în rafale care făcea ca furtuna de zăpadă să măture portul de la un capăt la celălalt ameninţa să-l dărâme pe Cooper de pe digul acoperit cu gheaţă în valurile furioase de dedesubt. Torenţii se învolburau aproape de ghetele sale uzate în vreme ce el se apleca asupra aparatului. În depărtare, unde viscolul mărşălui peste crestele înzăpezite ale munţilor, o aură de lumină penetra perdeaua de nori, transformând fiecare fulg de zăpadă într-o piatră preţioasă, strălucitoare. Cooper făcu o jumătate de duzină de expuneri, făcând turul vizual în toată gloria sa, apoi se întoarse degrabă în camera obscură cu prada sa.

Petrecu restul dimineţii developând negative şi era pe punctul să facă prima imprimare când sunetul estompat al telefonului se auzi din casă. Ca de obicei, presupuse că se va opri după ce va suna de câteva ori şi oricine era va reveni dacă

era într-adevăr atât de important, dar de data asta telefonul sună neîncetat. Cooper lăsă negativul deoparte şi intră în casă să răspundă.

— Cooper.

— Dylan? Dylan, oh, slavă Cerului că eşti acolo, exclamă Alicia, încercând să-şi recapete respiraţia. Eu... eu... respira întretăiat, clătinându-se înapoi spre canapea.

— Fată dragă? Ce s-a întâmplat? Eşti bine?

— Copilul, dezvălui Alicia printre durerile contracţiilor. Doctorul Cheever a spus că va veni abia peste câteva săptămâni... Deodată ea înţepeni şi gemu, mângâindu-şi burta.

— Copilul... copilul, Cooper ridică vocea entuziasmat. Vei avea un copil.

— Da, da, Joe nu este aici, iar eu nu am cum să ajung la spital. L-am sunat pe doctorul Cheever, dar nu a răspuns. Grăbeşte-te, te rog.

— Rezistă, fată dragă. Plec chiar acum.

Dylan ieşi din casă trăgând paltonul pe el şi se sui în furgonetă. Motorul refuză să pornească şi

el ajunsese la capătul răbdării când acesta porni în cele din urmă. Băgă în viteză şi se îndreptă spre deal, forţând bătrânul vehicul până la limită, cauciucurile uzate patinând pe drumurile îngheţate. Cincisprezece minute mai târziu intră pe aleea din spatele bungalow-ului familiei Clements. Coborî şi lăsă motorul pornit.

— Alicia? strigă el, şi mai neliniştit când dădu buzna în salon. Alicia, eşti bine?

Alicia nu se mişcase de pe canapea. Cu dinţii încleştaţi în urma unei noi contracţii, răspunse încuviinţând din cap.

— Bine, mormăi Cooper. Mai bine ţi-ai strânge lucrurile. Grăbeşte-te. Nu ştiu cât ne va lua să te duc la spital pe drumurile astea.

Alicia începu să se ridice, apoi înţepeni din nou.

— Nu. Nu, Dylan, este prea târziu. Nu vom ajunge niciodată.

— Nu vom ajunge niciodată? repetă Cooper neîncrezător. Să înţeleg că vrei să spui că…

— Da, îl întrerupse Alicia. Vine copilul, acum. Scoase un geamăt de durere, apoi altul, arcuindu-şi spatele pe pernele canapelei. Chiar acum. Mai bine m-ai ajuta să ajung în pat, apoi încearcă din nou la doctorul Cheever.

Cooper o luă de braţ şi o conduse prin vestibul spre dormitor, mintea lui întorcându-se cu repeziciune în urmă cu decenii, spre o altă astfel de noapte, spre o altă tânără femeie, spre mult iubita sa Grace, înspăimântată şi singură, spre copilul pe care nu l-a cunoscut niciodată, copilul despre care aflase, atunci când se întorsese de la război, că era alături de Domnul în ceruri. Zdruncinat de amintiri, cu ochii scânteind de emoţie, o ajută pe Alicia să urce în pat, apoi se grăbi înapoi în salon şi formă numărul de telefon.

50

Biserica Comunităţii din Newbury era întunecată la această oră, cu excepţia unei lumini blânde deasupra altarului. Pastorul Martin intră printr-o uşă de lângă altar şi se îndreptă spre aleea dintre strane, mijind ochii pentru a identifica silueta încovoiată din ultima strană.

— Joe? întrebă el nesigur, apropiindu-se între timp. Joe Clements?

Joe se mişcă neliniştit şi încuviinţă dând din cap.

— Mi s-a părut că aud o maşină, explică pastorul, apoi încercând să glumească, adăugă: Aş face orice ca să evit confruntarea cu hârtiile. Chiar să ajut un enoriaş.

Joe zâmbi uşor.

— Dar nu te-ai aşteptat să fiu eu acela. Nu-i aşa, pastore Martin?

— Nu, nu pot spune că m-am aşteptat la aşa ceva, dar mă bucur să te văd, Joseph. Îmi amintesc

că am încurajat-o pe Alicia să te aducă la slujbele de duminică.

— Asta nu putea aştepta până duminică, pastore Martin.

— Sună serios, spuse pastorul, strecurându-se în strană, lângă el. Cum pot să te ajut?

Joe ridică mâhnit din umeri, nesigur.

— Nu sunt convins că poţi. Nu sunt sigur că o poate face cineva. Nici măcar nu sunt sigur de ce mă aflu aici. Sincer. Ştiu doar că am avut un Crăciun minunat, iar apoi totul a început să o ia razna. Simt de parcă lumea mea se destramă. Întâlnirea pe care am avut-o astăzi a fost ultima picătură. Scutură din cap şi gemu disperat. Voiam doar să ajung acasă la Alicia, dar deodată m-am simţit atât de... atât de... copleşit... încât a trebuit să trag pe dreapta. Nu puteam să mă duc în halul ăsta acasă. Eu... eu cred că, cu naşterea care se apropie, mă temeam să nu o supăr. Încercam să lămuresc lucrurile când mi-am adus aminte de ceva ce-a spus ea pe drumul spre casă de la piesa

de Crăciun şi... şi iată-mă aici.

— Ei bine, mă bucur că eşti aici, spuse blând pastorul Martin. Acum să vorbim despre ceea ce te nelinişteşte.

Joe întinse mâinile într-un gest neputincios.

— Nu ştiu, eu nu... nu mai sunt eu însumi... mă simt derutat şi încolţit. Se foi în stranã şi îşi încrucişă braţele ca şi cum ar fi încercat să se cuprindă, apoi le desfăcu şi începu să tragă de gulerul de la cămaşă. Adevărul este că mă simt atât de vinovat! Tatăl meu m-a învăţat să fiu un om integru... să spun mereu adevărul şi să-mi ţin cuvântul dat.

Părintele Martin dădu din cap cu simpatie.

— Vina este ceva comun tuturor fiinţelor umane, Joe. Dumnezeu ne-a dat fiecăruia o conştiinţă, iar când o profanăm, ne simţim rău. Sunt sigur că te poţi gândi la un motiv bun pentru care te simţi vinovat.

— O jumătate de duzină, lăsă Joe să-i scape, aruncându-se într-o litanie de ofense care se

scurgeau din el ca apa năvălită dintr-un zăgaz. Am fost egoist şi îngâmfat şi... şi... da, înşelător. Sunt vinovat de lăcomie şi de nerezonabil. Ca să nu mai spun de lipsă de respect faţă de soţia mea şi... şi răutăcios cu persoana care a ajutat cel mai mult ca afacerea mea să nu dispară.

Potopul se termină doar atunci când povesti în detaliu cearta sa cu Cooper şi tentativa lui de a-l păcăli pe Hastings.

— Ei bine, spuse oftând pastorul Martin ca şi cum şi-ar fi tras sufletul. Se pare că le-ai oferit celor Şapte Păcate o plimbare pe cinste...Tăcu şi zâmbi gândindu-se la ce urma să spună... Deşi nu-mi amintesc să fi pomenit ceva de lăcomie sau lenevie.

— Sunt sigur că nu pentru că nu aş fi încercat.

— Da, îmi amintesc, nu eşti genul care să facă lucrurile pe jumătate, nu-i aşa?

Joe reuşi să zâmbească, dar ceea ce nimerise la ţintă fusese adevărul remarcii pastorului, nu

umorul ei.

— Nu, acum că ai pomenit asta, pastore Martin, nu sunt şi asta este cea mai urâtă parte. Întotdeauna am putut să... să mă ocup de lucruri în felul meu. Dacă am vreo problemă, o atac fără ocolişuri şi mă ţin de ea până ce o rezolv. Nu am mai fost într-o astfel de situaţie... nu am simţit niciodată nevoia de-a cerea ajutorul cuiva... cu atât mai puţin lui Dumnezeu. Umerii lui se cocârjară sub povara propriei afirmaţii şi oftă, părând extrem de abătut. Cred că mai bine aş adăuga la listă şi ipocrit, nu-i aşa?

— Ei bine, cred că avem destule *mea culpa* pentru o zi, spuse pastorul, fără să-l mişte felul în care Joe îşi plângea de milă, apoi expresia de pe chipul său se îmblânzi. Ştii, mulţi dintre noi au tendinţa de a se apropia de Creatorul nostru când sunt copleşiţi de necazuri. Cred că acesta este unul dintre motivele pentru care El le permite. Cu cât simţim mai mult că nu mai deţinem controlul asupra evenimentelor, cu atât mai înclinaţi suntem

să recunoaştem existenţa unui Dumnezeu care deţine controlul. Cu fiecare zi, lumea devine un loc din ce în ce mai haotic, un... un adversar din ce în ce mai formidabil. Nu este doar dificil, ci şi prostesc să încerci să-i faci faţă singur.

Joe răspunse încuviinţând timid din cap.

— Asta este exact ceea ce încerca să-mi spună şi Alicia, dar nu am ascultat-o. În schimb, când lucrurile au luat-o razna, am încercat să o conving – şi pe mine, desigur – că aveam un motiv întemeiat să fac ceea ce am făcut, dar... dar... scopul nu scuză mijloacele, nu-i aşa?

— Nu, răspunse pastorul Martin. Dar, desigur, noi credem că este mult mai uşor să trecem peste o greşeală etică dacă a apărut dintr-un efort bine intenţionat.

Joe încuviinţă dând din cap.

— Cu siguranţă că aşa este, dar nu funcţionează, pastore Martin. Nu funcţionează deloc. Aşa cum spuneam, nu sunt eu însumi. Este... este ca şi cum aş fi devenit altcineva pe

care nu-l mai recunosc. Cineva... cineva care... Lăsă propoziţia neterminată când înţelese care era sursa chinului său, apoi expresia lui deveni mai dură şi, pe un ton dezaprobator, concluzionă:... cineva care nu-mi place.

Pastorul Martin dădu din cap cu înţelepciunea experienţei acumulate.

— Ai un suflet bun, Joe. Nu este surprinzător că oricât ai încerca să-ţi justifici comportamentul ca fiind în folosul celorlalţi, conştiinţa ta nu crede asta. În loc să-ţi ofere linişte sufletească, să te împace cu Dumnezeu, te face să te simţi vinovat în faţa Lui. Şi liniştea sufletească este ceea ce-ţi doreşti, mai ales în perioada Crăciunului. Despre asta era vorba, nu?

Joe oftă uşurat şi încuviinţă dând din cap.

— Ei bine, simplul fapt că te afli aici este o dovadă serioasă că ştii ce ai de făcut mai departe.

Joe încuviinţă dând iar hotărât din cap şi drept răspuns enumeră:

— Să-mi stăpânesc mândria, să-mi

mărturisesc păcatele în faţa lui Dumnezeu, să-mi cer scuze oamenilor pe care i-am rănit şi – cel mai important dintre toate – să găsesc o modalitate de-a îndrepta lucrurile cu Cooper.

— Pare un plan bun de acţiune, spuse pastorul Martin, ochii săi luminându-se când auzi numele lui Cooper. Un tip extraordinar de talentat. Frumoase fotografii ale bisericii, apropo. Ştii că s-a căsătorit aici?

Joe arătă surprins.

— Cooper?

Pastorul Martin încuviinţă dând din cap.

— Cu aproape douăzeci de ani în urmă. Eu am ţinut slujba.

Joe făcu ochii mari, intrigat.

— Deci… deci ai cunoscut-o pe soţia lui? Ai cunoscut-o pe Grace?

Ochii pastorului Martin se umbriră de tristeţe.

— O tânără fermecătoare. Inteligentă, inimoasă, seamănă cu Alicia în multe privinţe.

Povestea lor este una tragică.

— Da, ştiu, spuse Joe, vocea lui devenind o şoaptă plină de căinţă. Cred că ar trebui să socotesc cât de binecuvântat sunt, nu-i aşa?

— Într-adevăr, şi din câte am înţeles, ai avut parte de aşa ceva în ultima vreme, ca să nu mai amintesc de cea care e pe drum. Ştii, în experienţa mea, împăcarea cu Dumnezeu este primul pas pentru a te împăca cu tine însuţi şi cu cei de care te-ai înstrăinat. Toţi avem tendinţa de-a ne pierde calea la un moment dat... Pastorul Martin tăcu apoi privi spre crucea care atârna deasupra altarului. Adu-ţi mereu aminte, Joe – El nu a murit pe cruce pentru oamenii care sunt perfecţi, ci pentru păcătoşii ca tine şi ca mine. Şi nu există păcat în lume asta pe care El să nu-l poată ierta dacă Îl rogi. Cel mai strălucit exemplu este al hoţului care a fost crucificat alături de Iisus. Când a cerut iertare, Iisus i-a promis: „... în ziua asta vei fi alături de mine în paradis”. Dacă Îl chemi în sufletul tău şi Îi ceri iertare, El poate, aşa

cum spune Biblia, „să te facă alb ca zăpada”.

— Mulţumesc, pastore Martin. Mulţumesc pentru tot, spuse Joe, întinzând mâna. Oh, şi un An Nou fericit!

— Da, un An Nou fericit, Joe! spuse pastorul Martin, mulţumit că îl ajutase pe Joe să îndrepte lucrurile. Îl bătu pe umăr, apoi ieşi din strană şi se contopi printre umbrele bisericii.

Joe rămase pe loc o clipă, reflectând în linişte, apoi căzu în genunchi, îşi plecă umil capul rugându-se, îşi mărturisi păcatele şi-L invită pe Hristos în viaţa sa.

51

Întunericul se lăsase până când Joe ajunse la bungalow. Farurile maşinii măturară cele două vehicule parcate pe alee. Una era furgoneta lui Cooper, celălalt, un sedan negru pe care Joe îl recunoscu ca fiind Packard-ul doctorului Cheever. Ţâşni din maşină şi se năpusti înăuntru, inima bătându-i atât de tare încât o putea auzi.

Se năpusti în salon şi-l găsi pe doctorul Cheever şezând pe canapea şi sorbind un coniac, iar Cooper pe un scaun de răchită, fumând calm din pipă. Bătrânul înţepeni văzându-l şi îl privi acuzator. Joe era prea supărat ca să observe şi exclamă:

— Ce s-a întâmplat? Este totul în regulă?

— Da, mama şi fiul sunt bine, răspunse Cheever ridicându-se şi întinzându-i mâna lui Joe. Felicitări.

— Mama şi fiul? repetă Joe uluit. Eşti sigur? Eşti absolut sigur? continuă el repede. Amândoi

sunt bine?

Cheever răspunse dând energic din cap.

— Dar... dar am crezut că se va întâmpla abia peste câteva săptămâni.

— Şi eu la fel, răspunse Cheever, ochii săi zâmbind din spatele ochelarilor fără ramă. Evident, băiatul tău are o voinţă proprie. Ai vrea să-i vezi?

— Oh! Oh, da, răspunse Joe, încă uluit de întorsătura evenimentelor. Sigur că aş vrea.

Cooper rămase în urmă în timp ce Cheever deschidea drumul spre dormitor. Toate pernele erau stivuite la capul patului, iar Alicia şedea sprijinită, îngrijind copilul.

— Bună, scumpule, şopti ea.

— Dumnezeule, eu... îmi pare atât de rău, oftă Joe, copleşit de vinovăţie. Nu aş fi plecat niciodată dacă aş fi ştiut...

— Oh, Joe, cum ai fi putut să ştii? spuse Alicia, absolvindu-l de orice vină. Doctorul Cheever spune că este un mic soldăţel. Zece

degeţele la mâini, zece la picioare, un apetit ca al tatălui său...Vrei să-l ţii în braţe?

Joe ezită o clipă, apoi luă copilul şi-l legănă neîndemânatic în braţe, dar feţişoara liniştită care-l privea dintre cutele păturicii părea că îi potoleşte tulburarea.

— Este frumos, scumpo, şopti Joe cu un sentiment de încântare, mândrie şi veneraţie care îl cuprinde pe orice părinte. Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc, doctore, spuse el, întorcându-se spre Cheever. Dar îţi promit că voi găsi o cale.

— Mie? se întrebă Cheever. Eu eram într-o vizită la domiciliu în Rowley. Se terminase până am ajuns eu aici. Nu-mi mulţumi mie, mulţumeşte-i lui Dylan. Numai Dumnezeu ştie ce s-ar fi întâmplat dacă nu era el.

Joe respiră prelung şi o privi pe Alicia. Nu era nevoie de cuvinte. Pusese totul în ordine cu pastorul Martin şi acum era în armonie cu Dumnezeu, iar ochii lui spuneau totul.

Alicia simţi schimbarea profundă din el şi îşi

mută privirea spre uşă.

Joe ştiu exact ce gândea ea şi dădu din cap.

— Mă întorc imediat.

Cuibări copilul în braţele lui Alicia şi se duse în salon pentru a se împăca cu Cooper, dar bătrânul plecase.

Joe auzi furgoneta tuşind şi refuzând să pornească şi se grăbi spre uşă. Chiar când o deschise, motorul porni şi Cooper băgă furgoneta în viteză. Joe era pe punctul de a-l striga şi de a fugi după el, dar în ciuda nevoii sale de a face pace, Joe simţi deodată că scuzele sale ar trebui să fie speciale, dincolo de cuvinte, şi rămase în pragul uşii, uitându-se după furgoneta care cobora pe alee.

În dimineaţa următoare, trezit devreme de plânsetul înfometat al bebeluşului, Joe se duse în bucătărie şi pregăti micul dejun. Ducea o tavă cu pâine prăjită, cafea, unt şi gem în dormitor când, privind spre salon, fu surprins să o vadă pe Alicia stând în faţa pomului de Crăciun cu bebeluşul.

— Alicia? zise Joe îngrijorat. Nu a spus doctorul Cheever că ar trebui să stai în pat?

— Chiar aşa a spus, răspunse ea cu o licărire ştrengărească în ochi. Dar nu cred că nu ar fi de acord să mă lase să-i arăt lui Joseph Clements Jr, primul său pom de Crăciun.

— Oh, spuse Joe, puţin necăjit, apoi pe un ton de autocondamnare spuse: Vezi? Nu-i aşa că te bucuri că te-am convins să nu-l strângem?

Alicia râse şi se aşează pe canapea cu copilul. Joe se aşează lângă ea şi începu să amestece în cafea, pierdut în gânduri.

Alicia simţi ce îl neliniştea şi îi luă mâna într-a sa.

— Nu a mers prea bine ieri, cu domnul Hastings, nu-i aşa?

— Nu, mă tem că nu, răspunse Joe oftând învins. Cred că nu am apreciat niciodată cât de special este talentul lui Dylan.

— Cât de special este el, Joe.

Joe încuviinţă dând din cap.

— Eu am fost cel încăpăţânat şi prost.

— Ca să nu spunem lacom, egoist şi foarte ţâfnos, îl tachină Alicia.

— Ştiu. Îmi pare rău. Am spus lucruri care dor şi...

— Ssst, şopti ea, punându-i un deget pe buze.

— În regulă, dar credeam că vei fi bucuroasă să afli că pastorul Martin a fost cel care m-a ajutat să-mi pun ordine în gânduri.

— Pastorul Martin?

— Vezi? Ştiam că asta-ţi va reţine atenţia. M-am oprit să-l văd ieri, în drum spre casă. De aceea am întârziat.

— Oh, Joe...

— Ştii, ai avut dreptate. Pentru prima dată în viaţa mea sunt într-o adevărată armonie cu Dumnezeu.

Ochii Aliciei sclipiră de emoţie.

— Acesta este cel mai frumos cadou de Crăciun dintre toate, Joe.

El zâmbi, savurând momentul, apoi, privind

în jos spre copil, spuse:

— Cred că ar trebui să numim asta egalitate.

— Aşa şi eu, răspunse Alicia într-un fel care sugera că punea ceva la cale. Acum, nu vreau să par egoistă sau altceva, dar mai există un cadou pentru care mă mai rog.

— Lucrez la asta, spuse Joe cu un zâmbet poznaş, ştiind că se referea la împăcarea lui cu Cooper.

Alicia arăta derutată.

— Lucrezi la asta? repetă după mine: îmi pare rău, Dylan. Am greşit. Îmi cer scuze. Sper că mă vei ierta. Este simplu, nu-i aşa?

— Da, dar vreau să-i ofer şi eu ceva, ceva special, ca să mă asigur că ştie că eu chiar vorbesc serios. Vreau să ştie cât de rău mă simt şi cât de mult îi preţuiesc prietenia.

Joe luă ursuleţul de sub pom şi-l aşează lângă fiul său nou-născut. Se gândea care ar putea fi acel cadou, când observă fotografiile de Crăciun pe care Alicia le atârnase lângă cea a bungalow-

ului. Una dintre ele – fotografia cu Grace mergând printr-un peisaj hibernal – îi reţinu timp îndelungat atenţia, apoi privirea lui se lumină la gândul ideii speciale care îi trecuse prin cap.

În după-amiaza aceea, când Alicia şi bebeluşul dormeau, Joe se asigură că uşa dormitorului era închisă, apoi se duse la birou şi-l sună pe Hastings la firma sa din Boston. Îi spuse că lucra la un proiect special, unul foarte special şi personal, care îl implica pe Cooper, şi îi ceru ajutorul.

52

Aproape o lună trecu din noul an. Ninsoarea se oprise. Drumurile erau curăţate. Iar soarele dimineţii se ridica pe cerul senin, dar Newbury era încă în strânsoarea rece a iernii.

Deşi Joe trecu peste impactul întâlnirii sale fatidice cu Hastings, nu uitase proiectul de comandă prin poştă despre care pomenise Hastings la sfârşit. Spre uşurarea lui Joe, nici Hastings, iar în această dimineaţă, abilul om de afaceri luase trenul din Boston pentru a discuta despre acesta. Cei doi bărbaţi se aflau în biroul lui Joe, trecând în revistă detaliile, când poştaşul bătu la uşa întredeschisă.

— Neaţa, Ben, spuse Joe, luminându-se la faţă.

— Domnule Clements, mormăi Ben, înmânându-i un plic cu livrare specială. Scuze că vă întrerup, dar am nevoie de semnătura dumneavoastră chiar aici.

— Plăcerea mea, spuse Joe, semnând chitanţa.

— Apropo, am auzit că e rost de felicitări.

Joe scoase un trabuc dintr-o cutie de pe birou şi i-l dădu lui Ben.

— Mulţumesc, toată lumea spune că seamănă cu mama sa.

— Norocos băiat, glumi Ben şi plecă repede.

— Ei bine, spuse Hastings, arătând spre materialul pe care îl împrăştiase pe masa de lucru, aş spune că ai destule ca să te ţină ocupat.

— Destule, răspunse Joe. Apropo, îţi aminteşti de proiectul acela special despre care am vorbit?

— Da, am înţeles că oamenii mei au găsit informaţia pe care o căutai.

— Cu siguranţă că au făcut-o. Au telegrafiat-o spre biroul meu acum câteva săptămâni... Joe ridică plicul cu livrarea specială... iar răsplata se află aici.

Mai târziu în după-amiaza aceea, soarele

atârna deasupra orizontului când Joe parcă pe aleea acoperită de zăpadă a bungalow-ului. Alicia auzi maşina şi ieşi în prag pentru a-l întâmpina.

— Bună, scumpule! Cum a mers?

— Ei bine, am primit lucrarea...

— Asta este minunat, exclamă ea, conducându-l înăuntru. Vreau să-mi spui totul despre ea.

— Sincer, mi-a ajuns cu afacerile pe ziua de azi. Este timpul să trecem la treburi mult mai importante.

Alicia ridică din sprâncene curioasă.

— Adevărat?

— Aha. Tocmai voiam să-ţi sugerez să dăm o fugă până acasă la Dylan.

— Acasă la Dylan? repetă Alicia, părând la fel de nesigură pe cât era de bucuroasă.

— Da, am o surpriză pentru el.

Alicia miji ochii, îngrijorată.

— Sper că nu este ca ultima.

Joe zâmbi şi scoase plicul cu livrarea specială

din buzunar.

— Nu, este aici, înăuntru.

— Ei bine, haide. Ce este?

— Un bilet de vapor.

— Un bilet de vapor? exclamă ea.

— Îhî. Cabină clasa întâi, o călătorie dus-întors spre Scoţia pe numele de D. Cooper.

— Oh, Joe! Hai să mergem să i-l dăm chiar acum!

— Încearcă să mă opreşti. Mai e încă ceva.

— Da?

— Îhî. Hai să-l înfofolim pe Joseph şi-ţi spun pe drum.

La puţin timp după aceea, maşina rula de-a lungul coastei acoperite de zăpadă, cu Joe la volan. Alicia şedea alături de el, legănând bebeluşul. El o luă pe drumul care şerpuia printre coline, conduse pe drumul denivelat şi necurăţat spre locuinţa lui Cooper.

Alicia se înveseli la vederea camionetei uzate parcată afară.

— Oh, bine, este aici, spuse ea, în timp ce Joe parcă alături de ea. Coborâră şi se grăbiră spre intrarea principală. Joe ciocăni o dată, apoi ciocăni din nou.

— Dylan? Dylan, eşti înăuntru? Nu răspunse nimeni, nu se auziră paşi, niciun sunet. Probabil a ieşit să facă fotografii.

— Nu ştiu ce să zic, zise Alicia, privind la cerul întunecat. De obicei este aici la ora asta.

Joe se duse la fereastră, şterse un petic de gheaţă cu mănuşa şi privi înăuntru. Ochii săi se opriră asupra aparatului de fotografiat al lui Cooper, aşezat lângă şemineu.

— Ei bine, poate a ieşit, dar nu ca să facă fotografii.

Alicia încercă uşa cu mâna liberă. Se deschise scârţâind şi ea intră în salon. Aerul rece era plin de mirosul chimicalelor şi aroma fumului de pipă.

— Dylan? Dylan, eşti aici? strigă ea, un val de îngrijorare străbătând din glasul ei.

— Unde naiba e? se întrebă Joe, urmând-o.

Alicia ridică din umeri. Trecură câteva secunde încordate înainte ca ea să-şi dea seama.

— Oh, ştiu, spuse ea uşurată. Aşteaptă aici cu tăticul, bine? îi dădu copilul lui Joe şi porni grăbită pe coridor.

Camera obscură era închisă. Alicia puse urechea pe uşă, dar nu auzi nici hârtia foşnind, nici bălăcire în chimicale, nici paşi şovăitori. Ciocăni uşor, ezitând să-i întrerupă munca lui Cooper.

— Dylan? strigă ea. Dylan, eşti acolo?

Niciun răspuns. Ea ciocăni din nou, de data asta mai tare, apoi încercă mânerul. Uşa era încuiată pe dinăuntru şi nu se clintea. Neliniştea ei spori.

— Dylan?! Dylan, sunt Alicia. Eşti bine?!

Tăcere. Era disperată, pe punctul de a se duce să-l aducă pe Joe, când auzi zgomotul zăvorului trăgându-se. Uşa se deschise scârţâind şi ea pătrunse în beznă. Miji ochii până ce-i

obişnui cu întunericul şi-l găsi pe Cooper gârbovit într-un scaun.

— Dylan? spuse ea blând, croindu-şi drum prin întuneric. Dylan, eşti bine?

Trecu un timp îndelungat până ce el încuviinţă dând din cap.

— Da. Sunt bine. Nu voiam să te sperii.

— Atunci de ce nu ai răspuns? întrebă Alicia, privind în jur. Ce faci aici? Nu pari să lucrezi.

— Nu lucrez. Udam plantele când am auzit maşina şi m-am uitat afară. Când te-am văzut cu... cu... Numele îi rămase în gât şi el o luă de la început. Când am văzut cine era cu tine, am decis că nu sunt în stare să primesc vizitatori.

— El ştie că a greşit, Dylan.

— Îmi amintesc că a pomenit asta de câteva ori.

— Se simte groaznic. El...

— Aşa şi trebuie.

— Te rog? Vrea să-şi ceară scuze.

— Prea târziu.

— Niciodată nu este prea târziu. Are ceva pentru tine. Ceva special.

Cooper se încruntă sfidător şi negă dând din cap.

— M-am hotărât în privinţa asta.

Mintea Aliciei funcţiona rapid, căutând o cale de-a schimba situaţia, şi îi veni o idee.

— Credeam că suntem prieteni, începu ea sperând că timbrul vulnerabil al vocii ei va ajunge la el.

— Desigur că suntem, răspunse Cooper. Tu şi cu mine, adăugă el, făcând deosebirea.

— Prieteni vechi? spuse ea apăsat.

Cooper ridică suspicios din cap, apoi mîji ochii, înţelegând, şi încuviinţă dând din cap.

— Demni de încredere, loiali, pe care poţi conta şi care pot conta pe tine? continuă ea vorbind repede, simţind că-l adusese acolo unde voia.

Dylan încuviinţă din nou dând din cap.

— Aşa-i.

— Ei bine, contez pe tine, Dylan.

Cooper se gândi la spusele ei timp îndelungat. Puse pipa neaprinsă în colţul gurii, recunoscând că avea dreptate, apoi o urmă pe Alicia în salon, unde Joe aştepta cu copilul. Ea îl luă din braţele tatălui şi se dădu la o parte, lăsându-i pe cei doi bărbaţi să se privească într-o tăcere apăsătoare.

— Îmi pare rău, Dylan, spuse Joe într-un târziu. Am greşit şi aş vrea să mă revanşez faţă de tine dacă pot. Scoase plicul din jachetă şi i-l oferi lui Cooper.

Cooper îl privi suspicios, apoi simţi privirea lui Alicia şi îl smulse din mâna lui Joe, băgându-l în buzunar.

— Îl accept, mârâi el.

— Nu. Trebuie să-l deschizi, spuse Alicia.

Cooper înţepeni, parcă opunând rezistenţă.

— Contez pe tine, îţi aminteşti?

Cooper mârâi, apoi scoase plicul şi-l desfăcu rupându-l. Făcu ochii mari la vederea biletului de

vapor care îl emoţionă dincolo de cuvinte.

— Ei bine, spuse Alicia, radiind. Nu ai de gând să spui nimic?

— Un bilet spre Scoţia? răspunse Cooper şoptind uimit.

Joe oftă uşurat.

— Ei bine, după ce ai spus cum că ai vrea să te întorci acasă, nu am crezut că ar fi corect să o facem pe Grace să aştepte o veşnicie.

Ochii lui Cooper tremurară de încântare.

— Grace? Grace a mea?

— Doar dacă nu cunoşti vreo altă femeie numită Grace?

— Oh, Joseph. Nu ştiu ce să spun. Cooper îşi lăsă liber entuziasmul când, deodată, ochii lui se umbriră de îngrijorare.

— Ce este? întrebă Alicia.

— Ce să spun? Mi-am dat seama că dacă nu am putut-o găsi pe Grace atunci, acum ar fi mai mult decât imposibil.

Alicia şi Joe schimbară zâmbete

atotştiutoare.

— Şi ce vrea să însemne asta? întrebă Cooper.

— Oh, doar un presentiment, răspunse Joe. Dar dacă aş fi un om care pariază, aş paria că de data asta vei avea mai mult noroc.

Cooper îl privi fix, fiindu-i frică să-şi implice sufletul.

— Voi... voi aţi găsit-o?

— Ei da, am avut un ajutor, răspunse Joe zâmbind modest. Ţi-l aminteşti pe individul acela, Hastings?

Cooper răspunse dând precaut din cap.

— Se pare că are mulţi furnizori europeni. Unul dintre ei are o companie în Glasgow, aparent cu câteva legături la nivel de autorităţi. Aşa că le-a trimis o telegramă, iar ei au luat legătura cu cineva de la Biroul Serviciului Social Principal din Edinburgh şi iat-o.

— Şi iat-o, unde? întrebă Cooper, burzuluindu-se curios.

— Într-un orăşel numit Stirling. Predă dansul la o şcoală privată de aproape douăzeci de ani. Locuieşte la căminul şcolii.

Cooper făcu ochii mari, surprins.

— Nu este de mirare că nu am putut să o găsesc.

— Pentru a scurta povestea, se fac aranjamente ca ea să fie în Glasgow când va ancora vaporul. Nu trebuie decât să-ţi rezervi locul şi să-i trimiţi un bilet cu data sosirii.

Cooper era copleşit de emoţie.

— Atâţia ani, spuse el, repetând cuvintele iar şi iar. Probabil că aş trece pe lângă ea.

— Posibil, dar ceva îmi spune că nu îi va fi greu să te recunoască.

— Oh, nu ştiu, Joseph. Mă tem că m-am schimbat şi eu puţin.

— Eu tot cred că ea va reuşi cumva.

Joe scoase ceva din buzunar şi i-l dădu. Era instantaneul pe care i-l făcuse el lui Cooper la petrecerea de Crăciun cu camera lui. Marginile

zimţate păreau să se potrivească perfect cu maxilarul lui Cooper, ieşit sfidător în afară.

— I-am trimis şi una ei.

Cooper chicoti gândindu-se la ce avea să spună.

— Atunci nu-mi fac cine ştie ce speranţe că va apărea.

— Dylan, îl mustră blând Alicia.

Bebeluşul gânguri şi părea că se întinde spre chipul lui Dylan cu mânuţa.

— Vezi? Chiar şi micuţul Joseph este de acord.

— Eu cred că este un portret excelent, spuse Joe. Cooper studie instantaneul, apoi privi în sus cu ochii înceţoşaţi.

— Aşa-i, admise el, vocea frângându-i-se de emoţie. Este o poză frumoasă, Joe.

Reîntâlnirea

53

Până în primăvara lui 1940, lumea se transformase într-o harababură politică. Târgul Internaţional din New York fusese nevoit să-şi schimbe tema din „Construirea Lumii de Mâine” în „Pentru Pace şi Libertate”. Albert Einstein îl informase pe preşedintele Roosevelt de descoperirea bombei atomice, iar Europa era din nou sfâşiată de război. Polonia, Norvegia, Olanda şi Belgia căzuseră deja. Acum, forţa oarbă nazistă se rostogolea de-a lungul Franţei şi ameninţa să atace Marea Britanie. Statele Unite îşi declaraseră neutralitatea în septembrie anterior şi mai bine de doi ani vor trece înainte ca atacul Japoniei la Pearl Harbor să silească America să se alăture luptei.

Războiul se dezlănţuise şi pe mare. În ciuda decretului lui Hitler care afirma că vasele de pasageri nu vor fi atacate, *Athenia* a fost torpilată de un vas de luptă german pe coasta scoţiană. Mulţi civili şi-au pierdut viaţa. Curând după aceea,

un alt vas de pasageri a fost bombardat de forţele aeriene germane în Canalul Englez, eşuând lângă insula Wight.

Prin urmare, vasele de pasageri fuseseră nevoite să călătorească în convoaie escortate de vasele de luptă britanice. Cursele regulate fuseseră desfiinţate şi plecarea fiecărui vas de pasageri se hotăra în funcţie de convoiul căruia îi era repartizat.

Plecările restricţionate şi faptul că mulţi pasageri erau siliţi să se înroleze ca trupe de transport făceau ca rezervările pe un transatlantic să fie din ce în ce mai dificil de asigurat; şi, în ciuda faptului că avea biletul pe care Joe şi Alicia i-l dăduseră, Cooper nu putu să aranjeze o călătorie decât abia pe întâi iunie.

54

O briză caldă se ridica dinspre Cape şi învolbura apele din portul Boston când S.S. *Britannic*, cel de-al treilea vas dintr-un şir de pacheboturi impunătoare care fuseseră numite astfel, se pregătea de plecare. Mateloţii de pe punte asigurau parâmele legate de două remorchere care urmau să îndepărteze vasul amiral al legendarului White Star Line de dana de acostare. Hamalii împingeau cărucioare pline cu bagaje şi provizii în cală. Însoţitorii de bord îi instalau pe pasageri în cabinele lor. O mulţime animată se agita de-a lungul digului până spre rampa de îmbarcare şi pe puntea principală, unde mulţi pasageri se strânseseră împreună cu prietenii şi membrii familiei care putuseră veni să-i conducă.

Cooper era cu un grup de cetăţeni din Newbury: Joe şi Alicia Clements cu bebeluşul lor, Joseph, erau printre ei, ca şi muncitorii de la

atelierul lui Joe care imprimaseră cartea cu pozele de Crăciun ale lui Cooper, Cheever, doctorul oraşului, şi pastorul Martin de la Biserica Comunităţii din Newbury. Distribuitorul de carte din Boston, Arthur Hastings, care îşi folosise contactele de afaceri din Scoţia pentru a o localiza pe Grace, era şi el acolo.

— Mi-aş dori să mergem toţi cu tine, îl tachină Alicia în felul ei inimos, deşi vocea ei avea un timbru melancolic care sugera că, de fapt, vorbea serios.

— Şi eu, interveni Joe. Dar am auzit că, în zilele noastre, au ajuns să arunce pasagerii clandestini peste bord.

— Aşa-i, mormăi Cooper chicotind sincer. Mă tem că eu voi fi mai mult decât suficient pentru ca Grace să se descurce cu mine.

— Sunt sigur că se va descurca, spuse pastorul Martin cu un zâmbet cald. Acum douăzeci de ani, doar cu câteva zile înainte ca Dylan să plece la război, el ţinuse slujba rapidă care îi

făcuse pe Dylan Cooper şi pe Grace MacVicar soţ şi soţie. Întristat de multă vreme de povestea lor tragică, pastorul era bucuros de această întorsătură providenţială a sorţii. Dumnezeu, în bunătatea Sa imensă, a văzut că este timpul să vă reunească. Ai încredere în El că va face să fie bine.

Toţi dădură din cap, moment în care se auzi sirena vaporului şi primul marinar strigă:

— Toţi la ţărm care rămân la ţărm!

Câteva clipe mai târziu, după o rundă de îmbrăţişări şi urări sincere de rămas-bun, cei care rămâneau la ţărm se grăbiră să debarce.

Cooper rămase lângă balustradă, fluturându-şi mâna, în timp ce *Britannic* se îndepărta de dana de acostare cu o scuturare care se simţi pe toată masiva navă. Remorcherele îl ghidară prin portul interior, pe lângă insula Castle – unde, de aproape o sută cincizeci de ani, Fort Independence sfida hotărât furtunile din Atlantic – şi ieşiră prin golful Massachusetts spre oceanul de dincolo de el.

De îndată ce remorcherele se desprinseră, motoarele de pe *Britannic* prinseră viaţă, trimiţând coloane groase de fum către cer, din cele patru coşuri aliniate de-a lungul punţii superioare. Vaporul porni spre nord-est, trecând pe lângă coasta regiunii New England şi Nova Scoţia spre bancurile grandioase din Newfoundland, unde urma să se întâlnească cu un convoi pentru a traversa Atlanticul.

Cooper era inspirat de vremea reconfortantă şi de priveliştile marine uimitoare din punct de vedere vizual. Nu pierdu timpul şi se apucă de lucru cu aparatul de fotografiat, un Leica de 35 mm nou-nouţ pe care îl cumpărase pentru călătorie. Apărat de mantaua de ploaie pe care o ţinea în geanta foto, cu pipa vârâtă în colţul gurii, plecă din cabină, urcă pasarela spre puntea principală şi continuă să meargă înainte.

Pereţii exteriori, vopsiţi în alb, se înălţau şi cădeau cu furie sub un cer ameninţător, stropind puntea cu apă de mare. Cooper ajunse la prora,

unde balustradele de la babord şi tribord se întâlneau şi, ca un gargui la prora unui vas amiral de explorare, se aplecă spre ocean cu aparatul său. Făcuse câteva fotografii şi tocmai rula filmul pentru altele când simţi Că cineva îl trage de mânecă; se întoarse şi văzu un membru al echipajului, în ţinută de vreme rea, stând în spatele lui.

— Căpitanul spune că nu aveţi voie aici, ţipă individul ca să acopere zgomotul rafalelor de vânt.

Când Cooper protestă, marinarul îl sfătui să discute cu căpitanul şi îl conduse pe punte.

Centrul de comandă de pe *Britannic* era amplasat înaintea coşurilor, pe puntea de sus. Cârmaciul stătea în centru, luptându-se cu timona, cu ochii aţintiţi asupra unui compas care se rotea şi vira în interiorul carcasei sale de alamă şlefuită. În apropiere, lângă una dintre ferestrele pătate cu apă sărată, primul ofiţer scana orizontul cu binoclul. În cealaltă parte, ofiţerul de navigaţie era aplecat peste o hartă maritimă, schiţând poziţia

navei *Britannic* sub atenta supraveghere a căpitanului. Cel din urmă emana o autoritate sobră; avea un chip cu riduri profunde, ca cineva care îşi petrecuse mai mult de cincizeci de ani pe mare. Se întoarse auzind uşa deschizându-se şi îl opri pe Cooper aruncându-i o privire când intră.

Cooper o susţinu sfidător, în ciuda apei sărate care îl stropise pe faţă şi îi curgea de pe nas pe bărbie.

— Sunt perfect capabil să-mi port singur de grijă, căpitane. Refuz să fiu tratat ca un copil.

— Fiind căpitan al acestui vas, sunt răspunzător pentru bunăstarea pasagerilor, indiferent de vârstă, răspunse căpitanul cu un rârâit scoţian care se potrivea foarte bine cu cel al lui Cooper. În plus, ratezi cina.

— Aşa-i, spuse Cooper cu o licărire ştrengărească, în schimb, am ales să mă ospătez din forţele naturii.

— Atenţie la avertismentul meu, spuse căpitanul foarte serios. Sau în curând s-ar putea

să fie invers.

Cooper încuviinţă dând din cap şi încercă să pară plin de căinţă când primul ofiţer strigă:

— Convoi la orizont! îi dădu binoclul căpitanului şi adăugă: Mai mult de două duzini de vase, după numărătoarea mea, domnule.

Căpitanul privi prin binoclu, apoi îl lăsă jos şi se încruntă.

— Da, şi majoritatea sunt nişte găleţi ruginite. care ne vor da programul peste cap.

Cooper se dăduse într-o parte cu aparatul său de fotografiat. Îl avea pe căpitan centrat în obiectiv şi, imortalizând momentul, apăsă pe declanşator. Căpitanul privi peste umăr drept răspuns la ţăcănitul precis.

— Se pare că nu vom ajunge la timp, remarcă Cooper.

Căpitanul încuviinţă dând din cap.

— Nu toate navele din convoiul acela sunt la fel de rapide ca asta sau ca escorta noastră. Ultima se referea la nava de război britanică,

destinată să protejeze convoiul în cazul unui atac. Mototolii ăia vor fi o ţintă uşoară pentru submarinele germane dacă sunt lăsate în urmă. Ne vom îndrepta spre Glasgow la o viteză de două treimi… şi suntem norocoşi dacă va fi şi aşa.

— Câte zile vom avea întârziere?

— Trei… dacă vremea se menţine.

Cooper se încruntă.

— Mă aşteaptă cineva… nu am văzut-o de douăzeci de ani, spuse el, ca şi cum potenţialul unui dezastru se contura şi mai ameninţător în mintea sa. În scrisoarea trimisă lui Grace îi dăduse data sosirii navei *Britannic*, dar acum că situaţia se schimbase, era îngrijorat că ea va ajunge acolo într-o zi greşită şi – în ciuda contactelor lui Hastings şi a generozităţii lui Joe şi rugăciunilor pastorului Martin – el şi Grace vor rata întâlnirea şi vor mai petrece alţi douăzeci de ani despărţiţi.

— Stai liniştit, noua dată va fi afişată la *Ştirile* despre *îmbarcare* şi pe digul unde vom ancora, spuse căpitanul.

Apoi, simţind cât de mare era neliniştea lui Cooper, adăugă:

— Bineînţeles, dacă mă poţi asigura că apetitul tău pentru aventură s-a stins, s-ar putea să existe o cale ca ea să afle în avans.

Cooper se lumină la faţă, apoi coborî privirea şi încuviinţă dând din cap.

— Promit să mă port frumos, spuse el ca un şcolar pedepsit.

La scurt timp după aceea, Dylan se afla în camera radiotelegrafistului, trimiţându-i o telegramă lui Grace cu noua dată a sosirii. Îi dădu operatorului adresa pe care o obţinuse Hastings de la Serviciile Sociale din Edinburgh: Grace Cooper, Căminul Şcolii Regina Mary a Scoţiei, Şcoala de Fete, Forth Valley, Stirling.

Asigurat că Grace va fi pe dig când va sosi. Cooper îşi petrecu restul călătoriei dând târcoale vasului cu aparatul său de fotografiat şi – deşi cabina sa avea două hublouri şi un divan ispititor – se relaxă afară, pe punte, cu pipa, pătura şi

material de citit de la biblioteca navei. Abia terminase una dintre nuvelele lui Somerset Maugham, când dădu peste o carte cu poezii. Cuprinsul trecea de la Browning până la Yeats, dar Tennyson şi *Enoch Arden* fură cele care-i atraseră privirea.

Scris în 1846, poemul avea la bază o poveste adevărată a unui marinar considerat pierdut pe mare care reuşeşte cumva să supravieţuiască. Susţinut de gândurile îndreptate spre mult iubita sa soţie, Enoch se luptă timp de aproape un deceniu, ocolind jumătate din glob, pentru a fi cu ea. Reuşeşte în cele din urmă, doar ca să observe de la distanţă că ea era fericită alături de un soţ iubitor şi de copiii care o adorau. Dragostea lui Enoch pentru ea era atât de mare încât el a plecat pentru totdeauna departe ca să o cruţe de durerea şi de complicaţiile legale apărute dacă s-ar fi aflat că el este în viaţă.

Cooper o citise pe când era student şi o găsise emoţionantă, dar acum era de-a dreptul

tulburătoare. Teama lui nu era neîntemeiată. Trecuseră două decenii de când Grace pierduse copilul şi se întorsese în Scoţia, convinsă că Dylan fusese omorât în acţiune, în Franţa, de când el se întorsese la ea acasă pentru a o regăsi şi fusese alungat de tatăl ei şi de când o căutase fără niciun folos. Douăzeci de ani de singurătate, în timpul cărora el păstrase vie în suflet speranţa unei reîntâlniri. Dar scrisorile pentru Grace – trimise în grija fratelui ei, Colin, pentru că el nu avea nicio adresă a ei – plecaseră fără a primi niciun răspuns şi trecuseră aproape zece ani de când acceptase cu tristeţe inevitabilul şi încetase să mai scrie.

Dar de ce nu-i răspunsese Grace? Oare scrisorile nu fuseseră date mai departe? în ciuda conflictelor Iniţiale, el şi Colin găsiseră un teren comun în ceea ce priveşte fericirea lui Grace şi făcuseră pace. În plus, de când Cooper se întorsese de la război, ei se apropiaseră şi mai mult, legaţi de tragedie, şi se despărţiseră prieteni. Oare Grace întâlnise pe altcineva? Oare

avea un soţ şi copii, dar nu se îndura să-i spună lui? într-adevăr, în cele mai nefericite clipe Cooper îşi putea imagina cu uşurinţă de ce. În ciuda temerilor sale, faptul că Grace era înregistrată la Serviciul Social cu numele de Cooper, numele ei de căsătorie, făcea să-i crească încrederea şi să fie rezonabil de sigur că soarta lui Enoch Arden nu va fi curând şi a sa.

55

Vasul *Britannic* era pe mare de aproape douăsprezece zile când Arran, micuţa insulă care marchează gura estuarului Clyde, apăru în ceaţa dimineţii. Cooper era unul dintre mulţii pasageri care ieşiseră pe punte şi stăteau lângă balustradă, urmărind înaintarea vaporului prin estuarul sinuos care orienta traficul spre portul Glasgow.

Deşi Cooper era cetăţean american încă din timpul serviciului său militar din Primul Război Mondial, vederea tărâmului său natal îi încălzi inima: peisajele înverzite care se ondulau dinspre mare spre interior ca un covor de catifea, clădirile perfect acoperite cu şindrilă, cu zidăria lor complicată şi cu acoperişurile înclinate abrupt; şantierele navale mereu în forfotă şi unde cândva se construiseră goeletele din lemn de stejar cu trei catarge, iar acum erau în construcţie pacheboturile transatlantice din oţel sudat.

Pulsul lui Cooper o luă la trap când cheiul

celor de la White Star Line, unde avea să ancoreze *Britannic* – unde el se va reîntâlni, în sfârşit, cu mult iubita sa Grace – apăru în zare, iar până alunecă vaporul, oprindu-se de-a lungul lui, inima lui bătea nebuneşte.

O mulţime de oameni care îi aşteptau pe pasagerii de pe *Britannic* înaintă. Cu gâturile ridicate, căutau printre sutele de chipuri care se uitau după prieteni şi persoane iubite şi atunci, deodată, printre cei aflaţi deasupra şi dedesubt, începură să se strige nume, se fluturau mâini şi braţe, iar copii săreau în sus şi-n jos emoţionaţi.

Acest moment vesel, acea clipă de recunoaştere şi uşurare se repeta iar şi iar. Cooper aştepta cu nerăbdare să facă şi el parte, în timp ce ochii lui trecură peste chipurile aflate dedesubt. Treceau repede peste cele ale bărbaţilor şi se aţinteau nerăbdători de la o femeie la alta, apoi la cealaltă şi la cealaltă, dar după câteva minute de căutări nu găsi trăsăturile radioase ale lui Grace printre ele.

De cum ancoră uriaşul pachebot, pasagerii începură să coboare pe pasarele şi, ajungând pe chei, se pierdeau în mulţime.

Cooper continuă să o caute pe Grace printre grupurile de oameni de pe chei care se îmbrăţişau, sărutau şi ţipau de bucurie. De mai multe ori, chiar şi pentru o clipă efemeră, crezu că a găsit-o. De mai multe ori, inima sa palpită la vederea unei femei despre care el avea motive să creadă că este soţia sa pierdută de multă vreme. Dar de fiecare dată, o examinare mai atentă dovedea contrariul. Schimbând tactica, el se retrase la marginea mulţimii, sperând să zărească o siluetă feminină singuratică care să pară că şi ea caută pe cineva, una a cărei poziţie să pară a fi în căutare şi neliniştită, ca şi a lui; dar nu găsi niciuna care să se poarte ca el sau să semene cât de cât cu mult iubita sa Grace.

Cooper aşteptă până ce plecă ultimul pasager şi cei care veniseră să-i aştepte plecaseră. El mai aştepta când personalul de pe *Britannic*

debarcă – încă sperând şi rugându-se ca Grace să fi fost reţinută, poate să fi pierdut trenul din Stirling şi că, în orice moment, va apărea grăbită de-a lungul debarcaderului, radiind de fericire la vederea lui. Dar în ciuda asigurărilor căpitanului, în ciuda afişării la *Ştirile de îmbarcare* şi pe chei şi a telegramei trimise de pe *Britannic*, Grace nu era acolo să-l întâmpine, să se arunce în braţele lui, aşa cum sperase că va face... aşa cum visase de atâta amar de vreme.

56

Cooper rămase pe loc câteva clipe pentru a-şi potoli emoţiile şi a-şi recăpăta calmul, apoi apucă valiza, puse geanta foto pe umăr – care conţinea aparatul de fotografiat, filmul, documentele de călătorie şi un exemplar din cartea sa, *Pozele de Crăciun*, pe care o gravase pentru Grace – şi începu lungul drum pe chei spre birourile de la White Star Line.

Spaţiul vast, înconjurat cu ghişeu pentru bilete, tejghele pentru bagaje, era animat de forfota călătorilor. Cooper reperă un chioşc de informaţii unde un funcţionar în uniformă tria diverse telegrame, hârtii cu notiţe şi plicuri, în ordine alfabetică, punându-le pe compartimente. Cooper aşteptă să fie remarcat, apoi îşi pierdu răbdarea şi spuse:

— Aveţi vreun mesaj pentru domnul Cooper?

— Cooper? repetă funcţionarul peste umăr.

— Da, Cooper. Dylan Cooper.

Funcţionarul se întinse spre compartimentul marcat cu C, scoase un teanc de hârtii şi începu să le răsfoiască.

— Constable, Cullan, Colchester, Costigan, Cobb, Carruthers... Nu. Nimic pentru Cooper.

— Eşti sigur? întrebă Cooper. Era convins că dacă, dintr-un oarecare motiv, Grace nu ar fi primit telegrama şi ar fi venit în ziua în care *ar fi trebuit* să sosească iniţial *Britannic*, dar nu putea să se întoarcă astăzi, ea i-ar fi lăsat un mesaj; sau dacă, atunci când a primit-o, era bolnavă, sau avea vreo întâlnire, sau din orice alt motiv nu putuse ajunge acolo, i-ar fi lăsat un mesaj prin telefon sau telegramă la linia nautică. Poate că a fost pus în altă cutie din greşeală, sugeră Cooper. La *D* de la Dylan, de exemplu.

Funcţionarul păru să se simtă jignit.

— Nu şi dacă eu sunt cel care face sortarea, să ştii.

— Nu am vrut să vă ofensez, domnule, spuse Cooper liniştit. Dar se poate să fi fost acum câteva

zile. Poate că a fost de serviciu cineva fără aptitudinile dumneavoastră evidente?

Funcţionarul îl privi, apoi se întoarse spre raftul cu compartimente şi, furios, scoase hârtiile din cel etichetat cu *D*. Le răsfoi cu mişcări bruşte, apoi zâmbi mulţumit de sine şi negă dând din cap.

Neînfricat, Cooper scoase o fotografie a lui Grace din geanta sa foto şi i-o arătă.

— Ţi se pare cunoscută? Vreau să spun, poate ai văzut-o pe aici?

Funcţionarul privi fotografia şi negă dând iar din cap.

— Eşti sigur? întrebă Cooper. Asta a fost făcută acum douăzeci de ani. Te rog, nu te grăbi.

Funcţionarul se încruntă, apoi studie fotografia preţ de o clipă.

— Nu, nu-mi amintesc să o fi văzut. Zâmbi apreciativ. Nu aş fi uitat o femeie atât de frumoasă ca aceasta dacă aş fi văzut-o, crede-mă.

Cooper scoase un oftat deznădăjduit auzind ironia, apoi îşi luă valiza şi plecă. Era epuizat de

lovitura primită, dar nu înfrânt. Ştia unde se află Grace, ştia unde locuieşte şi predă şi ştia cum să ajungă acolo. Acesta era Glasgow. Un teren familiar. Ştia că o va găsi. Dacă nu astăzi, astă-seară, dacă nu astă-seară, mâine, dacă nu mâine, poimâine. Într-adevăr, în ciuda cumplitei dezamăgiri, Cooper nu avea nici cea mai mică îndoială că în curând se va întâlni cu mult iubita sa soţie.

57

Transportul în comun din Glasgow era asigurat de tramvaiele care traversau în lung şi în lat oraşul, de la ţărm până la poalele munţilor şi de la gura estuarului până în River Rutherglen, unde râul Clyde începea să curgă domol.

Terminalul Clydeside se afla la scurtă distanţă de mers pe jos de la birourile White Star Line. Cooper luă nr. 1, spre inima oraşului, şi coborî în staţia de vizavi de Gara Queen, unde opreau trenurile din nord şi est. Clădirea din secolul nouăsprezece, cu turnurile mile spiralate şi ferestrele falnic arcuite, era tipică pentru stilul hibrid Victorian-Eduardian preferat de universităţile din oraş, instituţiile financiare, de afaceri şi agenţiile guvernamentale.

Secat emoţional şi extenuat fizic, Cooper îşi petrecu noaptea într-o pensiune de vizavi de strada gării. În dimineaţa următoare, în timp ce lua micul dejun cu ceai şi biscuiţi de orz, îşi dădu

seama că nu mai gustase nimic asemănător de decenii şi cumpără mai mulţi pentru a-i mânca în tren. Apoi, cu valiza într-o mână, cu geanta foto atârnată de umăr, se îndreptă spre gară şi cumpără un tichet dus spre Stirling, aflat la cincizeci de kilometri spre nord-est.

Datând din secolul al zecelea, Stirling însemna nu numai locul în care se afla şcoala unde preda şi locuia Grace, ci şi locul unde Robert Bruce[2] îi anihilase pe englezi în 1314, eliberând pentru totdeauna Scoţia de sub stăpânirea lor. Era şi căminul ancestral al dinastiei Stuart şi, de asemenea, locul unde Mary Stuart, la vârsta de opt luni, fusese încoronată Mary, regina Scoţiei, pe 9 septembrie 1543, în vechea Capelă Regală.

Trenul local spre regiunea muntoasă înaintă dureros de încet, oprind la Bearsden, Rutherglen, Coatbridge, Cumbernauld Falkirk, Denny şi Bannockburn, înainte de-a ajunge în Stirling. Cooper coborî din vagonul vechi în soarele unei

2 Rege al Scoţiei între 1306-1329 (n. red.).

dimineţii târzii, îşi lăsă valiza în sala de bagaje şi porni pe jos pe St. John Street şi de-a lungul străzii Mary’s Wynd până la Şcoala de Fete Mary Regina Scoţiei.

Şcoala care purta numele reginei copil se afla în partea de nord-est a oraşului, sub un colţ masiv de stâncă vulcanică, de unde castelul Stirling domina Forth Valley. Mulţimea de clădiri din piatră, cu ferestre arcuite şi turnuri spiralate, era înălţată în jurul unei curţi interioare cu piatră de pavaj, unde elevele se strângeau la umbra stejarilor vechi de secole.

Cooper nu avu cine ştie ce probleme să localizeze căminul facultăţii şi cercetă nerăbdător registrul, căutând numele lui Grace. Examină din nou mai amănunţit, făcând ochii mari, nevenindu-i să creadă că Grace Cooper sau Cooper Grace sau Cooper G, sau doar Cooper nu era printre locatarii înregistraţi, nici, spre frustrarea lui crescândă, numele pe ei de fată, MacVicar. Oricât ar fi încercat, numele lui Grace nu se afla acolo sub

nicio formă.

Uluit de ultima piedică, se aşează pe o bancă din apropiere pentru a-şi reveni, când un gentleman, cărând o servietă plină cu hârtii şi îmbrăcat cu o robă neagră care cădea ca o manta peste costumul său, ieşi din clădire şi se îndreptă spre curtea interioară.

— Mă scuzaţi? strigă Cooper, mergând grăbit după el. Acesta este căminul şcolii, nu-i aşa?

— Da, acesta este.

— Are şcoala mai multe localuri?

— Nu, doar acesta, răspunse gentlemanul. Ar trebui să ştiu, sunt aici de şaptesprezece ani. Pe cine căutaţi, dacă-mi permiteţi să întreb?

— Pe doamna Cooper. Doamna Grace Cooper. Mi s-a dat această adresă.

— Grace? Grace Cooper? întrebă gentlemanul, zâmbind tandru, ceea ce trezi speranţele lui Cooper, într-adevăr, a locuit aici la un moment dat, dar nu şi acum.

Sufletul lui Cooper se topi. Era uluit şi-i

trebui o clipă să-şi revină.

— Să înţeleg că nici nu mai predă aici?

Gentlemanul încuviinţă dând din cap.

— Cam de vreo doi ani. Da... Da, se fac doi ani la sfârşitul acestui semestru de când şi-a dat demisia.

— Doi ani, repetă zdruncinat Cooper.

— Da, nici mie nu-mi vine să cred. Îmi pare rău să o spun, dar nu am mai ţinut legătura.

— Acum suntem doi, spuse Cooper, hotărând să nu-i explice circumstanţele.

— Ei bine, cineva de la biroul de evidenţă ar putea şti cum să dea de ea, spuse gentlemanul. Este în clădirea aceea. Arătă dincolo de curtea interioară şi adăugă: Mult noroc şi, oh, dacă se întâmplă să o vezi pe Grace, spune-i că Charlie Winans îi trimite salutări.

Cooper îi mulţumi şi o luă repede spre clădirea cu aspect auster din celălalt capăt al curţii interioare. O veche scriere englezească gravată în blocurile de calcar de deasupra intrării

stipula: administraţie. Biroul de evidenţă, slab luminat, se afla la parter, vizavi de biroul directorului şi de sala de conferinţe a şcolii. Pereţii erau căptuşiţi cu birouri de stejar, poliţe cu sertare mici, pătrate, asemănătoare cu cardurile de catalog dintr-o bibliotecă şi rafturi din podea până-n tavan, deformate sub greutatea dosarelor legate în piele.

Femeia din spatele biroului avea o atitudine oficială, accentuată de ochelarii fără rame şi de părul cenuşiu metalic pe care-l ţinea strâns în coc cu ajutorul unei clame din carapace de broască ţestoasă – semănând mult cu funcţionara de la şcoala pe care o frecventase Cooper. Doar latră, nu muşcă, gândi el. Şi avea dreptate. Aerul ei îngheţat se topi la menţionarea numelui Grace şi nu-i făcu plăcere văzând dezamăgirea lui Cooper când îi confirmă că Grace nu mai preda acolo.

— Dar... dar... Serviciul Social... bolborosi Cooper, copleşit de frustrare. *Nici mai mult, nici mai puţin decât biroul central din Edinburgh* – o

are înregistrată *aici*!

— Birocraţii guvernamentale, spuse funcţionara oftând cu înţelegere. Noi îi notificăm cu paisprezece zile înainte, dar ei sunt cu ani în urmă de aducerea la zi a propriilor dosare, iar acum, cu războiul... Mută privirea reflectând, apoi zise: Doamna Cooper a fost o persoană minunată, ca să nu mai spun că era o profesoară cu adevărat talentată. Câteva dintre elevele ei fac parte din trupa de balet din Glasgow. Ne lipseşte tuturor.

— Aşa cum îmi lipseşte şi mie, răspunse Cooper. Aveţi vreo idee unde aş putea să o găsesc?

— Ei bine, noi ne străduim să ţinem legătura cu absolvenţii, elevii şi profesorii noştri, răspunse funcţionara. S-ar putea să am un card de expediere pentru ea. Se întoarse spre poliţa cu sertăraşe, o deschise pe cea etichetată *C* şi începu să caute printre sutele de carduri de trei pe cinci.

Cooper oftă, nerăbdător.

— Poate că este cu numele ei de fată,

MacVicar?

— Nu, nu, aici este, Cooper Grace, răspunse funcţionara, scoţând un card cu o mişcare largă a braţului. De când a eliberat apartamentul din căminul şcolii, orice i se trimite aici este expediat mai departe de către poştă la această adresă. Pe card era tipărit: 36 Gramercy Park East, Dumbarton/Strathclyde.

— Dumbarton... Asta este... de acolo este ea, spuse Cooper, simţind un val de emoţii. Dumbarton se afla la o distanţă scurtă de mers cu tramvaiul din centrul oraşului Glasgow, iar el era mai mult decât mulţumit că Grace se afla în apropiere, dar de ce să se fi mutat înapoi în oraşul ei natal? se întrebă el. În ciuda circumstanţelor tragice ale întoarcerii ei în Scoţia, Grace se răzvrătise de mult împotriva supravegherii familiei sale. Nu avea niciun sens că ea ar risca să fie supusă din nou la aşa ceva, după viaţa autonomă de profesoară.

— Nu este surprinzător că s-a întors acasă,

spuse funcţionara, simţind nesiguranţa lui Cooper în timp ce copia adresa pe un card gol. I-a fost greu aici... vreau să spun, din punct de vedere social... fiind văduvă...

— Aşa-i, răspunse Cooper, simţind că remarca ei era mult mai semnificativă decât îşi dădea ea seama, deşi nu putea spune de ce. Nu ştiu cum să vă mulţumesc. Luă cardul şi se întoarse să plece.

— Un moment, vă rog? îl chemă funcţionara. Doar pentru cunoştinţele mele generale, pot nota cine a căutat-o?

Cooper ezită puţin, apoi răspunse:

— Un prieten. Un vechi prieten din Dumbarton.

Ieşi repede înainte ca funcţionara să-i ceară numele, ceea ce ştia el prea bine că asta era ce voia ea, dar el hotărâse că era mai bine să nu-l dezvăluie.

Cooper ieşea din clădire când semnificaţia remarcii funcţionarei deveni clară. Dacă Grace era

cunoscută ca văduvă, însemna că ea tot mai credea că el fusese ucis în luptă, în Franţa, şi că familia ei nu doar îl împiedicase să o caute, dar nici nu-i spusese niciodată că era în viaţă. În plus, aşa se explica de ce Grace nu-i răspunsese la scrisorile pe care i le trimisese cu mulţi ani în urmă. Nu fiindcă, aşa cum se temuse el, ea alesese să nu răspundă. Nu, deopotrivă pentru că nu avusese de ales. Din nu se ştie ce motiv, fie el le pusese greşit la poştă, fie din neglijenţa fratelui ei, ea nu le primise niciodată, nici măcar una. Nu putea exista altă explicaţie, gândi Cooper, fiindcă primirea unei singure scrisori ar fi şters pentru totdeauna cuvântul „văduvă” din vocabularul ei.

58

Cu adresa lui Grace în mână, Cooper se întoarse la gara din Stirling, îşi recuperă valiza de la bagaje şi luă trenul înapoi spre Glasgow. În răstimpul celor câteva ore, emoţiile sale trecuseră de la aşteptare înfocată la dezamăgire copleşitoare până la bine-venita uşurare.

Acum, legănat de zgomotul ritmic al roţilor de tren, îşi fuma pipa şi privea peisajul rural alunecând mai departe când îşi dădu seama de ceva. Dacă avea dreptate în legătură cu văduvia lui Grace, era de datoria lui să o scutească de şocul de-a deschide uşa ca să-l vadă pe soţul ei de mult decedat stând în faţa ei. Într-adevăr, nu exista un moment mai bun pentru a scrie o scrisoare. Luă o foaie de hârtie, un stilou şi un plic din geanta foto şi compuse un bileţel în care îi dezvălui adevărul care îi fusese ascuns mult iubitei sale Grace atâta amar de vreme.

După ce-l termină, Cooper trecu adresa pe

plic, copiind-o de pe cardul pe care i-l dăduse funcţionara. Tocmai scrisese Dumbarton, Strathclyde – oraşul şi, respectiv, districtul – când miji ochii gânditor. Deşi, aşa cum observase funcţionara, Grace plecase „acasă”, Cooper îşi dădu seama că ea locuia departe de cartierele nisipoase, compacte ale morarilor şi minerilor, unde crescuseră ei. Ba chiar, cu vederea sa panoramică asupra estuarului Clyde şi a braţului de mare îndepărtat, districtul Strathclyde era cel mai rafinat din Dumbarton, o enclavă şic de străduţe cu rânduri de pomi şi case elegante, asemănător cu Back Bay din Boston, unde locuiau şefii finanţelor şi industriilor din Glasgow.

Ce făcea Grace acolo? se întrebă Cooper. Să se fi angajat la vreo familie înstărită ca profesor particular? Şi-ar fi schimbat ea statutul de profesoară pentru un post umil într-o casă mai avută? Cu o teamă crescândă, hotărî că mult mai probabil ar fi ca ea să fie stăpâna casei. Mult mai probabil, într-adevăr, ca şi ocupaţia ei şi

schimbarea numelui de familie să fi fost înregistrată de o birocraţie ineficientă. Se cutremură gândindu-se că dilema lui Enoch Arden ar putea fi în curând a sa şi băgă scrisoarea pe care o scrisese în geanta foto. Acum nu mai avea rost să o pună la poştă. Nu până ştia sigur ce şi cum.

Întunericul se lăsase până când Cooper ajunse în Gara Queen şi se întoarse la pensiune. În dimineaţa următoare, luându-şi lucrurile cu el, se urcă cu tramvaiul spre Dumbarton. Acesta şerpui printre districtele aglomerate ale clasei muncitoare, apoi urcă spre faleza măturată de vânt unde Strathclyde stătea cocoţat deasupra estuarului. Cooper era unul dintre puţinii pasageri rămaşi până ajunseră la Gramercy Park. Găsi destul de uşor adresa lui Grace, numărul 36, încastrat într-un blazon cu numere lustruite, de alamă, pe uşa unei case impresionante. Era una dintre multele aliniate cu o precizie militară, împrejmuită de un pătrat înverzit.

Gardul de fier al parcului îngrădea şiruri de copaci şi peluze tunse, mărginite de straturi de flori. Doici în halate scrobite împingeau „încărcăturile” lor privilegiate în cărucioare de răchită şi supravegheau atent fraţii mai mari care se jucau.

Cooper se aşează pe o bancă de unde putea observa discret casa şi îşi aprinse pipa. Şedea acolo de aproape o oră când un Bentley sclipitor, maro cu negru, se opri în faţa clădirii impunătoare. Un şofer coborî şi se grăbi să deschidă portiera din spate.

După câteva momente, o femeie elegant îmbrăcată şi doi copii de şcoală medie ieşiră din casă şi urcară în maşină. Un majordom şi o menajeră îi urmau, ducând mai multe valize. Cei doi puseră bagajele în portbagajul Bentley-ului, apoi se întoarseră în casă.

Cooper scoase un val de fum din pipă şi zâmbi atotştiutor. Un sfârşit de săptămână la ţară, gândi el. Îl iau pe stăpânul lor de la birou înainte

de-a se îndrepta spre sud, spre Loch Braden sau Loch Doon din Uplands, unde mica nobilime vâna fazani şi călărea pentru a vâna pe întinsele lor proprietăţi.

Cooper nu avea nici cea mai mică îndoială că doamna era stăpâna casei. Nu îi văzuse prea bine chipul, dar, în ciuda costumului ei luxos, nu avea nici ţinuta statuară a lui Grace, nici echilibrul ei de balerină şi, slavă Cerului, gândi el, nici menajera, o femeie micuţă cam de vârsta lui Cooper, nu era mult iubita sa soţie.

Când maşina plecă, Cooper părăsi parcul cu valiza în mână şi traversă strada spre casă. Luă scrisoarea pentru Grace din geanta foto şi o băgă în cutia poştală de la uşă. Se îndepărta când auzi uşa deschizându-se în spatele lui şi o voce bărbătească strigă:

— Domnule? Domnule! Mă scuzaţi, domnule?

Cooper privi înapoi şi-l văzu pe majordom stând în pragul uşii, ţinând plicul.

— Sunteţi cel care aţi lăsat asta aici,

domnule? întrebă în vreme ce Cooper se întorcea.

— Da, vinovat, răspunse Cooper. Pot conta pe dumneata ca doamna Cooper să o primească?

— Mă tem că nu, domnule, spuse majordomul, tonul său devenind tăios când îi înapoie plicul lui Cooper. Oricine ar fi ea, nu locuieşte aici.

Cooper miji ochii, uluit.

— Eşti sigur? întrebă el, simţindu-se ca un nătâng imediat ce rosti cuvintele. Mi s-a dat această adresă de la Şcoala de Fete Regina Mary a Scoţiei din Stirling. Funcţionara de acolo a spus...

— Sunt sigur, îl întrerupse majordomul încruntându-se. Deşi lucrez în această casă abia de trei ani, ştiu cine locuieşte aici şi cine nu.

Cooper surâse afectat şi îşi vârî pipa în colţul gurii.

Majordomul se întoarse pentru a intra înapoi în casă, apoi se opri ca şi cum i-ar fi venit o idee.

— Pot să-l mai văd o dată?

Cooper îi înmânã plicul.

Majordomul îl studie repede, apoi încuviinţă dând din cap ca şi cum ideea i se confirmase şi i-l înapoie.

— Vedeţi dumneavoastră, domnule, strângerea Corespondenţei nu intră în atribuţiile mele, îi explică el. Domnul MacVicar preferă să se ocupe el însuşi de această chestiune personală şi privată, dar, din când în când, la porunca domnului MacVicar, desigur, această ocupaţie îmi revine şi, dacă stau să mă gândesc bine. Îmi amintesc vag să fi văzut o scrisoare adresată doamnei Cooper...

Mai să muşte din muştiucul pipei când Dylan auzi numele MacVicar. Era ultimul lucru la care se aşteptase. Era zdruncinat, ameţit. Când fu menţionat a doua oară, sângele începu să i se scurgă din obraji.

— ...Asta s-a întâmplat cu luni în urmă, continuă majordomul, nedându-şi încă seama de conflictul lui Cooper. Doar dacă nu mă înşală

memoria, cred că a fost *expediată* aici. Da, da, îmi amintesc că adresa fusese mâzgălită, aceasta fiind trecută în locul ei. Da, era... Se opri văzând suferinţa lui Cooper. Domnule? *Domnule*, s-a întâmplat ceva?

Cooper îşi scoase pipa dintre dinţi şi înghiţi cu greu.

— Ai spus domnul MacVicar?

— Într-adevăr, aşa am spus, domnule. Domnul MacVicar este stăpânul acestei case.

— Domnul Colin MacVicar?

Majordomul încuviinţă dând din cap, confirmând suspiciunea lui Cooper că fratele lui Grace, Colin, era stăpânul acestei case elegante, cu majordom şi personal domestic şi al unei moşii la ţară, proprietarul Bentley-ului cu şofer şi înveşmântat cu tot ceea ce implica statutul lui atât de fandosit. Era greu de crezut că era vorba despre acelaşi Colin MacVicar care fusese ucenic în mină pe când era băiat, care fusese însoţitorul nefericit şi şomer al surorii sale când ea şi Cooper

se întâlniseră prima dată în Boston, care, crezând că el, Cooper, nu este demn de afecţiunea surorii sale, apelase la pumni pentru a-i apăra virtutea şi care, după ce făcuseră pace, îi spusese cu tristeţe despre întoarcerea lui Grace în Scoţia după ce pierduse copilul şi primise înştiinţare că el fusese ucis în misiune în Franţa… Dar era.

Şi mai important, această descoperire şocantă răspundea unei întrebări care îl măcina pe Cooper de când sosise cu vasul *Britannic*: De ce nu era Grace acolo pentru a-l întâmpina când vaporul ancorase? Fiindcă nu ştia că vine el, fiindcă, de aproape doi ani, orice corespondenţă care îi fusese trimisă de la Şcoala de Fete Regina Mary a Scoţiei – scrisoarea lui Joe Clements cu fotografia lui Cooper şi cu itinerarul, recenta scrisoarea a lui Cooper cu data sosirii navei *Britannic* şi telegrama pe care i-o trimisese când era pe mare – fuseseră trimise *aici*… la adresa lui Colin şi, ca şi scrisorile pe care i le trimisese acum ani de zile, niciuna dintre ele nu ajunsese la

Grace.

59

Cooper, ieşit din fire, se târa spre staţia de tramvai. Fiecare răspuns ducea spre o altă întrebare şi mai greu de înţeles: De ce nu-i primise ea scrisorile? Pentru că demisionase din postul de profesoară şi nu mai locuia la adresa care-i fusese dată. Ce se întâmplase cu scrisorile? Fuseseră trimise mai departe la adresa fratelui ei, Colin. El de ce nu s-a asigurat că ea le primeşte?

Deodată îşi dădu seama că niciuna dintre ele nu mai conta. Exista o întrebare, numai una, care avea nevoie de răspuns, iar întrebarea aceea era: Unde era Grace? Nu avea nici cea mai mică îndoială că el Colin, ştia răspunsul, dar era vineri seara. Nu avea cum să dea de el, cu atât mai puţin să se confrunte cu el acum. Nu, va trebui să aştepte să treacă sfârşitul de săptămână şi să se ocupe de asta luni. În plus, deşi detesta să recunoască, Cooper începu să simtă o uşoară dificultate în respiraţie şi primi mulţumit perioada

de recuperare.

În ultima vreme, tuberculoza sa cronică fusese ţinută sub control nu doar de doctorul Cheever, care insistase să reducă, dacă nu să oprească, fumatul din pipă şi de faptul că nu îşi mai petrecuse timpul în camera sa obscură plină de chimicale, ci şi de vremea pe care o petrecuse pe *Britannic* respirând aerul curat al oceanului, care s-a dovedit a fi terapeutic, într-adevăr, când ajunsese la Glasgow, se simţise revigorat şi întinerit, dar evenimentele din ultimele două zile îşi luaseră tributul, iar acum simţea fiecare an din cei şaizeci şi doi.

Cooper luă tramvaiul înapoi, în josul dealului, spre sudul oraşului Dumbarton, spre cartierul mărginaş în care crescuse şi se instală la Falkirk, o demipensiune de lângă staţia de tramvai de pe Great Western Road. Camerele erau puţin mobilate şi covoarele jerpelite, dar amplasarea era bună şi la fel de bun preţul. Îşi petrecu o parte din weekend la biblioteca din Dumbarton, căutând în

cărţile de telefon şi înregistrări în legătură cu numele lui Grace – atât Cooper, cât şi MacVicar – fără niciun folos; îşi petrecu restul timpului dând târcoale vechilor locuri pe care le frecventa cu Leica după el.

Sâmbătă seară ajunse în Gorbals, un birt denumit după mahalalele rău famate din secolul al nouăsprezecelea, care fuseseră demolate şi înlocuite cu ceea ce devenise de atunci mahalalele rău famate din secolul douăzeci. Ca tânăr, Cooper petrecuse multe nopţi aici, ţinând halba cu o mână şi aruncând săgeţi cu cealaltă. Chipurile din bar erau diferite acum, dar mirosul de lemn îmbibat cu bere şi tutun încă mai plutea în aer şi transmisiile hârâite de la BBC veneau tot dinspre radioul vârât printre sticlele din spatele barului.

Cooper se aşează pe un taburet zgâriat din colţul care-i plăcuse mereu şi comandă un Guinness. Barmanul arăta oarecum cunoscut şi nu fără motiv. Părul lui era acum argintiu, chipul era brăzdat de linii adânci şi făcuse rost de o burtă

care se ridica în aer ca un caltaboş proaspăt umplut, dar mintea lui era la fel de ageră cum îşi reamintea Cooper.

La început conversară mai mult despre războiul din Europa: despre recenta înfrângere şi evacuarea în masă a trupelor britanice în Dunkerque, pe coasta franceză, la sud de graniţa belgiană; despre teama crescândă că avioanele de luptă germane vor bombarda în curând Londra şi centrele industriale naţionale şi despre cum submarinele nemţeşti pândeau în apele din afara portului Glasgow şi torpilaseră deja câteva vase, aducând războiul la uşa lor. Totuşi, ca mai toţi bărbaţii din birturile din Insulele Britanice, cei care veniseră în birtul Gorbals se strânseseră pentru a uita de necazuri – pentru a uita de munca dură, orele lungi, salariul sărăcăcios şi, acum, războiul demoralizator; însă pe măsură ce treceau orele şi halbele erau golite şi reumplute, lamentările încetară şi atmosfera se destinse.

Cooper, barmanul şi câţiva clienţi obişnuiţi

îşi aduseră curând aminte despre vremurile bune, izbucnind în râsete nestăvilite, amintindu-şi, când unul, când altul, întâmplări din copilăria plină de cutezanţă nesăbuită şi tinereţea irosită. Când Cooper aduse în discuţie numele de Colin MacVicar, ceilalţi reacţionară ca şi cum ar fi invocat numele unui fotbalist, al unui erou local. Într-adevăr, rivalitatea pătimaşă dintre fanii celor de la Scottish Protestant Rangers şi Irish Catholic Celtics făcuseră ca pumnii să se încleşteze de mai multe ori şi taburetele de la bar să zboare prin birt.

— Aşa-i, Colin MacVicar, repetă barmanul, rostogolind r-ul ca pe un tunet. Toată lumea îl cunoaşte!

— Este un om puternic, bubui un individ cu unghiile murdare de cărbune. Şi deştept.

— Ca să nu mai spun că este destul de îngâmfat încât să poarte eşarfa celor de la Strathclyde Presbyterian, interveni un tip bărbos cu obrajii roşii.

— Ei bine, numele lui *este* Mac*Vicar*, spuse Cooper rânjind, ştiind că acela era locul unde se rugau membrii familiilor avute şi influente din Strathclyde, nu vedetele din echipele fotbalului local. Deşi nu ar fi fost nici măcar cel care mătura după ei la terminarea slujbei când l-am cunoscut eu.

— Ei bine, orice ar fi făcut pe acolo, spuse barmanul, şi-a întâlnit coniţa în vremea aceea, iar restul, cum se spune, sunt lire sterline.

— Deci, Colin s-a căsătorit bine, nu? întrebă Cooper.

— La fel de bine ca o înghiţitură de whisky într-o noapte ploioasă, Dylan, răspunse barmanul. Socrul său este un MP din Strathclyde, un adevărat nonconformist, a făcut avere traficând orice în timpul Primului Război Mondial.

— Iar acum are parte de un altul, adăugă individul roşu la faţă.

— Potrivit bârfelor, spuse barmanul pe un ton confidenţial, bătrânul nu a fost încântat de

căsătorie, dar, decât să o lase pe fetiţa lui să trăiască sub rangul ei, a făcut ce trebuie pentru ginerele său.

Cooper chicoti gândindu-se la ce va spune.

— Aşa-i, fetişcanelor ălora din Strathclyde nu prea le place praful de cărbune în aşternuturi, nu-i aşa?

Cei de faţă izbucniră în râs. Unul dintre ei îl lovi pe Cooper cu palma pe spate. Barmanul îi făcu semn cu ochiul şi îşi ridică halba.

— Ţi-l mai aminteşti pe Angus Burrell?

— Angus Burrell... spuse Cooper, trăgând din pipă. Dacă nu mă înşală memoria, are ceva de-a face cu uniunea minerilor, nu-i aşa?

— Are *totul* de-a face cu asta, declară barmanul. Imediat după război, Burrell şi-a pus deoparte târnăcopul, a candidat pentru postul de conducere şi o câştigat – cu suportul socrului lui MacVicar, desigur, iar când Burrell a avut nevoie de un asistent... întinse mâinile, dând de înţeles că era evidentă concluzia.

Cooper mormăi înţelegând.

— Colin şi-a vândut salopeta pe un costum din trei piese şi unghii curate.

— Devine şi mai interesant, spuse barmanul chicotind. Câţiva ani mai târziu, Burrell tocmai ţinea unul dintre discursurile sale pe podium, când şi-a dus mâna la piept şi şi-a dat sufletul. Înainte să apuci să spui să se odihnească în pace, socruleţul îşi trage marioneta de sfori şi MacVicar preia conducerea.

— Băiatul local care ajunge bine, eh? exclamă tipul cu faţa roşie, pufnind sarcastic.

— O afacere înfloritoare, asta a făcut! îl corectă barmanul. Împreună cu cea a soţiei sale!

— Sala Uniunii este tot în clădirea de pe Renfrew Street? întrebă Cooper.

— Da, acolo, spuse individul cu unghiile murdare de gudron. Am fost acolo la o întâlnire chiar săptămâna trecută.

— Va trebui să trec pe acolo să dau bineţe, spuse Cooper.

— Lui Colin MacVicar? îl provocă barmanul, cotcodăcind sceptic. Din câte am auzit eu, majoritatea oamenilor trebuie să stabilească o întâlnire şi sunt norocoşi dacă fac rost de vreuna.

— Aşa-i, dar eu nu sunt majoritatea oamenilor, spuse Cooper, făcând puţin pe grozavul. Sunt cumnatul lui.

— Cumnatul? îi scăpă tipului rumen la faţă.

Cooper încuviinţă dând din cap.

— Sunt căsătorit cu sora lui de mai bine de douăzeci de ani.

— Ei bine, Dylan, spuse barmanul, pe cât de intrigat, pe atât de impresionat. Voi doi vă cunoaşteţi de mult, nu-i aşa?

— Aşa-i, mormăi Cooper cu un zâmbet viclean. Eu şi Colin avem multe de recuperat.

60

Soarele dimineţii se ridică deasupra orizontului, poleind verdele platourilor care licăreau. Scălda faţadele nisipoase din Glasgow într-o lumină aurie, trimiţând reflexii pe caroseria lustruită a Bentley-ului care gonea pe străzile care, la ora aceea, erau aproape pustii. Coti spre Renfrew şi se opri în faţa unei clădiri de birouri pătată de funingine. Şoferul coborî şi deschise portiera din spatele maşinii.

Colin MacVicar împături ziarul, apoi se ridică de pe pernele căptuşite cu piele şi, cu servieta într-o mână, o luă în sus, pe scările largi, spre intrarea unde, pe o plăcuţă de alamă, stătea scris: uniunea minerilor uniţi din Glasgow. Colin zâmbi şi o lovi uşor cu ziarul, aşa cum făcea în fiecare dimineaţă. Gestul se potrivea cu sacoul sport de comandă, cu cravata cu capătul foarte lat şi pălăria de pai, care îi conferea o dezinvoltură specifică celor din clasa superioară. Într-adevăr,

arăta ca şi cum abia se întorsese dintr-un weekend înviorător la ţară, ceea ce desigur şi făcuse.

Rotonda ca şi coridoarele care duceau în toate direcţiile erau, ca şi străzile, aproape goale. Biroul său, cu ferestre înalte, cu tavan casetat, candelabre şi birou sculptat în lemn de stejar, avea măreţia potrivită cu cea a conducătorului unei uniuni muncitoreşti puternice.

Colin îşi făcuse obiceiul de a sosi devreme, înaintea personalului, înainte să sune telefoanele şi să înceapă sesiunile de întâlniri. În aceste momente de linişte, îi cerea lui Dumnezeu să-i binecuvânteze munca şi se ruga pentru putere şi îndrumare spre a duce treaba la bun sfârşit. Îşi puse pălăria de pai pe o servantă şi ridică privirea spre cer, rugându-se, ceea ce îl făcu să observe straturile de fum care pluteau pe tavan. Lumina soarelui care pătrundea prin geamuri le conferea lor şi rotocolului de fum o strălucire aparte. Ochii lui Colin urmăriră rotocoalele în jos, până la pipa din colţul gurii unui oaspete. Bărbatul care fuma

şedea pe scaunul lui Colin, cu picioarele sprijinite de colţul biroului, cu spatele la ferestre şi la lumina zilei, ceea ce-i ascundea identitatea.

Această aşezare nu era accidentală. Colin poziţionase strategic biroul pentru ca lumina orbitoare să-i reliefeze silueta. Ca un rechin, îi proteja privirea în timpul întâlnirilor apăsătoare şi negocierii contractelor în care erau în joc vieţi şi mijloace de existenţă. Tactica îi fusese adesea de folos, dar acum era utilizată împotriva lui.

Care dintre adversarii lui putea fi? se întrebă el, mijind ochii. Unul dintre baronii puternici ai mineritului cu care se lupta pentru salarii mai mari, ore mai puţine de lucru şi măsuri de siguranţă mai stricte? Unul dintre politicienii puşi pe afaceri cu care se încontra regulat?

— Cine eşti şi ce cauţi aici? vru să ştie Colin, fără a-şi putea identifica interlocutorul.

— Da, este o zi numai bună pentru întrebări, Colin, răspunse Cooper, pufăind din pipă. Doar că eu voi fi cel care va pune întrebările şi tu vei fi cel

care va da răspunsurile.

Deşi trecuseră două decenii, iar chipul lui Cooper apărea ca o mască inexpresivă, pipa şi vocea erau enervat de familiare. Mintea lui Colin alergă din trecut spre prezent, oprindu-se asupra unor indicii

— trei dintre ele, mai exact – care veniseră prin poştă de curând.

— Cooper? Cooper, tu eşti, nu-i aşa? întrebă el şovăitor. Sincer să fiu, mi-am imaginat această zi în cele mai sumbre momente ale vieţii mele.

— Şi aflarea adevărului este cea care m-a adus aici, Colin, răspunse Cooper ridicându-se. Sunt surprins că nu ai fost pe chei ca să mă întâmpini. Mă tem că Grace nu era; dar ştii asta, pentru că ai luat corespondenţa – scrisorile în care îi spuneau că vin şi telegrama cu data schimbată, şi le-ai ţinut pentru tine, nu-i aşa?

Colin făcuse ochii mari de spaimă. Îşi puse servieta şi ziarul pe birou şi încuviinţă dând din cap.

— Iar după ce le-ai citit, ai decis să le reţii, în loc să le dai mai departe, continuă Cooper, urmărindu-l în jurul biroului. Aşa cum ai făcut şi cu scrisorile pe care i le-am trimis lui Grace cu atâţia ani în urmă!

Colin îl privi furios că îl prinsese cu mâţa-n sac.

Acum era faţă în faţă cu Cooper.

— De ce? vru el să ştie, ochii săi scânteind de furie. Ştiai că nu am adresa ei, ştiai că nu aveam de ales şi că nu puteam decât să ţi le trimit ţie! Adevărat, am avut divergenţele noastre, dar fuseseră de mult încheiate când am împărtăşit durerea pierderii ei tragice, când ne-am îmbrăţişat şi am plâns împreună! Tată meschin sau nu, aveam toate motivele să contez pe tine! Toate motivele să cred că i le vei da. Am avut *încredere* în tine, Colin! Am avut încredere în tine şi m-ai trădat şi pe mine, şi pe Grace!

Colin se feri din calea lui şi se mută în spatele biroului.

— Ce vrei, Cooper? Tonul lui era nerăbdător, condescendent.

Înainte ca celălalt să poată răspunde, apăru o consilieră şi-i înmână lui Colin o pagină scrisă la maşină. Îşi trecu privirea peste ea, apoi o concedie pe consilieră, spunându-i să închidă uşa în urma ei.

— Programul meu, spus el, dându-şi importanţă. Trei întâlniri înainte de prânz. Orice ar fi, Cooper, spune repede.

— Bine, mormăi Cooper. Nu este cazul să irosim timpul tău preţios, Colin. Ştii deja întrebarea, aşa că de ce nu răspunzi?

— Pentru că nu pot, izbucni Cooper, rotindu-şi furios scaunul de la birou. Nu ştiu unde este Grace.

Cooper ridică sceptic din sprânceană.

— Apoi îmi vei spune că porcii zboară, Colin. Doar nu te aştepţi să cred asta, nu-i aşa?

— Crezi ce vrei, Cooper. Ţi-am spus, nu ştiu unde este.

— În regulă, spuse Cooper, rămânând în aşteptare. Ştii dacă ea mai crede că am fost ucis în Franţa?

Colin tresări, apoi plecă privirea şi încuviinţă dând din cap.

— Aşa cum îmi închipuiam, mormăi Cooper. Să înţeleg că vrei să spui că „văduva” Cooper s-a recăsătorit, sau nu?

— Nu, răspunse tăios Colin.

— Ei bine, de ce nu a făcut-o? îl provocă Cooper, mijind ochii suspicios. Nu că mi-ar părea rău, să ştii, dar o femeie atractivă şi talentată ca Grace nu ar fi dus lipsă de pretendenţi. Trebuie să existe un motiv pentru asta.

— Ei bine, aşa cum probabil că ţi-ai imaginat, începu Colin pe un ton nonşalant, i-a luat mult timp să-şi revină după pierderea copilului. Desigur, odată ce ea...

— Şi după pierderea soţului, mulţumită ţie şi tatălui tău! izbucni Cooper, accentuând furios r-ul. Fără îndoială că a avut şi el contribuţia lui!

Colin rânji, dând semne de nerăbdare.

— Nu am timp pentru asta, Cooper. Să continui sau nu?

Cooper îşi înfipse pipa în colţul gurii şi încuviinţă dând din cap.

— Continuă.

— Aşa cum spuneam, reluă Colin, când Grace şi-a recăpătat echilibrul şi a început să predea, a existat mereu posibilitatea apariţiei unei relaţii. Din fericire, au fost doar câteva şi distanţate şi, având în vedere circumstanţele, am făcut tot posibilul să le descurajez din vreme.

— Ai devenit foarte priceput să intervii în afacerile private ale surorii tale, nu-i aşa?

— Nu chiar, răspunse Colin cu un aer detaşat, Doar că am intrat la timp în posesia unor informaţii, Cu un tip s-a pus problema unei afaceri incorecte, altul avea un... să-i spunem... un comportament indecent? De fiecare dată n-am făcut decât să evidenţiez că ar fi înţelept să evite să se arate în public.

— Am ştiut dintotdeauna că nu ai coloană vertebrală, Colin, spuse Cooper burzuluindu-se. Dar când vine vorba de Grace, în ciuda amestecului tău, niciodată nu m-am îndoit de grija ta pentru fericirea ei sau eu am crezut că eşti capabil de o asemenea... asemenea cruzime! Cooper se opri, chipul său devenind o mască de stupoare. Dar de ce? Nu apărai interese*le mele*, nu-i aşa? Nu. Nu, desigur că nu. Atunci de ce ai... Se opri din nou, ca şi cum ar fi fost speriat de un zgomot. Nu tunetul sau rateurile unui motor fu ceea ce îl frapă, ci o înţelegere glacială. Oh... oh, desigur! Ai fost acolo... în Newbury. Ai primit corespondenţa mea din Franţa. Aşa-i, ştiai cu mult timp înainte să ajung acasă că nu fusesem omorât, că înştiinţarea era o eroare. Şi... şi... apoi, mai târziu, când am plecat să o caut pe Grace, l-ai avertizat pe tatăl tău că vin şi el m-a îndepărtat, dar şi-a dat repede seama că era vorba de o bombă cu ceas – producţie proprie – care ticăia. Nu, şi când te-ai întors acasă, ţi-a înmânat-o ţie ca

să o dezamorsezi, nu-i aşa?

— Eşti nebun, Cooper, răspunse Colin defensiv. Se aşeză la birou şi începu să răsfoiască hârtiile. Nu am nici cea mai mică idee despre ce vorbeşti.

— Aşa-i, dar vei afla, continuă Cooper, teoria sa cristalizându-se pe când umbla de colo-colo prin birou. Grace credea că este văduvă şi ca atare liberă să se recăsătorească şi, mulţumită vouă, a continuat să creadă! Numai gândindu-se la asta trebuie să-l fi făcut pe tatăl tău să simtă fiori pe şira spinării. Aşa-i, a fost atât de zguduit încât ţi-a încredinţat misiunea neplăcută de a-i monitoriza treburile personale – să o asiguri că niciuna nu trece mai departe de flirt. De ce? Pentru că ştia că Grace va comite bigamie dacă se va recăsători! De asta, nu-i aşa? Nu-i aşa?!

Gura lui Colin deveni o linie. Încuviinţă dând din cap în silă.

— Bigamia este o crimă, ca să nu mai spun că este un păcat.

— Iar un diacon de la biserica prezbiteriană din Strathclyde ar face bine să fie atent cu astfel de lucruri, nu-i aşa? îl ironiză Cooper, savurându-şi triumful.

— Ţi-ai făcut temele, nu-i aşa?

— Da, răspunse Cooper nepăsător. Destul cât să ştiu că te-ai descurcat bine.

Cooper se lăsă pe spate în scaunul său.

— Am avut noroc, spuse el, încercând să pară umil.

— Aşa-i, nimeni nu ţi-a stat în cale, nu-i aşa? erupse Cooper văzându-i poziţia. Nu, din câte am auzit, ţi l-au pavat în schimb cu lire sterline.

Spune-mi, Colin, această soţie a ta de neam din Strathclyde era fătuca aia căreia îi scriai scrisori de dragoste când erai în Newbury, cu ani în urmă?

Colin îşi muşcă buza şi încuviinţă dând din cap.

— Nici nu e de mirare că erai atât de supărat la gândul că o vei pierde! exclamă Cooper,

întrezărind ocazia favorabilă. Nu era pur şi simplu o chestiune de sentimente, ci şi una de zestre!

— Asta nu este corect, spuse Colin, atins de insinuare. Eram profund îndrăgostiţi şi încă suntem. Tatăl ei s-a împotrivit la început, dar şi-a revenit...

— Oh, chiar aşa! îl ironiză Cooper, dând frâu liber sarcasmului său. Norocul tău că el nu era croit din acelaşi material ca şi tine! Nu eşti doar lipsit de coloană vertebrală. Colin, eşti şi ipocrit!

— Nu trebuie să suport asta din partea ta, Cooper! izbucni Colin, pierzându-şi calmul. Sări în picioare, roşu la faţă, cu părul ciufulit, cu cravata strâmbă.

— Ba sigur că trebuie, Colin, ripostă Cooper, mulţumit că îl enervase. Sunt sigur că Dumnezeul la care te rogi ar fi de acord că este o pedeapsă meritată pentru toată durerea şi suferinţa pe care le-ai provocat – deşi nu este de-ajuns din punctul meu de vedere. Ai avut o viaţă îndestulată şi împlinită. Cum de ai putut conspira să interzici ca

Grace şi cu mine să avem parte de acelaşi lucru?

— Nu prea am avut de ales, Cooper, şi o ştii prea bine, răspunse Colin, încă burzuluit. Tatăl meu credea că eşti încarnarea diavolului. Ţi-a spus-o în faţă acum douăzeci de ani şi mi-a spus şi mie adesea. Erai diavolul care a convins-o pe Grace să-şi renege familia şi tărâmul natal, diavolul despre care el a crezut, *până în clipa în care a murit*, să ştii şi tu, că a corupt-o şi a distrus-o.

— Şi tu ai crezut asta? îl somă Cooper.

— Nu conta ce cred eu! replică Colin, dând cu pumnul în masă. El jurase că nu o va pierde din nou pe Grace. Crede-mă, nu aveai nicio şansă să o iei înapoi, cu atât mai puţin înapoi în America!

— De data asta nimic nu mă va opri să o fac! Cooper se întinse peste birou şi-l prinse pe Colin de haină, trăgându-l mai aproape. Acum unde este?

Colin strânse pumnul şi-l ridică la câţiva centimetri de bărbia lui Cooper. Cu ochii

strălucind de mânie, erau pe punctul de a se lua la pumni – aşa cum o făcuseră odată cu decenii în urmă – când înţelepciunea momentului şi buna-cuviinţă învinseseră. Mâna lui Cooper se descleştă prima. O clipă mai târziu, pumnul lui Cooper căzu într-o parte. Cei doi bărbaţi se îndepărtară de birou, punând o oarecare distanţă între ei.

Colin îşi netezi haina şi îşi îndreptă cravata, apoi privi spre Cooper.

— Nu am mai văzut-o şi nici nu mai am nicio veste de la Grace de aproape doi ani, spuse el încet. Nu de când... de când a murit tatăl nostru. Atunci ea şi-a dat demisia din postul de profesoară şi s-a mutat.

— Nu pot să spun că-mi pare rău că Grace s-a eliberat de asuprirea ta tiranică, dar şi tu ai scăpat, Colin – eşti liber deja de doi ani. De ce nu i-ai spus adevărul? De ce nu i-ai spus că sunt în viaţă? Că am venit o dată să o caut? Că i-am scris nenumărate scrisori, că aş risca orice să fiu cu ea? De ce nu i-ai spus că poate avea viaţa pe care şi-a

dorit-o mereu – acum, cu mine?

Colin lăsă umerii în jos, privind ca un copil prins făcând o gafă.

— Mi-a fost ruşine. Nu i-am putut spune. Eu...

— Mrrr, mârâi Cooper dezgustat. Scuteşte-mă pretinzând că te deteşti. Nici nu ţi se potriveşte şi nici nu te dezvinovăţeşte.

— Poate că nu, dar este adevărul. Mi-a fost ruşine să recunosc faţă de Grace ce am făcut, reluă Colin, cu ochii umezi de emoţie. În ciuda faptului că m-am supus voinţei tatălui meu, ţin la ea, Cooper. Ţin mult la ea... foarte mult. Părea aşa de fericită să o apuce din nou pe drumul ei, încât... m-am temut că după ce a trecut prin atâtea, şocul de a afla că tu eşti în viaţă ar fi putut fi devastator. Încă nu sunt sigur că ea îi poate face faţă. Tu eşti?

— Sunt încă soţul ei, Colin! Ea este încă soţia mea! răspunse Cooper, tremurând de frustrare. Şi dacă tu chiar eşti îngrijorat ca ea să nu comită bigamie, eu sunt cea mai bună şansă pe care o ai

ca să o împiedici să... dacă nu cumva este prea târziu.

Colin arăta uimit. Se îndreptă spre fereastră şi cu o încrâncenare dură, neiertătoare, înţelese ce voia să spună Cooper, apoi se întoarse să-l înfrunte.

— Eu... eu trebuie să recunosc că nu m-am gândit în felul ăsta.

— Ei bine, este timpul să o faci. Dacă ai vreo idee pe unde ar putea fi Grace, ai face bine să-mi spui acum.

— Ţi-am spus adevărul când ţi-am zis că am pierdut contactul cu ea, ripostă Colin, susţinându-i ferm privirea celuilalt. Am încercat de multe ori să dau de ea... dar am eşuat. În urmă cu o lună i-am cerut ajutorul socrului meu şi...

— Aşa-i, pot doar să-mi imaginez cât de util este să ai un membru al parlamentului din Strathclyde în familie.

— Şi sunt sigur că-ţi poţi imagina, continuă netulburat Colin, că are mulţi prieteni la

Whitehall. Luă o telegramă din sertarul biroului şi i-o înmână lui Cooper. Am primit-o abia săptămâna trecută. Nu am avut timp să verific informaţiile, dar se pare că Grace predă la o şcoală privată din Guernsey, în Insulele Canalului.

Cooper arăta zăpăcit.

— Insulele Canalului... repetă el, incapabil să facă legătura. Acestea puteau fi în vreuna dintre îndepărtatele colonii britanice din câte ştia el. Ai idee unde s-ar putea afla?

— Destul de departe de Glasgow, dar încă poţi spune că locuieşte în Regatul Unit. Colin roşi de remuşcare. Nu că aş învinovăţi-o.

— Nici eu. Cooper trase adânc din pipă şi expiră încet. Ei bine, oriunde s-ar afla, cred că ştiu încotro s-o iau, nu-i aşa? îşi puse geanta pe umăr şi porni spre uşă.

— Cooper? Cooper, aşteaptă! strigă Colin, oprindu-l. Am ceva pentru tine.

Cooper privi nerăbdător în vreme ce Colin se îndreptă spre un paravan decorativ care era

aşezat în zigzag de-a lungul unui colţ al biroului. Îl strânse într-o parte, lăsând să se vadă un seif mare, apoi învârti de câteva ori cadranul şi descuie uşa. Dintre registre, documente şi cărămizi ordonate de bancnote, Colin scoase un teanc gros de plicuri legate cu sfoară.

— Acestea sunt ale tale, spuse el, oferindu-i-le. Este dreptul tău să le ai.

Cooper făcu ochii mari recunoscându-le şi le răsfoi mirat. Telegrama pe care o trimisese de pe *Britannic*, scrisoarea lui recentă din Newbury şi cea a lui Joe Clements cu instantaneul lui deasupra; iar sub ele, în plicuri care fuseseră deschise şi care se îngălbeniseră cu vremea, zecile de scrisori pe care i le trimisese lui Grace cu ani în urmă.

— Scrisorile mele... scrisorile mele pentru Grace? şopti el, aproape fiindu-i frică să creadă. Tu... le-ai păstrat în toţi aceşti ani?

Colin încuviinţă dând din cap.

— Aşa cum spuneam, am simţit că această zi

va veni şi m-am gândit că Grace le va găsi încurajatoare. Ele vor dovedi fără doar şi poate că dragostea ta pentru ea a durat, că n-ai încetat niciodată s-o iubeşti. Pot doar să sper că, ştiind că le-am păstrat, va fi dovada că nici eu; şi poate, într-un fel, să o întoarcă pe Grace de la mânie spre iertare, aşa cum ne învaţă Domnul nostru.

Cooper gemu neîncrezător.

— Timp de două decenii ai conspirat ca să ne ţii despărţiţi, împotrivindu-te fericirii noastre şi distrugându-ne vieţile şi... şi... scutură scrisorile strânse în pumn... şi acum speri ca *astea* să-ţi răscumpere păcatele!

— Problema iertării mele se află în mâinile *Domnului*, răspunse Colin, vocea lui scrâşnind de Indignare. Cu toţii suntem siliţi să facem alegeri în viaţă. Eu le-am făcut pe ale mele şi... şi... Gemu disperat, protestul său sunând gol în propriile sale urechi, cuvintele rămânându-i în gât ca fierea care se ridica. Înghiţi cu greu iar şi iar. Într-un târziu, cu ochii umezi din cauza mustrărilor de conştiinţă,

Colin ridică privirea şi reluă: în sufletul meu, eu... eu ştiu că bunul Dumnezeu nu va fi niciodată de acord cu... cu înşelăciunea mea. Am ales greşit, Cooper. *Greşit*. Recunosc. Ar fi trebuit să spun adevărul şi... şi îmi pare sincer rău că eu...

— Bine, îl întrerupse Cooper. Şi dacă Dumnezeu este într-adevăr înţelept şi drept, nu va avea nicio problemă să ajungă la aceeaşi concluzie.

— Nu mă îndoiesc de asta, spuse Colin pocăit. Pot doar să sper că El va înţelege că era imposibil să fii un fiu şi un frate bun în acelaşi timp. Îşi muşcă buza de jos, care începuse să tremure, apoi se calmă şi-şi aţinti privirea asupra lui Cooper. Ai vreo idee cum a fost? continuă el, chinuit de amintiri. Să fii silit să alegi între tată şi soră? Ai vreo idee ce chin teribil e să te doară sufletul fiindcă ştii că nu există răspuns corect? Să ştii că vei răni profund o persoană iubită, indiferent ce ai face? Ştii? Se opri şi dădu deznădăjduit din cap. Am trăit cu asta în fiecare zi

timp de douăzeci de ani. Slavă Domnului că...

— Aşa cum am făcut-o şi eu, îl întrerupse Cooper încet, mişcat de efuziunea emoţională.

— Slavă Domnului că acum nu mai am un asemenea conflict, conchise Colin.

Cooper îl studie timp îndelungat.

— Cred că suferim cu toţii din cauza altora, nu-i aşa?

Colin încuviinţă dând din cap.

— Condamnă-mă dacă vrei, Cooper, dar îţi ofer scuzele şi simpatia mea; şi, de dragul lui Grace, sper să le capăt pe ale tale.

Cooper trase gânditor din pipă când îşi aminti de sfatul pastorului Martin, cum că să aibă încredere în Dumnezeu care va face ca reîntâlnirea lui cu Grace să iasă bine.

— Da, de dragul lui Grace, admise el, dând ascultare înţelepciunii pastorului. Cunoscând-o aşa cum o cunosc, nu mă îndoiesc că ea va uita tot şi nu va trebui să înfrunţi judecata ei, ci pe cea a lui Dumnezeu.

Chipul lui Cooper păru că se luminează.

— Mult noroc, spuse el, evident uşurat de răspunsul lui Cooper. Şi te rog transmite-i dragostea mea lui Grace când o vei vedea.

Cooper răspunse dând gânditor din cap, apoi un zâmbet îi apăru în colţul gurii.

— Mă tem că nu prea voi avea timp pentru asta, Colin, pentru că voi folosi fiecare minut din fiecare zi pentru a-i oferi dragostea mea.

61

După ce părăsi biroul lui Colin, Cooper plecă să caute o bibliotecă despre care îşi amintea vag că s-ar afla la colţul lui Hope cu Regent. Oraşul se schimbase în multe sensuri, dar Warwick, cu aerul său învechit şi rafturile şubrede, era încă acolo. Cooper se duse direct la stiva cu eticheta GEOGRAFIE, găsi un atlas al Marii Britanii şi-l duse pe o masă din bibliotecă. Avu nevoie de câteva minute pentru a localiza Insulele Canalului, iar când le găsi, făcu ochii mari văzând că, deşi făceau parte din Regatul Unit, acestea se aflau mai aproape de Franţa decât de Anglia.

Aşa cum spusese Colin, erau destul de departe de Glasgow şi totuşi pe tărâm englezesc. Ca un pumn de frunze împrăştiate peste un heleşteu vast, cele cinci insule care formau micul arhipelag – Jersey, Guernsey, Sark, Alderney şi Herm – se aflau în Canalul Englez, la optzeci de kilometri de continentul britanic şi doar la

şaisprezece kilometri de coasta de nord-vest a Franţei, unde se dezlănţuise războiul.

Slavă Domnului, gândi Cooper, văzând că nu se aflau în cine ştie ce colţ îndepărtat al imperiului care atingea fiecare continent şi emisferă, aşa cum se temuse la început, deşi, dacă stătea să se gândească mai bine, poate că şi erau.

Să ajungi în Insulele Canalului însemna să călătoreşti cu trenul aproape de-a lungul întregii Marii Britanii şi cu vaporul să traversezi aproape tot Canalul Englezesc, în cel mai lat punct al său. Călătoria de aproape opt sute de kilometri l-ar duce pe Cooper din Glasgow în nord-vestul Scoţiei, în oraşul port din Bournemouth, pe coasta de sud a Angliei, unde se afla unul dintre punctele de traversare cu feribotul care asigurau legătura cu insulele. O hartă a căilor ferate care însoţea atlasul indica faptul că va trebui să schimbe trenul în Manchester, Birmingham şi Londra, iar calculând timpul de aşteptare dintre trenuri reieşi că-i vor trebui câteva zile să ajungă acolo... dacă

fiecare tren îşi respecta orarul şi feriboturile circulau la timp.

Cooper îşi dădu repede seama că înainte de a se îmbarca într-o călătorie atât de lungă şi, fără îndoială, costisitoare, ar fi înţelept să aibă confirmarea că există într-adevăr un motiv să o facă. Asta se putea realiza foarte uşor dând un telefon – un apel la mare distanţă, în loc să ia tramvaiul înapoi spre Dumbarton şi să sune prin tabloul de comandă din Falkirk, merse pe jos câteva străzi spre sud, spre clădirea telefoanelor din Glasgow de pe Buchanan.

Aici, în încăperea vastă de la nivelul străzii, operatorii lucrau la tablouri de comandă, plasând apeluri naţionale şi internaţionale pentru localnici şi călătorii care veniseră pentru a le cere ajutorul. După ce-i dădeai unuia dintre operatori numărul la care să sune şi plăteai o taxă pentru trei minute, apelantul lua loc până ce se stabilea legătura. Când aceasta se făcea, apelul era transferat către una dintre cabinele numerotate,

aliniate de-a lungul încăperii aglomerate, către care era îndreptat apelantul.

În telegrama pe care Colin i-o dăduse lui Cooper scria că Grace este profesoară şi locuieşte la şcoala St. Anne din insula Guernsey, şi nimic mai mult. O operatoare îl ajută să afle numărul de telefon de la şcoală, apoi, suspinând, scuzându-se, îi explică:

— Avem doar câteva linii cu Insulele Canalului. Cea cu Guernsey este deja ocupată şi sunt numeroase apeluri înaintea dumneavoastră. Aşa că va dura o vreme.

— În regulă, mormăi Cooper. Nu m-ar surprinde dacă ar folosi încă porumbei călători.

— Aceştia ar putea fi mult mai rapizi în zilele noastre, glumi operatoarea chicotind.

— Dar ce se întâmplă de atâta lume sună în aceste insule aflate în mijlocul a nimic?

— Războiul, răspunse operatoarea. Oamenii sunt îngrijoraţi pentru că sunt atât de aproape de Franţa.

Cooper dădu din cap şi-i mulţumi zâmbind, apoi se aşeză. Aşteptă aproape o oră, frământat de nerăbdare şi fumând din pipă. O aprindea pentru a doua oară când operatoarea îl cheamă la centru şi-i spuse:

— Cabina opt, domnule Cooper.

Cooper porni repede într-acolo şi se strecură înăuntru, apoi ridică receptorul din furcă.

— Alo? Alo? Şcoala Sfânta Anne? întrebă el pe un ton nerăbdător.

— Da, da, aici şcoala Sfânta Anne, răspunse o voce feminină. Sunt operatoarea. Cu ce vă pot ajuta?

Linia era asediată de bâzâituri şi paraziţi, iar Cooper tresări, căznindu-se să o audă.

— Aş vrea să vorbesc cu cineva de la arhivă, răspunse el, vorbind mai tare.

— Vă rog să aşteptaţi până vă fac legătura, spuse operatoarea. Femeia cercetă încrengătura de conectori de pe tablou, apoi se încruntă văzând că portalul pe care îl voia era deja ocupat. Mă tem

că linia este ocupată, domnule, spuse ea, revenind pe linie. O operatoare din Glasgow a făcut legătura, nu-i aşa, domnule?

— Chiar aşa.

— Sunteţi destul de departe de noi, nu? observă operatoarea cu simpatie. V-aş putea ajuta cu ceva? Vreau să spun, v-ar putea scuti să mai plătiţi ca să reveniţi.

— Poate că aţi putea, răspunse Cooper, luminându-se la auzul propunerii. Încerc să confirm că doamna Cooper, doamna Grace Cooper, este profesoară şi locuieşte la şcoala dumneavoastră. Puteţi face asta?

— Da, domnule, pot, răspunse operatoarea. Ea predă dansul aici. Asta şi istoria. Doamna Cooper este la noi de aproape doi ani, dacă nu mă înşel. Mă îndoiesc că este în camera ei la ora asta, dar pot să o sun dacă doriţi?

— Nu, nu, vă rog să nu o faceţi, răspunse Cooper, descurajat de propunerea bine intenţionată. Nu, nu aş dori să o deranjez chiar

dacă ar fi...

— Pot să-i transmit un mesaj? întrebă operatoarea.

— Nu, niciun mesaj, mulţumesc, răspunse Cooper. Aţi fost de mare ajutor. Închise înainte ca ea să-i ceară numele sau să întrebe de ce sună.

În ciuda momentului tulburător, faptul că ştia că Grace era cu siguranţă acolo aduse un zâmbet de uşurare pe chipul lui Cooper, iar paşii lui erau mai vioi atunci când părăsi clădirea telefoanelor, dar gândurile sale se întoarseră în curând spre rigorile călătoriei care se apropia, temperându-i buna dispoziţie.

62

În aceeaşi zi, într-un studio de dans de la Şcoala de Fete St. Anne din Guernsey, din Insulele Canalului, Grace Cooper stătea în faţa clasei, demonstrând un exerciţiu de balet.

— Pentru a obţine viteza şi uşurinţa mişcării şi pentru a menţine linia şi balansul, amintiţi-vă – Grace se opri *en pointe*, elevele ei agăţându-se de fiecare cuvânt şi gest al ei – să strângeţi fesele, să sugeţi abdomenul, ridicaţi diafragma... apoi, în adagio, încet, mişcări continue dintr-o poziţie în cealaltă.

Erau cam o duzină de eleve în clasă, toate adolescente, în echilibru la bara care se întindea de-a lungul a trei pereţi tapetaţi cu oglinzi. Cel de-a patrulea avea un şir de ferestre cu geamuri plumbuite, prin care intra lumina zilei, scăldând vastul spaţiu alb. Urmând-o pe Grace, elevele executară exerciţiul la unison, studiindu-se în oglinzi.

— Piciorul cu care lucraţi să fie drept şi întins la maximum de la coapsă până la degete... continuă Grace, demonstrându-le. Apoi părăsi poziţia şi porni de la o elevă la cealaltă, observând, încurajând, corectând, ajustând postura, modificând poziţii. Spatele bine arcuit... braţele întinse într-o linie lină... Bine şi din nou... şi din nou... le instrui ea. Vedeţi cu mintea spirala arabescului, simţiţi cum se mişcă prin membrele voastre de la vârful degetelor de la mâini şi până la degetele de la picioare...

În balerini, colanţi, ciorapi groşi trei sferturi, cu părul strâns într-un coc riguros la spate, Grace semăna foarte mult cu elevele ei. Într-adevăr, cu trăsăturile ei radioase şi trupul mlădios, aproape că putea fi una dintre ele. Ridurile uşoare din jurul ochilor şi al gurii, şuviţele cărunte care-i brăzdau părul de culoarea chihlimbarului erau cele care îi trădau vârsta. Şi mai mult, tehnica şi ţinuta desăvârşită cu care executa fiecare mişcare de dans nu lăsa nicio urmă de îndoială cine era aici

profesoara, mama-instructor care te inspira şi solicita, pentru care aceste tinere ar fi făcut orice ca să o mulţumească şi al cărei sfat îl căutau cu înflăcărare.

Grace se opri în faţa unei eleve şi se încruntă, apoi îi aranjă piciorul întins.

— Trupul tău poate că este aici, astăzi, Christiane, spuse Grace strâmbându-se, dar mintea ta umblă în altă parte.

Christiane se îndreptă şi ţinu piciorul perfect întins. Înaltă şi mlădioasă ca şi profesoara ei, Christiane Devereaux avea părul castaniu, ochii scânteietori şi verzi şi o faţă luminată care îi dezvăluia emoţiile. Dădea dovadă de un talent excepţional, dar şi de hotărâre.

Grace ştia că eroarea ei nu era lipsa de interes sau a îndemânării şi o luă deoparte după curs.

— Nu ai fost tu în dimineaţa asta, Christiane, spuse ea blând.

Christiane îşi plecă spăşită privirea şi dădu

din cap.

— *Oui*, Madame Cooper, ştiu. Îmi pare rău. Ea era una dintre cele câteva eleve din Franţa înscrise la şcoală. Engleza ei era excelentă, dar pronunţia şi frazarea erau cumva ciudate.

— Îţi faci griji din cauza examenelor finale? întrebă Grace, conştientă de presiunea inevitabilă din această perioadă a anului.

— *Non*, *non*, sunt pregătită, răspunse cu convingere Christiane. Dar *am* o nelinişte.

— Ei bine, mai bine am lămuri-o înainte să vină sâmbăta, spuse Grace, referindu-se la recitalul de dans care se apropia.

— *Oui*, asta este ceea ce mă frământă.

— Oh, te vei descurca foarte bine, Christiane. În plus, tatăl tău va fi acolo. Va fi atât de mândru de tine şi... Grace se opri, simţind că atinsese un punct sensibil. El *vine*, nu-i aşa? întrebă ea, părând a atinge unul dintre propriile puncte sensibile.

Christiane ridică din umeri.

— Nu am primit nicio scrisoare de săptămâni de zile... *trois semaines*, *trois*... de când i-am scris, reamintindu-i să vină. Nu pot să cred că nu va veni, dar dacă el... Lăsă fraza neterminată, chipul ei exprimând incertitudine.

— Asta ar fi foarte dezamăgitor pentru... pentru amândouă, nu-i aşa? întrebă Grace, ştiind că Christiane era conştientă că şi ea abia aştepta vizita tatălui ei.

Christiane dădu trist din cap.

— Dar de ce să tragem imediat concluzii? întrebă retoric Grace. Încă nu a lipsit de la nicio vizită, la niciuna, nu-i aşa? Şi a venit la recitalul de anul trecut. De ce nu ar veni acum?

— *C'est la guerre*, răspunse Christiane. Cred că acasă este acum din ce în ce mai periculos, ştiţi?

— Da, din păcate ştiu şi nu am nici cea mai mică îndoială de ce poşta din Franţa are întârzieri, spuse Grace, reflectând adânc. Asta face războiul... schimbă mersul lucrurilor. Vei primi o

scrisoare, ai să vezi.

Christiane se bosumflă, deloc convinsă.

— Am o idee, se entuziasmă Grace, încercând să-şi depăşească emoţiile şi să o înveselească pe Christiane. Mă opresc în holul principal ca să-mi iau scrisorile. De ce nu vii cu mine să faci la fel?

Clădirile de piatră ale şcolii St. Anne erau construite în jurul unei curţi interioare, ca un sătuc medieval. Cocoţat pe o faleză, deasupra golfului L'Ancresse, în parohia Vale, se afla la aproximativ opt kilometri nord de St. Peter Port, oraş în Guernsey. Holul principal era locul unde se ţineau întrunirile, recitalurile şi se aflau birourile administrative. Pe un perete din hol erau aliniate căsuţele poştale ale facultăţii şi ale elevilor.

Christiane o luă la fugă înainte când intrară şi deschise cutia sa poştală.

— *Regardez*! strigă ea spre Grace, fluturând un plic cu timbru franţuzesc şi o adresă a expeditorului, ceea ce însemna că era cea pe care o voia. O deschise nerăbdătoare, făcând ochii mari

citind scrisoarea scrisă de mână. Vine! exclamă ea, abia putându-se abţine. *Mon pere* vine! Spune că în ciuda celor petrecute la Dunkerque, trupele voastre britanice se află încă în Granville şi Saint-Malo, deci...Vine!

— Vezi, ţi-am spus eu, zise Grace, la fel de bucuroasă, doar că nu la fel de demonstrativă.

— Ah, madame Cooper, *vous êtes mon ami et ma mère*! spuse Christiane, îmbrăţişând-o pe Grace cu entuziasmul ei de copilă. Nu ştiu ce m-aş face fără dumneavoastră!

Grace chicoti simţind afecţiunea ei evidentă.

— Te-ai descurca foarte bine, Christiane. Asta ai face. Nu mă îndoiesc deloc.

Christiane vârî scrisoarea în ghiozdan şi plecă grăbită. Grace o privi mergând pe coridor, apoi îşi deschise cutia poştală şi găsi o revistă despre dans, un exemplar din *Star*, ziarul zilnic din Guernsey, şi un bilet de la operatoarea telefonică, sugerându-i să treacă pe la ea când va avea o clipă liberă.

— Ah, doamnă Cooper, spuse operatoarea când Grace intră în biroul telefonistei. Tabloul de comandă bâzâi şi ea ridică mâna în timp ce răspundea la telefon şi făcea legătura, apoi zâmbi scuzându-se. M-am gândit că ar trebui să ştiţi că v-a căutat cineva de dimineaţă.

— Oh, spuse Grace, arătând uimită. Mă tem că în bileţelul tău nu era trecut niciun nume şi niciun număr de telefon.

— Exact, domnul care a sunat nu le-a lăsat. Voia să ştie dacă faceţi parte din corpul profesoral. Dar mă tem că nu mi-a explicat nici de ce.

Grace ridică din umeri.

— Poate că era cineva de la Serviciul Social. Deşi m-am înregistrat la oficiul local când am sosit. Poate ei doar…

— Scuzaţi-mă, doamnă Cooper, o întrerupse operatoarea când tabloul ei de comandă bâzâi din nou. Se ocupă de apel, apoi înclină gânditoare capul. Ştiţi, acum că aţi făcut menţiunea asta, nu

era o legătură locală. Nu, nu, a venit pe linia naţională. A fost transmisă de o operatoare din Glasgow.

Ochii lui Grace se întunecară de îngrijorare.

— Glasgow...

Operatoarea dădu din cap.

— El a cerut cu arhiva. Avea un r vibrant, ca al dumneavoastră.

— Înţeleg... şopti Grace, îngrijorarea ei crescând.

— Pe scurt, continuă operatoarea, linia era ocupată, aşa că m-am oferit să-l ajut... să-l scutesc de timpul şi de cheltuiala de-a mai reveni, înţelegeţi? Atunci a întrebat dacă faceţi parte din corpul profesoral şi... şi eu am spus că da. Sper că este în regulă?

— Desigur, a fost foarte frumos din partea ta, spuse Grace, foarte sigură că acum ştia identitatea apelantului. Cine altcineva cu un r vioi din sudul regiunii Dumbarton ar suna din Glasgow şi ar verifica-o în secret dacă nu Colin? gândi ea.

Intenţionat nu-i scrisese şi nu-i spusese, nici altcuiva, de altfel, unde plecase. Şi timp de doi ani se bucurase de completa libertate a raţiunii şi a mişcării pe care i-o oferea acest spaţiu. Într-adevăr, nu era deloc încântată de faptul că o găsise Colin şi era îngrijorată că nu va ieşi nimic bun din asta.

63

După ce telefonă şi avu confirmarea că Grace preda în Insulele Canalului, Cooper traversă oraşul, îndreptându-se spre Gara Centrală, de unde plecau trenurile spre toate punctele din sud, spre Scoţia, Ţara Galilor şi Anglia. Gara se afla pe Oswald Street, lângă râu, o distanţă scurtă de mers pe jos de la clădirea telefoanelor din Glasgow. Cooper stătu la rând la una dintre casele de bilete şi-i spuse agentului că vrea să meargă la Bournemouth – oraşul port de pe coasta de sud a Angliei unde se afla punctul de plecare al feriboturilor spre Insulele Canalului. Agentul de la bilete ridică din sprânceană.

— Bournemouth? Aceasta este o rută cam costisitoare. Întinse câteva hârtii cu mersul trenurilor pe tejghea şi adăugă: Mă tem că este şi una complicată. Gara era sufocant de fierbinte şi aglomerată de călători. Cei care stăteau la rând în spatele lui Cooper deveniră nerăbdători şi se

mutară la alte ghişee. Păru că trece o eternitate înainte ca agentul să-şi dea seama ce şi cum şi să-i elibereze biletul. Aşa cum se aşteptase Cooper, el trebuia să schimbe trenul în Manchester, Birmingham şi Londra.

Cooper luă tramvaiul înapoi spre sudul oraşului şi plecă de la Falkirk, apoi se întoarse la Gara Centrală şi luă trenul de după-amiază spre Manchester, primul pas spre călătoria sa de opt sute de kilometri.

Ca şi gara, vagoanele erau sufocante şi aglomerate de pasageri, personal militar care se prezenta la datorie, străini care erau nerăbdători să plece din ţară şi cetăţeni care evacuau oraşele şi centrele industriale în pericol de-a fi atacate de mult lăudatele forţele aeriene germane ale lui Hitler – Luftwaffe.

Trenul din Glasgow ajunse în Manchester la timp, dar Gara Victoria era un haos datorită unei deraieri de pe ramificaţia dinspre sud, cu impact atât asupra sosirilor, cât şi a plecărilor.

Cooper îşi croi drum spre sala centrală şi dădu peste o mulţime numeroasă de călători care se învârteau nemulţumiţi pe sub tabela cu plecări. Semne cu litere citeţe pe care scria anulat fuseseră puse în dreptul tuturor trenurilor care se îndreptau spre sud, inclusiv Birmingham, destinaţia lui Cooper.

Petrecu noaptea în gară, alături de alte sute de călători. Dormi cu intermitenţe pe o bancă, fiindu-i frică să nu piardă anunţul de plecare, care nu veni deloc. Până când traficul s-a reluat, trenul său spre Manchester întârzie mai mult de o zi. În cele din urmă

NE urcă în expresul de noapte spre Birmingham, pentru care avusese iniţial bilet.

Acum, la aproape două zile de la îmbarcare, Cooper abia călătorise pe o distanţă de trei sute douăzeci de kilometri. Fiecare zi fusese anevoioasă şi epuizantă, iar nopţile şi mai şi în ciuda acestui fapt, Cooper găsi inspiraţii artistice în tovarăşii de călătorie. Ca şi el, majoritatea erau

oameni simpli care se luptau să supravieţuiască de pe o zi pe alta. Îi aminteau de imigranţii pe care îi fotografiase în gara din Boston cu mulţi ani în urmă şi îşi utiliză cu folos aparatul Leica, înregistrând numeroase imagini impresionante şi zguduitoare.

Pentru a compensa lipsa trenurilor, expresul – care fusese programat să facă trei opriri – mergea acum ca un tren local, luând pasageri din fiecare gară de pe traseu. Cooper îşi petrecu timpul dormind pe locul său. Trenul ajunse în Birmingham la mijlocul dimineţii, cu câteva ore întârziere, cu doar câteva minute înainte ca trenul lui Cooper, spre Londra, să fie programat să plece. Cărându-şi geanta foto şi valiza, alergă pe toată distanţa platformei spre rotondă şi cercetă tabela cu plecări, căutând numărul peronului. Apoi, gâfâind, cu fruntea plină de broboane de sudoare, o luă în partea cealaltă a rotondei, alergă aproape pe toată distanţa altui peron şi se urcă în tren.

Vagonul era plin de călători şi de bagajele

lor, îndesate în rafturile pentru bagaje, strânse grămadă pe coridoare sau legănate în braţele lor. Erau câte două locuri în rând, aşezate astfel încât permiteau ca patru oameni să stea faţă în faţă. Îşi împinse valiza pe raftul de deasupra, apoi se aşează pe locul liber, alături de trei tineri în uniforme militare. Perna încă se mai lăsa sub greutatea lui când trenul o ţâşni deodată înainte şi porni să iasă din gară. Lui Cooper îi trebuiră câteva momente pentru a-şi recăpăta suflul şi a-şi reveni de pe urma grelei încercări.

La scurt timp după aceea, trenul ieşea şerpuind din zona Birmingham şi lua viteză când ceva îi atrase privirea lui Cooper. Îl privi pe tânărul de lângă el, care se uita afară pe geam la peisajul cu laminoarele de oţel şi la fabricile care parcă zburau înapoi. Ţinea cotul sprijinit de pervaz, bărbia în palmă, iar aripile argintii de pilot se reflectau în lumina soarelui; era ceea ce-i atrăsese privirea lui Cooper.

— Aşa deci, faci parte din RAF[3], nu-i aşa? spuse Cooper, încercând să încropească o conversaţie.

Tânărul pilot răspunse dând imperceptibil din cap şi continuând să privească pe geam.

— Pilotezi un Spitfire?

Pilotul negă dând din cap şi, încă privind pe geam, mormăi:

— Hurricane.

Cooper zâmbi spre cei doi piloţi aşezaţi vizavi de el, apoi ridică din umeri şi depărtă mâinile într-un gest care sugera: Ei bine, eu încercam să fiu prietenos.

— Oh, nu-l lua în seamă, spuse puştiul cu pistrui, râzând pe înfundate. Suferă din dragoste şi ar prefera să-şi rotească ţeava puştii pe sub plapumă, dacă înţelegi ce vreau să spun?

— Este un adevărat erou al Imperiului Britanic, se băgă şi cel cu mustaţă. Vreau să spun, nu orice bărbat şi-ar fi părăsit mireasa ruşinată ca

3 Forţele Aeriene Regale (n. red.).

să lupte pentru ţara sa.

— *Eu* am făcut-o, spuse Cooper zâmbind viclean.

— Tu? exclamă puştiul aviator râzând. Germanii încă nu au traversat Canalul şi noi recrutăm pensionari! Femeile şi copii vor fi următorii!

Cooper râse din toată inima.

— Aşa au spus şi acum douăzeci de ani când tu erai doar o scânteie în privirea tatălui tău.

— Ai luptat în Primul Război Mondial? întrebă cel cu mustaţă, devenind atent.

— *Am zburat* în el, îl corectă repede Cooper, scoţând aparatul Leica din geanta foto. Îl ridică la ochi şi le făcu o poză celor doi piloţi din faţa lui. Am făcut parte din detaşamentul de recunoaştere.

Aviatorul îndrăgostit prinse deodată viaţă şi se întoarse de la geam cu faţa spre Cooper.

— Biplane? Carlingă deschisă? Baronul Roşu?

— Da, mormăi Cooper.

— Tatăl meu a zburat cu RAF în timpul războiului, continuă aviatorul. A doborât trei, pe bune.

— Mă tem că eu niciunul, răspunse Cooper. Oricum, nu oficial. Eu mânuiam din când în când mitraliera, dar de cele mai multe ori ţinteam cu aparatul de fotografiat. Era un Graflex mare... nu chestia asta minusculă de aici.

Aviatorul arătă din nou serios şi se uită atent la Cooper.

— Chiar ţi-ai lăsat mireasa în urmă?

Cooper încuviinţă dând din cap, simţind care va fi următoarea întrebare.

— Şi... şi ea te aştepta cu braţele deschise când te-ai întors? întrebă pilotul, aşa cum ştia Cooper că o va face.

Cooper înclină capul îngândurat.

— Nu, mă tem că nu. Deşi nu din motivele la care te gândeşti tu. Este o poveste lungă şi nu vă voi plictisi cu ea, dar sper că exact asta va face când voi ajunge în sfârşit în Guernsey.

— Guernsey? repetă pilotul îndrăgostit. În Insulele Canalului?

— Exact. Într-acolo mă îndrept. De ce?

— Fratele meu a staţionat acolo. Cam acum o săptămână, întreaga patrulă aeriană a fost rechemată în Ramsgate.

Cooper arătă uimit.

— Pe continent?

Pilotul îndrăgostit încuviinţă dând din cap.

— A spus că tot personalul militar a fost retras.

— Din ordinul regelui însuşi, interveni puştiul cu pistrui. Se pare că a decis că insulele nu au nicio importanţă strategică.

Aviatorul mustăcios încuviinţă dând la rândul lui din cap.

— S-a spus şi la radio. Ce rost are să desfăşori oameni şi echipament pentru un atac care este puţin probabil să aibă loc?

— Aşa-i, spuse Cooper, zâmbind gânditor. Mi-am pierdut soţia luptând în război. Nu plănuiam să

mai lupt în altul pentru a o recupera... Apoi adăugă hotărât: Dar aş face-o.

64

Era miezul zilei când trenul din Birmingham sosi în gara King’s Cross din Londra. Trenul spre Bournemouth, la care Cooper avea bilet, era programat să plece abia peste câteva ore. Aşa că îşi făcu drum prin valul de mulţime spre o tavernă cu peşte aburind şi cartofi prăjiţi aflată vizavi de gară şi luă cina înainte de a se urca în tren.

Făcând cinste numelui său, trenul local de Bournemouth opri în Staines, Chertsy, Frimley, Basingstoke, Winchester şi Christchurch înainte de-a ajunge în Bournemouth. Îi luă aproape trei zile lui Cooper ca să străbată cei şase sute cincizeci de kilometri din Glasgow. Ceasul din gară arăta aproape miezul nopţii când coborî el din vagon. Aerul nopţii era răcoros şi umed şi mirosea a mare. Îşi petrecu noaptea într-o pensiune din apropiere.

A doua zi de dimineaţă, devreme, se îndreptă spre punctul de plecare al feribotului spre Insulele

Canalului.

Taxiul o luă pe drumul care încercuia faleza. Case ciudate şi platforme plutitoare punctau canalul în formă de potcoavă de unde vasele de pescuit se îndreptau spre mare. Taxiul şerpui printre diguri şi opri frânând în faţa terminalului.

Feribotul din Guernsey tocmai sosise. Ca şi trenurile cu care călătorise Cooper, era plin de pasageri dezrădăcinaţi din cauza războiului: oameni de afaceri care se mutau la birourile de pe continent, oameni plecaţi în vacanţă care-şi scurtaseră sejurul, locuitori care plecau în ciuda convingerii guvernului că insulele nu vor fi atacate. În sens invers erau doar câţiva pasageri care aşteptau să se îmbarce, iar Cooper nu avea nicio problemă în a-şi găsi un loc la geam fără să stea la coadă.

Agenta, o tânără cu un chip prietenos, purta o uniformă nou-nouţă. Ca multe alte femei casnice, fusese nevoită să-şi caute de lucru pentru că forţa de muncă scăzuse datorită nevoii armatei

de recrutări şi voluntari.

— Pot să vă ajut, domnule? întrebă ea veselă.

— Da, răspunse Cooper. Aş vrea să cumpăr un bilet spre Guernsey.

— Pot să văd paşaportul, vă rog?

Cooper arăta uimit când îl scoase din geanta foto. Ciudat că i se cere, gândi el, din moment ce nu părăsea Marea Britanie.

După ce auzise r-ul scoţian al lui Cooper, un paşaport american era ultimul lucru la care se aşteptase agenta. Cercetă pagina titlu şi se încruntă, deşi reacţia sa nu avea nimic de-a face cu cetăţenia.

— Îmi pare rău, domnule, dar mă tem că biletul spre Guernsey iese din discuţie.

— Şi de ce? vru Cooper să ştie.

— Pentru că biletele spre toate insulele au fost restricţionate doar pentru locuitori.

Agenta se întoarse spre peretele din spatele ei, care era acoperit cu copii după documentele oficiale, puse una peste cealaltă. Arătă către unul

intitulat RESTRICŢII DE CĂLĂTORIE şi spuse:

— A venit direct de la Whitehall acum două săptămâni. Îmi pare rău.

Lui Cooper i se frânse inima.

De când plecase din Birmingham, lucrurile începuseră, în sfârşit, să meargă conform planului. Acum apăruse o nouă problemă.

— Ei bine, mă tem că ai dreptate, spuse el îngroşând şarmant r-ul lui. Nu locuiesc în Guernsey... dar soţia mea este acolo.

— Oh, înţeleg, spuse agenta, derutată.

— Da, scoţiană născută şi crescută – continuă repede Cooper – la fel ca mine şi sunt sigur că ai sesizat asta. Apoi, văzând întrebarea din privirea ei, hotărî să răspundă netulburat, sperând ca adevărul spus din inimă să-i fie de folos. Ştiu ce gândeşti. De ce locuieşte ea în Guernsey dacă soţul ei, iubirea vieţii ei, este în America? Pentru că oamenilor decenţi li se întâmplă tot timpul lucruri teribile. Este o poveste lungă. Vedeţi dumneavoastră, am fost...

— Oh, într-adevăr, îl întrerupse agenta cu evidentă simpatie. Ştiu prea bine ce vreţi să spuneţi, domnule, dar mă tem că nu sunt autorizată să fac excepţii.

Cooper oftă, apoi, cu o voce tremurând de emoţie, reluă:

— Desigur că nu sunteţi, dar, vedeţi dumneavoastră, am fost despărţiţi douăzeci de ani, spuse el, continuând să explice tragica succesiune a evenimentelor şi conspiraţia în desfăşurare care fusese răspunzătoare pentru asta, şi că, după două lungi şi singuratice decenii, a ajuns în faţa cabinei ei cu bilete.

Agenta oftă cu tristeţe.

— Of, Doamne, îmi pare rău.

Ochii ei scânteiau acum de emoţie. Cooper îi susţinu privirea şi, implorând-o, adăugă:

— Am aşteptat atâta timp... şi am ajuns atât de departe... şi, slăvit fie Domnul, în sfârşit am găsit-o. Singurul lucru care ne ţine la distanţă este feribotul spre Guernsey. Nu e drept, nu este deloc

cinstit, nu-i aşa?

Agenta îşi şterse o lacrimă, apoi privi spre directiva de pe perete şi tresări, sfâşiată de conflict.

— Vă rog... spuse Cooper, implorând-o. Ştiu că sunt timpuri grele şi cei de la Whitehall contează pe dumneavoastră să le îndepliniţi ordinele, dar, dar după câte ne-a fost dat să trecem, soţia mea şi cu mine, nu pot să cred că ei contează pe tine să nu ne îngădui să ne revedem acum. Dumneata poţi?

Agenta îşi muşcă buza şi îşi mai şterse o lacrimă.

— Nu. Nu, nu pot. Scoase un tichet din sertar şi-l puse pe tejghea, împreună cu paşaportul lui Cooper.

— Mulţumesc, spuse Cooper cu emoţie în glas. Mulţumesc din tot sufletul. Trase adânc aer în piept, apoi privi spre tabela pe care erau afişate tarifele. Doi şi şase, nu-i aşa? Scoase o bancnotă de cinci lire din portofel şi o puse pe tejghea. Poţi

păstra restul.

Agenta îi mulţumi zâmbind.

— Era să uit, spuse ea, dându-i înapoi bancnota de cinci lire lui Cooper. Este joi. Nu se percepe taxă pentru trecerea de la ora zece de astăzi. Se întoarse spre peretele din spatele ei, cel cu documentele oficiale, şi se prefăcu că-l cercetează. Sunt sigură că directiva este pe undeva pe aici.

65

Amurgul se lăsa când insula Guernsey apăru ridicându-se scăldată de crepusculul albastru-violet. Feribotul tăia valurile şi se înclina spre mănunchiul de lumini incandescente care licăreau în depărtare.

Traversarea din Bournemouth dura de obicei între nouă şi douăsprezece ore, depinzând de curenţi şi de direcţia vântului. Cooper fusese norocos în ambele sensuri şi era cu mult înainte de ora şapte seara când feribotul îşi vâra nasul în debarcaderul din St. Peter Port, oraşul principal din Guernsey.

Casele sale impunătoare şi locuinţele la stradă, numeroase şi dese, cu acoperişurile lor cu lucarne şi balcoanele din fier forjat, fuseseră construite pe terenuri care se ridicaseră din mare. Împreună cu o varietate de magazine ciudate, baruri, restaurante şi hoteluri, acestea erau conectate de scări şi străduţe înguste umbrite de

copaci vechi de secole şi iluminate de lămpile stradale încovoiate. Cele mai rafinate se aflau pe Esplanade, o şosea care şerpuia de-a lungul portului, în spatele unui dig de piatră.

Trecuseră aproape trei săptămâni de la plecarea lui Cooper din Boston. Călătoria pe *Britannic*, căutarea lui Grace în şi în jurul oraşului Glasgow, călătoria cu trenul spre Bournemouth şi traversarea cu feribotul duraseră mai mult decât se aşteptase, sau nu se aşteptase deloc. Nici nu anticipase că drumul său va fi atât de stresant şi epuizant. Acum, ajuns în Guernsey, Cooper jinduia după o baie, o masă şi un somn decent. Aşa că, în loc să tragă la o pensiune aşa cum făcuse înainte, se opri la Hotelul Regal de pe St. Julians Avenue, aflat la o distanţă mică de terminal. Cu intrarea sa cu portic, holul tapetat cu pluş şi camerele somptuos mobilate, Regalul primea, în cea mai rafinată tradiţie europeană, oaspeţii avuţi care apreciau clima blândă a insulei şi bucătăria franţuzească.

Cooper îşi petrecuse drumul cu feribotul gândindu-se la Grace şi la reacţia ei. În timpul traversării Atlanticului, tulburarea, nu nesiguranţa, fusese emoţia sa principală, fiind convins că Grace ştia că el vine. Dar aflând că fusese şi încă era, chiar opusul, această călătorie decursese plină de nelinişte.

În ciuda dorinţei sale de-a fi cu Grace, Cooper încă plănuia să păstreze distanţa şi să-i dezvăluie adevărul cu binişorul printr-o scrisoare. Într-adevăr, nu se schimbase nimic de când vizitase el şcoala Regina Mary a Scoţiei şi aflase că ea încă se credea văduvă. Dacă nu altceva, confruntarea care urmase cu Colin şi îngrijorarea acestuia în legătură cu reacţia nurorii lui la aflarea adevărului îi confirmau cât era de important să o scutească pe Grace de şocul de-a deschide uşa sau de-a da colţul şi a se găsi faţă în faţă cu soţul ei „de mult decedat” fără a fi avertizată. Cooper încă mai avea scrisoarea pe care i-o scrisese în trenul din Stirling spre

Glasgow, cea pe care o dusese la casa lui Colin din oraş şi care-i fusese înapoiată de majordom. Oricum, decât să i-o trimită lui Grace, se gândi că ar fi mai bine să o rescrie şi să o dezvolte pentru a reflecta evenimentele recente.

A doua zi de dimineaţă se trezi devreme în camera sa de hotel, intenţionând să treacă la fapte, dar când scoase scrisoare din geantă şi se aşeză la masa de scris, fu cuprins de o dorinţă copleşitoare de a o vedea mai întâi pe Grace, nu doar pentru a confirma prezenţa ei, dar şi pentru a-şi da seama de exaltarea pe care i-ar provoca-o chiar şi o privire de la distanţă.

Cu geanta foto pe umăr, Cooper coborî în hol şi obţinu o hartă cu Guernsey de la portar, care îi închirie şi o bicicletă. Era un mijloc obişnuit de transport pe insula care abia măsura cincisprezece kilometri lungime şi opt lăţime. În depărtare, spre canal, soarele care răsărea plutea deasupra coastei franceze, trimiţând umbre lungi de-a lungul străzilor goale din St. Peter Port în

timp ce Cooper pedala spre nord, pe Esplanade, în direcţia şcolii St. Anne.

Trecuseră multe decenii de când Cooper mersese pe două roţi, dar vechiul proverb se dovedi adevărat şi nu avu nicio problemă să-şi menţină echilibrul.

Merse de-a lungul coastei, ochii săi înroşindu-se din cauza vântului, capul umplându-i-se de mirosul apei sărate, închipuindu-şi cum ar fi să se plimbe pe insulă cu Grace, cu bicicleta.

Faţadele de cărămidă şi calcar din St. Peter Port făcură în curând loc serelor de roşii îngrădite cu sticlă ale fermelor, apoi întinderilor rurale. Drumul, ca şi ramurile copacilor bătrâni de secole care îl umbreau se ramifica iar şi iar, şi de mai multe ori harta îl salvă pe Cooper să nu o ia pe un drum greşit. În cele din urmă, ajunse la o pădurice întinsă peste creasta unui deal, iar acolo, dedesubt, ca un sătuc lângă mare, se aflau clădirile impunătoare de piatră ale şcolii de fete St. Anne.

Cooper sprijini bicicleta de un copac, apoi îşi croi drum spre nişte pietroaie de unde putea observa şcoala fără a fi văzut. Majoritatea clădirilor erau adunate laolaltă pe străduţe înguste, dar două dintre ele erau mai într-o parte. Cu faţade anoste, aveau mai multe niveluri, cele ale căminelor, iar Cooper deduse că acolo locuiau elevele şi personalul facultăţii.

Şi aşa era. Stătea acolo cam de o jumătate de oră când adolescente cu ghiozdane începură să iasă din clădirea cea mare, iar profesorii în pelerine care fluturau – din cea mai mică. Singure sau în grupuri, ele traversau campusul în drum spre alte clădiri, unde urmau să înceapă orele de dimineaţă.

Pulsul lui Cooper devenise mai rapid când văzuse şcoala prima dată, dar crescu exponenţial când, deodată, apăru Grace, ieşind din căminul facultăţii cu paşi repezi. Părul ei cu şuviţe cărunte era strâns la spate într-un coc şi echipamentul ei pentru cursul de dans se putea vedea pe sub

pelerina care flutura. Cooper ştiu că era Grace în clipa în care o zări – chiar înainte să întoarcă uşor capul, dezvăluindu-şi trăsăturile. Într-adevăr, ştia doar după mers, după ţinuta şi paşii ei rapizi şi largi, iar în momentul acela ştiu fără urmă de îndoială că o găsise în sfârşit pe mult iubita lui Grace şi că de fapt *o vedea* pentru prima dată după douăzeci de ani.

Cooper o privi cum se grăbeşte spre clădirea care adăpostea studioul de dans. Savură liniştit momentul şi aşteptă să i se domolească respiraţia. Apoi, Grace fiind în siguranţă înăuntru, coborî dealul spre clădire, ocolind-o până ce ajunse la un rând de ferestre din sticlă plumbuită. Rămase în spatele unei coloane de piatră care le separa şi îl ajuta să stea ascuns, când, deodată, acolo, chiar în spatele paravanelor în formă de diamant – acolo, aproape că putea să o atingă, era Grace. Inima lui palpită când ea trecu alunecând, demonstrând o mişcare de dans elevelor ei.

Deşi sentimentele lui pentru ea nu se

atenuaseră, două decenii de emoţii înăbuşite răbufniră. Faţa i se înroşi, ochii îi străluciră plini de lacrimi, iar stomacul făcea tumbe şi îl furnica, aşa cum se întâmplase când o văzuse prima dată la Galeria Van Dusen, cu mai bine de douăzeci de ani în urmă, şi simţi că se îndrăgosteşte din nou de ea. Apoi, foarte conştient că, dacă Grace îl va vedea chiar şi cu coada ochiului, consecinţele ar putea fi dezastruoase, se îndepărtă de geam şi plecă.

Se întorsese la pietroiul-punct de observaţie când zgomotul unui motor se auzi în depărtare. Câteva clipe mai târziu, un sedan negru apăru pe drumul care şerpuia spre şcoală. Venea mugind pe creasta dealului şi continuă în jos, spre şcoală. Mergea prea repede, iar Cooper nu văzu nici plăcuţa de înmatriculare din Franţa, nici medalionul caduceu ataşat pe bara din spate, dar îşi petrecuse destul de mult timp acolo încât să recunoască un Citroën când vedea unul.

Privi cum maşina încetineşte şi parchează

lângă trotuarul din curtea interioară, pavată cu piatră, intersecţia aleilor din campus de unde porneau în toate direcţiile străduţe înguste cu clădirile şcolii. Şoferul, un bărbat înalt, bine îmbrăcat, cam de patruzeci şi ceva de ani, cu părul negru şi trăsături cizelate, coborî din spatele volanului aflat pe partea stângă. Îşi privi ceasul de la mână, apoi se îndreptă spre un zid de piatră din cealaltă parte a scuarului şi se sprijini de el ca şi cum ar fi aşteptat pe cineva.

Văzând-o în sfârşit pe mult iubita sa Grace, Cooper era nerăbdător să se întoarcă la hotel, să revizuiască scrisoarea aşa cum plănuise şi să i-o trimită cât mai repede. Era pe punctul de a se urca pe bicicletă când sunetul unui clopoţel semnală sfârşitul primei ore de curs. Profesori şi grupuri de eleve începură să iasă din clădiri. Grace ieşi din cea care adăpostea studioul de dans. Cooper se lumină văzând-o şi lăsă bicicleta deoparte. Ea era înconjurată de o duzină de adolescente care purtau costume de dans. Toate

aveau acelaşi mers cu paşi oblici şi toate păreau că vorbesc în acelaşi timp cu ea şi între ele

Într-adevăr, pălăvrăgeau emoţionate despre recitalul de dans din ziua următoare – toate cu excepţia uneia, care părea tulburată şi privea în jur cu nerăbdare.

— Christiane! strigă gentlemanul sprijinit de zid, făcându-i semn cu mâna. Christiane, *regarde*!

— I*à*! Acolo! El e acolo! exclamă Christiane, întorcându-se spre Grace. Fata fugi de-a lungul scuarului şi se aruncă în braţele bărbatului. Papa! ţipă ascuţit fata, chicotind uşurată.

Lucien Devereaux îşi cuprinse fiica într-o îmbrăţişare părintească, apoi zâmbi fermecător când Grace veni şi li se alătură.

— Ah, Grace, bonjour! Comment vas-tu? Ça va?

— *Oui*, *Lucien*, *très bien*, răspunse Grace, strălucind de bucurie în timp ce se îmbrăţişau, sărutându-se pe ambii obraji. Scrisoarea ta pentru Christiane a venit abia acum câteva zile, continuă

Grace şi zâmbind rezervat adăugă: Era foarte îngrijorată că s-ar putea să nu vii.

— *Je comprends*, spuse Lucien, ochii săi sugerând că ştia că Grace vorbeşte şi în numele ei. Aşa cum ştiţi, lucrurile nu stau prea bine acasă, dar sunt aici! Şi *nous nous amuseront bien*! *Oui*?

— *Mais oui*! răspunse Christiane şi cei trei plecară, mână în mână, în direcţia căminului. Vom petrece de minune!

Din punctul său de observaţie îndepărtat, Cooper nu putu să audă ceea ce spuneau şi nici nu putuse să-şi dea seama de expresiile feţelor şi privirile pe care le schimbau, dar *putea* vedea că bărbatul – care-i îmbrăţişase şi-i sărutase nevasta cu o afecţiune de netăgăduit, deşi pe obraji, iar acum o ţinea de mână nu era doar al naibii de chipeş, dar făcea parte şi din generaţia lui Grace, nu a lui. Oare acest tip arătos era colegul, prietenul sau iubitul ei? Oare era posibil ca cea mai mare teamă a lui Colin, ca să nu mai vorbească de propria teamă, se adeverea? Grace

se recăsătorise? Sau intenţiona să o facă?

Cooper se prăbuşi sub greutatea acestor gânduri, privindu-i cum se îndepărtează. Deodată se simţi golit ca şi cum aerul fusese scos din el. Într-adevăr, ce observase el acum îi distrusese echilibrul sufletesc şi îl făcu să se simtă şi mai nesigur de felul în care să procedeze. Copleşit, se urcă pe bicicletă şi pedală înapoi spre oraş, asediat de emoţii care îi readuseră în minte tot poemul lui *Enoch Arden*, sporindu-i dilema.

66

Soarele ajunse sus pe cer până ce Cooper se întoarse la hotel şi se refugie în răcoarea binevenită a camerei sale. Divanul instalat vizavi de fereastră oferea un respiro confortabil după şaua bicicletei. Se aşeză pe perne şi începu să-şi cureţe meticulos pipa, apoi împinse în cupă tutun proaspăt. Un scurt timp după aceea, spaţiul de deasupra capului se umplea de straturi subţiri de fum, iar dilema sa, chiar dacă nu fusese încă rezolvată, fusese complet examinată.

În pofida exemplului lui Enoch Arden, Cooper nu avu probleme în a decide că aşteptase prea mult şi ajunsese mult prea departe ca să plece pur şi simplu, pentru totdeauna, cât mai departe. Îşi mai dădu seama şi că împrejurările aparente din viaţa lui Grace, dacă nu frustrant de neclare, făceau să fie şi mai important să o avertizeze şi să nu apară neanunţat.

Decizia fiind luată, Cooper se duse la masa

de la hotel unde, în dimineaţa aceea, devreme, lăsase scrisoarea pe care plănuise să o revizuiască. Sertarele antichităţii graţioase erau bine aprovizionate cu felicitări şi hârtie de scris cu antetul hotelului, iar pe câteva coli copie paragrafele pline de sensibilitate în care dezvăluia adevărul ce-i fusese ascuns lui Grace de către familia ei. În plus, Cooper scrise pe scurt despre cum o căutase recent şi despre prezenţa sa în Guernsey.

Când termină, îşi luă geanta foto, scoase teancul de scrisori pe care i-l dăduse Cooper şi alese două plicuri care-i fuseseră trimise lui Grace la şcoala Regina Mary a Scoţiei din Stirling. Una conţinea ambele scrisori pe care Joe Clements le scrisesc, informând-o de venirea lui Cooper, şi fotografia cu Cooper sprijinit de aparatul său de fotografiat; cealaltă, scrisoarea lui Cooper cu data sosirii navei *Britannic* în Glasgow. Le puse pe amândouă, împreună cu scrisoarea pe care o scrisese, într-un plic, trecu adresa lui Grace de la

şcoala St. Anne, apoi îl sigilă şi ieşi grăbit din cameră.

Poşta din St. Peter Port, o clădire din piatră dură cu steagul britanic fluturând deasupra intrării, se afla pe Smith Street, la scurtă distanţă de mers pe jos de la hotel.

Cooper stătu la ghişeu privind cum funcţionarul cântărea plicul şi-i lipea timbrele necesare. Ştia că va sta ca pe ace aşteptând un răspuns şi voia să stabilească cam cât ar trebui să aştepte realist vorbind, o veste.

— Când va putea fi expediată? întrebă el, încercând să nu sune nerăbdător.

— Cu poşta de mâine, răspunse cordial funcţionarul.

— Aşa-i, mormăi Cooper, luminându-se la auzul veştii. Nu pot spera la un serviciu mai bun de atât, nu-i aşa?

— Nu am fost mereu atât de eficienţi, spuse funcţionarul cu un zâmbet strâmb care deborda de melancolie. De când a apărut serviciul telefonic…

Ei bine, oamenii nu-şi mai scriu atât de multe scrisori. Aşa că orice corespondenţă primim este livrată imediat.

Soarele se lăsa la orizont când Cooper părăsi poşta şi porni pe străduţele înguste spre port, unde se trată cu o cină pe cinste la „Poissons de Normande”, unul dintre multele restaurante specializate în fructe de mare.

Ziua următoare era sâmbătă.

Cooper se trezi dimineaţa târziu, bucurându-se de cea de-a doua noapte în care dormise cum se cuvine în atâtea săptămâni şi îşi petrecu după-amiaza pedalând prin port cu aparatul său de fotografiat. După ceea ce văzuse la terminalul feribotului din Bournemouth, nu fu surprins că terminalul din St. Peter Port era plin cu locuitori din Guernsey care hotărâseră să evacueze zona.

Pedalând spre sud, pe Esplanade, ajunse la un golf unde o mulţime de bărci de pescuit se legănau lângă pontoanele lor. Făcu câteva fotografii unor pescari care îşi reparau plasele,

când o altă barcă veni plutind spre un ambarcader adiacent. Cooper fu surprins să vadă că încărcătura sa nu era ceea ce prinseseră în ziua aceea, ci, printr-o ironie a sorţii, câteva duzini de refugiaţi din Franţa, măcinată de război. Cărând valize şi boccele cu obiecte personale pe care le putuseră salva, stăteau pe chei, cu umerii lăsaţi a înfrângere, ochii mari de frică şi goi din cauza dezorientării, rănile lor supurând purpurii prin bandajele albe de tifon.

Cooper ridică instinctiv aparatul de fotografiat, dar realitatea chinuitoare a războiului îl lovi cu un impact discordant şi, în loc să facă poze, puse Leica deoparte şi se alătură grupului de pescari locali care îi ajutau pe refugiaţi să debarce.

Odată ajunşi la ţărm, ei le explicară că nemţii ocupaseră recent porturile majore din Dieppe şi Le Havre. Doar cu o noapte în urmă, trupele franceze şi britanice fuseseră depăşite numeric şi împinse înapoi pe mare, majoritatea celor din

urmă evacuându-se aşa cum o făcuseră la Dunkerque. Acum, armata germană, condusă de câteva divizii de blindate, se îndrepta spre est, către Caen şi peninsula Cherbourg. Această parte a coastei franceze era cea mai apropiată de Insulele Canalului, în unele puncte fiind abia la şaisprezece kilometri distanţă, şi avea câteva porturi mai mici care le oferea transport cu feribotul.

— Presupun că nenorociţii de nemţălăi ne vor bombarda pe noi acum, spuse unul dintre pescari.

— Prostii, răspunse un altul prompt. Cei de la Whitehall spun că nu avem o importanţă strategică.

— Aşa am auzit şi eu, interveni Cooper, încruntându-se sceptic. Să sperăm că le-au spus asta şi nemţilor.

67

La zece kilometri distanţă spre nord, la şcoala St. Anne, Grace îşi petrecu ziua în studioul de dans, repetând cu elevele pentru recitalul din seara aceea. Se făcu după-amiază târziu până când termină. Traversa terenul spre cămin când ocoli Sala Principală pentru a-şi ridica corespondenţa din cutia poştală de pe peretele din vestibul. Scrisoarea lui Cooper se afla printre fluturaşii publicitari şi un exemplar din ziarul cotidian.

Deşi Grace nu avea nicio idee de la cine era scrisoarea, îşi arcui surprinsă sprâncenele la vederea ei. Nu doar că era mai groasă şi mai grea decât majoritatea plicurilor cu adrese scrise de mână, care conţineau de obicei doar câteva pagini de corespondenţă personală, dar, din moment ce nu informase pe nimeni unde este plecată, nici nu corespondase cu nimeni, era şi foarte neaşteptată.

La prima vedere, scrisul părea vag familiar şi

ea suspină adânc când ajunse la o concluzie care făcu să-i intre frigul în oase. Colin! se gândi Grace, reflectând la misteriosul apel din Glasgow despre care se temuse tot timpul că era de la fratele ei. Ideea o tulburase atât de tare încât vorbise despre asta cu Lucien la cina de seara precedentă. Dar ştampila poştei locale, ca să nu mai vorbim de antetul de pe clapă – Hotel Regal, cu caractere de un albastru intens – contraziceau net ideea că această epistolă ar veni din Glasgow.

Departe de a o linişti, acest moment de înţelegere îi trimise un al doilea frison pe şira spinării, chiar şi mai rece. Oare Colin nu doar o găsise, dar venise să o caute în Guernsey? Oare el se afla aici? Pe insulă? La Hotelul Regal? Tulburătoarea idee fu eliminată rapid după ce examină mai bine scrisul de pe plic, care, îşi dădu Grace seama, nu era al fratelui ei. Totuşi, *era* familiar, ceea ce făcea să fie şi mai ciudat.

Mintea lui Grace căuta cu înfrigurare o legătură, când detectă o mireasmă la fel de

familiară, vagă, venind dinspre plic. La început nu o putu identifica şi se uită la plic uimită, încruntându-se, când deodată o lovi, o lovi cu o claritate înfiorătoare – era mirosul de fum, mirosul de fum de *pipă*, recunoscuse mirosul de fum de pipă! într-adevăr, simţul mirosului – cel mai puternic declanşator al amintirilor noastre – făcuse legătura pe care ochii ei, după ce cercetaseră caligrafia, nu o putuseră face. Şi acum, oricât de absurd, imposibil şi confuz părea, Grace eră aproape sigură că, înainte de-a deschide plicul şi de-a citi conţinutul, ştia de la cine este şi ce însemna asta.

Rămase în hol, în faţa peretelui cu cutiile poştale, profund zguduită de implicaţiile uimitoare şi de teama că, deschizând plicul, acestea se vor confirma. Pieptul ei se ridica atunci când trăgea aer în piept şi ofta involuntar de fiecare dată când expira. Într-un târziu, îşi recăpătă calmul şi părăsi vestibulul. Căminul şcolii se afla chiar vizavi de scuarul acoperit cu piatră de pavaj. Nu îşi mai

amintea dacă mersese stupefiată, dacă se împleticise neîndemânatic sau fugise frenetic pe când împinsese uşa de la intrare şi urcase scările spre locuinţa ei.

Apartamentul confortabil avea un dormitor şi o sufragerie cu un colţ de bucătărie unde se aflau un mic frigider, o plită şi o chiuvetă micuţă. Ca majoritatea căminelor, fusese complet mobilat cu un amestec de piese de provenienţă nedesluşită. Grace le prefera în locul reproducerilor pedante din perioada regelui Eduard, folosite pentru a mobila dormitoarele comune. Acestea erau aşezate pe un fundal cu tapet cu motive florale, pe care îl ascundea colecţia ei de afişe şi cu dansatori – Isadora Duncan, Ruth St. Denis, Nijinsky, Serghei Diaghilev şi Martha Graham evidenţiindu-se printre ceilalţi. Pe măsuţa de toaletă, alături de flacoane de parfum, perii şi agrafe, se afla o ramă lucioasă, de argint, cu fotografia lui Cooper în uniformă militară pe care el i-o trimisese într-una dintre scrisorile lui din Franţa.

Câteva clipe mai târziu, Grace şedea pe scaunul tapiţat în colţul dintre dulapurile cu cărţi, privind plicul nedeschis. Părea a fi paralizată de simpla lui existenţă – tot trupul ei încremenise, în afară de mâna care tremura ţinând plicul – simţindu-se ameninţată de implicaţiile lui. Într-un final, îşi făcu curaj, strecură o unghie sub clapă şi o deschise cu atenţie, oprindu-se puţin înainte de-a scoate conţinutul.

Paginile cu scrisul lui Cooper şi terminate cu semnătura sa îi confirmară ceea ce scrisul de pe plic şi aroma de fum de pipă prevestiseră. Soţul lui Grace, iubirea vieţii ei, bărbatul despre care crezuse că a fost ucis în luptă în urmă cu douăzeci de ani, bărbatul după a cărui moarte tragică avusese nevoie de decenii ca să-şi revină, nu era doar în viaţă, ci se afla acolo, în Guernsey! Grace se înfioră şi oftă adânc, copleşită de valul de amintiri. Mintea ei trecea cu repeziciune prin diferite fragmente de amintiri, ca şi cum ar fi dezvăluit fiecare clipă din viaţa ei cu Cooper în

câteva secunde. Buza de jos începu să-i tremure, apoi ochii i se umplură de lacrimi care se revărsară în jos pe obraji.

Grace şi le şterse de câteva ori, apoi se îmbărbătă şi citi scrisoarea lui Cooper. Zdruncinată de conţinutul acesteia, o citi din nou, fără să poată înţelege sau să accepte ceea ce dezvăluia. Dacă inima lui Cooper palpitase la vederea ei, acum, Grace simţea că a ei se zbate să-i sară din piept. Trecând prin emoţiile care cuprindeau o gamă largă, de la încântarea de moment la neîncredere şocantă, la furie crescândă şi teamă, inima ei bătea cu putere, tremura şi bătea intermitent, parcă nesigură de misiunea ei.

La scurt timp după aceea, ea citi cele două scrisori pe care le adăugase Cooper pe lângă cea scrisă la hotel. Acum, paginile erau împrăştiate pe perna de alături, iar ea privea fix fotografia lui Cooper făcută de Joe Clements, chipul brăzdat de vârstă, capul – o masă de cârlionţi albi, dezordonaţi, pumnul aşezat sfidător pe şold,

maxilarul strâns, dar neputând ascunde o umbră de neastâmpăr în zâmbetul său. Până la marginile ei zimţate, instantaneul reda perfect personalitatea lui Cooper, amestecul de sfidare arţăgoasă şi savoarea vieţii pe care Grace le găsise atât de fascinante şi atrăgătoare. De câteva ori îşi îndreptă privirea spre poza lui în uniformă, înrămată, de pe măsuţa ei de toaletă care reflecta aceleaşi calităţi şi o ajutase să-i păstreze vie amintirea în toţi aceşti ani.

Grace nu avea nici cea mai mică idee de cât timp stătea acolo privind instantaneul – emoţiile ei alternând între bucurie copleşitoare şi furie crescândă, până la amărăciunea nedreptăţii întregii situaţii –, când sună ceasul de pe măsuţă. Se ridică repede de pe scaun, dându-şi seama că abia avea timp să facă baie, să se îmbrace şi să se ducă la recital pentru a se asigura că totul este în ordine pentru reprezentaţie. Agitată, încercând să-şi recapete suflul, se adună şi acceptă faptul că orice va face, sau nu va face, în legătură cu Dylan

Cooper, va trebui să aştepte.

68

Zilele erau mai lungi în această perioadă a anului, iar soarele se afla încă mult deasupra orizontului, ferestrele de la Sala Principală străluceau luminate în portocaliu, iar scuarul pavat cu piatră din centrul campusului se umplea cu vehicule în vreme ce elevele, membrii familiei, administratorii, personalul şcolii şi locuitorii soseau la recitalul de dans şi se îndreptau spre sala de spectacole.

În culise, Grace zbura practic, în jurul elevelor ei ca o mamă cloşcă, ocupându-se de detaliile de ultim moment, se agita din cauza costumelor, aranja coafurile şi se ocupa de fetele care dădeau semne că au trac.

Christiane îşi punea un balerin când o panglică pe care o lega deasupra gleznei se rupse.

— *Ah, mon Dieu*! ţipă ea, grăbindu-se spre Grace, cu ochii mari de panică, cu panglica de satin în mână şi balerinul în cealaltă. *Madame*!

Madame Cooper! *C’est une catastrophe*! *Regardez*!

— Oh, Christiane, nu! exclamă Grace descurajată. Cum ai reuşit?

Christiane ridică din umeri şi scoase un scâncet.

— Ei bine, va trebui să-i împrumuţi pe ai altcuiva, spuse Grace scurt. Găseşte pe cineva care nu face parte din ansamblul tău şi care are aceeaşi măsură.

— Dar aceştia sunt preferaţii mei, scânci Christiane, protestând. Nu pot dansa cu ai altcuiva. Pur şi simplu nu pot.

— Nu am timp pentru aşa ceva! izbucni Grace.

Lucien, care observase scena de la o distanţă discretă, înaintă.

— Christiane, *donne moi le chausson*, spuse el cu un aplomb caracteristic.

Christiane îi dădu papucul tatălui ei, aşa cum i se ordonase, apoi îl privi cu respiraţia tăiată

scoţând un briceag din haină. Cu o lamă foarte ascuţită şi cu dibăcia unui chirurg, ceea ce şi era, Lucien făcu o crăpătură în ambele părţi ale papucului, chiar sub locul unde fusese cusută panglica de satin, şi una exact la capătul panglicii, care avea aproximativ patru centimetri. Apoi, trecu partea netăiată a panglicii prin crăpătură din balerin, apoi prin crăpătura de la celălalt capăt al panglicii şi făcu o buclă pe care o strânse bine de talpa de piele.

Christiane îşi puse papucii şi îşi legă panglicile deasupra gleznei. După ce îi testă făcând câteva piruete, oftă uşurată, apoi îi mulţumi tatălui ei cu o îmbrăţişare şi plecă iute, alăturându-se celorlalte fete care se adunau în culise.

— Eşti bine? şopti Lucien, apropiindu-se de Grace, care se dăduse la o parte.

— Sigur că sunt, răspunse defensiv Grace. De ce?

— Ei bine, nu sunt obişnuit să te văd

pierzându-ţi calmul, spuse Lucien cu blândeţe. Nu te-am văzut niciodată atât de supărată.

— Asta pentru că nu ai fost niciodată în spatele scenei chiar înainte de ridicarea cortinei! izbucni Grace. Sincer, de aceea prefer ca părinţii să se abţină să vină aici.

Lucien îşi duse mâna la inimă cu un gest teatral.

— Eu nu mă aflam aici pentru a fi cu Christiane, o mustră el la fel de blând.

Grace coborî privirea şi suspină, mustrată de conştiinţă.

— Îmi pare rău. Eşti atât de drăguţ... atât de înţelegător.

— *Mais oui*, ştiu... spuse el cu un zâmbet fermecător. Şi mă aştept să iei cina cu mine ca să continui să-ţi ceri scuze.

Grace zâmbi silit şi încuviinţă dând din cap.

Lucien o sărută pe obraz şi se grăbi să-şi ocupe locul în sală, încă tulburat de comportamentul ei. În ciuda faptului că Grace

atribuise starea ei nervilor de dinainte de ridicarea cortinei, el era sigur că altceva era în neregulă, dar nu ştia exact ce anume şi îi fu greu să alunge gândul pe durata desfăşurării recitalului – care a decurs foarte bine.

Într-adevăr, în afară de unu sau doi paşi greşiţi pe care doar Grace îi observase, elevele dansaseră foarte frumos. Papucul reparat al lui Christiane rămăsese ferm la locul lui, iar audienţa aplaudase cu preţuire şi entuziasm.

După ce chemările la rampă şi ceremoniile din culise se încheiară, toate elevele – atât dansatoare, cât şi spectatoare – se întoarseră în dormitoarele lor. Mai rămăsese doar o săptămână de şcoală – săptămâna de examinări – şi, deşi era sâmbătă seara, fetele nu pierdură timpul, întorcându-se să înveţe.

Maşina lui Lucien era una dintre multele parcate în scuar. El şi Grace merseră puţin pe direcţia unui han de deasupra Golfului Fontenelle, unde se găsea un restaurant mic, romantic, cu

vedere la mare. Dar din motive cunoscute doar de Grace şi pe care Lucien nu le putea încă înţelege, ea era tot timpul cu gândul aiurea, departe de partenera de cină vioaie şi curtenitoare de care se bucurase Lucien cu ocazia vizitelor precedente. Când părăsiră restaurantul, soarele apusese, pictând atât cerul, cât şi marea cu o licărire irizată.

— Facem o plimbare? întrebă Lucien, arătând spre minunata privelişte.

— Pare minunat, Lucien, răspunse Grace obosită. Dar cred că mai bine ne-am întoarce. Se sili să zâmbească, apoi se întoarse şi porni spre maşină.

— Grace? o strigă Lucien, oprind-o. Scuză-mă Că sunt atât de... atât de îndrăzneţ, dar nu ai fost în apele tale toată seara. Nu ştiu ce te nelinişteşte, dar poate că te-ar ajuta dacă ai vorbi despre asta.

— Drăguţ din partea ta, Lucien. Dar nu, nu, sunt... mă simt bine. Sunt doar obosită.

— *Ah*, *oui*, *fatiguée*, admise Lucien,

depărtând mâinile într-un gest de un farmec afectuos pe care doar francezii reuşeau să-l facă. Dar nu-ţi stă în fire să fii atât de... atât de... aşa cum spunem *en français*... *froide et renfermée*.

— Îmi pare rău, răspunse Grace, oftând spăşită. Nu am fost o companie prea plăcută, nu? Aşa cum spuneam, mă tem că recitalurile sunt destul de stresante.

— Dar s-a terminat şi a fost un succes minunat, pară Lucien netulburat. Prin urmare, un astfel de stres a fost îndepărtat, *non*?

— Mereu îmi ia ceva mai mult timp să-mi revin.

— Posibil, admise Lucien, nu tocmai convins. Îi susţinu privirea şi-i spuse: Nu. Este ceva mai mult. Pe tot parcursul recitalului şi în timpul cinei m-am tot întrebat ce te-a putut supăra atât de tare. Şi, aşa cum ai spune tu, „mă tem că „singurul lucru care mi-a venit în minte este misteriosul bărbat care te-a sunat despre care ai pomenit.

Grace înţepeni. Buzele ei se strânseră într-o linie subţire. Se îndreptă spre marginea falezei şi privi spre mare, încercând să se hotărască dacă să-i împărtăşească sau nu gândurile ei. O briză puternică venea dinspre apă, iar cârlionţii ei de culoarea chihlimbarului, cu şuviţe aurii şi lungi, fluturau în vânt. Lucien o urmă. O cuprinse cu braţele pe la spate şi spuse:

— Asta era, nu-i aşa? Cel care a telefonat. *N'est-ce pas*?

— Mă tem că da, recunoscu ea cu un zâmbet trist, ştiind că nu va mai putea ascunde adevărul pentru totdeauna.

— Aşadar, era fratele tău, aşa cum credeai, *non*?

— *Non*, răspunse ea, tresărind atunci când se întoarse cu faţa spre el. Nu există vreo cale uşoară de a-ţi spune ceea ce este de spus, aşa că mai bine o fac direct. A fost... soţul meu.

Lucien arăta neîncrezător şi derutat. Trecu un lung moment până când îşi drese glasul şi

spuse:

— Soţul tău? Dar... dar am crezut că a fost ucis în Primul Război Mondial...

Grace dădu din cap şi ridică neputincioasă din umeri.

— Aşa cum am crezut şi eu. Încă mai am telegrama.

Lucien se gârbovi parcă atunci când implicaţiile şi complexitatea faptelor denaturate îl loviră.

— Atunci... Atunci a fost o greşeală.

Grace încuviinţă dând din cap.

— O greşeală de douăzeci de ani. Ea se opri, făcându-şi curaj şi adăugă în şoaptă: El este... el este aici... în St. Peter Port.

— *Ohhhh...Je suis désolé*, spuse Lucien, spunând cuvintele repede într-un oftat distrat care se împleti cu vântul. O luă pe Grace de mână şi o conduse spre una dintre cele câteva bănci care fuseseră aşezate pentru a te bucura de privelişte. Se aşezară o clipă, îmbrăţişaţi. Apoi, cu o voce

tremurând de remuşcare, Lucien spuse: Grace, îmi pare rău. Nu am niciun drept să fiu atât de... atât de insistent, atât de exigent. A fost teribil de insensibil din partea mea.

Grace răspunse zâmbind iertător:

— Nu tu ai făcut asta, Lucien. El a făcut-o. *Soţul meu*, spuse ea, ridicând puţin vocea. Nu-i drept deloc. Cum de poate apărea aşa, pe neaşteptate?! Cum de a putut lăsa să treacă atâta timp înainte de-a încerca să mă găsească?

— Nu ai avut nicio veste de la el timp de douăzeci de ani?

Ea negă dând din cap.

— Nimic, izbucni ea şi se ridică incapabilă să-şi controleze furia. El pretinde că mi-a scris, dar eu nu am primit nici măcar o singură felicitare sau scrisoare, nici măcar una! De ce ar spune una ca asta?! De ce?!

Lucien se ridică în picioare şi o îmbrăţişă consolând-o.

— Grace... Grace, încearcă să te calmezi. Va

trebui să ai mintea limpede... şi inima... pentru a te gândi la asta. Sunt *multe* întrebări care au nevoie de răspuns. Dacă îmi permiţi, mi se pare cel mai bine să i le pui lui.

— Oh, Lucien, nu ştiu dacă pot, spuse Grace, cu vocea sugrumată. Nu ştiu dacă pot măcar să mă duc să-l văd. Sunt... sunt nici prea-prea, nici foarte-foarte. Sar în sus de bucurie, iar în clipa următoare sunt făcută bucăţele. Aşa am fost toată ziua. Nici nu-mi imaginez cum am trecut de recital.

— *Oui, je comprends*, spuse Lucien şi încuviinţă dând din cap. Din ce mi-ai spus despre el, pare un tip de treabă care te-a iubit foarte mult...

— Da, şopti Grace.

— ...Prin urmare, nu este genul de persoană care să se comporte de o manieră atât de grosolană. *Non*?

— Nu, nu, chiar deloc. De fapt este un adevărat gentleman, răspunse Grace, gândul

luminându-i faţa. Sincer, sunt doar… doar speriată şi destul de dezamăgită. Vreau să spun, ce se va alege de planurile noastre? Ar fi fost prima vacanţă adevărată după decenii. Am fost chiar la seiful de la bancă să-mi iau paşaportul. Nu ştiu ce să mai fac.

Înţelegător, Lucien o privi cu duioşie.

— Nici eu, nu după ultimele veşti. Nu doar vacanţa noastră *en Provence* devine o incertitudine, Grace. Orice s-ar întâmpla, nu va fi din vina soţului tău dispărut de mult timp, ci a nemţilor care au distrus-o. Nu sunt semne promiţătoare.

— Da, ştiu. Doar că nu voiam să înfrunt asta, spuse Grace încet. Apoi, gândindu-se la ceva, adăugă: Poate tu şi Christiane puteţi sta aici? Aţi fi mai în siguranţă decât să plecaţi acasă, nu?

— Poate, dar am responsabilităţile mele, Grace. Pacienţii, personalul meu, chiar şi compatrioţii mei. Va fi nevoie de fiecare chirurg. Ca să nu mai vorbesc de părinţii, rudele, mătuşile,

unchii, verii mei – toţi aşteptându-se ca eu să le fiu de ajutor în aceste timpuri. De ce? Pentru că eu sunt doctor şi, prin urmare, trebuie să ştiu totul. Nu, aşa cum am plănuit, trebuie să mă întorc în Bretagne imediat ce se termină şcoala şi tot aşa trebuie să facă şi Christiane.

— Dar ziarele spun că nemţii ar putea să ameninţe curând Bretagne, protestă Grace. Ai putea fi luat prizonier sau chiar ucis.

Lucien dădu grav din cap.

— Da, dar suntem o familie mare şi sunt multe case, căsuţe la ţară, vile şi ferme împrăştiate prin regiune, chiar şi o vinărie sau două. Aşa că dacă una dintre ele nu este în siguranţă, poate va fi alta. Desigur, nu există garanţii. Îi cercetă chipul. Apoi, cuprinzându-i blând faţa între palme, spuse: Va fi *difficile et dangereux*, dar aş fi foarte fericit dacă ai veni cu noi, Grace.

— Şi eu aş fi, Lucien, răspunse Grace cu sinceritate. Asta mi-ar rezolva dilema, nu-i aşa?

Lucien zâmbi şi negă dând din cap.

— Aşa aş spera eu, dar adevărul este că nu cred. Cu timpul vei avea şi mai multe întrebări, mai multă nesiguranţă, mai multă... mai multă harababură emoţională, nu mai puţină. Nu, mai întâi trebuie să rezolvi asta, Grace. Te rog, stai şi gândeşte-te bine tot restul weekendului dacă vrei să-l vezi pe soţul tău. Eu cred că mai bine ai face-o.

— Mi-aş dori să am siguranţa ta, Lucien, spuse Grace. M-am descurcat în toţi aceşti ani singură, fără el. De ce să schimb acum lucrurile? De ce să nu-mi văd de viaţa mea, de viaţa *noastră*?

— Pentru că, aşa cum am învăţat prin multă trudă, este imposibil să îmbrăţişezi viitorul atâta timp cât trăieşti în trecut... răspunse liniştit Lucien. Când mi-am pierdut soţia, ei bine, aşa cum am mai spus... mulţi ani după aceea, nu am putut funcţiona până când nu am încetat să mă învinovăţesc pentru că nu am salvat-o, că nu mi-am folosit toate cunoştinţele şi experienţa pentru

a face ceva... un miracol. Întinse mâinile într-un gest neajutorat, apoi un zâmbet îi îmblânzi expresia feţei. Dacă nu ai fi fost tu, al tău... suportul tău inimos... bunăvoinţa ta de a-ţi împărţi propria tragedie cu mine, încă m-aş simţi răspunzător. Uneori, din nu se ştie ce motiv, devenim orbi înaintea adevărurilor pe care alţii le pot vedea foarte clar. Chiar şi Christiane, abia un copil la vremea aceea, a văzut mult mai limpede decât mine... Lucien tăcu, cu ochii umezi, reflectând. Apoi, cu o voce cu un timbru mult mai puternic, concluzionă: Ţinând seama de toate acestea, cred că este de datoria ta să-l vezi. Te rog, Grace, pentru noi. Întâlneşte-te cu soţul tău. Nu fugi de el. Te implor.

Grace rămase tremurând în aerul rece al nopţii, atât mişcată, cât şi tulburată de rugămintea arzătoare a lui Lucien.

— Ai dreptate, Lucien, aşa voi face. Promit... întoarse capul şi privi amurgul înceţoşat care se lăsase peste mare, apoi, realizând că răspunsul ei

era ambiguu, adăugă: ...că mă mai gândesc la asta.

69

În aceeaşi seară, Cooper luă cina la restaurantul hotelului Regal, apoi se aşeză în hol cu o bere Guinness, ascultând la radio ştirile despre război, alături de alţi oaspeţi. BBC-ul declara că guvernul francez era constrâns de Germania să negocieze termenii predării. Whitehall era convins că dacă Franţa cădea, Marea Britanie va fi atacată şi, în ciuda evacuării în desfăşurare a trupelor britanice din Franţa, Churchill îl îndemna pe generalul de Gaulle, deja exilat la Londra, să facă apel la cetăţenii francezi – civili şi soldaţi deopotrivă – să continue rezistenţa.

Şansa ca Marea Britanie să fie invadată curând spori neliniştea lui Cooper în legătură cu Grace. Nu-şi dorea nimic mai mult decât să se reîntâlnească, să-şi declare dragostea unul pentru celălalt şi să se întoarcă în Newbury înainte de a fi prinşi în vârtejul acestor ostilităţi şi blocaţi în Anglia. Abia trecuse o zi de când expediase

scrisoarea şi el se întreba deja când sau, în cele mai rele momente, dacă va avea vreo veste de la ea. Pentru că îşi petrecuse ziua mergând cu bicicleta pe faleză cu aparatul său de fotografiat şi îi ajutase pe refugiaţii de război din Franţa, se simţea secat de energie şi hotărî să se retragă mai devreme.

Traversă holul intenţionând să-şi ia cheia de la recepţie când un gentleman înalt, cu trăsături aspre, dar chipeş pe care crezu că-l recunoaşte, intră în hotel.

Cooper schimbă direcţia, revenind în hol, şi privi de la distanţă cum bărbatul îşi ia cheia şi traversează spre lift. De cum bărbatul urcă şi operatorul închise uşa, Cooper se apropie de angajatul de la birou.

— Scuzaţi-mă? Domnul care tocmai a plecat, începu Cooper degajat. Sunt destul de sigur că-l cunosc de undeva, dar îmi scapă numele lui.

— Nu avem voie să dăm informaţii despre oaspeţii noştri, domnule, spuse angajatul. Îmi pare

rău.

— Aşa-i, mormăi Cooper cu un zâmbet. Dar într-o zi, când părul tău va deveni alb ca zăpada şi creierul tău va începe să se părăginească ca al meu, vei sta de partea asta a biroului, rugându-te de un tânăr săritor cum eşti tu aflat de cealaltă parte.

Angajatul ridică nesigur capul, apoi, îmblânzit de şarmul interlocutorului, şopti:

— Numele lui este Devereaux. Doctorul Lucien Devereaux.

— Aşa-i, doctorul Devereaux, desigur! exclamă Cooper. Din câte-mi amintesc, conduce un Citroën negru, nu-i aşa?

— Într-adevăr. Aveţi dreptate în privinţa asta, răspunse omul, acceptând spusele lui Cooper ca pe o dovadă că îl cunoştea într-adevăr pe Devereaux, aşa cum pretinsese. Vine cu maşina, cu feribotul din Bretagne. Este unul dintre clienţii noştri fideli. Un tip de treabă.

Mă tem că e mult prea de treabă, gândi

Cooper. Rezistă tentaţiei de a o spune şi, în schimb, remarcă:

— Este într-adevăr. Un tip de treabă, ca şi tine.

Strecură câteva monede în palma angajatului, apoi îşi luă cheia şi o luă pe scări spre camera sa.

Ziua următoare era duminică.

O ploaie torenţială începuse să cadă în timpul nopţii, alungându-i pe cei care pietruiau drumul şi îmbogăţind tonalităţile şi texturile oraşului. Cooper găsea întotdeauna că o astfel de vreme te inspiră şi, în orice altă zi, s-ar fi plimbat pe străzi cu aparatul Hău de fotografiat, dar, în ciuda impulsului creativ, rămase la hotel, aşteptând ca Grace să-i răspundă la scrisoare – printr-un mesaj, telefonie sau, dacă cea mai mare dorinţă a lui s-ar adeveri, în persoană.

Până luni la amiază încă nu primise nicio veste, iar Cooper umbla prin cameră ca un animal în cuşcă. Când ploaia se transformă într-o burniţă

ceţoasă, îşi puse pelerina şi părăsi hotelul, pornind să hoinărească cu bicicleta prin St. Peter Port, făcând poze. Existau câteva cabine telefonice prin oraş, iar Cooper sună la Regal de câteva ori, verificând dacă are mesaje, dar fără niciun folos. Înserarea se lăsa când cerul se întunecă şi ploaia uşoară se transformă într-una torenţială, îndemnându-l să se întoarcă la hotel.

Îşi lăsă bicicleta la băiatul de la garaj, aşa cum făcea la sfârşitul fiecărei zile, şi intră în hotel, scuturându-şi pelerina de ploaie. Se îndrepta spre salon pentru a-şi stinge setea, când o voce îl strigă:

— Domnule Cooper? Se întoarse şi văzu un tânăr îndreptându-se spre el. Vă aşteaptă cineva, domnule. Vreţi să veniţi cu mine, vă rog?

Slavă Cerului, gândi Cooper, *ea este aici*! în sfârşit, nu doar că o va vedea, ci chiar va fi alături de mult iubita sa Grace. Întârzie o clipă pentru a-şi netezi hainele şi îşi trecu degetele prin părul jilav. Inima îi bătea cu putere în timp ce îl urma pe

tânăr pe coridor spre o uşă cu panouri de sticlă, într-o încăpere de relaxare, iar dispoziţia sa luă avânt când intra, încercând să-şi facă curaj şi să decidă cum o va saluta.

Zona de relaxare era mobilată în stilul cluburilor masculine londoneze, cu canapele din piele şi fotolii aranjate în jurul unui şemineu, care, în această perioadă a anului, era umplut cu aranjamente florale proaspete. Un ventilator mare de tavan bâzâia încet deasupra capului. Ploaia răpăia în ferestre într-un ritm constant. Dar Grace nu se vedea nicăieri. Într-adevăr, singura persoană era un bărbat aşezat într-un fotoliu, citind un ziar.

— Doctor Devereaux? spuse tânărul. Scuzaţi-mă, doctore Devereaux, domnul Cooper a sosit.

Lucien îl privi pe Cooper pe deasupra ziarului, apoi îl puse deoparte şi se ridică, întinzând mâna. Tânărul plecă, închizând uşa după el. Vederea lui Lucien îl şocă şi-l dezamăgi atât de mult pe Cooper încât trecu un moment lung

înainte de a-şi veni în fire şi de a strânge mâna întinsă.

— Ah, *Monsieur* Coupaire, spuse Lucien. Este o plăcere să vă întâlnesc. Eu sunt Lucien Devereaux. Soţia dumneavoastră şi cu mine suntem prieteni.

— Mă tem că aşa e, spuse Cooper sarcastic şi zâmbi nervos, ascunzându-şi teama că Grace hotărâse să nu-l vadă şi îl rugase pe Lucien să-i transmită veştile proaste. Neliniştea lui era sporită şi de faptul că accentul lui Lucien îl făcuse să pronunţe Cooper „Coupaire”, aşa cum făcea şi Georges Latour, mogulul modei cu care lucrase în Boston cu atâţia ani în urmă; această amintire îl supăra încă.

— Vă rog să luaţi loc, spuse Lucien, arătând spre un alt fotoliu. Grace m-a rugat să vă spun că a primit scrisorile dumneavoastră, explică el în timp ce se aşezau faţă în faţă. Luă un pachet de ţigări de pe masa de alături şi îi oferi una lui Cooper, care, năucit de suspans, abia reuşi să

nege dând din cap şi să-şi scoată pipa drept răspuns. Lucien scoase o ţigară din pachet, o aprinse şi expiră, umplând spaţiul dintre ei cu fum, înainte de-a relua: în afară de asta, după o chinuitoare perioadă de incertitudine, ea a decis că ar vrea să vă întâlnească.

Cooper scoase un oftat de uşurare. Mai multe răspunsuri exclamative îi veniră în minte, dar nu reuşi să scoată decât un entuziasmat:

— Când?

— Mâine, răspunse Lucien, făcând un gest conciliant cu mâinile. Grace speră că o veţi ierta pentru întârziere şi fiindcă nu a răspuns mai devreme. Sunt sigur că înţelegeţi cât de năucitor a fost pentru ea să primească scrisorile dumneavoastră şi să... afle adevărul după atâta timp.

Ochii lui Cooper se întunecară a preocupare.

— Da, sunt sigur că a fost foarte tulburată.

— Vă asigur că a fost mai mult decât tulburare, *Monsieur* Coupaire, spuse Lucien grav,

aplecându-se înainte în fotoliu. Şi i-au trebuit câteva zile să... să... aşa cum aţi spune dumneavoastră, să se prindă de asta. De asemenea, asta este ultima săptămână de şcoală, ceea ce face să fie şi mai stresant pentru ce.

— Ei bine, am aşteptat mai mult de douăzeci de ani, doctore Devreaux, spuse Cooper, pronunţând accentuat r-urile când rosti numele. Încă o zi în plus sau în minus nu ar trebui să conteze, dar adevărul este că abia aştept să o văd.

— *Mais oui*, *je comprends*, spuse Lucien cu o evidentă sinceritate. Desigur, înţeleg. Apoi, după ce trase gânditor din ţigară, spuse: Aş dori să fac o sugestie în această privinţă, îmi permiteţi?

Cooper îşi lăsă capul în jos ca şi cum s-ar fi gândit şi nu se grăbi, aprinzându-şi între timp pipa.

— Pari un tip de treabă şi cât se poate de înfocat, spuse el, chipul său fiind învăluit de fum. Apoi, chicotind cu gândul la ceea ce urma să spună, concluzionă: Dumnezeu ştie, Grace nu ţi-ar

fi acordat nicio atenţie dacă nu erai aşa. Prin urmare, te rog spune-mi ce gândeşti.

— *Merçi beaucoup*, spuse Lucien, făcând o mică plecăciune. Îmi permiteţi să apreciez că, în general, se pare că sunteţi gentlemanul care spune Grace că sunteţi. Acum, aşa cum v-am explicat, ea încearcă să facă faţă acestei situaţii care poate fi descrisă ca un haos emoţional care o frământă şi...

— La fel şi eu, îl întrerupse Cooper. Apoi, pufăind din pipă, îl studie pe Lucien cu coada ochiului şi spuse: Ca şi pentru dumneavoastră, nu mă îndoiesc.

Lucien înălţă capul ca şi cum ar fi luat o decizie, apoi se ridică şi se îndreptă spre o fereastră pe care ploaia se scurgea ca o perdea, deformând priveliştea de cealaltă parte. Bâzâitul ritmic al ventilatorului din tavan părea că numără secundele până când el se întoarse spre Cooper şi încuviinţă dând din cap.

— Da, este adevărat. Sentimentele mele

pentru Grace sunt profunde...o *affaire de coeur*, cum spunem noi *en français*, dar ea se află într-o stare mult mai fragilă decât oricare dintre noi, iar eu insist să procedaţi cu precauţie, ca să nu mai spun cu foarte multă răbdare şi sensibilitate.

— Chiar aşa? îl provocă Cooper ridicându-se din fotoliu pentru a-l înfrunta. Eu cred că luând legătura cu Grace prin poştă în loc să apar neanunţat la uşa ei este o bună dovadă că ţin deja cont de toate cele trei.

— *Touché*, domnule, răspunse Lucien zâmbind uşor. Nu am intenţionat să vă ofensez, credeţi-mă. Singura mea preocupare este Grace.

— Ca şi a mea, pară Cooper, gesticulând cu pipa pentru a-şi accentua spusele. Ajunge să adaug că preocuparea pentru fericirea ei este terenul nostru comun.

— Din nefericire, nu este suficient teren decât pentru unul dintre noi, replică Lucien moale. Circumstanţele mele sunt de aşa natură încât, în ciuda sfatului meu, Grace are puţin timp

la dispoziţie să se decidă care dintre noi îl va ocupa şi sper că atunci când vă va vedea mâine va fi capabilă să hotărască, în această privinţă, se întâmplă ca eu să am o maşină aici şi...

— Da, ştiu, un Citroën negru, îl întrerupse Cooper, vârându-şi pipa în colţul gurii cu o anumită satisfacţie.

— Înţeleg, spuse curios Lucien. Ei bine, voiam să zic că aş fi bucuros să vă duc mâine cu maşina dacă doriţi?

— Bicicleta mea este numai bună, mulţumesc.

— Cum doriţi dumneavoastră, *Monsieur* Coupaire. Nu departe de şcoală, pe coasta de nord, se află un pavilion...

— Da, da, mormăi Cooper. I-am făcut câteva fotografii când am hoinărit ieri pe insulă cu bicicleta.

— *Bon*. *Demain*, *la dernière classe de Grace finit à trois heures*, *et*... se opri, apoi zâmbi cerându-şi scuze: *Pardon*. Mâine, ultimul curs al

lui Grace se termină la ora trei şi se va duce imediat acolo.

— Voi aştepta, răspunse hotărât Cooper.

— Nu vă sfiiţi să mă anunţaţi dacă vă pot ajuta cu ceva.

Ochii lui Cooper prinseră viaţă, licărind poznaş.

— Ei bine, ar fi ceva, acum, că aţi menţionat, dar nu cred că veţi dispărea curând în ceaţă, nu-i aşa?

— Nu curând, nu, răspunse Lucien cu un zâmbet amabil, lăsând capul într-o parte, ca şi cum ar fi revenit asupra hotărârii. Dacă stau să mă gândesc mai bine, poate... dacă asta va fi dorinţa lui Grace...

— Mă tem că este destul de evident că nu este, spuse Cooper, nevrând să recunoască. Oricum, nu încă.

— Şi s-ar putea să nu fie niciodată... spuse Lucien. Apoi, susţinându-i privirea lui Cooper, îl provocă: De dragul lui Grace, dacă asta ar fi

adevărat, sper că veţi gândi la fel.

— Nu am crezut niciodată că cheia succesului stă în contemplarea eşecului, doctore Devereaux, replică Cooper. Şi nu văd de ce ar începe acum. Grace a fost singura dragoste a vieţii mele şi... şi, din câte ştiu, ea ar spune acelaşi lucru despre mine. Eram...

— *Oui*, aşa mi-a spus şi ea, recunoscu Lucien.

— Nu sunt deloc surprins, zise Cooper, ascunzând de fapt că era mai mult decât încântat, ca să nu spună uşurat să audă asta. Voiam să spun că eram sublim de fericiţi şi tocmai începeam viaţa împreună când, datorită unei combinaţii de întâmplări şi intenţii rele, totul a fost...totul... Cooper tăcu, vocea frângându-i-se de emoţie. Trase adânc din pipă ca şi cum ar fi fost o sursă de hrană, apoi conchise:... ne-a fost *furat*.

— Da, ştiu, spuse Lucien, gândindu-se la propria sa pierdere dureroasă. Vă asigur că pot înţelege foarte bine tragediile vieţii. Scoase un oftat şi adăugă: Nemaivorbind de faptul că ţara

mea este din nou devastată de război.

— Aşa-i, mormăi Cooper, înfuriat amintindu-şi de asta. Am luptat în Primul Război Mondial în ţara dumitale. Nu m-a costat viaţa... doar viaţa mea alături de Grace.

Lucien încuviinţă dând din cap.

— Eu eram medic... pe câmpul de luptă. Am fost distrus de ceea ce am văzut.

— Şi eu, spuse Cooper. Dar de atunci am păstrat vie în inima mea amintirea momentelor fericite, clipele cu Grace de dinainte de asta, fără a dori nimic mai mult decât să recuperez ceea ce a mai rămas din ele.

— Din nefericire, eu nu-mi fac asemenea speranţe.

— Ei bine, slavă Cerului că eu da, spuse Cooper încet. Iar acum... Acum, că în sfârşit am găsit-o, sper şi mă rog ca Grace să vrea acelaşi lucru.

— Şi dacă nu vrea? întrebă Lucien abia auzit.

— Ei bine, aşa cum spuneam, doctore

Devereaux, nu am putut să concep niciodată o înfrângere înainte să înceapă măcar lupta. Iar dacă o cunoaşteţi câtuşi de puţin pe Grace, ştiţi că dacă rolurile ar fi fost inversate, ea ar sta aici şi şi-ar spune: „Dacă nu reuşeşti de prima dată... ei bine, băiete, atunci ai face bine să încerci, să încerci şi iar să încerci”. Nu am nici cea mai mică îndoială că ea se aşteaptă la acelaşi lucru din partea mea.

— *Absolument*, admise Lucien zâmbind gânditor. Este o femeie foarte inimoasă şi independentă, nu-i aşa? întrebă el, fascinat de imaginea pe care cuvintele lui Cooper o descriseseră.

— Aşa este, răspunse Cooper cu aceeaşi ardoare.

— În privinţă asta, spuse Lucien, stărui să te gândeşti la posibilitatea ca Grace să decidă că fericirea ei nu va fi satisfăcută de acel adagiu.

Cooper încuviinţă dând morocănos din cap, fără a putea să nege că ceea ce avea să urmeze

era cel puţin incert.

— Ajunge să spun că, dacă ea hotărăşte aşa, nu prea voi avea de ales şi eu voi fi cel care va dispărea în ceaţă?

70

În după-amiaza următoare, cu geanta foto pe umăr, Cooper părăsi hotelul pe bicicletă, ieşind pe acelaşi drum din St. Peter Port ca în dimineaţa în care fusese la şcoala St. Anne. Cu fiecare rotaţie a pedalelor emoţiile lui alternau între entuziasmul la ideea că se va reîntâlni, în sfârşit, cu iubita sa Grace şi teama la gândul că îl va respinge.

Aproximativ o jumătate de oră mai târziu, Cooper ajunse în punctul în care şoseaua principală se bifurca. În loc să continue în sus pe deal şi apoi să coboare pe partea cealaltă spre şcoală, coti pe un drum lateral, pavat cu pietriş. Drumul şerpuia printre câmpuri cu flori sălbatice ducând către faleza care urca spre palisadele care se ridicau de sub plajele de dedesubt. O ceaţă uşoară plutea deasupra Canalului, filtrând lumina soarelui şi, deşi ploaia se oprise, peisajul era încă îmbibat cu apă, dând fiecărei flori, pietricele şi fir de iarbă o strălucire impresionantă.

În depărtare, Cooper putea vedea un ponton îngust, construit pe o mulţime de piloni care ieşeau la suprafaţă. Acoperit cu o punte de lemn, cu balustrade înalte până la brâu, era dotat cu un şir de bănci din fier forjat. În cel mai îndepărtat capăt se afla un graţios pavilion victorian, cu acoperiş din sticlă şi oţel. În weekenduri era plin de pescari, actori ambulanţi şi turişti bucurându-se de soare, dar în această după-amiază de la mijlocul săptămânii, câţiva pescăruşi păreau singurii săi ocupanţi.

Cooper coborî curba năvalnică ce ducea la ponton. Vântul era înviorător. Aerul era plin de mirosul apei sărate. Pescăruşii pluteau şi se repezeau în arcuri graţioase deasupra întinderii de apă sclipitoare – la fel ca acum douăzeci de ani, când Cooper şi Grace hoinăriseră pe faleza din Boston şi îşi dăduseră seama că vor să-şi petreacă restul vieţii împreună. *Asta este de bun augur*, gândi el rulând pe ponton şi zări o siluetă înăuntrul pavilionului. Părea o femeie cu o

pelerină neagră, dar strălucirea venită dinspre apă îi masca identitatea.

Cooper coborî şi merse pe lângă bicicletă spre ea. Femeia auzi *clic-clic-clic-ul* roţii de la bicicletă şi se întoarse cu faţa spre el, umplându-l de o bucurie copleşitoare. Se pare că iubita sa Grace venise direct de la curs, aşa cum spusese Lucien că va face, fiindcă purta costumul de antrenament pe sub haina academică umflată de vânt, şi avea părul strâns în coc, ceea ce o făcea să arate arogantă şi inaccesibilă, dar expresia chipului ei păru că se topeşte de căldură în timp ce Cooper se apropia.

Într-adevăr, cu tenul lui roşu, cu buclele albe răvăşite de vânt şi maxilarul proeminent, Grace se gândi că era chipeş, aproape răpitor, deşi, ca şi Cooper, abia putea respira, cu atât mai puţin să vorbească. Rămaseră în picioare o vreme, într-o tăcere stângace, privindu-se unul pe celălalt ca nişte străini.

— Oh, Grace, spuse Cooper într-un târziu.

Era peste măsură de emoţionat, ceea ce făcu să i se usuce gâtul şi spuse şoptind răguşit: Nu ai îmbătrânit nici măcar o zi, fată dragă. Am visat această clipă, am visat la... la reîntâlnirea noastră atâta timp. Eu... mie abia îmi vine să cred că noi chiar stăm aici, faţă în faţă după atâta amar de vreme.

— Şi eu voiam să spun acelaşi lucru, domnule Cooper, aşa cum îţi poţi imagina şi singur, spuse Grace, găsindu-şi vocea care clocotea de furie când continuă: Cum? întrebă ea gemând înnebunită. Cum, Dylan Cooper, de nu ai venit mai repede după mine? Nu ai luat legătura cu mine mai devreme!

Cooper tresări în faţa atacului şi se bâlbâi:

— Dar Grace... Grace... eu am... eu...

— Atâţia ani, continuă repede Grace, am trăit îndurerată de moartea ta şi de pierderea copilului. Ai idee cum a fost? Ai vreo idee prin ce am trecut? Prin ce am trecut singură, dacă nu ţi-e cu supărare? Aş fi plâns de bucurie dacă aş fi aflat că

armata a făcut o greşeală! Aş fi dansat zile în şir ca la sfârşit să fi găsit alinare în braţele tale! gemu, azvârlindu-şi mâinile într-un gest zadarnic şi întorcându-se spre balustradă.

— Dar nu mai este cazul, spuse Cooper, terminând ideea în timp ce punea bicicleta deoparte şi se apropie de ea. Mă tem că asta vrei să spui, nu-i aşa?

— Numai Dumnezeu ştie că o parte din mine vrea asta, Dylan, spuse ea cu o privire înflăcărată. Dar acum este mult mai dificil. Pentru prima dată în ani de zile mă simt în siguranţă, în sfârşit îmi croiesc o viaţă pentru mine! De ce nu ai putut veni acum douăzeci de ani? Acum zece ani! Acum cinci ani!

— Am venit, Grace, răspunse Cooper blând. Am venit atunci după tine, aşa cum am venit şi acum. Când m-am întors din război şi am aflat că ai plecat şi în locul tău era Colin, am rezervat bilet de îndată ce mi-a spus ce s-a întâmplat, dar când am ajuns în Dumbarton, tu nu erai acolo, iar ai

tăi...

— Nu, nu eram, replică Grace. Eram în Galloway. Părinţii mei m-au trimis la ferma unchiului meu, gândindu-se că pacea şi liniştea m-ar ajuta să-mi revin. Nu trebuia decât să-i întrebi, iar ei ţi-ar fi spus.

— Să-i întreb! exclamă Cooper, neîncrezător. I-am rugat şi i-am implorat, dar tatăl tău m-a alungat! Nu înainte de-a mă compara cu diavolul şi de a mă acuza că te-am distrus, desigur. Nu, din contră, el a făcut tot posibilul să ne ţină despărţiţi, Grace. Vezi tu, când Colin l-a avertizat că vin după tine, el... Cooper tăcu, văzând reacţia lui Grace. Aşa-i. Nu tu ai vrut asta, nu? Singurul motiv pentru care tatăl tău te-a trimis la ferma aceea a fost ca să te împiedice să afli adevărul

— Să nu afli că eram în viaţă!

Grace arăta uimită şi-i trebui un moment pentru a-şi aduna gândurile.

— Dar... dar de ce? Nu neg că tatăl meu avea defectele lui – numai Dumnezeu ştie că mai multe

decât cei mai mulţi oameni – dar, în felul său, mă iubea şi nu am nici cea mai mică îndoială că ştia că dacă aş afla adevărul aş fi fericită. De ce nu mi-a spus că eşti în viaţă? Că ai venit după mine? De ce?!

— Pentru că i-a păsat mai mult de propria fericire decât de a ta, Grace, răspunse Cooper tăios. Ai uitat că nu era de acord cu desfrâul... nu era de acord ca tu să călătoreşti prin lume şi cu viaţa ta pe scenă, încât ţi l-a dat pe Colin pentru a decide pentru tine?! Inutil să mai spun că nu era de acord nici cu mine! Te asigur că nu a existat nicio îndoială când l-am cunoscut în sfârşit pe acest om. Cooper tăcu, lăsând-o un moment pentru a digera cele spuse, apoi încheie: Te voia înapoi acasă, Grace. Voia ca fiica lui să-şi cunoască locul, să stea ascultătoare deoparte şi cu doi paşi în spate – şi asta a primit, nu-i aşa?

— Nu, spuse Grace, părând încolţită şi în defensivă. Nu, mi-am trăit viaţa în ciuda lui, aşa cum am făcut-o mereu. Învăţământul a fost felul

meu de a continua să dansez, să-l mulţumesc într-un fel şi pe el, dar şi pe mine. Dacă a avut intenţia de a mă distruge, a eşuat.

— Dar a reuşit să ne distrugă *pe noi*, Grace, replică Cooper. A transformat greşeala aceea oribilă într-o minciună – o minciună de douăzeci de ani, şi s-a folosit de Colin pentru a o eterniza. Da, au conspirat pentru a-ţi ascunde adevărul, Grace, fiindcă atâta timp cât tu credeai că am fost ucis, tatăl tău te putea ţine în frâu.

Grace îl privi timp îndelungat, apoi încuviinţă dând din cap.

— Adevărul este că tatăl meu era mai mult decât capabil să facă aşa ceva. Îmi imaginez că a fost pedeapsa lui pentru că l-am sfidat; dar nu şi Colin. Nu. Nu, nu cred asta despre el, declară ea, cu ochii arzând de mânie. În ciuda evlaviei sale prefăcute şi felului său arogant de-a fi, fratele meu ţinea la mine…

Îi păsa de fericirea mea. Mi-ar fi spus adevărul, Dylan. Ar fi făcut-o! Ştiu asta!

Se întoarse cu spatele, căutând să se reculeagă, apoi ridică bărbia spre vântul care scotea lungi şuviţe din cocul ei şi-i sufla roba pe silueta ei mlădioasă, se întoarse spre Cooper şi-l privi drept în ochi.

— Nu eram sigură dacă eram în stare măcar să te văd, Dylan. Am acceptat doar fiindcă prietenul meu Lucien a stăruit să o fac… de fapt, m-a implorat, temându-se că m-aş fi întrebat mereu ce s-ar fi întâmplat dacă nu aş fi făcut-o şi…

— Aşa-i, o întrerupse Cooper. L-am apreciat ca fiind băiat deştept şi se pare că mi-a dovedit că am dreptate. Nu poţi îmbrăţişa viitorul atâta timp cât negi trecutul, Grace. Nu, mă tem că trebuie să-l înfrunţi direct.

Grace scoase un oftat exasperat.

— Unde am mai auzit asta? se întrebă ea sarcastic. Oriunde mă întorc, se pare că există un bărbat care aşteaptă să-mi dea acelaşi sfat.

— Acelaşi sfat *bun*, contraatacă Cooper. Ajunge să spun că ar fi înţelept din partea ta să-l

pui la suflet.

— Ei bine, mulţumesc, domnule Cooper, nu prea am de ales în această privinţă! replică Grace. *Ajunge să spun* că, deşi scrisoarea ta a fost grozav de tulburătoare, această... această *reîntâlnire*, cum îi spui tu, nu a fost nimic mai mult decât emoţionantă. Nu doar că ai dat buzna pe micuţa mea insulă liniştită, ci ai... ai scos la suprafaţă toată durerea şi nefericirea pe care o alungasem în sfârşit din viaţa mea şi le-ai aşezat acum în centrul ei!

— Nu am intenţionat să te rănesc, Grace, spuse Cooper, plecând căit ochii. Şi în sufletul tău ştii că nu aş face asta niciodată. Nu, fată dragă, dacă ar fi existat vreo altă cale de a-ţi dezvălui adevărul... de a încerca să... să revendic viaţa pe care am avut-o cândva, crede-mă că aş fi găsit-o.

Ochii lui Grace se umeziră de tristeţe.

— Viaţa aceea s-a dus, Dylan. S-a dus cu mult timp în urmă. Şi mă tem că nu ai ce revendica, spuse ea cu o şoaptă tremurândă. Îmi pare rău,

dar nu mai este nimic de spus în legătură cu această chestiune. Cred că e timpul să te întorci acasă. Te rog, pleacă şi lasă-mă aici, la locul meu. Oricât de bine intenţionat ştiu că ai fost, îmi doresc să nu mă fi găsit niciodată. Trase adânc aer în piept, clipi pentru a-şi învinge lacrimile, apoi se întoarse şi porni să iasă din pavilion.

71

Aşa cum se temuse Cooper, iubita sa Grace îi frânsese inima şi îl trimisese la plimbare. Se gârbovi uitându-se la ea cum pleacă. Culoarea îi dispăru din obraji. Se simţea pustiit, parcă nu mai avea aer. Îi luase decenii ca să o găsească şi acum, în câteva minute, totul se năruise şi o pierduse din nou. Era pe punctul de a se urca pe bicicletă şi să plece pedalând într-o jalnică disperare când se gândi la întâlnirea de ieri cu Lucien, la ceea ce-i spusese lui Lucien despre Grace şi hotărî să încerce, să încerce şi iar să încerce dacă era nevoie.

— Grace? Grace, aşteaptă! strigă Cooper, lăsând bicicleta jos şi ducându-se grăbit după ea. Grace ieşise din pavilion şi mergea hotărâtă pe ponton când el o prinse din urmă şi porni alături de ea. Grace, Grace, crede-mă, în momentul ăsta, eu... şi eu îmi doresc să nu te fi găsit niciodată, spuse Cooper, vocea frângându-i-se de emoţie. Mă

tem că ar fi fost mult mai bine să ne bucurăm de amintirea fericită a ceea ce am avut, decât de durerea care pare să vină din faptul că eu îmi doresc mai mult, dar tu eşti...

— Bine, îl întrerupse Grace. Se opri din mers şi se întoarse cu faţa spre el. Mă bucur că ai înţeles.

— Da, dar eşti încă soţia mea, Grace, sufletul meu pereche, dragostea vieţii mele, iar în toţi aceşti ani flăcările au ars cu putere în sufletul meu, spuse repede Cooper, încercând să o împiedice să-şi ia din nou zborul. Numai Dumnezeu ştie că doar văzându-te le-a aţâţat şi mai mult, nu le-a diminuat. Am aşteptat atâta timp şi am ajuns atât de departe şi sunt atâtea lucruri pe care vreau să ţi le spun. Te implor, fată dragă, te rog, te rog nu mă izgoni înainte de-a auzi ce am de spus. Nu lăsa chinul acestui moment să fie ceea ce ne vom amintim tot restul vieţii noastre. Nu după ce am trecut prin atâtea.

Grace strânse din buze. Miji ochii, privindu-l,

şi încrucişă braţele la piept ca şi cum ar fi luat o decizie, apoi, de parcă ar fi apăsat pe un buton, barajul emoţional pe care îl construise se surpă. Se înfioră şi izbucni în lacrimi, evident mişcată de prezenţa lui Cooper şi se scuză:

— Îmi... îmi pare atât de rău dacă te-am rănit, Dylan... spuse ea ezitând... îmi pare sincer rău, dar... dar mă tem că asta a fost prea dureros de suportat... prea dureros şi înspăimântător.

Slavă Domnului, gândi Cooper. Îşi dorea cu disperare să o ia pe Grace în braţe şi să o aline, dar se gândi mai bine şi nu-şi forţă avantajul, ci o conduse spre o bancă. Vântul aproape îi desfăcuse cocul, iar părul îi flutura pe faţă, făcând-o să arate pierdută şi vulnerabilă.

Grace îşi şterse lacrimile de pe obraz şi-i trebuiră câteva clipe pentru a-şi reveni, apoi privi în sus, spre Cooper care se sprijinea de balustrada din faţa ei.

— Prin urmare, începu ea, ca şi cum ar fi încercat să pună lucrurile în ordine în mintea ei.

Tu ai venit după mine doar ca să fii refuzat de tatăl meu, apoi... apoi ai căutat în toată Scoţia fără niciun folos şi te-ai întors în Newbury singur şi cu inima frântă. Două decenii mai târziu, m-ai găsit şi mi-ai scris o scrisoare pe care am primit-o duminică şi iată-ne aici... Tăcu, dar în ochii ei apăru o întrebare, iar Cooper dădu curios din cap, întrebându-se ce urmărea. Un singur lucru nu înţeleg, reluă Grace, ridicând capul într-o parte şi crispându-se ca şi cum ar fi încercat, dar eşuase să răspundă chiar ea. De ce nu mi-ai trimis scrisoarea acum douăzeci de ani?

— Oh, biată copilă, spuse Cooper oftând descurajat. Se aşează pe bancă, alături de ea, ochii săi umezindu-se de înţelegere. Nu ai nici cea mai mică idee, aşa-i?

— Nu am idee în legătură cu ce?

— Nu doar că am venit după tine, fată dragă, ţi-am scris mai multe scrisori decât ai tu ani, răspunse Cooper, mişcat de inocenţa ei. Ţi-am scris o scrisoare în ziua în care m-am întors în

Newbury. Într-adevăr, am scris una în fiecare săptămână – uneori chiar *în fiecare zi* – şi de sărbători, şi de zilele de naştere, şi... şi în zilele însorite, şi în cele înnorate, dar nu aveam nicio adresă a ta, Grace. Iar dacă le-aş fi trimis tatălui tău era ca şi cum nu le-aş fi trimis deloc, aşa că le-am trimis lui Colin.

Ochii lui Grace păreau că se măresc cu fiecare frază, iar acum aruncau săgeţi, fiind foarte derutată.

— Dar... nu am primit niciuna, niciodată – nici măcar una!

— Mă tem că nu, răspunse Cooper. Deşi Colin şi cu mine făcusem pace, una dificilă, aşa cum ştii, şi se pare că am fost un prost să contez pe ajutorul lui. Dar când m-am întors din război, ceea ce se întâmplase cu tine şi... şi cu copilul părea să ne fi apropiat. Cooper oftă îndurerat. El era la fel de distrus ca şi mine. Ca să fiu sincer, eram ca fraţii, alinându-ne unul pe celălalt. Aşa că, după ce s-a întors el în Dumbarton, am avut toate

motivele să cred că îţi va da scrisorile – dar nu a făcut-o.

— De ce nu? întrebă Grace, părând indignată. De ce nu ar fi făcut-o?

— Este suficient să spun că i-a ordonat tatăl tău, răspunse Cooper, consoana ***r*** vibrând ca un tunet. El l-a silit necontenit pe Colin să aleagă între a fi un frate sau un fiu bun – şi de fiecare dată Colin alegea ultima variantă. Aşa-i, el mi-a reţinut toate scrisorile, ascunzându-ţi adevărul. Privirea lui Cooper se îmblânzi, plină de compasiune când adăugă: Nu-l judeca prea aspru, fată dragă. Este un suflet chinuit care nu poate face faţă, dar ţine mult la tine... foarte mult şi, în ciuda furiei mele, mă tem că este mai mult de plâns decât de condamnat.

— Dar tu-l condamni – cu aluzii şi acuzaţii nefondate, replică Grace şi sări în picioare, burzuluindu-se cu o energie renăscută. Nu pot să cred că el, Colin, ar face una ca asta.

— Nici el nu a crezut că vei accepta una ca

asta, Grace, spuse Cooper, luându-şi geanta foto de pe umăr. O puse pe bancă, lângă el, apoi deschise clapa şi scoase scrisorile pe care i le dăduse Cooper. De aceea mi le-a dat.

— Ai fost să-l vezi? întrebă Grace surprinsă, privind neîncrezător spre teancul de plicuri bine legate cu sfoară.

— Da, acum o săptămână, răspunse Cooper. Sunt toate aici, Grace. Toate, împreună cu felicitările cu ocazia zilei de naştere, de Crăciun, telegramele şi...

— Destul, gemu Grace. Se întoarse spre balustradă şi, cu capul lăsat pe spate a suferinţă, trase în piept aerul de mare, făcând un efort ca să priceapă. Este... este diabolic! exclamă ea, întorcându-se spre Cooper. Diabolic şi... şi... fără scrupule!

— Aşa-i, răspunse Cooper, ridicându-se şi aşezându-se lângă ea. Tot planul s-ar fi prăbuşit dacă tu ai fi primit măcar una. Ei deţineau tot controlul... *aproape*, oricum. Un singur lucru îi

îngrijora.

Durerea din ochii lui Grace se transformă. Acum era intrigată.

— Şi care era acesta, mă rog?

— Ei bine, răspunse Cooper, fără a-şi putea ascunde un zâmbet uşor de satisfacţie, consecinţa neintenţionată de a ascunde adevărul era că tu te credeai văduvă, nu-i aşa?

Grace fu redusă la tăcere. Implicaţia era dureros de clară şi, cu buzele tremurând, şopti:

— O văduvă care putea... să se recăsătorească.

Cooper încuviinţă dând repede din cap.

— Acum ajungem la miezul problemei, nu-i aşa? Timp de două lungi decenii au trăit hăituiţi de spectrul acestei temeri. Temându-se nu doar că vei comite o infracţiune, dar şi, aşa cum mi-a explicat Colin, prea slăvitul diacon de la Biserica Prezbiteriană din Strathclyde, *păcatul* bigamiei.

— Oh, Doamne Dumnezeule, oftă Grace, impresionată. Mă tem că asta... asta nu mi-a

trecut niciodată prin minte.

— Şi pe bună dreptate, Grace. Poate că văduvele ajung să-şi pună problema de a se recăsători, dar a comite bigamie nu este una dintre ele, spuse Cooper ironic, simţind că, în sfârşit, o atinsese. Vechiul nostru prieten, Bănuitorul Colin, a mai recunoscut şi că a intervenit în treburile tale personale pentru a-i sili pe pretendenţi să întrerupă urmărirea. Îşi permise să zâmbească strengăreşte şi adăugă: Presupun că ar trebui să-i mulţumesc pentru favoare.

Grace arăta consternată, apoi se destinse şi, într-un final, se amuză auzindu-l pe Cooper.

— Uneori stăteam şi mă întrebam ce am făcut ca să-l ofensez pe tipul ăla sau pe celălalt, spuse ea, străduindu-se să râdă. După o vreme, am simţit că s-ar putea să fie opera lui Colin, dar nu am acordat nicio importanţă fiindcă el oricum nu a crezut niciodată că cineva ar fi demn de mine.

— Inclusiv subsemnatul, spuse Cooper

chicotind compătimitor. Dar slavă Domnului, Grace, că ai avut încredere în inima ta şi ai hotărât altfel. Sper şi mă rog că vei face la fel din nou...

Grace oftă şi îşi plecă privirea o clipă.

— Mi-aş dori să fie atât de simplu, Dylan, spuse ea, mişcată de sinceritatea şi dragostea din ochii lui.

— Doctorul Devereaux, presupun, zise Cooper zâmbind nervos. Mai înainte te-ai referit la el ca la un prieten, aşa cum a făcut-o şi el, dar am sentimentul că prieteni *apropiaţi* ar fi, cel puţin, mai exact, nu-i aşa?

Grace răspunse dând rezervată din cap.

— Da, spuse Cooper resemnat. El mi-a vorbit de sentimente puternice. Une *affaire de coeur*, cred că i-a zis. Spune-mi, Grace, s-ar putea să fie mai mult de atât?

— Dacă te referi la intimitate, răspunsul este nu, replică Grace, privirea ei nelăsând nicio urmă de îndoială în această privinţă. Deşi mă aşteptam

că se va întâmpla la timpul ei. Sincer, există o anumită... o anumită *scânteie* între noi pe care nu o pot nega şi ne-am dat seama că avem multe în comun, inclusiv pierderea unui soţ, soţie – sau cel puţin aşa am crezut până ce a sosit scrisoarea ta.

— Într-adevăr, a spus ceva despre o tragedie personală.

— Da, soţia lui Lucien a murit acum câţiva ani. Era atât de înnebunit, nu putea face faţă situaţiei, a crezut că cel mai bine pentru fiica lui ar fi să stea cât mai departe şi a înscris-o la St. Anne. Uneori, Christiane se duce acasă în vacanţe sau în weekenduri, dar acum, că războiul s-a extins şi în Franţa, vine Lucien aici.

Cooper arăta uşurat.

— Atunci îndrăznesc să spun că este o pasiune destul de recentă?

Grace răspunse zâmbind trist şi negă dând din cap.

— Mă tem că ne-am întâlnit cu mai bine de un an în urmă.

— Înţeleg… spuse Cooper nefericit.

— A venit să asiste la recitalul de dans, aşa cum a făcut-o şi acum, îi explică Grace. Treptat, vizitele lui au devenit mai frecvente. Plănuiam să petrecem vara în Provence, împreună cu Christiane… Oftă şi ridică din umeri.

— Aşa cum poate îţi imaginezi, Grace, şi eu am plănuit să-mi petrec vara cu tine, spuse Cooper cu un zâmbet plin de speranţă, acasă, în căsuţa noastră din Newbury. Mulţi oameni de acolo sunt nerăbdători să te vadă. Ţi-l aminteşti pe pastorul Martin?

Ochii lui Grace se umbriră de tristeţe.

— Desigur, Dylan, spuse ea cu buzele tremurând. El a ţinut slujba când eu am… am pierdut copilul şi s-a rugat alături de mine pentru a-i mulţumi Domnului că l-a luat cu el în Rai.

Ochii lui Cooper se umplură de remuşcare.

— Îmi pare atât de rău, Grace. Eu… eu mă gândeam la ziua… la ziua în care pastorul ne-a cununat.

Grace dădu din cap, muşcându-şi buza pentru a-şi păstra calmul.

— E în regulă. Sunt bine. Şi eu îmi amintesc ziua aceea... cea mai fericită din viaţa mea.

— Şi din a mea, confirmă Cooper melancolic. Voiam să spun că pastorul Martin este pregătit, dispus şi ne poate căsători din nou. Cu puţin noroc, ne vom întoarce exact la timp pentru aniversarea noastră.

Chipul lui Grace se lumină.

— Ar fi a douăzeci şi două, nu-i aşa?

— Aşa-i, fată dragă, pe care mă gândeam să o sărbătorim cu o ceremonie şi o recepţie aşa cum se cuvine, care ne-au fost refuzate în urmă cu atâta vreme.

Grace oftă auzindu-l pomenind de asta, ceea ce deschise zăgazul amintirilor care-i tulburau sufletul, începu să plângă, lacrimile curgându-i pe obraji.

— Oh, Dylan, jeli ea şi se sprijini de el căutând alinare. Îmi pare atât de rău... atât de

rău...

— Pentru ce, fată dragă? întrebă Cooper, fără a ezita să o îmbrăţişeze de data asta. Un val de bucurie îl cuprinse când ea îşi îngropă faţa în curba gâtului său. El rămase nemişcat, îmbrăţişând-o, trupul ei suplu apăsându-se de al său, mireasma ei dulce, cu a cărei amintire îşi hrănise sufletul în toţi aceşti ani. Tu nu ai făcut nimic din toate astea, nu-i aşa? Nu, fată dragă, nu... spuse el pe un ton atât de mângâietor pe cât putea fi vocea lui înăsprită de whisky şi fum.

— Eu... mă simt atât de copleşită de tristeţe, spuse Grace oftând din greu. Atât de... atât de plină de remuşcări că am fost mânioasă, că m-am îndoit de tine, că... că nu am putut să reiau de unde rămăsesem. Se îndepărtă de el gânditoare, apoi ridică privirea spre el. De câte ori m-am gândit la ziua aceea... cum stăteam în faţa galeriei şi fluturam mâna în vreme ce tramvaiul te ducea departe de mine... privind mult timp după ce dispăruse şi întrebându-mă dacă te voi mai vedea

vreodată.

Apoi ochii ei se întunecară gândindu-se la ceva. se depărtă şi se desprinse din îmbrăţişarea lui.

— Dar... mă tem că am o dilemă teribilă. Emoţiile mele sunt amestecate. Inima mea nu are nici... nicio certitudine, continuă ea repede, luptându-se cu conflictul interior. Aşa cum spuneai mai devreme, ai ajuns atât de departe şi ai aşteptat atâta timp încât pentru mine este greu să... Tăcu, căutând cuvintele corecte. Vreau să spun, nu este deloc cinstit să-ţi cer asta, Dylan, dar te rog să ai răbdare cu mine. Am nevoie de puţin timp ca să-mi lămuresc sentimentele şi, fără să am îndoieli, să ştim unde-mi este locul.

Cooper trase adânc aer în piept, apoi încuviinţă dând din cap şi zâmbi înţelegător.

— Îţi aminteşti de ziua din Boston când ne-am plimbat prin port şi ţi-am propus să ne petrecem noaptea împreună?

Grace zâmbi ispititor.

— Într-adevăr, din câte îmi amintesc, am reuşit, de o manieră destul de inteligentă, atât să amân, cât şi să-ţi sporesc ardoarea promiţându-ţi că lucrurile bune se întâmplă celor care ştiu să aştepte.

— Chiar aşa ai făcut, admise Cooper zâmbind gânditor. Aşadar, de ce nu aş face şi eu la fel acum?

Grace oftă uşurată şi-i mulţumi cu un zâmbet.

— Îţi mai aminteşti şi ce am răspuns eu? întrebă Cooper.

— Cu siguranţă, domnule Cooper, răspunse Grace repede. M-ai privit adânc în ochi, atât de adânc încât simţeam că-mi vezi sufletul, şi ai spus: Te-aş aştepta o viaţă întreagă, Grace...

— Exact, declară Cooper, visător. Şi cum bine se poate vedea, am vorbit serios, nu-i aşa?

Grace plecă sfioasă privirea şi încuviinţă dând din cap.

— Îmi amintesc că am spus acelaşi lucru,

Dylan.

— Şi am crezut asta mereu, dar istoria pare să se repete şi, din nou, mulţumită celor de la Whitehall, care au anunţat că nu vor apăra insulele împotriva unui atac german, mă tem că avem puţin timp.

Grace încuviinţă sec.

— Aşa am auzit şi eu, dar am mai auzit că au decis asta pentru că insulele nu sunt de importanţă strategică şi *nu vor fi* atacate.

— Aşa-i, dar unii dintre tipii care au hotărât sunt dintre cei care apreciază că apetitul lui Hitler pentru cuceriri poate fi satisfăcut permiţându-i-se să ciupească puţin din estul Europei. Ţinând cont de asta, fată dragă, ar fi bine să nu-ţi ia prea mult să te hotărăşti asupra sentimentelor tale. Altfel, orice ai decide, cuplul fericit s-ar putea să nu mai poată pleca de pe insulă – fie că destinaţia lui va fi New England sau coasta din Bretagne.

Grace zâmbi auzind metafora lui abilă.

— Da, şi Lucien este supus unei presiuni

enorme pentru a se întoarce acasă.

— Ei bine, sper să mă ierţi că am creat această dilemă. Mai sper şi că acestea te vor face să hotărăşti în favoarea mea, spuse Cooper, înmânându-i teancul de scrisori. Mai bine mai târziu decât niciodată, glumi el ironic. În timp ce Grace le lua, el băgă mâna în geanta foto şi-i oferi un exemplar din cartea lui: *Fotografii de Crăciun*. Dacă acelea nu o vor face, poate asta da.

Grace o strânse la piept laolaltă cu scrisorile aşa cum făceau elevele ei cu ghiozdanele şi îi mulţumi cu un zâmbet, apoi, cu ochii în lacrimi, făcu o piruetă şi plecă grăbită pe ponton.

Era un moment încărcat de emoţie pentru amândoi, mai ales pentru Cooper, care ar fi vrut să fugă după ea şi să o ducă departe înainte de-a decide în favoarea rivalului său. Rămase însă pe loc, urmărindu-i silueta printre lacrimi. Când Grace ajunse la capătul pontonului, el îşi atârnă geanta foto pe umăr, intenţionând să se întoarcă în pavilion şi să-şi recupereze bicicleta, dar un

pâlpâit al luminii soarelui reflectate pe parbrizul unui vehicul care gonea pe palisadă îi atrase atenţia, făcându-l să se oprească.

Cooper se prăbuşi când văzu Citröen-ul negru apărând de după iarba înaltă de pe marginea drumului care îl ascunsese până acum. Lucien o salută pe Grace fluturând uşor mâna şi opri în faţa pontonului unde aştepta ea. Grace deschise portiera şi urcă alături de el.

Cooper rămase descurajat, uitându-se după maşina care se îndepărta. Mult aşteptata reîntâlnire cu iubita sa Grace îl lăsă cu ochii împăienjeniţi şi cu un gol care creştea întruna. Eventualitatea de a nu o mai vedea niciodată, ca *el*, nu Lucien, să fie cel care va dispărea în ceaţă, se contura şi mai acut şi îl afunda în adâncurile disperării.

72

Pe drumul de întoarcere la şcoala St. Anne Lucien era mai mult decât curios în legătură cu rezultatul întâlnirii lui Grace şi Cooper, dar ea era prea obosită emoţional pentru a discuta despre asta şi-l rugă să o lase la căminul şcolii. Îşi petrecu seara în apartamentul ei, citind scrisorile lui Cooper, până noaptea târziu. Până când le termină, o mulţime de plicuri şi nenumărate pagini – acoperite cu scrisul energic al lui Cooper – erau împrăştiate pe birou, pe canapea şi pe cuvertura de pe pat.

De mai multe ori, Grace fusese mişcată până la lacrimi de declaraţiile lui de dragoste, de revărsarea de emoţii, de felul în care o implora să-i răspundă, de rugăminţile de a-i trimite veste unde se află şi cât de disperat îi lipsea şi, din când în când, era mişcată până la admiraţie de observaţiile lui pătrunzătoare şi râdea din tot sufletul de ciudatul lui simţ al umorului. Fu

profund mişcată şi de cartea lui Cooper, cu imaginile ei emoţionante care-i încălzeau sufletul, reprezentând oamenii şi locurile din New England – căsuţa căţărată pe deal, acoperită cu o pătură de zăpadă, copiii care patinau pe un heleşteu îngheţat, tânăra şi radioasa Grace înfofolită pentru a se apăra de frig, Biserica Comunităţii Newbury scânteind pe o ploaie îngheţată, imigranţii sosind în gara foarte friguroasă din Boston şi tânăra femeie care îşi ocrotea bebeluşul, poza care devenise prima fotografie de Crăciun. Împreună cu scrisorile lui Cooper, toate acestea îi stârniră un val de nostalgie care o tulbură, dar, spre uimirea ei, mai degrabă spori decât rezolvă conflictul.

În zilele următoare, Grace trăi sub semnul unei incertitudini tulburătoare, ocupându-se concomitent de programul încărcat al săptămânii de examene, care presupunea şi corectarea a o mulţime de lucrări scrise despre Istoria dansului, pe care tot ea o preda.

Joi, 27 iunie, era ultima zi de cursuri şi marca sfârşitul semestrului. Vineri era rezervată bagajelor pentru elevele care urmau să se mute din cămine pe perioada weekendului.

Joi, Grace stătuse trează jumătate de noapte luptându-se cu dilema ei. La răsăritul soarelui, singura decizie pe care o luase era să caute un sfat independent. Ştia exact persoana care i-l putea oferi, dar asta însemna să se ducă la St. Peter Port. Lucien avea să sosească curând pentru a o ajuta pe Christiane să-şi strângă lucrurile înainte de a o duce înapoi în Bretagne pe feribotul pentru maşini, sâmbătă dimineaţa, şi ar fi dus-o bucuros pe Grace cu maşina dacă ea l-ar fi rugat. Dar preferă să ţină asta pentru ea şi hotărî să meargă cu transportul în comun.

O linie de autobuz din oraş înconjura insula din oră în oră, oprindu-se acolo unde cineva îi semnala. Grace ieşi din apartament, traversă scuarul şi merse pe străduţele înguste spre drumul principal, ajungând exact când autobuzul

se apropia.

Patruzeci şi cinci de minute mai târziu, autobuzul de un roşu-intens ajunse în inima oraşului St. Peter

Port. Când coti spre sud, pe High Street, Grace fu surprinsă să vadă un lung şir de localnici stând în faţa băncilor care nu se deschiseseră încă.

Părea că recenta abdicare a Franţei şi prezenţa trupelor germane pe coasta Normandiei îi neliniştise pe locuitori şi îi determinase să-şi retragă economiile, gândindu-se că evacuarea spre continentul britanic putea deveni necesară.

Într-adevăr, cu câteva clipe mai înainte, pe când autobuzul cobora pe Esplanade, trecând pe lângă port, se părea că mulţi hotărâseră deja să treacă „dincolo” şi se strânseseră pe debarcaderul lung, unde se ridicaseră bariere pentru a controla valul de evacuaţi spre terminalul feribotului. La un ponton adiacent, *Antwerp*, una dintre navele trimise de Whitehall, lua la bord sute de copii care

erau trimişi să locuiască la rudele de pe continent.

Autobuzul o lăsă pe Grace în cel mai sudic punct de pe High Street, exact vizavi de uşa sculptată în lemn a unei biserici medievale din piatră care rămăsese în picioare de mai bine de nouă sute de ani. Biserica Oraşului, aşa cum i se spusese încă din secolul al cincisprezecelea, era una dintre cele mai vechi clădiri din oraş. Grace mergea adesea acolo la slujbele de duminică şi participa la organizarea evenimentelor culturale şi teatrale.

În fiecare dimineaţă, la această oră, umbra lungă a turlei cădea peste frumoasa grădină a bisericii; iar pe când Grace se apropia, părea că aceasta indică drumul spre pastorul Highsmith, aplecat asupra unui tufiş de trandafiri noduros căruia îi scurta ramurile.

— Grace! exclamă el când o văzu pe aleea şerpuitoare din grădină. Omul era prietenos, cu ochi expresivi care făceau ca sprâncenele lui stufoase să tresară atunci când vorbea. Sper că ţi-

ai adus foarfecele, fiindcă grădina asta mă termină.

— Mai degrabă v-am adus o dilemă, spuse Grace. Este o chestiune de suflet, grozav de încâlcită, care m-a făcut bucăţele. Speram să putem sta de vorbă.

— Desigur, încuviinţă pastorul şi tăie cu foarfeca o rămurică uscată. Te tentează o ceaşcă de ceai?

— Ar fi minunat, pastore Highsmith, răspunse Grace, încercând să se arate recunoscătoare. Însă astăzi este sfârşitul semestrului. Nici nu ar trebui să fiu aici, dar să mai şi...

— Ei bine, *eşti* aici, spuse pastorul hotărât. Şi din moment ce este şi pregătit... Se întoarse, anticipând protestul ei, şi se îndreptă spre un patio de piatră, cu o masă din fier forjat şi scaune sub o împletitură acoperită de glicină. Grace se aşeză, iar pastorul intră în bucătăria casei parohiale.

Câteva clipe mai târziu se întoarse cu o tavă pe care se afla un frumos serviciu de ceai.

— Dacă e să descurci încurcături, am aflat că, dacă tragi de firul greşit, nodurile se pot strânge şi mai tare, spuse pastorul Highsmith, umplând două ceşti cu ceai aburind. Nu, este mai bine să studiezi cum se răsuceşte şi se roteşte ca să-ţi dai seama cum au ajuns aşa înainte de-a încerca să le desfaci. Aşadar, de ce nu începi cu începutul?

— Mă tem că este o poveste lungă, răspunse Grace, oprindu-se pentru a sorbi din ceai înainte de a-i explica cum povestea începuse în Boston, în urmă cu douăzeci de ani, apogeul reprezentat de achiziţionarea casei de către Cooper şi căsătoria lor din Newbury; sfârşitul tragic datorat înştiinţării eronate în legătură cu moartea lui Cooper şi pierderea copilului lor; recenta şi şocanta reluare prilejuită de sosirea lui Cooper în Guernsey *exact* când ea se gândea la o nouă viaţă alături de Lucien.

— Este într-adevăr o dilemă, spuse gânditor pastorul Highsmith, amestecând zahărul din ceai. Din nefericire, descoperirea adevărului, urâtul adevăr, nu face mai uşoară rezolvarea conflictului tău sufletesc, nu-i aşa?

Grace negă dând din cap.

— Nu, a fost destul de dureros să-l aflu, iar să hotărăsc ce voi face în continuare este şi mai şi

— Ei bine, în ceea ce priveşte ultima parte, ca Solomon, aş putea decreta că ar trebui să te împarţi în două şi să vezi care dintre aceşti domni pledează pentru păşunea ta, glumi pastorul cu o licărire ştrengărească în privire. Dar din moment ce nu încerci să afli care dintre ei te iubeşte *cu adevărat*... Lăsă fraza în suspensie şi sorbi din ceai, gândindu-se la ceva. Ai spus că voi doi v-aţi căsătorit chiar înainte de-a pleca el în război...

— Da, am fost nevoiţi să avansăm data nunţii, spuse nedumerită Grace. Chiar şi atunci, am avut la dispoziţie doar câteva zile împreună pentru luna de miere. De ce?

— Ei bine, uneori cea mai urâtă încâlceală poate fi uşor desfăcută doar trăgând de firul corect, spuse el subtil. Trucul este să-l găseşti. Deşi, mulţumită înţelepciunii nemărginite a Atotputernicului, cel pe care-l căutăm pare a fi la vedere.

— Slăvit fie Domnul, spuse Grace, fără a putea ascunde că nu avea habar despre ce vorbeşte el. La vedere sau nu, mă tem că eu sunt oarbă în ceea ce-l priveşte.

— Poate dacă te îndrept în direcţia corectă... se oferi pastorul, lăsându-se pe spate în scaunul său. Matei, capitolul 19, versetul 6 îţi spune ceva?

Grace tresări, apoi roşi, jenată.

— Nu, mă tem că sunt şi surdă tun.

Pastorul zâmbi ca şi cum ar fi tolerat ignoranţa unui copil favorit.

— Ceea ce Dumnezeu a unit, niciun om să nu desfacă, spuse el, recitând cu voce blândă. Sunt sigur că acum ţi-l aminteşti.

Grace încuviinţă dând din cap, plină de

remuşcări, jucându-se cu ceaşca de ceai.

— Vezi tu, Grace, încheie pastorul, în ciuda scurtei luni de miere şi a lungului interludiu care a urmat, în ochii lui Dumnezeu eşti căsătorită încă.

— Da, şi în cei ai soţului meu, spuse Grace, oftând îngândurată. Ca să spun adevărul, cândva l-am iubit la nebunie şi cu fiecare părticică a fiinţei mele. Nu-mi doream nimic mai mult decât să-mi petrec fiecare clipă din viaţa mea alături de el. Se opri, cu fruntea încreţită a frustrare. Dar am petrecut decenii recuperându-mă după cumplita tragedie – nu una, ci două, atenţie –, iar acum, că în sfârşit am reuşit, el a adus înapoi toate amintirile dureroase.

Pastorul îşi arcui sprâncenele înţelegător.

— Ceea ce te-a făcut să fii furioasă şi indignată...

— Da, am fost destul de supărată, zise Grace, aprobând hotărât din cap. Este chiar atât de greşit?

— Chiar deloc. Este doar uman să avem

astfel de sentimente, Grace, şi foarte sănătos să ţi le exprimi, răspunse pastorul. Îşi goli ceaşca şi o aşeză înapoi pe farfurioară. Desigur, nu este cea mai bună stare de spirit în care să te afli când iei o astfel de decizie. Poate te-ar ajuta dacă ai accepta că aceste ultime răsturnări de situaţie fac parte din planul pe care-l are Dumnezeu pentru tine.

— Care plan? întrebă Grace, arătând uimită. Cel vechi sau cel nou?

— Ah, spuse pastorul de parcă tocmai intuise ceva. Planul Său cel vechi sau planul Său cel nou... înţeleg. Iar ultimul îl implică pe tipul ăsta, Lucien, pe care l-ai menţionat.

— Exact, replică Grace dur. Ridică ceainicul şi umplu din nou ceştile. Dar de îndată ce am fost pe cale să-l accept, El... El s-a întors la vechiul plan. Furia ei creştea şi puse ceainicul înapoi pe masă cu mai multă forţă decât intenţionase. Este derutant şi nedrept!

Pastorul Highsmith tresări faţă de izbucnirea ei, apoi privirea lui deveni mai dură şi se aplecă

peste masă, spre ea.

— Mă îndoiesc că Bunul Dumnezeu se apucă de prestidigitaţii când schiţează planurile pentru noi, Grace, o mustră el cu convingere. Îţi sugerez din toată inima ca, în loc să separi evenimentele din viaţa ta în planul Său vechi şi planul Său nou, să te gândeşti la ele ca făcând parte din planul Său *original*. Ştiai că el lucrează adesea pe căi misterioase?

— Aşa am aflat şi eu, pastore Highsmith, spuse Grace cu o expresie umilă.

— De aceea trebuie să ai încredere că El îţi va arăta calea, Grace, şi să nu permiţi furiei tale să...

Restul propoziţiei pastorului Highsmith fu acoperită de huruitul neaşteptat al avioanelor de luptă germane care apăruseră traversând canalul la o joasă altitudine, venind dinspre Franţa. Mugetul motoarelor făcea un zgomot puternic deasupra capetelor, zdrobind pământul cu turbulenţe care zguduiră ferestrele casei

parohiale şi făcură ceştile să danseze în farfurioarele lor.

Avionul-pilot zburase exact pe deasupra bisericii, la o altitudine atât de joasă încât ar fi tăiat turla dacă ar fi fost cu un metru mai înaltă. Era unul din cel puţin o duzină de Me-109 care escortau o escadrilă de bombardiere Stuka. Cu mitraliere, artilerie şi bombe sub ele, pe fuselajul fiecărui avion, ca şi pe aripi, erau pictate crucea Luftwaffe şi terifianta svastică nazistă pe coadă.

Zburând cu o viteză de atac în direcţia portului din St. Peter Port, avioanele dispăruseră aproape din raza lor vizuală până ce Grace şi pastorul Highsmith reacţionară sărind în picioare. Erau încă împietriţi, cu ochii holbaţi de surpriză, când ţăcănitul unei mitraliere erupse, iar fluieratul unei bombe în cădere se încheie cu o explozie masivă care tulbură aerul.

73

La mică depărtare, la hotelul Regal, în sala de mese era în toi servirea micului dejun când întreaga clădire fu zguduită violent ca şi cum un cutremur ar fi lovit insula.

Cooper era singur la masă, bucurându-se de micul său dejun preferat – un ceainic cu ceai, un coşuleţ cu biscuiţi de orz proaspeţi şi cremă de Devonshire – când suflul exploziilor clătină candelabrele. Câteva secunde mai târziu fu urmat de un altul, apoi altul, care răsturnă paharele şi vazele pline cu flori şi spori ţipetele de panică ale oaspeţilor şi personalului hotelului, care se ascunseseră sub mese în căutare de adăpost.

Exploziile continuară parcă o eternitate, deşi abia trecuseră cinci minute de la prima până la ultima. Aceasta fu urmată de o tăcere tensionată care, parcă la un semn, fu spartă deodată de zgomotul mobilelor răsturnate în timp ce oamenii care le folosiseră ca adăpost începură să se ridice;

şi de vocile lor ridicate care clamau: „Proştii ăia de la Whitehall!” şi „Spurcaţii ăia de nemţălăi!”

Cooper, împreună cu alţi oaspeţi, părăsiră sala de mese şi se grăbiră să iasă pentru a cerceta.

— Portul! ţipă cineva la vederea fumului care se ridica dinspre faleză. Au bombardat portul!

Stăteau pe St. Julians Avenue, în faţa hotelului, când câteva avioane de luptă germane care înconjuraseră canalul se întoarseră spre oraş şi începură să tragă spre port cu mitralierele.

Trecuseră mai bine de douăzeci de ani de când Cooper auzise ţăcănitul lor strident, de când stătuse chircit, înspăimântat, în carlinga unui biplan Breguet-Bristol şi lăsase aparatul de fotografiat deoparte pentru a trage cu mitraliera spre un Fokker care îi ataca. Sunetul îi făcu pielea de găină şi-i agită stomacul, ca şi sirenele asurzitoare şi dangătul clopotelor care se auzeau cu ecou pe străzile înguste din St. Peter Port; Cooper se alătură unui grup de oameni care

alerga în jos pe bulevardul care cotea spre nord, ducând direct spre debarcader şi terminalele feribotului.

Ajunseră acolo şi găsiră digul cuprins de flăcări şi plin de trupurile însângerate ale răniţilor şi morţilor. Oamenii alergau prin fumul sufocant în toate direcţiile. Vehiculele de urgenţă se îndreptau spre scena dezastrului şi mergeau în jos, pe debarcader, în mijlocul haosului. Pompierii lucrau frenetic pentru a agăţa furtunurile ca să lupte cu focurile care păreau că s-au dezlănţuit pretutindeni. Ofiţerii de poliţie căutau victimele prinse printre rămăşiţe. Personalul medical umbla repede printre victime, lăsând morţii pe loc şi ocupându-se de cei răniţi.

În timpul atacului, împreună cu localnicii care erau evacuaţi cu feribotul şi copiii care se îmbarcau pe *Antwerp*, o duzină de fermieri care îşi livrau lăzile cu produse pe continent fuseseră aşezaţi la rând cu autocamioanele lor de-a lungul debarcaderului. Când focul de mitralieră

erupsese, mulţi dintre cei evacuaţi se adăpostiseră sub camioane şi acum ieşeau din ascunzătorile lor.

O fetiţă cu hainele în flăcări ieşi ţipând de sub un camion atins de gloanţele care îi înţepaseră rezervorul de benzină şi îi stropiseră rochia cu combustibil. Cuprinsă de panică, fata se ridică şi începu să alerge în jos, spre debarcader, aţâţând de fapt flăcările care ameninţau să o cuprindă. Aproape că dădu peste Cooper care, împreună cu ceilalţi oameni din hotel, se grăbeau spre debarcader.

Când fetiţa trecu alergând, Cooper o prinse în braţe şi o aşeză repede pe pământ, înăbuşind flăcările cu haina lui, apoi, strângând copilul la piept, alergă spre o zonă de triaj care fusese instalată în mijlocul unui cerc de ambulanţe. Personalul medical lucra de zor pentru a stabiliza numărul copleşitor de victime.

Când Cooper se apropie, copila traumatizată începu să ţipe deodată:

— Mami! Mami! O vreau pe mami a mea!

În apropiere, pastorul Highsmith – care nu mai pierduse timpul mergând cu maşina pe scurta distanţă de la Esplanade şi Biserica Oraşului – se ruga pentru victimele din zona de triaj şi auzi ţipetele copilei. Se întoarse lăsând-o la vedere pe Grace care stătea ghemuită în spatele lui. Ţinea o compresă, acum însângerată, pe pieptul unei victime grav rănite în vreme ce un medic pregătea bandajul propriu-zis.

Cooper se opri din drum.

— Grace! strigă el, vocea lui îngrijorată acoperind ţipetele speriate ale copilei care plângea. Grace, eşti bine?

Grace se întoarse la auzul vocii lui. Văzându-l pe Cooper ţinând în braţe copila care plângea, se ridică în picioare. Mâinile, faţa şi hainele ei erau împroşcate de pete purpurii şi ochii erau măriţi de îngrijorare, dar nu era nevoie de cuvinte. Reacţia ei era tot răspunsul de care avea Cooper nevoie. Nici acum nu era nevoie de cuvinte. Grace îşi întinse braţele, îndemnându-l să-i pună copilul

înspăimântat pe ele. Fetiţa îşi sprijini capul pe umărul lui Grace şi se ghemui, aparent liniştită de îmbrăţişarea ei. Cooper se duse repede după o pătură. Înfăşurară fetiţa îngrozită şi o duseră în zona de triaj, rămânând alături de ea până când pastorul Highsmith sosi cu un medic care se apucă să-i dea îngrijirile necesare.

Cooper şi Grace plecară să caute alte victime care ar fi putut avea nevoie de ajutor, când două avioane de luptă germane apărură vâjâind deasupra portului. Toţi cei care se puteau deplasa, inclusiv poliţia, pompierii şi personalul medical, fugiră să se adăpostească, aşteptându-se ca avioanele să atace debarcaderul cu focuri de mitralieră înainte de-a lăsa alte bombe, aşa cum făcuseră anterior.

Dintr-o mişcare, Cooper se năpusti spre Grace, o cuprinse cu braţele şi o trase la adăpost, în spatele unui maldăr de lăzi de expediere, ocrotind-o cu trupul său. Ea se cuibări la pieptul lui şi îşi acoperi urechile, anticipând zgomotul

asurzitor care era pe cale să erupă. Se lipiră unul de celălalt ca nişte copii înspăimântaţi, înfioraţi, aşteptând, suspansul mărindu-se, dar, spre uşurarea lor, curând îşi dădură seama că, în loc de bombe, aceste avioane lăsau fluturaşi, cu miile, care cădeau plutind deasupra portului şi în centrul oraşului ca nişte fulgi masivi de zăpadă. Cooper prinse unul când ieşiră amândoi de după lăzi. Tipărite cu litere îngroşate, ca cele din comunicate, pe fluturaş scria:

ORDINE DIN PARTEA COMANDANTULUI FORŢELOR GERMANE DE OCUPAŢIE PE INSULA GUERNSEY

1. Insula va fi ocupată de trupele Reich-ului German şi guvernată de Autoritatea Militară.

2. Toate ordinele date de Autoritatea Militară trebuie strict îndeplinite.

3. Locuitorii vor fi trataţi cu respect dacă nu opun rezistenţă, nu provoacă tulburări şi nu

încalcă interdicţia de a ieşi din casă, între orele 11 p.m. şi 6 A.M.

4. Toate puştile, pistoalele, armele sportive, muniţia, pumnalele şi alte arme trebuie predate.

5. Folosirea bărcilor şi a vehiculelor cu motor pentru uzul personal este interzisă.

6. Personalul militar britanic trebuie să se prezinte la raport la Autoritatea Militară pentru a fi trimis în lagărele pentru prizonieri de război.

7. Cetăţenii din ţările aflate în război cu Germania, altele decât Marea Britanie, vor fi deportaţi către centrele de detenţie din Germania, unde vor fi procesaţi.

8. Toţi civilii care nu sunt britanici şi toţi cetăţenii din ţările care nu se află în război cu Germania vor fi evacuaţi pe continentul britanic.

9. Se vor cere paşapoarte pentru a stabili toate revendicările de identitate şi reşedinţă naţională.

10. Băncile, magazinele şi casele de cult vor fi deschise ca de obicei.

Cooper şi Grace priveau cu ochii holbaţi la foaia volantă când o altă victimă, cu hainele pline de sânge, veni şchiopătând spre ei. Se grăbiră spre bărbat, prinzându-l exact când era pe punctul de a se prăbuşi, apoi, fără să-şi spună vreun cuvânt, îi puseră braţele pe după umeri şi-l cărară până ce găsiră o targă goală. După ce-l lăsară jos pe rănit, Grace o luă de un capăt, iar Cooper de celălalt.

— Ce cauţi aici, fată dragă? întrebă într-un final Cooper în timp ce cărau targa spre zona de triaj. Credeam că eşti la şcoală.

— Am venit în oraş ca să... ca să lucrez la un program cultural de la biserică, răspunse Grace, hotărând să ţină adevăratul motiv pentru sine. E puţin mai jos. Pastorul şi cu mine am auzit exploziile şi... Oftă, sugerând că restul era evident.

— Aşa-i, mormăi Cooper pe când aşezau targa alături de cea a ambulanţei. Eu mă aflam în toiul unui mic dejun minunat.

În următoarele ore, continuară să ajute la stabilizarea răniţilor, să le aline durerea, să care tărgi spre zona de triaj şi spre ambulanţe şi să consoleze familiile îndurerare ale victimelor. Pe toată durata înfiorătoarei sarcini – plină de suferinţă umană, stres care te secătuia emoţional şi înspăimântătoare realitate a războiului – Cooper şi Grace lucraseră împreună ca o echipă bine antrenată, având nevoie doar de priviri, mai degrabă decât de cuvinte pentru a comunica. Era ca şi cum fiecare dintre ei ştia ce gândea celălalt sau ce intenţiona să facă, ca şi cum, după atâţia ani, se înţelegeau cumva foarte bine.

Acum, în pragul epuizării, stăteau pe debarcaderul carbonizat şi ciuruit de gloanţe, răcoriţi de briza care venea dinspre mare, rezemaţi unul de celălalt, cu chipurile scânteind de transpiraţie şi murdare de funingine, cu hainele pline de pete purpurii – în ochii lor ardea o admiraţie reciprocă... umbrită de incertitudine şi de întrebări nerostite în legătură cu ceea ce le

rezerva viitorul.

74

Când rămăşiţele celor decedaţi au fost îndepărtate şi toţi răniţii au fost trataţi sau spitalizaţi, debarcaderul a fost lăsat în seama echipelor de la poliţie, pompieri şi curăţenie. Brigadierul Ambrose Shaw, administratorul insulei Guernsey, care petrecuse ore bune la faţa locului supraveghind operaţiunea, anunţă că, într-o oră, va avea loc o întâlnire la Biserica Oraşului.

Cooper şi Grace se alăturară mulţimii de locuitori care se adunaseră laolaltă. Toţi erau zdruncinaţi şi extenuaţi. Mulţi erau mânjiţi de sânge şi bandajaţi.

Pastorul Highsmith stătea în amvonul vechi din secolul al doisprezecelea – tot ce mai rămăsese din clădirea originală din lemn – şi cu o voce mângâietoare, dar autoritară, spuse:

— Aceasta a fost o zi dureroasă pentru noi toţi şi cu siguranţă vom avea de înfruntat multe astfel de zile, dar în cele din urmă, cu credinţă în

Iisus Hristos, vom supravieţui acestui act răutăcios şi ocupaţiei înspăimântătoare, iar libertatea va învinge. Am păstrat legătura cu toţi clericii de la celelalte biserici din Guernsey şi sunt încântat să vă spun că ei, împreună cu cei aflaţi pe insulele noastre surori, au votat, în unanimitate, să rămână în amvoanele lor pentru a ajuta marea majoritate a locuitorilor Insulelor Canalului care au ales să nu plece. Pastorul încheie cu o rugăciune, apoi îi oferi cuvântul brigadierului Shaw.

— Acum am primit o telegramă de la Whitehall, începu brigadierul, ridicând-o. Era un gentilom provincial îmbrăcat cu o haină din stofă cadrilată, cravată lată şi care avea o mustaţă întoarsă la capete, potrivit rangului său – o prezenţă impunătoare. Imediat după atacul asupra insulei noastre, a fost adresat un protest guvernului german, deplângând măcelul civililor şi copiilor nevinovaţi. Mai mult, spre surpriza celor de la Whitehall, s-a primit imediat un răspuns

expiator şi explicativ. Pe scurt, inamicul a identificat lăzile cu produse agricole din camioane drept muniţie militară, făcând astfel ca debarcaderul nostru să fie desemnat drept ţintă militară legitimă din eroare. Evident, fie nu ştiau, fie nu au crezut că insula fusese demilitarizată.

Tăcu, răsfoind paginile pe care le ţinea în mână şi o găsi pe cea pe care o dorea.

— Chiar înainte de a veni aici, reluă brigadierul, am primit un telefon de la aeroport. Se pare că două avioane de transport germane au aterizat, aducându-l pe comandantul Autorităţii Militare şi personalul său. Aşa că stărui ca toţi locuitorii să se familiarizeze cu conţinutul acestor foi care, împreună cu bombele, au căzut asupra noastră astăzi. Continuă trecând în revistă cele zece puncte din directivă, observă tonul raţional, îi preveni să nu intre în panică şi – din moment ce insulele fuseseră demilitarizate – îi sfătui să fie concilianţi.

După ce anunţă că unele feriboturi şi

ambarcadere mai funcţionează încă, îi rugă pe locuitori să rămână, să nu plece, şi să continue să muncească la slujbele lor şi să se ocupe de afacerile lor.

În tot acest timp, Grace arăta preocupată, iar când brigadierul Shaw spuse că va răspunde întrebărilor, ea-l luă pe Cooper deoparte.

— Nu mai pot rămâne, spuse ea parcă scoasă din minţi, ieşind degrabă din biserică, cu Cooper pe urmele ei. Lucian şi Christiane trebuie să fie grozav de îngrijoraţi. Nu vor mai ajunge acasă dacă sosesc nemţii.

— Da, mormăi Cooper, urmând-o în curtea bisericii. Efortul de peste zi îşi spunea cuvântul şi el respira sacadat, gâfâind în timp ce se grăbea să o prindă din urmă. Conform directivei, dacă sunt prinşi, vor fi trimişi în lagărele de detenţie pentru procesare.

— Orice ar însemna asta, spuse Grace, cuprinzându-se cu braţele ca şi cum o înfiora numai gândul.

Intui epuizarea lui Cooper şi se opri din mers în mijlocul florei colorate a grădinii. Dylan, te simţi bine?

— Da, răspunse Cooper, glumind. Nu este nimic ce nu poate fi tratat cu nişte tutun de pipă şi o săptămână, două în camera obscură. Mai bine ţi-ai vedea de grijile tale pentru prietenul tău Lucien şi fiica sa.

Grace încuviinţă dând din cap.

— Trebuie să mă întorc la ei, spuse ea, cu vocea marcată de griji. Lucien a spus că plănuiesc să plece în dimineaţa asta şi…

— Ca şi mine, o întrerupse Cooper. Îmi imaginez că şi tu vei face tot aşa – împreună cu unul dintre noi.

Grace scoase un oftat înnebunit, evident zbuciumată de emoţii contradictorii.

— Oh, Dylan… îmi pare rău… eu…

— E în regulă, fată dragă, spuse Cooper, cu un zâmbet iertător. Dacă inima ta este alături de el, aşa să fie. Ai tot dreptul să fii fericită după cât

ai suferit, în afară de asta, eu am aproape şaizeci şi trei de ani. Cât timp mi-a mai rămas?

— Oh, nu spune asta, Dylan...

— Dacă e să spun vreodată adevărul, acum este momentul, zise Cooper cu inima grea. Este de vârsta ta, Grace, şi vei petrece mult mai mulţi ani alături de el decât vei petrece vreodată cu mine.

Ochii lui Grace se înnegurară de tristeţe şi se umplură de lacrimi. Se aruncă în braţele lui căutând alinare, îmbrăţişându-l strâns, de parcă nu ar fi vrut să-i mai dea drumul. În ciuda nehotărârii sale, era în gestul ăsta ceva definitiv, gândi Cooper, îmbrăţişând-o. Îl durea foarte tare să recunoască, dar era ca şi cum ea ştia că nu se vor mai vedea niciodată.

Grace îi alunecă din braţe şi o luă la fugă prin curtea bisericii. Cooper scoase cu un gest impulsiv Leica din geanta foto şi strigă:

— Grace!

Ea făcu o piruetă drept reacţie, cu bărbia ridicată, cu braţele întinse graţios, rochia ei cu

pete purpurii fluturându-i pe piept, arătând ca un înger gata să-şi ia zborul.

Cooper apăsă pe declanşator, capturând pentru eternitate această ultimă clipă împreună cu mult iubita sa Grace. Avântul ei o duse în direcţia spre care se îndrepta grăbită şi după câţiva paşi dispăru.

75

Întunericul se lăsase până când autobuzul din St. Peter Port ajunse la dealul din apropierea şcolii St. Anne. Se opri scârţâind şi o lăsă pe Grace pe drumul principal, la aceeaşi intersecţie de unde se urcase în dimineaţa aceea. În ciuda sfatului pastorului Highsmith, hotărârea de-a rezolva dilema sa emoţională fusese eclipsată de realitatea crudă a războiului care izbucnise la uşa ei şi reînviată de ocupaţia iminentă care sporea presiunea de-a lua o decizie. Petrecu timpul în autobuz gândindu-se la sfatul pastorului şi rugându-se pentru îndrumarea divină.

Împrejurimile forfoteau de activităţile sfârşitului de semestru şi de ştirile despre atac când Grace merse grăbită printre clădiri spre scuarul slab iluminat. Studenţi, părinţi şi membri ai corpului profesoral se învălmăşeau înainte şi înapoi dinspre dormitoarele comune, cărând cufere, valize, genţi mari şi cutii cu lucruri, pe

care le încărcau în portbagajele maşinilor, în camionete şi chiar pe suporturile pentru bagaje ale bicicletelor şi motocicletelor. Deşi aceasta era ziua împachetării, toată lumea părea cuprinsă de frenezia plecării înainte ca nemţii să sosească şi să impună regulile ocupaţiei.

Grace văzu Citroën-ul lui Lucien printre vehiculele din scuar şi scoase un oftat de uşurare văzându-l cum încarcă lucrurile lui Christiane.

— Grace! Unde ai fost? o certă Lucien când o văzu apropiindu-se. Ne-am făcut o groază de griji. Am petrecut jumătate din zi căutându-te prin şcoală.

— Îmi pare rău, spuse Grace oftând spăşită. Mă tem că eram în oraş când portul a fost atacat şi... întinse mâinile, arătând spre hainele ei pătate. Au fost atât de mulţi răniţi... nu am avut de ales decât să rămân...

— *Madame* Cooper! exclamă Christiane şi alerga spre ea cărând o cutie cu cărţi de şcoală. I-o dădu tatălui ei, apoi se trase înapoi când văzu

înfăţişarea lui Grace. Sunteţi bine?

— Da, sunt bine, răspunse Grace. Scoase o copie a directivei cu zece puncte din geantă şi i-o dădu lui Lucien. Şi eu mi-am făcut griji pentru voi. Ai văzut asta?

Lucien aprobă dând posac din cap.

— Da, toţi cei care au fost în oraş s-au întors cu câte una şi, desigur, cu veşti despre atac. BBC-ul a transmis reportaje tot timpul.

— S-au dat anunţuri în legătură cu sosirea pe insulă a comandantului german şi a personalului său, spuse Grace, vocea ei căpătând un timbru disperat. Tu şi Christiane trebuie să plecaţi cât mai curând.

— *Mais oui*, acceptă Lucien hotărât. Ne-am schimbat deja planurile. Un feribot pentru maşini spre Bretagne pleacă în seara asta, mai târziu. Am putut să reţin bilete pentru noi...

— Oh, slavă Domnului! exclamă Grace.

— ...Pentru toţi trei, continuă Lucien, arcuind o sprânceană şi aşteptându-i reacţia.

Grace păru că ezită puţin.

— Nici nu am început să împachetez, spuse ea, părând copleşită.

— Feribotul nu pleacă decât peste câteva ore, explică Lucien. Este destul timp.

— Peste câteva ore? repetă Grace obosită. Îmi va lua jumătate de noapte şi voi fi norocoasă dacă nu mai mult.

— Te ajutăm noi, se oferi Christiane cu entuziasmul ei adolescentin. Noi trei – cum se spune – putem scurta munca. *Non*?

— *Non*. Voi plecaţi înainte, spuse Grace pe un ton hotărât. Nu putem risca să pierdeţi feribotul. Eu...eu voi veni imediat ce voi putea. Nu vă faceţi griji, eu voi...Văzu privirea din ochii lui Lucien şi înghiţi restul propoziţiei.

— Nu vii cu noi, nu-i aşa, Grace? întrebă Lucien, dându-şi seama.

Grace plecă privirea şi-i făcu semn lui Lucien să se tragă mai la o parte, îndreptându-se spre un pâlc de copaci care se arcuiau deasupra lor.

— Soţul meu... s-a întâmplat ca soţul meu să fie şi el acolo astăzi, spuse ea şovăitor. Am fost pur şi simplu reţinuţi de această... această tragedie...

Lucien dădu posac din cap.

— BBC-ul a spus că a fost un fel de greşeală.

— Da, una oribilă care ne-a afundat pe amândoi într-o lume plină de o durere şi o suferinţă inimaginabile, continuă Grace cu sufletul la gură. Cu toate astea, în ciuda haosului, Cooper şi cu mine ne-am găsit cumva şi împreună am început să-i ajutăm pe cei care aveau nevoie. A fost straniu felul în care noi... ne-am armonizat. Era ca şi cum am fi devenit instantaneu o singură persoană. Se opri, prinzând privirea lui Lucien, şi adăugă: în momentele acelea şi în celelalte pe care le-am trăit alături de el în aceste câteva zile, am avut... am avut parte de sentimente pe care nu le-am mai simţit de decenii.

Lucien se încovoie, dezamăgit.

— Înţeleg.

— Este greu de exprimat în cuvinte, continuă Grace. Dar mă simt din nou *întreagă*, Lucien. Este ca şi cum în toţi aceşti ani am fost într-un fel... incompletă, iar acum, că în sfârşit am găsit partea din mine care lipsea, nu-mi pot permite să o pierd din nou.

— Desigur, spuse Lucien, zâmbind ironic. Sfatul meu a fost foarte bun pentru el... foarte rău pentru mine.

— Da, Lucien, ştiu, spuse Grace, ochii ei umezindu-se. Din fericire sau din nefericire, ai avut foarte mare dreptate să mă încurajezi să-l văd. Dacă nu aş fi – dacă nu aş fi înfruntat trecutul aşa cum m-ai sfătuit tu – nu mi-aş fi descoperit niciodată viitorul. Îmi pare rău...

— *Oui*, din nefericire, l-ai găsit... fără mine, spuse Lucien trist, invitând-o în braţele lui.

Grace oftă şi se aruncă la pieptul lui.

— Ai grijă de tine şi de Christiane, şopti ea. Nu te voi uita niciodată.

— *Au revoir et bonne chance*, răspunse

Lucien. Vă doresc multă fericire ţie şi soţului tău. Îi dădu drumul, făcu un pas înapoi, apoi zâmbi chinuit şi se întoarse la maşină. Haide, Christiane, plecăm acum.

— *Madame* Cooper va veni mai târziu? întrebă Christiane. Ea începu să scâncească citind răspunsul din privirea tatălui ei, apoi o luă la fugă, traversă scuarul şi se aruncă în braţele lui Grace. Credeam că vreţi să fiţi cu noi.

— Vreau, Christiane, răspunse Grace cu sinceritate. Ţin foarte mult la tine şi la tatăl tău. Ştii asta. Dar soţul meu este iubirea vieţii mele şi vreau să-mi petrec ce a mai rămas din ea alături de el.

— De ce? oftă Christiane. Nu înţeleg... Eu... începu să suspine incapabilă să continue.

— Vei înţelege, spuse Grace pe un ton liniştitor, într-o zi vei găsi bărbatul special pentru tine şi vei înţelege.

— Nu ne vom mai vedea niciodată, aşa-i?

— Desigur că ne vom mai vedea, răspunse

Grace cu cât de multă siguranţă putea da dovadă. Vom găsi o modalitate de-a ne reîntâlni când se va sfârşi războiul. Promit.

Christiane o îmbrăţişă strâns, apoi, brusc, fugi înapoi la maşină şi se aşeză lângă tatăl ei.

Grace rămase sub pâlcul de copaci şi îi privi cum se îndepărtează. Aşteptă până ce stopurile Citroën-ului deveniră nişte scântei care se stingeau în întuneric, apoi, cu ochii plini de lacrimi, traversă împrejurimile.

76

Holul căminului răsuna a gol când Grace urcă scările şi intră pe uşa apartamentului ei. Scoase o valiză uzată de sub pat şi o puse deasupra cuverturii, apoi începu să scoată haine din dulap şi din comodă, aşezându-le în teancuri lângă ea. Mătură cu mâna obiectele de pe măsuţa de toaletă într-un sac de pânză, pe toate, cu excepţia fotografiei înrămate a lui Cooper. Ochii ei stăruiră îndelung asupra imaginii. O puse cu blândeţe în valiză, apoi se duse la telefon şi sună la hotelul Regal, cerând să vorbească cu domnul Cooper.

— Îmi pare rău, spuse recepţionerul tăios. Nu vă pot face legătura.

— De ce nu? Domnul Cooper a plecat?

— Nu, doamnă, răspunse recepţionerul, într-o şoaptă tensionată. Dar *ei* sunt aici. Aţi înţeles?

— Nemţii... zise Grace.

— Exact, spuse recepţionerul, privind

contingentul de ofiţeri şi soldaţi înarmaţi care intrau în hotel. Sosesc chiar în acest moment.

Comandantul, într-o uniformă splendid croită, cu pantaloni şi cizme de călărie, stătea în centrul holului şi privea dispreţuitor în jur, ca şi cum ar fi făcut o estimare, apoi încuviinţă satisfăcut.

— Salutări din partea *Führer*-ului, anunţă el oaspeţii şi membrii personalului. Eu sunt maiorul Brukmann, ofiţerul comandant al Autorităţii Militare Germane care ocupă Insula Guernsey. Din acest moment, acest loc va servi drept domiciliu şi cartier general pentru ofiţerii şi personalul său. O figură izbitoare, cu gesturi precise şi cu riduri la ochi care atenuau suprafeţele drepte ale chipului său, omul vorbea o engleză cu un uşor accent care suna de parcă ar fi învăţat-o ascultând BBC-ul.

Grace ţinea încă receptorul apăsat la ureche şi auzi anunţul maiorului.

— Ocupă hotelul?

— *Da*, şopti recepţionerul, făcând mâna căuş

peste receptor. Între timp, trupele germane începură să mărşăluiască pe coridoare, în sus pe scări, în sala de mese şi în zona de relaxare.

— În afară de asta, continuă maiorul Brukmann, este necesar ca toţi oaspeţii să elibereze camerele imediat şi să se adune în sala de bal cu lucrurile lor personale şi documentele de călătorie – atunci se va stabili statutul lor legal.

— Mai eşti acolo? întrebă Grace neliniştită.

— Da, răspunse recepţionerul în vreme ce un ofiţer german se îndreptă hotărât spre birou. Oaspeţii sunt obligaţi să elibereze imediat camerele şi… Linia ţăcăni şi muri.

Grace închise. Îngrijorarea ei pentru siguranţa lui Cooper era îndulcită de faptul că ştia că el nu este locuitor al insulei, iar ca american, nu era nici cetăţean al vreunei naţiuni aflată în război cu Germania şi, conform directivei cu zece puncte, nu va fi reţinut – presupunând că nemţii o vor respecta.

Grace termină de împachetat hainele şi

obiectele personale, apoi începu să dea jos afişele cu dansatori pe care le rulă şi le băgă în tubul de carton în care le adusese. Privi prin apartament, oftă visătoare, apoi ieşi pe uşă şi coborî scările spre stradă.

Graba frenetică de-a elibera dormitoarele comune se potolise şi o tăcere încordată înlocuise forfota şi trăncănitul elevelor care plecau. Grace traversă repede împrejurimile, târând valiza după ea, tubul de carton şi geanta de pânză atârnată pe umăr, continuând spre scuarul unde mai rămăseseră câteva vehicule. Fiind aproape ultima care pleca, merse repede pe străzile întunecate spre şoseaua principală pentru a prinde autobuzul spre St. Peter Port.

În mai puţin de treizeci de minute, acesta o va lăsa chiar vizavi de hotelul Regal. În ciuda a ceea ce spusese recepţionerul cum că erau ocupaţi de trupele germane, exista o şansă ca însuşi Cooper să mai fie încă acolo. Dacă nu era, va căuta adăpost la Biserica Oraşului, alături de

pastorul Highsmith. Ştia că Dylan plănuia să plece de dimineaţă şi, imediat după răsăritul soarelui, se va duce să-l caute la terminalul feribotului.

Rămase lângă şosea, cu ochii aţintiţi spre vârful unui deal. În orice moment se aştepta ca întunericul să fie sfărâmat de luminile depărtate ale farurilor şi de numărul luminat care identifica un vehicul care se apropia ca fiind autobuz. Zece minute mai târziu, acesta încă nu se vedea. Epuizată după întâmplările zilei, se aşează pe valiză şi mai aşteptă aproape zece minute, apoi îşi privi ceasul şi oftă. Era aproape miezul nopţii. Prinsă în ritmul frenetic al evenimentelor serii, pierduse noţiunea timpului şi nu avea idee cât de târziu era.

Într-adevăr, spre consternarea ei, îşi dădu seama că s-ar putea să nu existe niciun autobuz în această noapte. Nici în altă noapte la această oră, acum, că sosiseră nemţii. Nu, faptul că deja ocupaseră hotelul însemna că stingerea era instaurată, că serviciul de autobuze era suspendat la 11 p.m. Nu avea de ales decât să se întoarcă în

apartamentul ei până dimineaţa. Într-adevăr, trebuia să aştepte ca interdicţia să fie ridicată şi autobuzele să înceapă să circule din nou – dacă vor mai începe să circule.

77

La hotelul Regal, Cooper şi ceilalţi oaspeţi se strânseseră în sala de bal, ca răspunzând ordinului maiorului Brukmann. Unul câte unul erau duşi în biroul directorului, o încăpere plină cu antichităţi, cu draperii de mătase şi vaze cu flori proaspete, şi chestionaţi de Brukmann, care le cerceta paşapoartele şi le hotăra statutul călătoriei. Aşa cum sperase Grace, Cooper şi toţi ceilalţi oaspeţi care nu erau cetăţeni ai naţiunilor aflate în război cu Germania erau liberi să părăsească insula. Brukmann le ştampilă paşapoartele cu sigiliul celui de-al Treilea Reich, un vultur cu ochi fioroşi şi o svastică nazistă în gheare, lăsând, pentru o clipă, cerneala de un verde strălucitor să se usuce înainte de-a semna peste ea.

În dimineaţa următoare, în timp ce razele soarelui coborau deasupra străduţelor înguste din St. Peter Port, Cooper părăsi hotelul şi se duse

direct spre port. Despărţirea emoţionantă de Grace din după-amiaza trecută, din curtea bisericii, îl lăsase cu convingerea că ea se hotărâse să plece cu Lucien, iar el nu mai avea niciun motiv să rămână.

Ajunse la terminal, unde aşteptă să se îmbarce pe un feribot care urma să plece spre Bournemouth într-o oră, dar cozile lungi şerpuiau de-a lungul întregului debarcader. Barierele îndreptau cozile interminabile de oameni spre o poartă strâmtă care ducea la rampa de îmbarcare a feribotului. Era o privelişte deprimantă, dar Cooper făcu imediat o altă descoperire neaşteptată care îi lumină chipul: nu se vedea niciun soldat german. Evident, în ciuda a ceea ce se întâmplase la hotel, principala forţă de ocupaţie nu aterizase încă, singurii bărbaţi în uniformă fiind ofiţerii de la poliţia locală, care păstrau ordinea prin mulţime şi controlau accesul spre rampa de îmbarcare.

În aceeaşi dimineaţă, la şcoala St. Anne,

după o noapte agitată petrecută în apartamentul ei, Grace nu avu probleme să se trezească la ivirea zorilor. Oare interdicţia fusese ridicată? se întrebă ea şi porni spre drumul principal, cărându-şi lucrurile. Oare autobuzele îşi reluaseră traseul? Dacă o făcuseră, avea destul timp ca să-l prindă pe primul spre St. Peter Port. Spre uşurarea ei, nu dură mult până ce autobuzul apăru din ceaţa dimineţii.

O jumătate de oră mai târziu, când autobuzul ajunse la faleză, Grace se duse direct la debarcader pentru a-l găsi pe Cooper. Mai mult decât deprimante, cozile lungi îndreptate spre terminalul feribotului erau descurajante. Stătu o clipă ca să înţeleagă enormitatea misiunii care o aştepta, apoi începu să-l caute prin mulţimea înghesuită acolo.

În depărtare, la o coadă care ajunsese într-un punct mort, Cooper îşi aprindea pipa când, din întâmplare, privi în urma sa şi văzu o femeie cu o valiză şi alte lucruri privind printre grupurile de

evacuaţi ca şi cum căuta pe cineva. Ea era acolo, apoi dispăru în următoarea clipă, înghiţită de mulţime. Semăna foarte bine cu Grace, se gândi el şi făcu ochii mari văzând-o, dar fusese doar o străfulgerare şi ea se afla la o oarecare distanţă, aşa că nu putea fi sigur. Nu ar fi vrut să renunţe la locul său la coadă, dar era pe punctul de a o face pentru a elimina chiar şi cea mai mică posibilitate ca femeia pe care o văzuse să fie Grace. În ciuda impulsului irezistibil, mintea câştigă în bătălia cu inima şi el rămase la rând. Era doar dorinţa sa, gândi el, reflectând. Iubita sa Grace plecase... plecase cu Lucien şi ar fi fost un prost dacă ar gândi altfel.

Undeva, prin mulţimea care curgea în valuri, Grace îl căuta cu frenezie. Cu inima bătându-i cu putere, cu faţa umedă de transpiraţie, o cuprinse o teamă că timpul se scurge, iar Cooper s-ar putea îmbarca pe un feribot, plecând înainte de a-l putea găsi. Într-adevăr, oricum totul ar putea fi în zadar, gândi ea, fiind posibil ca Dylan să fie deja la

bordul unui feribot – un feribot care plecase – şi să fie bine mersi pe drum, traversând canalul spre continent.

Cooper înainta puţin câte puţin cu geanta foto şi valiza, trăgând cu putere din pipă drept consolare. În ciuda admonestării pe care şi-o făcuse, nu se putea abţine să nu se uite peste umăr din când în când, gândindu-se la şansa infimă ca femeia pe care o zărise să reapară cumva şi, printr-un miracol, se va dovedi a fi Grace, dar fiecare privire nu făcea decât să-l demoralizeze. Se învioră oarecum când, deodată, coada începu să avanseze şi poarta de la rampa de îmbarcare a feribotului apăru în raza vizuală.

Grace era înnebunită, la limita disperării pentru că nu-l putea găsi. Se strecura printre şirurile de evacuaţi când ochii ei se aţintiră asupra unei coame ciufulite de cârlionţi albi care străluceau în soare ca sfera unui stâlp de iluminat. Ar fi posibil ca fâşiile subţiri de ceaţă care planau în jurul său să fie fum? Ar putea fi fum de pipă?

Acum, în ciuda greutăţii pe care o căra, Grace începu să împingă şi să-şi croiască drum cu coatele prin mulţime, micşorând distanţa către ţinta ei. Da, era Cooper! gândi ea, apropiindu-se. Nu avea nici cea mai mică îndoială.

Şi ochii ei radiau atunci când Cooper privi din nou peste umăr şi i se tăie respiraţia la vederea iubitei lui Grace venind grăbită spre el. Se afla încă la câţiva paşi de el când zăgazurile lor emoţionale se frânseră. Îşi lăsară valizele şi lucrurile şi se aruncară unul în braţele celuilalt, scoţând ţipete de uşurare şi dând frâu liber bucuriei.

Cooper, care acceptase deja că nu o va mai vedea vreodată, plângea liniştit. Grace, care se temuse că nu-l va găsi niciodată îl îmbrăţişa ca şi cum se temea că el ar putea scăpa.

— Am spus că mereu vei avea inima mea, domnule Cooper, zise ea într-un final, obrajii ei îmbujoraţi sclipind de lacrimi. Şi mă tem că aşa este.

— Aşa-i, şi... şi tu pe a mea, fată dragă, răspunse Cooper, vocea lui frângându-se de emoţie. Pentru totdeauna. Nu a existat nimeni altcineva niciodată. Nimeni, niciodată.

— Nici pentru mine.

Cooper şi Grace continuară să se privească printre lacrimi – copleşiţi de bucuria de a se fi reîntâlnit, plini de emoţii sincere şi promisiuni după toţi aceşti ani. Uitaseră ce se întâmplă în jurul lor, iar când coada începu să se mişte, le trebuiră câteva clipe pentru a-şi da seama de presiunea celor din spate care îi împingeau spre chei. Într-adevăr, ajunseseră la poarta îngustă care ducea spre rampa de îmbarcare şi spre feribotul de dincolo de ea. În condiţiile actuale, feribotul întârziase, iar ofiţerii de poliţie care controlau valul de evacuaţi prin punctele de verificare aruncau priviri superficiale asupra paşapoartelor şi documentelor de călătorie, dacă o făceau şi pe-asta. Feribotul era plin ochi cu pasageri, iar Copper şi Grace se considerară

norocoşi că erau printre ultimii cărora li se permitea să urce la bord când se anunţă că vasul era plin.

Câţiva ofiţeri de poliţie înaintară repede pentru a împiedica pasagerii care se îmbrânceau şi care ajunseseră la baza rampei de îmbarcare să se urce la bord. Ofiţerii de la punctele de control se mişcară repede şi închiseră poarta strâmtă cu o barieră de fier care se trânti închizându-se în faţa lui Cooper şi Grace cu un zăngănit glacial definitiv.

78

În timp ce feribotul se îndepărta, un geamăt disperat se ridică din mulţimea care continua să se împingă, ameninţând să rupă bariera, dar în câteva minute gălăgia nemulţumiţilor fu înlocuită de un geamăt entuziasmat când un feribot gol ancoră în ambarcaderul pe care celălalt îl lăsase liber şi începu să primească pasageri.

Cooper şi Grace fură printre primii care se apropiară de poarta redeschisă. Îşi prezentară paşaportul american şi respectiv cel britanic, dar ofiţerii care se ocupau de punctul de verificare abia se uitară pe ele şi aprobară dând din cap când ei trecură. În ciuda tuturor bagajelor pe care le cărau, Cooper şi Grace aproape că săriră pe rampa de îmbarcare şi apoi pe feribotul care-i va duce pe ei – şi pe mulţimea de pasageri care se va îmbarca după ei – spre continent.

Năuciţi de uşurare şi copleşiţi de bucuria perspectivei de a-şi relua, în sfârşit, viaţa

împreună, se instalară pentru călătoria de nouă ore spre Bournemouth când sunetul de trompetă al claxoanelor anunţară sosirea bărcilor de patrulare nemţeşti. Navele care se mişcau rapid apăruseră parcă de nicăieri, tăind apele canalului, sigilând portul.

Zgomotul asurzitor era amplificat de urletul sirenei montată pe apărătoarea unei maşini a comandamentului german. Era un Daimler-Benz decapotabil. Steaguri naziste fluturau deasupra apărătoarelor de la roţi. Gărzi militare erau cocoţate pe treptele înguste ale maşinii. Maiorul Brukmann stătea în poziţia de comandă alături de şofer, privind cum un şir de camioane, cu cauciucurile lor masive făcând un zgomot infernal pe puntea debarcaderului, se îndreaptă spre terminalul feribotului.

O companie germană de intervenţie rapidă, a cărei prezenţă îi şocă pe cei strânşi pe chei, coborî din camioane şi se organiză în formaţiuni mergând în pas de marş de-a lungul debarcaderului.

Mişcările lor precise, uniformele negre şi armele ridicate erau precursorii descurajanţi ai ocupaţiei care urma să vină. Un grup coborî steagul Marii Britanii de pe stâlpul de la terminal şi ridică svastica nemţească. Un altul îndepărtă ofiţerii de poliţie din St. Peter Port care controlau cozile de evacuaţi şi accesul la feribot. Un al treilea coborî spre terminal, preluând controlul porţii punctului de verificare şi al pasarelei de îmbarcare. Cei rămaşi urcară la bordul feribotului, obligându-i pe pasageri să coboare.

Maiorul Brukmann, cu Crucea de Fier scânteind în contrast cu verdele-închis al uniformei sale foarte apretate, stătea pe treapta maşinii de la comandament cu o portavoce, iar în engleza sa cu accent britanic anunţa:

— Este necesar ca toţi pasagerii să debarce imediat. În plus, având în vedere cea de-a zecea directivă a Autorităţii Militare – cu care ar trebui să fiţi toţi familiarizaţi până acum – numai cetăţenilor britanici care nu locuiesc în Guernsey

şi cetăţenilor naţiunilor care nu sunt în război cu Germania li se va permite să urce înapoi la bord.

Grace aruncă o privire disperată spre Cooper.

— Ei bine, asta mă lasă pe mine pe dinafară, spuse ea, distrusă că trebuiau să debarce după ce fuseseră atât de aproape să scape. Aşa cum bine ştim amândoi, eu nu sunt niciuna, nici alta.

Cooper era la fel de distrus de întorsătura descurajantă a evenimentelor, dar când se întoarseră pe pasarela de îmbarcare şi prin poarta terminalului, ochii lui prinseră viaţă, venindu-i o idee.

— Ca să spun adevărul, poate că nu eşti niciuna, nici alta, fată dragă, dar nu trebuie să-ţi faci griji, spuse el, r-ul său răsunând plin de încredere. Pentru că tu eşti altceva care este şi mai bine... Aşteptă până ce Grace arăta destul de zăpăcită, apoi încheie: Eşti americancă.

79

După anunţ, maiorul Brukmann părăsi maşina pentru a supraveghea evenimentele în desfăşurare şi pentru a inspecta terminalul. Informat că pasagerii fuseseră coborâţi de pe feribot, maiorul le ordonă ofiţerilor – aşezaţi în dreptul pasajelor de la punctele de control şi la gura pasarelei de îmbarcare – să reia procesul de îmbarcare. Ceea ce fusese doar o simplă verificare a paşapoartelor şi a documentelor de călătorie devenise acum o anchetă intensă, neliniştitoare.

Ofiţerul de la punctul de control fie nu putea, fie nu vorbea o boabă engleză. În plus, el brusca intenţionat şi era nepoliticos într-un efort de a-i intimida pe cei care se gândeau să plece ilegal – şi pe drept motiv: nu existau trupe germane prezente când sosiseră localnici care încercau să plece, într-adevăr, mulţi care ştiau că le era interzis să plece încercau să o facă chiar înainte ca insula să fie ocupată şi instaurate restricţiile

din directiva cu zece puncte. Drept rezultat, multora dintre cei care fuseseră siliţi să debarce li se interzicea acum trecerea. Unii dintre ei erau reţinuţi pentru a fi interogaţi. Alţii erau arestaţi pe loc.

Aflându-se la mică distanţă de barieră când aceasta se închisese, Cooper şi Grace fură printre primii procesaţi. Cooper îi dădu ofiţerului paşaportul său american şi cel britanic al lui Grace, gândindu-se că asta va întări ideea că ei erau soţ şi soţie, călătorind împreună.

— Noi suntem familia Cooper. Suntem căsătoriţi. Domnul şi doamna Cooper. Vedeţi, acelaşi nume? spuse el, arătând spre numele Cooper din ambele paşapoarte. În plus, eu sunt american, ceea ce o face şi pe soţia mea americancă. Înţelegeţi?

Ofiţerul îşi mută privirea de la un paşaport la celălalt. Făcu ochii mari când văzu ştampila maiorului în cel al lui Cooper. Reuşi să schiţeze un zâmbet când i-l înapoie şi încuviinţă dând din cap,

acordându-i lui Cooper permisiunea de-a urca la bordul feribotului. Cooper ezită şi arătă spre paşaportul lui Grace, ca şi cum i-ar fi reamintit ofiţerului să i-l înapoieze ca ea să poată face la fel. Ochii ofiţerului străluciră de mânie. Negă dând din cap şi puse braţul înaintea lui Grace, ţinând-o pe loc, apoi, cu paşaportul strâns în pumn, el ţipă: *Nein*! *Nein*! *Sie wohnen hier*! *Auf der Insel*! *Nein*!

Cooper înţepeni. Grace se înfioră, luptându-se să-şi menţină calmul. Niciunul dintre ei nu înţelegea germana, dar sigur sunase ca şi cum ofiţerul spusese: *Nu*! *Tu locuieşti aici*! *Pe insulă*! într-adevăr, asta spusese.

— Da, locuiesc aici, recunoscu Grace pe un ton neutru. Dar, aşa cum v-a explicat soţul meu, el este cetăţean american. Eu sunt soţia lui, ceea ce mă face şi pe mine americancă. Aşadar, ar trebui să mă lăsaţi să plec cu el.

Nu era clar dacă ofiţerul înţelesese ce spusese vreunul dintre ei, dar era evident că acum nu arăta doar furios, ci şi consternat şi furios. Ca

un procuror prezentând probele într-un proces, agită paşaportul lui Grace şi mârâi:

— *Engländerin*! *Sie wohnen hier*! *Sie haben kein richtigen Pass*! *Nein*! Vârî paşaportul în mâna lui Grace, apoi le făcu semn cu capul soldaţilor care păzeau poarta de ieşire. Aceştia înaintară, cu puştile în dreptul piepturilor şi îndepărtară familia Cooper de deschiderea îngustă.

Cooper o trase ocrotitor pe Grace deoparte. Merseră puţin de-a lungul barierei spre o zonă liberă dintre rânduri şi se opriră câteva minute pentru a-şi reveni.

— *Tu* încă poţi pleca, spuse Grace, încercând să pară curajoasă şi să-şi ascundă dezamăgirea. Eu voi rămâne la şcoală. Va fi bine.

— Grace, o dojeni Cooper blând, făcând ochii mari, neîncrezător. Noi suntem familia Cooper, îţi aminteşti? Nu, nu plec fără tine, fată dragă. Şi nu există nimic pe lumea asta care să mă convingă să fac altfel. Îi mângâie faţa şi adăugă: Aşadar, nu mai discutăm despre asta acum, da?

Grace zâmbi şi negă dând din cap.

— Atunci ce facem?

Cooper ridică din umeri, aparent încurcat. Şedeau pe valizele lor, reflectând asupra dilemei, când Cooper îl remarcă pe maiorul Brukmann mergând cu paşi mari de-a lungul debarcaderului, împreună cu escorta sa.

— Poate că ar fi mai înţelept să apelăm la o autoritate mai înaltă.

— Nu ştiam că a sosit şi Hitler, glumi Grace, încercând să destindă momentul. În faţa cui, mă rog, domnule Cooper, ai de gând să-ţi susţii pledoaria?

— În faţa lui, răspunse Cooper, arătând spre maiorul care terminase inspecţia terminalului feribotului şi se îndrepta spre maşina comandamentului.

Grace privi peste umăr, înapoi la Cooper şi ridică din sprânceană, nesigură.

— În afară de faptul că vorbeşte engleza, de ce crezi că va face mult mai mult decât să ne

refuze într-o limbă pe care o înţelegem?

— Aşa-i, ar putea-o face, răspunse Cooper. Dar maiorul şi cu mine am avut o discuţie agreabilă în dimineaţa asta, în timp ce el îmi decidea soarta. Se pare că a făcut parte din poliţia portuară din Hamburg înainte de război şi a învăţat engleza de la căpitanii britanici, mulţi dintre ei numărându-se printre prietenii lui.

— E unul dintre băieţii buni, eh? spuse Grace, dând frâu liber scepticismului ei. Ei bine, cred că nu are ce strica, conchise ea.

Îşi strânseră lucrurile şi porniră spre maşina comandamentului german. Şoferul maiorului tocmai deschisese portiera. Brukmann era cu un picior pe treaptă, gata să urce când Cooper şi Grace se apropiară.

— Maior Brukmann? strigă Cooper. Domnule maior? Putem schimba o vorbă? Va dura doar... Se întrerupse când două dintre gărzile maiorului se năpustiră şi îi îmbrânciră pe el şi pe Grace, îndepărtându-i.

— E în regulă, scrâşni Brukmann în germană, retrăgând gărzile. Coborî de pe treaptă şi veni spre ei, uitându-se chiorâş la Cooper, părând că-l recunoaşte. Hotelul Regal. *Herr*... *Herr*... Apoi pocni din degete. Cooper.

— Aşa-i, *Herr* Cooper, repetă Dylan oftând uşurat. Apoi, pregătind scena pentru replica sa, el arătă spre Grace şi adăugă: Şi *doamna* Cooper. Este o problemă foarte simplă, care necesită doar câteva clipe pentru a o explica.

Maiorul ridică din cap, apoi încuviinţă.

— De ce nu? Consider-o drept compensaţie fiindcă aţi renunţat la cazarea dumneavoastră şi aţi împiedicat ca personalul meu să doarmă pe stradă. Râse de propria glumă şi scuturând degetul spre Cooper, îi ordonă: Fă să fie un moment *scurt*.

Cooper nu pierdu timpul. Aşa cum făcuse cu ofiţerul de la punctul de control, prezentă ambele paşapoarte, arătând spre numele de Cooper din fiecare şi explică: el însuşi este cetăţean american.

Prin lege – în ciuda paşaportului ei britanic şi a faptului că are reşedinţa în Guernsey – este soţia lui. Germania nu se află în război cu Statele Unite. Prin urmare, ca şi el, ea nu poate fi reţinută.

Maiorul încuviinţă dând din cap ca şi cum ar fi fost impresionat.

O analiză destul de tehnică, *Herr* Cooper, dar trebuie să recunosc că este foarte convingătoare.

Grace îşi reţinu un zâmbet şi schimbă o privire plină de speranţe cu Cooper.

— Cu toate acestea, continuă maiorul, tonul său devenind tăios, acelaşi nume de familie nu dovedeşte că această femeie este soţia dumneavoastră, nu-i aşa?

Nu, ar putea fi pur şi simplu o coincidenţă. Ea ar putea fi vara, sora sau – tăcu şi o privi apreciativ pe Grace – din moment ce este destul de evident că este cu cincisprezece sau douăzeci de ani mai tânără decât dumneata, poate fi chiar fiica ta, nu-i aşa?

— Aşa-i, poate fi, spuse Cooper, hotărând că

ar fi înţelept să facă o concesie strategică şi să ignore remarca sarcastică. Dar adevărul este că, domnule maior, ea nu este niciuna, nici alta. Ea este soţia mea de douăzeci de ani.

— Atunci cum explici că ea are paşaport britanic? îl provocă Brukmann. Nici măcar nu locuiţi în aceeaşi ţară, cu atât mai puţin aveţi aceeaşi domiciliu? într-adevăr, foarte dubios. În afară de asta – roti el mâna ca şi cum şi-ar fi admirat verigheta care atrăgea lumina soarelui –, ca un tip cu spirit de observaţie ce sunt, se întâmplă să observ că niciunul dintre voi nu purtaţi aşa ceva. Aşa că, de ce v-aş crede?

Atât Grace, cât şi Cooper schimbară priviri neliniştite, frământându-şi inelarele goale. Cooper ştiu că răspunsul va suna ca o poveste încropită, dar nu avea de ales şi-i explică:

— Ne-am căsătorit acum douăzeci de ani în Statele Unite, dar am fost despărţiţi de Primul Război Mondial, iar acum, după decenii, în sfârşit ne-am regăsit. Este o poveste foarte lungă şi…

— Da, şi la fel de înduioşătoare, remarcă maiorul Brukmann sarcastic. Mă tem că ai putea pretinde că orice femeie de pe insulă este soţia ta pentru a o ajuta să ajungă pe continent, nu-i aşa, *Herr* Cooper?

— Presupun că aşa-i, răspunse Cooper, simţind că pierduse bătălia. Dar de ce aş face asta?

— Pentru a furişa un spion poate? răspunse maiorul cu un zâmbet viclean. Apoi expresia de pe chipul său se întunecă şi spuse: Sau un evreu? îşi aţinti privirea asupra lui Grace şi întrebă: Sunteţi evreică, doamnă?

Grace dădu imperceptibil din cap, negând şi îşi reprimă furia de a fi nevoită să facă o asemenea declaraţie.

— Sunt creştină, răspunse ea încet.

— Bine, spuse maiorul, părând uşurat. Şi eu la fel. Acum puteţi dovedi că sunteţi căsătoriţi sau nu?

Cooper şi Grace schimbară priviri disperate,

minţile lor lucrând cu repeziciune în căutarea unei soluţii, dar fără niciun folos. Amândoi ridicară din umeri şi negară dând din cap.

— Îmi pare rău, spuse maiorul, parcă sincer. Se urcă în maşina comandamentului şi se aşeză drept pe locul său. Şoferul închise portiera, ocoli maşina şi se aşeză lângă el. Maiorul Brukmann dădu scurt din cap. Gărzile abia se aşezaseră pe poziţii pe trepte când se auzi un mârâit răguşit, apoi sunetul sirenei îndepărtând oamenii de la coadă şi maşina comandamentului o luă la goană de-a lungul debarcaderului, lăsându-i pe Cooper şi pe Grace în ceaţa gri-albăstruie emanată de ţeava de eşapament.

80

Cooper era distrus. Totul este pierdut, gândi el. Deşi o regăsise, în sfârşit pe Grace, căutarea sa, care durase douăzeci de ani eşuase lamentabil. În loc să-şi ia soţia acasă în America, pe tărâmul libertăţii, unde se afla Newbury cel ciudat şi liniştit, o condamnase pe Grace la ororile totalitare ale dominaţiei naziste, foarte posibil pentru tot restul vieţii ei.

Într-adevăr, în ciuda loviturii, Cooper nu avea nici cea mai mică îndoială că nevoia lui Grace de-a fi alinată şi încurajată era mult mai mare decât a lui, aşa că se întoarse spre ea cu braţele deschise. Spre uimirea lui, zâmbetul radios care apăruse pe chipul ei sugera că nu are nevoie de aşa ceva.

— Ar fi prea mult dacă te-aş întreba de ce zâmbeşti?

— Avem o dovadă, spuse Grace cu o voce foarte sigură.

Cooper arăta nedumerit.

— Avem?

Grace aprobă dând din cap.

— Am luat cu mine certificatul de căsătorie şi pe cel de la biserică atunci când am plecat din Newbury.

Sprâncenele lui Cooper tresăriră de parcă ar fi fost electrificate, apoi întrebă:

— Vrei să spui cele semnate şi datate de secretarul de stat din Massachusetts, de pastorul Martin şi de diverşi martori, ca să nu mai vorbesc de noi, acum douăzeci de ani?

Grace încuviinţă din nou dând din cap.

— Chiar acelea!

— Slavă Domnului, fată dragă! Slavă Domnului! exclamă Cooper. Apoi, derutat, întrebă: Unde sunt? De ce nu i le-ai arătat maiorului? Holbă ochii la gândul răspunsului la care îi trecuse lui prin minte. Oh, Dumnezeule, nu. Nu ai de gând să-mi spui că sunt acasă, în Dumbarton, nu-i aşa?

— Ei bine, se află la Banca Regală a Scoţiei,

răspunse Grace cu un zâmbet enigmatic. Cea de aici, de pe strada High, într-o cutie de valori, alături de scrisorile mele de acreditare profesională şi alte câteva documente.

— Ce caută acolo? întrebă Cooper copleşit. De ce nu le-ai luat odată cu paşaportul?

— Pentru că l-am luat cu mai bine de două săptămâni în urmă, răspunse prompt Grace. Plănuiam să-mi petrec vara în Franţa şi să mă întorc la St. Anne, aşa cum bine îţi aminteşti. Cu toate câte s-au întâmplat de atunci, am uitat de cutia cu valori, ca de altfel şi despre economiile mele.

— Să îndrăznesc să întreb dacă ai cheia?

Grace ridică din sprânceană drept răspuns, apoi scoase cheia din cel mai întunecat colţişor al genţii ei de pânză şi o legănă în faţa lui.

— Ei bine, să mergem, spuse Cooper stăruitor. Ca nu cumva să ne petrecem vara asta şi următoarea, şi numai Dumnezeu ştie câte altele, zdrobiţi de cizmele nemţălăilor.

Debarcaderul era la scurtă distanţă de mers pe jos de High Street, unde se aflau toate băncile insulei. Familia Cooper mergea iute pe Esplanade când cei doi îşi dădură seama că era sâmbătă. Băncile erau închise! Şi până luni, când era normal să se redeschidă, ar putea fi deja preluate de nemţi şi închise permanent! Chiar dacă nu se întâmpla aşa şi chiar dacă familia Cooper îşi putea lua certificatul de căsătorie din cutia de valori, s-ar putea ca feriboturile să nu mai circule şi ei vor fi prizonieri pe insulă. Erau încă ameţiţi de necazul abătut asupra lor când intrară pe High Street şi văzură cozi lungi întinzându-se de la intrarea fiecărei bănci şi, spre profunda lor uşurare aflară că, în ciuda faptului că era sâmbătă şi în ciuda limitării retragerilor la douăzeci şi cinci de lire, aşa cum făcuseră în ziua precedentă, băncile se deschiseseră la revărsatul zorilor pentru a le permite accesul depunătorilor nerăbdători.

Familia Cooper se aşeză la coada

descurajatoare care ducea spre Banca Regală a Scoţiei, conştientă că nu prea mai avea timp. Într-adevăr, feribotul pe care le fusese refuzată îmbarcarea urma să plece curând şi, cum trupele germane deţineau controlul terminalului şi al portului, putea fi foarte bine ultimul căruia i se permitea să părăsească St. Peter Port.

Mintea lui Cooper lucra repede pentru a găsi o modalitate de-a accelera procesul.

— Ai fonduri substanţiale depozitate aici, fată dragă? întrebă el, venindu-i o idee.

— Mă tem că dimpotrivă. De ce?

— Bine, răspunse Cooper. Merită să le laşi aici dacă ceea ce gândesc este corect. O lăsă pe Grace la coadă şi se duse spre intrarea unde un paznic controla fluxul clienţilor. Scuzaţi-mă, domnule, strigă Cooper, atrăgându-i atenţia. Trebuie să aştept la rând pentru a avea acces la cutia cu valori dacă nu retrag fonduri?

— Aţi făcut bine că aţi întrebat, domnule, răspunse paznicul. Deschise uşa şi arătă spre

holul mare în care o duzină de persoane erau aliniate în faţa unui ghişeu. Coada pentru cutia de valori este cea de acolo.

În zece minute, Grace se iscălise în carnetul cu semnături de la ghişeu, coborâse la seiful de la subsol şi scosese documentele din cutia de valori. Urcă scările spre holul unde o aştepta Cooper cu geamantanele şi lucrurile lor.

— Le-am luat, spuse ea, ţinând strâns un plic. Mai bine ne-am grăbi. Avem puţin timp ca să ajungem la feribot.

— Aşa-i, mormăi Cooper. Dar nu avem nicio garanţie că prostănacul de nazist de la punctul de verificare va pricepe o iotă din aceste documente, nu-i aşa?

Grace arăta descurajată.

— Nu, continuă Cooper. Ar fi înţelept să ne abatem câteva minute şi să ne asigurăm că putem trece.

— Şi cum vom face asta?

— Autentificându-le oficial... Cooper îşi

scoase paşaportul din geanta foto şi arătă spre pagina care fusese ştampilată şi semnată de maiorul Brukmann. Chiar de către maior.

Peste câteva minute urcau treptele de pe strada Lefebvre, spre St. Julians Avenue unde se afla Hotelul Regal. Maşinile comandamentului german şi transportoare pentru trupe erau aliniate pe ambele trotuare. Soldaţi înarmaţi erau postaţi la fiecare colţ. Cooper merse înainte pe sub steagul mare, nazist, atârnat între cele două coloane ale porticului, spre intrarea hotelului unde erau de gardă doi soldaţi înarmaţi.

Cooper prezentă paşaportul unuia dintre ei.

— Suntem familia Cooper. Am venit să-l vedem pe maiorul Brukmann, spuse el prompt. Gardianul făcu ochii mari la vederea semnăturii şi ştampilei maiorului. Aprobă dând din cap şi le făcu loc să intre în hotel. Traversară holul spre biroul directorului pe care îl ocupa acum maiorul Brukmann, ca şi întreaga insulă. Uşa era întredeschisă, dar flancată de doi soldaţi cu puşti

care se aşezară în faţa ei, blocându-le drumul. Din nou, Cooper prezentă paşaportul, dar de astă dată, în ciuda aprobării maiorului, gardianul negă dând din cap şi mormăi:

— *Nein*. Într-o engleză ezitantă, le explică: Maiorul este ocupat – prea ocupat – Maiorul Brukmann ocupat, *ja*?

Şi într-adevăr era. Când se întorsese din port, Brukmann îl pusese pe directorul hotelului să-şi scoată lucrurile din birou. Acum, aşezat confortabil printre antichităţile rafinate, maiorul le personaliza cu obiecte pe care le scotea din servieta sa: o plăcuţă de alamă inscripţionată cu numele şi rangul său, un set stilou şi creion, o călimară de cristal şi un set de steaguri în miniatură, cu trei stâlpi, de care erau ataşate drapelul ţării, al oraşului natal şi cel un unităţii militare.

Între cei doi soldaţi de gardă era un spaţiu mic care-i permise lui Cooper să-l zărească pe maior prin uşa parţial deschisă. Îşi imagină că

Brukmann le va acorda, eventual, o audienţă, dar ei trebuiau să-l vadă chiar acum, ceea ce însemna că trebuia să găsească o cale de-a trece chiar acum de gărzi. În aceste condiţii, numai o idee îi veni în minte.

Dădu din cap cu o înţelegere resemnată, apoi, prefăcându-se că el şi Grace pleacă, o luă de braţ şi începu să se îndepărteze, determinând gărzile să se întoarcă pe poziţii, de-o parte şi de cealaltă a uşii. După ce făcu câţiva paşi, Cooper schimbă brusc direcţia, trecând iute printre gărzile uimite şi pe uşa parţial deschisă a biroului.

Brukmann înlocuia fotografia regelui George al VI-lea care atârna în spatele biroului cu una cu Adolf Hitler, pe care o scosese din servietă, când Cooper dădu buzna în birou, cu gărzile pe urma sa.

— *Herr* Cooper! izbucni maiorul, ochii lui aruncând flăcări de furie în timp ce gărzile îl reţineau pe Cooper. Se pare că ai uitat punctul trei din directivă care spune: Locuitorii vor fi

trataţi cu respect dacă nu vor *provoca tulburări*! întoarse privirea spre Grace, care stătea în pragul uşii, temându-se că Dylan va fi rănit. V-am spus că fără nicio dovadă nu pot face nimic! Acum plecaţi, înainte să...

— O avem, îl întrerupse Cooper, opunându-se gărzilor care îl târau spre uşă. Avem dovada. Am adus-o cu noi.

Brukmann se feri uşor, parcă luat prin surprindere, şi încruntându-se sceptic şuieră:

— Dovada...

— Aşa-i, mormăi Cooper, profitând de avantaj. Speram că veţi avea amabilitatea să-i acordaţi ştampila şi aprobarea dumneavoastră, ca să spun aşa.

— Înţeleg... spuse distrat maiorul, acordându-şi o clipă pentru a-şi reveni şi pentru a se gândi la propunere. Într-un târziu, aprobă dând din cap, făcându-le semn gărzilor care-l eliberară pe Cooper şi părăsiră biroul. Nu văd de ce nu, admise Brukmann... presupunând că se va dovedi

autentică.

— Documentele se află aici, spuse Grace înaintând şi înmânând maiorului plicul.

Brukmann îl privi, apoi se întoarse spre noul său scaun de birou şi se aşeză. Făcu un ritual din ştergerea lentilelor ochelarilor înainte de a-i pune la ochi, apoi scoase documentele din plic şi le despături. Făcu ochii mari când văzu certificatul de căsătorie. Se lăsă pe spate, studiindu-l, apoi îl lăsă deoparte şi se uită la certificatul de la biserică. Priviri încărcate de tensiune erau acum aţintite către Cooper şi Grace. Părea că trecuse o oră până când, în cele din urmă, maiorul se uită la ei.

— Ei bine, domnule şi doamnă Cooper, spuse el zâmbind. Îşi scoase ochelarii, îi puse pe birou şi se uită la Cooper. Încă nu am nici cea mai mică idee dacă această frumoasă doamnă este spioană, evreică sau ambele, dar ştiu, fără o urmă de îndoială, că este soţia dumneavoastră, domnule.

— Soţia mea *americancă*, spuse Cooper,

grăbindu-se să clarifice.

— Da, da, soţia dumitale *americancă*, spuse maiorul chicotind sincer. Muie în tuşieră ştampila oficială şi o aplică pe fiecare document, obţinând o imprimare perfectă. Când cerneala se uscă, îşi scoase stiloul din suport şi se semnă de-a lungul simbolului cu vulturul celui de-al Treilea Reich. Poftim, spuse el, admirându-şi opera. Acum nu aveţi doar semnătura pastorului dumneavoastră şi al secretarului de stat care atestă mariajul vostru, dar, şi mai important, aveţi şi semnătura maiorului Klaus Brukmann, comandant al Autorităţii Militare din Insula Guernsey. Împături cu grijă documentele, le vârî în plic şi i le înmână lui Grace, ridicându-se în picioare. Acum nu ar trebui să aveţi nicio problemă cu ofiţerii mei de la terminalul feribotului.

Două oftaturi de uşurare se auziră aplaudând remarcile maiorului.

— Nu ştiu cum să vă mulţumesc, spuse Grace blând, luând plicul.

— Nici eu, adăugă Cooper.

Brukmann schiţă un zâmbet, apoi scoase câteva fotografii înrămate cu soţia şi copiii lui din servietă, aşezându-le pe birou astfel încât Grace şi Cooper să le poată vedea.

— Ei bine, poate că aţi putea spune o rugăciune ca să ne întoarcem toţi curând la casele şi la familiile noastre.

81

Ocuparea dramatică a terminalului feribotului şi a portului din St. Peter Port de către trupele germane şi navele rapide de patrulare îi buimăciră pe evacuaţi şi pe poliţia portuară deopotrivă. Vestea se răspândi cu repeziciune de-a lungul insulei. Acum, fiecare locuitor ştia că Guernsey era oficial ocupat şi că se aplicau restricţiile impuse de directiva cu zece puncte. Drept rezultat, când Cooper şi Grace se întoarseră la debarcader, descoperiră că şirurile nesfârşite şi grupurile de evacuaţi dispăruseră. Doar câţiva pasageri mai aşteptau la terminal pentru a se îmbarca pe feribotul care, spre deosebire de cele care plecaseră mai devreme, era departe de a fi aglomerat.

În plus, aşa cum le promisese maiorul Brukmann, ofiţerul de la punctul de control care o refuzase mai devreme pe Grace văzu ştampila şi semnătura oficială de pe documente şi le făcu

semn cu mâna să treacă fără să-i întrebe nimic. Cooper mergea în faţă, pasarela de îmbarcare fiind trasă la câteva clipe după ce Grace se urcau la bord.

Îşi mai aranjau încă valizele şi bagajele când motorul feribotului prinse viaţă cu o serie de zvâcniri surprinzătoare, trimiţând un nor de fum negru spre cer, apoi, fluierând de câteva ori, nava se îndepărtă uşor de chei şi se îndreptă spre apele învolburate ale canalului.

Aclamaţii puternice se auziră din partea celor de la bord. Scăpaseră de înspăimântătoarele trupe germane, de regulile restrictive ale ocupaţiei şi de ororile războiului şi în curând se vor bucura de siguranţa şi confortul continentului britanic – sau cel puţin aşa credeau.

De fapt, de când fusese spart codul german „Enigma”, Whitehall ştia că Ziua Vulturului – aşa cum alesese numele de cod conducerea Luftwaffe pentru raidurile de bombardament pe care plănuiau să le dezlănţuie deasupra Londrei şi a

altor centre industriale – va începe în curând. Între timp, inamicii încercaseră să schilodească baza navală britanică din Plymouth, aflată la aproximativ o sută şaizeci de kilometri spre vest, şi Portsmouth, la şaizeci şi cinci de kilometri de Bournemouth. Avioanele de luptă germane şi bombardierele atacau aceste ţinte în fiecare noapte şi se luptau cu avioanele Spitfire ale Aviaţiei Regale în bătălii aviatice deasupra Canalului Englez.

Acum, după aproape zece ore de când feribotul plecase din St. Peter Port, continentul britanic apăru la orizont. Majoritatea pasagerilor, printre care Grace şi Cooper, ieşiră pe punte pentru a vedea luminile din portul Bournemouth licărind la marginea cerului înţesat de stele. Nu dură mult până ce cerul fu spintecat de străfulgerarea îndepărtată a unor explozii, de pârâitul mitralierelor, de fâşiile de urme incendiare şi de spiralele morţii ale avioanelor în flăcări.

De pe feribot, focurile îndepărtate păreau un spectacol impunător de focuri de artificii. Într-adevăr, până pe 4 Iulie era mai puţin de o săptămână şi pentru cineva ca Dylan, care îşi petrecuse mai bine de treizeci de ani în America, trezea amintiri, dar în noaptea aceea nu era nimic de sărbătorit. Dimpotrivă, în ciuda aspectului îndepărtat, aceasta era cruzimea războiului în toată urâţenia sa şi, undeva la sol, civilii britanici şi personalul militar erau mutilaţi şi omorâţi aşa cum se întâmpla şi cu piloţii din ambele tabere de pe cerul înnegrit.

Grace stătea lângă balustradă împreună cu Cooper, privind spectacolul îndepărtat.

— Adevărul este că, spuse ea, simţindu-se neliniştită de ceea ce prevestea, familia Cooper ar face bine să se îndrepte cât mai repede spre casă.

— Aşa-i, dar toată lumea va fugi spre oraşele din sud, o preveni Cooper, automat legând cuvântul „casă” cu Scoţia, aşa cum făcea mereu atunci când era vorba de Grace. Mă tem că

biletele de tren spre Glasgow vor fi greu de procurat.

— Oh, nici nu mă îndoiesc de asta, fu Grace de acord, zâmbind cu sfială la gândul a ceea ce avea să spună. Dar amândoi am părăsit Scoţia cu mult timp în urmă, nu-i aşa, domnule Cooper? Eu vorbeam despre casa noastră din America.

— Vrei să spui, căsuţa noastră din Newbury? zise Cooper cu un zâmbet larg.

Grace încuviinţă dând din cap.

— Dacă e să o luăm de unde am rămas, cred că ar fi bine să începem de acolo, nu-i aşa?

— Aşa-i, ar fi visul vieţii mele devenit realitate.

— Presupunând, desigur, că mai este încă a familiei, adăugă Grace cu un zâmbet ştrengăresc.

— Cu siguranţă că este, fată dragă, răspunse Cooper. Desigur, ar avea nevoie de o mână de femeie pe ici, pe colo...

— Ei bine, atunci voi... începe de unde am rămas, nu-i aşa? întrebă Grace chicotind şi încheie

aplecând curioasă capul. Spune-mi, domnule Cooper, furgoneta aceea încă mai aparţine familiei?

— Doar nu te referi la camioneta gri cu apărătoarele îndoite, nu-i aşa, doamnă Cooper?

— Una şi aceeaşi.

— Ba da, încă îi mai aparţine, răspunse Cooper cu mândrie. Desigur, ca şi proprietarul ei, nu porneşte mereu în dimineţile friguroase şi are tendinţa de a bolborosi şi tuşi pe caniculă. El începu să râdă de el, apoi adăugă: Mă tem că amândoi suntem gata pentru a fi aruncaţi la vechituri.

— Oh, nu ştiu ce să spun, zise Grace cu un zâmbet seducător. Îi mângâie faţa, îl privi drăgăstos în ochi şi-l sărută apăsat. Când buzele lor se depărtară, ea şopti: Am presentimentul că vom găsi noi o modalitate să-ţi facem motorul să funcţioneze.

82

Când ajunseră la Bournemouth, familia Cooper luă trenul care mergea pe lângă coastă, spre portul Southampton, cincizeci de kilometri est, de unde plecau multe pacheboturi care traversau oceanul. Îngrijorarea că Germania nu doar va bombarda, ci va şi invada continentul îi îndemna pe mulţi cetăţeni să caute refugiu temporar în Canada, Statele Unite şi chiar în America de Sud. Prin urmare, biletele erau greu de rezervat, iar Cooper fu nevoit să plătească o primă straşnică pentru a-şi asigura un drum imediat spre Boston pentru el şi Grace pe *Géorgie*, care, ca şi sora sa, nava *Britannic*, naviga sub steagul celor de la White Star Line.

Trecuse aproximativ o lună de când Cooper plecase din Boston. În tot acest timp, Franţa capitulase şi maşina de război germană se pregătea să învingă Marea Britanie, făcând traversările transatlantice şi mai periculoase.

După ce plecară din portul Southampton, nava *Géorgie* se alătură unui convoi de vase comerciale şi pacheboturi de pasageri lângă insula Wight.

Călătoria, care ţinu nouă zile, fu lipsită de evenimente mulţumită unei escorte de nave de război britanice care ţinură submarinele germane la distanţă, în ciuda tensiunii continue, timpul petrecut pe mare le permise lui Cooper şi Grace să se familiarizeze din nou unul cu celălalt şi se dovedi genul de lună de miere pe care nu o avuseseră.

Aşa cum sperase Cooper, ajunseră în Boston şi se întoarseră în Newbury la timp pentru a-şi reînnoi jurămintele şi pentru aniversarea nunţii lor. Într-adevăr, aveau mai mult de o săptămână la dispoziţie şi o folosiră pentru a se instala în căsuţă, pentru a-i permite lui Grace să se familiarizeze cu vecinii şi comunitatea şi să se pregătească pentru ceremonia ce urma.

Ca la prima lor nuntă, în urmă cu douăzeci şi

doi de ani, aceasta avu loc într-o după-amiază însorită din mijlocul lunii iulie. O briză dinspre larg adia prin piaţa publică a oraşului şi prin împrejurimi când oaspeţii se adunau la Biserica Comunităţii din Newbury, alăturându-se mirelui şi miresei care sosiră în furgoneta gri a lui Cooper.

Fuseseră invitaţi toţi cei care îi uraseră drum bun lui Cooper când plecase: Joe şi Alicia Clements împreună cu bebeluşul lor de şase luni, Joseph, angajaţii lui Joe şi familiile lor, doctorul Cheever şi soţia sa, distribuitorul de carte din Boston, Arthur Hastings. În plus, proprietarul galeriei Peter Van Dusen – a cărui galerie îi adusese pe Cooper şi pe Grace împreună şi căruia Cooper ştia că îi va plăcea în mod deosebit să o vadă pe Grace – se număra printre invitaţi. Lor li se alăturaseră alţi oameni din oraş şi membri ai bisericii, care veniseră să-i ureze bun venit lui Grace – acasă şi în comunitate.

Razele de soare pătrundeau prin vitraliile modeste ale bisericii în vreme ce cuplul fericit

stătea în faţa altarului şi a pastorului Martin, privindu-se aşa cum o fac cei proaspăt căsătoriţi.

Grace arăta pur şi simplu strălucitoare într-o rochie aproape albă şi o pălărie de soare cu borul lat, dedesubtul căreia buclele cădeau în valuri de chihlimbar cu şuviţe cărunte. Buchetul ei de nuntă era un aranjament de flori de câmp pe care le culesese ea însăşi din preajma căsuţei lor.

Cooper, în contrast perfect, arăta incomod într-un costum bej de in care, împreună cu o cămaşă scrobită, albă, papionul negru şi pantofii în două culori, fuseseră cumpărate pentru această ocazie la insistenţele lui Grace. Coama sa ciufulită şi albă strălucea în lumină când schimbară jurămintele şi verighetele în faţa pastorului Martin.

După ce îi declară soţ şi soţie, pastorul îi trimise spre prima strană şi urcă în amvon pentru a se adresa oaspeţilor.

— Mulţumesc tuturor că aţi venit în această zi cu adevărat glorioasă şi specială, începu el, cu

vocea tremurând de emoţie. Având privilegiul de a fi oficiat ceremonia lor de căsătorie – acum douăzeci şi doi de ani, aş putea adăuga – este deosebit de plăcut pentru mine să le reînnoiesc jurămintele fiindcă oricât de ciudat ar părea, Dylan şi Grace nu ar fi astăzi alături de noi dacă nu s-ar fi căsătorit. Se opri, lăsându-i pe oaspeţi o clipă pentru a reflecta asupra misterului.

Exact, reluă el, mulţumit de expresiile uluite. În ciuda faptului că au fost despărţiţi şi li s-a negat adevărul, ei au reuşit să rămână soţ şi soţie în inimile, minţile şi sufletele lor mai bine de două decenii.

Într-adevăr, faptul că angajamentul pe care şi l-au făcut unul faţă de celălalt a supravieţuit unei adversităţi atât de tragice este ceea ce le-a dat putere să scape de ororile războiului şi de răutăţile dominaţiei naziste care ameninţă să distrugă lumea şi însăşi viaţa. Pastorul tăcu din nou, şi un murmur de aprobare şi înţelegere se ridică dinspre enoriaşi.

Când se făcu linişte, el ridică privirea şi se rugă cu înfocare:

— Doamne Dumnezeul Nostru, îţi cerem ajutorul ca să învingem această agresiune necumpătată, să-i ghidezi şi să-i protejezi pe fiii şi fiicele noastre care servesc cu atâta curaj naţiunea noastră, acasă şi peste hotare. În plus, am dori să-ţi mulţumim pentru acest dar pe care L-ai acordat lui Dylan, Grace şi nouă tuturor. Întrucât credinţa lor în Tine şi angajamentul lor faţă de sanctitatea durabilă a căsătoriei, care este creaţia Ta, au îngăduit să fie astăzi aici. Se opri pentru scurt timp, apoi, adresându-se congregaţiei spuse: Acum, vă rog, fiţi alături de mine într-un moment de linişte în memoria celor care deja au făcut sacrificiul suprem pentru libertate. Plecă capul, aşa cum făcură şi cei prezenţi acolo.

Câteva secunde trecură, când tăcerea fu întreruptă de plânsetul unui copil. Alicia, care îl ţinea pe Joseph în braţe, îi mângâie obrajii şi îl legănă liniştindu-l.

— Mulţumim că ne-ai reamintit, Joseph, remarcă glumeţ pastorul. Apoi, pe un ton mai serios, adăugă: într-adevăr, este de asemenea potrivit să ne rugăm pentru copilul lor urcat la ceruri, care cu siguranţă participă astăzi la bucuria şi fericirea părinţilor lui, iar acum vreau să-i invit pe cei care doresc să-l primească pe Hristos în inimile lor şi să îmbrăţişeze viaţa eternă în împărăţia Cerurilor să înainteze.

Câţiva dintre cei prezenţi ieşiră din strane şi înaintară pe culoarul dintre rânduri, către altarul unde aştepta pastorul Martin.

Cooper privi nehotărât, apoi se apropie de Grace şi şopti:

— Presupun că dacă el are dreptate – mă refer la ceruri – atunci, într-o zi, toţi trei am putea să… să ne reîntâlnim acolo, nu-i aşa?

Grace zâmbi plină de speranţe şi încuviinţă dând din cap.

— Are dreptate, Dylan. Ştiu asta în inima mea.

Cooper o privi, luptându-se cu demonii lui.

— Da, mă tem că nu sunt sigur că pot face asta azi, fată dragă.

— E în regulă, spuse Grace cu un zâmbet iertător, plin de afecţiune. De ce nu mai trăieşti cu asta o perioadă?

— Fii binecuvântată, Grace, spuse Cooper, uşurat. Apoi, ca nu cumva pe viitor să existe vreo îndoială în această privinţă se gândi serios să se supună la ceea ce pastorul numea „convertire” şi adăugă: Aşa voi face. Ai cuvântul meu.

După ceremonie toată lumea se strânse afară pentru recepţie. O masă lungă şi scaune pliante fuseseră pregătite pe pajiştea bisericii şi un ospăţ somptuos – alcătuit din homari şi crabi locali, legume proaspete, salate preparate în casă, câteva feluri de vin, carafe cu ceai rece şi cu berea preferată a lui Cooper – era întins pe ea. Un tort de nuntă etajat, în vârf căpşuni parfumate, trona în centru.

— Grace, ce rochie frumoasă ai, spuse soţia

pastorului pe când toată lumea se aşeza la locurile indicate.

— Mulţumesc, doamnă Martin, spuse Grace, acceptând complimentul cu simplitate. Este o prietenă mai veche. Am găsit-o cu ani în urmă într-un magazin cu preţuri mici din Glasgow.

— Ei bine, tot arăţi ca şi cum ai fi coborât dintr-o revistă de modă, spuse Alicia.

— Zilele acelea au apus pentru totdeauna, răspunse Grace făcându-i cu ochiul lui Cooper, care nu avea nevoie să i se amintească de fotografiile de modă pe care i le făcuse cu atâţia ani în urmă.

— Eu voi decide asta, fată dragă, spuse Cooper cu un zâmbet degajat.

— Ei bine, zise doctorul Cheever, fiind de acord, eu şi doamna mea am revăzut fotografiile săptămâna trecută, iar pentru mine Grace arată ca Scarlet O'Hara.

— M-am şi simţit ca ea când nemţii au bombardat debarcaderul din St. Peter Port,

credeţi-mă, spuse Grace râzând, deşi glumea doar pe jumătate.

— Aşa-i, poate nu se compară cu incendierea Atlantei, dar m-ai fi putut păcăli, adăugă Cooper. El nu se simţea bine astfel înzorzonat şi îşi desfăcu papionul, trăgându-l de sub guler cu un gest dramatic. Apoi, privindu-i pe toţi cei aflaţi la masă, îi avertiză: Dumnezeu să-l apere pe cel sărac cu duhul care este destul de prost încât să mă compare cu personajul lui Rhett Butler.

— Oh, eu bănuiesc că nu prea există pericolul ca cineva să facă una ca asta, Dylan, îl tachină Alicia, stârnind râsete copioase din partea celor de faţă.

— Ei bine, adevărul este că soţul meu s-a comportat foarte bărbăteşte şi curajos când le-a ţinut piept naziştilor, spuse Grace cu mândrie.

— Aşa-i, i-am făcut să tremure în cizmele lor înalte, spuse Cooper, chicotind dezaprobator.

— Ei bine, interveni şi Joe. Oricum, eu cred că Mark Twain fără mustaţă ar fi mult mai

apropiat.

— Eu am crezut că este o lişiţă bătrână şi sarcastică, predispusă să se ia la harţă, spuse Arthur Hastings, provocând un alt rând de râsete.

Cooper acceptă toate astea binevoitor.

Mai târziu, pofta de mâncare fiind satisfăcută şi setea potolită, Grace se aplecă spre soţul ei şi şopti:

— Vino, vreau să-ţi arăt ceva.

Îşi luă buchetul de pe masă şi cu mâna cealaltă îl apucă pe Cooper de mână şi merseră spre un măr noduros care se înălţa singur în curtea bisericii. Grace ocoli trunchiul ca şi cum ar fi încercat să găsească ceva, apoi se opri, sprijinindu-se într-un genunchi, îndepărtând liniştit câteva frunze şi mănunchiuri de iarbă, dezvăluind o piatră micuţă de culoarea pământului. Frumos gravat în granitul gri-închis se aflau cuvintele:

Băieţelul Cooper 19 februarie 1919

Grace puse buchetul de flori de câmp deasupra inscripţiei şi îngenunche rugându-se un moment, apoi se ridică şi privi spre Cooper cu un zâmbet curajos. Ochii lui erau plini de lacrimi şi îşi muşca buza pentru a se abţine să nu suspine.

— Cu mult timp în urmă, spuse Grace încet, am venit aici cu Colin, sperând şi rugându-mă să fii în siguranţă şi... ca în curând să te întorci acasă de la război ca să fii cu mine. Apoi, când am... când am fost anunţată că ai fost omorât... Lăsă fraza neterminată şi aşteptă o clipă să-şi revină. Ei bine, spuse ea, cuvintele încă rămânându-i în gât, nu pot... nu pot să cred că suntem în sfârşit împreună, aici, dar suntem, Dylan, nu-i aşa?

Cooper era uimit şi mişcat dincolo de orice cuvinte. Lacrimile îi alunecau pe obraji de parcă un zăgaz se surpase. Respiră oftând prelung şi cu inima frântă şi, ca şi Grace, aşteptă un moment să-şi revină.

— Eu... vreau să spun... în toţi aceşti ani...

şopti el, vocea frângându-i-se, nu am ştiut niciodată. Colin nu... nu mi-a spus asta niciodată. Nimeni nu a spus nimic. Eu...

Grace îi şterse o lacrimă de pe obraz, apoi, zâmbind duios, zise:

— Da, aşa cum ştim prea bine, fratele meu are defectele lui, dar din când în când – arătă spre inscripţie – găseşte o modalitate de a se revanşa.

— Asta este opera lui Colin? întrebă Cooper şoptind uimit.

— Da, răspunse Grace. El...El a aranjat asta chiar înainte să mă întorc în Scoţia. Îi lăsă apoi o clipă lui Cooper pentru a înţelege tot, după care adăugă: Ştii, aveam de gând să-i dau bebeluşului nostru numele tău, dar, apoi, ei bine... gândul de-a pierde doi Dylan Cooper era mai mult decât puteam suporta, aşa că... Ridică din umeri, apoi ridică privirea spre el, cu ochii în lacrimi.

Cuvintele nu-şi mai aveau acum rostul. Oftatul sfâşietor şi dragostea nemărginită din privirea lui era tot ceea ce putea face Cooper.

Rămaseră împreună sub bolta arcuită a copacului, anii dispărând, aşa cum se întâmplase şi în pavilionul de lângă mare, din Guernsey, când stătuseră faţă în faţă pentru prima dată după decenii şi acum aici, în ziua celei de-a doua nunţi, cu o bucurie melancolică şi într-o tăcere dulce-amară.

Momentul fu întrerupt de gânguritul unui copil. Se întoarseră şi îl văzură pe micuţul Joseph târându-se prin iarbă în direcţia lor, cu Alicia, Joe şi alţi câţiva în urma lor. Grace se aplecă când băieţelul se apropie şi îl ridică în braţe, strângându-l la piept aşa cum făcuse şi cu bebeluşul pe care îl pierduse cu mulţi ani în urmă.

Cooper nu se putu abţine să nu se gândească la fotografia tinerei mame imigrante care îşi ocrotea bebeluşul, poză pe care o făcuse în Gara de Nord din Boston cu decenii în urmă.

— Aş spune că i-a cucerit inima mătuşii Grace, spuse Joe pe măsură ce el şi ceilalţi se adunau, participând la momentul care îţi încălzea

sufletul.

— Şi ea pe a lui, adăugă Alicia, cu ochii înceţoşaţi în vreme ce bebeluşul atingea faţa lui Grace cu degeţelele sale şi continua să gângurească.

După ceremonie, Cooper şi Grace se îndreptară spre furgoneta gri într-o ploaie de orez şi o cascadă de urări de bine. Cineva scrisese: proaspăt căsătoriţi din nou! pe geamul din spate cu un calup de săpun şi legase de bara din spate un mănunchi de cutii de conserve, care zornăiră gălăgios când porniră.

Ceva mai târziu, merseră cu maşina pe drumul care şerpuia pe lângă coastă şi urcară dealul spre căsuţa căţărată sus, deasupra mării. Înserarea se lăsa şi soarele puncta suprafaţa învolburată cu stropi portocalii şi roz, valurile se loveau de rocile de dedesubt. Privind cu veneraţie puterea şi frumuseţea naturii, copleşiţi de norocul lor şi de dragostea pe care o simţeau unul faţă de celălalt, priveau cum discul de foc cobora încet

sub linia orizontului, trimiţând raze de lumină care brăzdau cerul.

— Te voi aştepta o viaţă întreagă, Grace, şopti Cooper duios, îmbrăţişând-o.

— Şi eu pe tine, Dylan, răspunse Grace cu un zâmbet tandru.

— Aşa-i, oftă Cooper. Lucrurile bune se întâmplă celor care ştiu să aştepte, nu?

Sfârşit

EDITURA LIDER – CLUBUL CĂRŢII

O.P. 5 – C.P. 15, Sector 4, Bucureşti Telefon/Fax: 021.316.32.55; 0744.530.970; 0723.335.197; email: lidere-xtreme. ro; depozitedituralider. ro; site: www. edituralider. ro

Notă: Membrii CLUBULUI CĂRŢII LIDER beneficiază de următoarele avantaje:

1. Editura suportă cheltuielile de expediere a cărţilor comandate, în termen de o săptămână de la data comenzii, solicitantul va primi prin poştă, la domiciliul său, cărţile dorite în limita stocului disponibil cu plata ramburs.

2. Reducerea preţului de vânzare este de 20% pentru fiecare comandă.

3. Comenzile se pot face: prin poştă la O.P. 5-C.P. 15, telefonic şi on-line la adresa wffw. edituralider. ro

4. Taxele poştale sunt suportate de către editură.

Oferta de carte

COLECŢIA CULTURĂ GENERALĂ

Daniel S. Burt 100 CEI MAI MARI SCRIITORI AI LUMII 36.00

Jean Prèposiet ISTORIA ANARHISMULUI 34,90

Anthony Blond O ISTORIE SCANDALOASĂ A ÎMPĂRAŢILOR ROMANI 29,90

Dominique Venner ISTORIE ŞI TRADIŢIE LA EUROPENI 24.90

Rosa Agizza MITURI ŞI LEGENDE ALE ROMEI ANTICE 32,90

John Malone VERDICTUL TIMPULUI 29,90

Michel Faucheux O ISTORIE A RĂULUI 29,90

Martin Seymour Smith 100 CELE MAI

IMPORTANTE CĂRŢI

DIN ISTORIA OMENIRII 39,90

Brian Mooney 100 MARI LIDERI DIN ANTICHITATE PÂNĂ

ÎN PREZENT 34,90

Nigel Cawthome O ISTORIE A PIRAŢILOR 35.00

Ion Mania TERRA SE DESTÀINUIE 29,00

Harold C. Sebőnkig VIEŢILE MARILOR COMPOZITORI 37.00

Colette Araould ISTORIA VRĂJITORIEI ÎN OCCIDENT 36,00

Mircca Handoca MIRCEA ELIADE. PAGINI REGĂSITE 39,50

John Baldock FEMEILE DIN BIBLIE 37,50

LAUREAŢI Al PREMIULUI NOBEL PENTRU LITERATURĂ

Sinclair Lewis DR. ARROWSMITH 34,90

Toni Morrison CÂNTECUL LUI SOLOMON 32,90

BELETRISTICĂ

Amanda Quick LOVITURĂ DE TEATRU 34,90

AL TREILEA CERC 27,00

Barbara Taylor Bradford BLESTEMUL UNEI DINASTII 35,90

CLANUL EMMEI HARTE 34,00

UN VIS ÎMPLINIT 22,00

VIAŢA MERGE ÎNAINTE 23,00

MOŞTENITORUL 38,50

Barbara Delinsky SFIDEAZĂ-ŢI SOARTA 22,00

O LECŢIE DE VIAŢĂ 33,00

MÂNA DESTINULUI 33,00

SECRETUL DINTRE NOI 32,00

ÎNVAŢĂ SĂ IUBEŞTI 34,00

Celeste Bradley CLUBUL MINCINOŞILOR 29,90

Danielle Steel CĂLĂTORIA 23.00

CARUSELUL ÎNTÂLNIRILOR 24,00

PROVOCAREA DESTINULUI 34,90

SĂRUTUL 25,00

Julia Grice BĂNUIALA 22,00

Elizabeth Adler LA DOLCE VITA 21,00

Gayle Lynds CONSPIRAŢIA SPIRALĂ 30,00

MAREA SCHIMBARE 30,00

Harlan Coben UN MESAJ ŞOCANT 21,00

DISPĂRUT FĂRĂ URMĂ 29,90

Johanna Lindsey RIVALITATE 29,90

CĂSĂTORIE SCANDALOASĂ 32.00

Joseph Finder ORA ZERO 28,00

James Patterson BUFONUL 34,90

ALERTĂ DE GRADUL ZERO 32,90

MAREA RATARE 25,00

TRANDAFIRII SUNT ROŞII 22.00

VIOLETELE SUNT ALBASTRE 24,00

ÎNSCENAREA 33,90

Jennifer Blake DUELUL INIMILOR 39.00

BLESTEMUL 34,00

Carly Philips BURLACUL 29,90

Jude Deveraux TENTAŢIE 22,00

Kenneth Royce FIUL AMBASADORULUI 20,00

PE URMELE LUI IUDA 22,00

Lisa Jackson O MINTE DIABOLICĂ 29,90

Madeleine Brent PIATRA CAPRICORNULUI 24.00

Mary Higgins Clark MESAJE MISTERIOASE 33,90

Michael Crichton PRIZONIERII TIMPULUI 34,00

Michael Hartland A TREIA TRĂDARE 23,00

Sreve Martini PROCESUL 29,90

Nora Roberts TRANDAFIRUL NEGRU 34,90

CRINUL ROŞU 34,90

MARTORUL 29,90

PRIN LABIRINTUL RAŢIUNII 34,90

INOCENŢĂ ŞI CRIMĂ 40,00

AMENINŢAREA DIN UMBRĂ 46,00

CRUCEA LUI MORRIGAN 33,00

VALEA TĂCERII 32.00

DANSUL ZEILOR 34.00

ULTIMA IMAGINE 33,90

AFACERI MURDARE 34,90

ÎN ARŞIŢA NOPŢII 33,90

VIZITĂ NEAŞTEPTATĂ 34.90

Robert Ludlum PROTOCOLUL SIGMA 34,00

OPERAŢIUNEA LAZARUS 39,90

DOCUMENTUL MATLOCK 35.00

TESTAMENTUL LUI HOLCROFT 39,00

IDENTITATEA LUI BOURNE 39,90

Mary McBride CU ORICE PREŢ 28,90

Sandra Brown JURĂMÂNTUL UITAT 24,90

PARAVANUL DE FUM 31,00

Tamara McKinley SECRETE DE FAMILIE 29,90

Kristin Hannah CĂDEREA ÎNGERULUI 34,00

DINCOLO DE TĂCERE 35,00

Jayne Ann Krentz MINCIUNI NEVINOVATE 32,50

Karin Slaughter FURIE OARBĂ 24.90

Vera Cowie CĂLĂTORIE ÎN TRECUT 35,00

Luanne Rice UN ÎNGER PENTRU FIECARE 37,00

CASTELE DE NISIP 35,00

MAI PRESUS DE TOATE 34,00

Catherine Cookson ADEVĂRATA DRAGOSTE 22.00

Lilian Ham CÂNTEC ÎN AMURG 35,00

Sarah Addison Allen GRĂDINA FERMECATĂ 36,00

Karen Rose NU TE POŢI ASCUNDE 39.00

Lurlenc McDaniel DARUL DE CRĂCIUN 20,00

Steven Pressfield ALEXANDRU CEL MARE 33.00

Fiona Kidman LUPTA CU DESTINUL 29,00

Greg Cox HOUDINI, ULTIMUL MAGICIAN 25,00

Hunter Morgan NU PRIVI ÎNAPOI 28,00

BIOGRAFII CELEBRE

Michael White ÎNFRUNTÂND INCHIZIŢIA. PROCESUL

ŞI SFÂRŞITUL LUI GIORDANO BRUNO 24.90

André Maurois UN DON JUAN – VIAŢA LUI BYRON 32,00

VIAŢA LUI CHATEAUBRIAND 24,00

Evelyne Lever PE EŞAFOD – MARIA ANTOANETA 25.00

Carolly Erickson ELISABETA I – REGINA VIRGINĂ 28.00

VIAŢA LUI HENRIC AL VIII-LEA 22,00

Michael White.

John Gribbin ALBERT EINSTEIN 29,90

D. Volkogonov TROŢK1 22.00

Henri Troyat TERIBILELE ŢARINE 33,00

Irving Stone TURNUL NEBUNILOR 49,50

PARIA 42,00

AGONIE ŞI EXTAZ 43.00

Stanley Wells SHAKESPEARE PENTRU ETERNITATE 46,00

CARTE DIVERSĂ

Suda Marin CARTE DE BUCATE 27,00

Oeorgela Nichifor DICŢIONAR ROMÂN-ENGLEZ 2006 16,90

J. F. Dartier ŞTIINŢELE UMANISTE 32,90

Traian Tandin PARANORMALUL ÎN CRIMINALISTICĂ
VOL. I 32,90

PARANORMALUL ÍN CRIMINALISTICĂ VOL. II 34,40

Cristian Ionescu INSTITUŢII POLITICE ŞI DREPT
CONSTITUŢIONAL 34,90

CARTE MEDICALĂ
Colectiv DIAGNOSTIC ŞI TRATAMENT
ÎN PRACTICA MEDICALĂ 129,90

Stanley L. Weiner DIAGNOSTIC DIFERENŢIAL ÎN DUREREA
ACUTĂ 76,00

Irina Holdevici PSIHOTERAPIA COGNITIV-COMPORTAMENTALĂ 29,90

Christine Magro SPECIALIŞTII RĂSPUND ÎNTREBĂRILOR DVS. 14,90

Colectiv ZOONOZE 85,00

Pavel Abraham DICŢIONAR DE DROGURI 59,00

Pat Thomas METEOSENSIBILITATEA 27,90

Valentin Iftenic MEDICINA LEGALĂ 39,00

ULTIMELE APARIŢII
Sholem Asch APOSTOLUL 35,00

Nora Roberts STÂNCA PĂGÂNĂ 32,00

Mary Balogh SUFLETE PERECHE 30,00

Colleen McCullough ANTONIU ŞI CLEOPATRA 39,00

Robert Ludlum SUPREMAŢIA LUI BOURNE 37,00

Nora Roberts ULTIMA CREAŢIE 27,00

Barbara Taylor Bradford ELIZABETH 29,00

Kristin Hannah ÎNTOARCEREA ACASĂ 27.00

Harlan Coben PĂDUREA 28,50

Murid Levet OAMENI FĂRĂ BOLI – SECRETUL
LONGEVITĂŢII ÎN 7 LOCURI ALE LUMII 24.00

A. J. Cronin GRĂDINARUL SPANIOL 21,00

G. M. Ford NOAPTE FĂRĂ NUME 29,00

Lisa Jackson PĂIENJENIŞUL TERORII 29.00

L. Doncaster, K. Farrington.

A. Holland FENOMENE INEXPLICABILE – O EXPLORARE FASCINANTĂ A CELOR MAI STUPEFIANTE MISTERE 36,00